

НЕИЗДАВАНИ РОМАНИ

КАРА МАЙ

РОБИ НА ПОЗОРА

КАРЛ МАЙ

РОБИ НА ПОЗОРА

Превод: Любомир Спасов

chitanka.info

В Съединените щати една прочута танцьорка става причина за дуел. Нейният защитник бяга от закона. Не след дълго американката го последва на Стария континент и се заплита в интригите на ловки мошеници. На бял свят излизат стари престъпления...

ГЛАВА 1

ЕДНА КРАЛИЦА НА БАЛЕТА

Главният редактор на „Резиденцблат“ седеше пред бюрото си. Не създаваше впечатление, че е зает, тъй като дялката замислено, или по-скоро разсеяно, трески от новата си линия. В един момент влезе слугата на редакцията.

— Какво има пак? — сопна се господарят.

— Нещо изискано! — отвърна дребният, подвижен човечец.

— Наистина ли?

— Направо като от кутия извадена!

— Коя?

— Мадмоазел Леда.

При произнасянето на това име редакторът скочи от стола.

— Мадмоазел Леда! Танцърката? Я ме огледайте? В ред ли е костюмът ми?

Дребосъкът огледа височайшия си повелител от главата до петите и отговори:

— Безупречен, хер доктор.

— Пуснете тогава дамата да влезе!

Той зае важна поза в очакване на танцърката, която в следващия миг влезе и се поклони с неподражаема грация.

Неговото набито око опипа фигурата ѝ, което тя издържа със спокойна усмивка.

После прозвуча мек, галовен глас:

— Е, харесвам ли ви, хер доктор?

Той едва не се стъписа от този въпрос на дама, която за първи път виждаше, но отговори бързо:

— Вие сте неоценима, мадмоазел!

Тя беше свалила въвн коженото си палто и стоеше пред него с дълбоко деколтирана копринена рокля, която позволяваше да се видят също добре развитите ръце.

— Това ме радва, понеже ние ще трябва да станем приятели! — призна тя.

Той се усмихна закачливо и попита:

— Толкова ли е сигурно, че ще станем приятели?

— Да, защото аз ще положа всички усилия да спечеля.

— Много мило от ваша страна!

— Значи ми пожелавате успех?

— Колкото искате. Заповядайте, седнете!

Той също си пожела успех. Ето защо я притегли до себе си на софата и улови ръката ѝ. Каза си, че танцьорката е все още много красива, наистина, но вече не така млада. Беше склонна към пълнеене, което не можеше да е от предимство за нейното изкуство.

Тя въздъхна дълбоко, когато той поднесе ръката ѝ към устните си, и после каза:

— Хер доктор, знаете ли какво означава да си непозната в чужда страна?

— О, много, много добре!

— Ето, така се чувствам аз. Трябва да гастролирам тук, да изляза на сцената с една съперница и една от двете ни ще заеме после вакантното място. Аз в моето изкуство съм си като у дома, но тук съм неизвестна. Нуждая се от подкрепа, от водач... и... вие, естествено, сте първият, на когото се представям.

Изигра майсторски изчервяване и сведе свенливо поглед към земята.

— Мадмоазел, вие се нуждаете от водач и идвате при мен. Това означава... е, какво означава това?

— Че бих желала да ви се поверя. Вие сте най-забележителната литературна и журналистическа сила в страната. Когато поддържате, заема сигурно положение, а когото оставите да падне, никога не се издига. Искане ми се да стана ваша приятелка!

Той се почувства увлечен, поне за момента. Не отговори веднага, поради което тя прибави след известна пауза, разтваряйки копнеещо очи.

— Бихте ли могли да ме оставите да падна?

— Значи желаете да ви държа?

Очите му започнаха жадно да искрят.

— От все сърце!

— Само в моите рецензии или и така? — Обви ръка около талията ѝ.

— И така, по всякакъв възможен начин.

— В такъв случай действително няма да ви оставя да паднете. Вие сте ангел!

Притисна я към себе си и се осмели да прилепи уста към устните ѝ. Тя го допусна дълго, дълго. Започнаха тихи милувки и шептене. После тя се надигна.

— Значи мога да разчитам на вас?

— Напълно!

— А другата?

— Ще претърпи неуспех.

— Имайте предвид, още вдругиден! И аз ще победя, защото съм уверена във вашата помощ. Ще ме посещавате ли често, когато се устроя тук?

— Съмнявате ли се, сладка Леда?

— Не, това ми е утехата, понеже сега се налага да ви напусна. Адио, хер доктор!

— Адио!

Той я прегърна и целуна още веднъж, след което тя си тръгна. Редакторът леко си кимна.

— Попрезряла външност, която в първия миг заслепява и сгорещява, но после все повече и повече охлажда. Хмм! Все пак съм любопитен що за създание е нейната съперница. Тя при всички случаи ще ми се представи.

В края на работния ден той напусна кабинета си. Докато вървеше през партера на сградата, където се помещаваха бюрата за приемане на реклами, забеляза една дама да разговаря с един от служителите. Очите му се приковаха във великолепната фигура, облечена в семпъл тоалет. Чу дълбокия, сонорен тембър на нейния глас и очарователния чуждестранен акцент. Беше красива, елегантна, крачетата и ръцете ѝ бяха оформени с възхитително изящество.

Сега тя се обърна. Той съзря съвършено очертан бюст, който би засрамил и Таис^[1].

Нещо пламна у него. Кое беше това великолепно, божествено създание?

Беше пристъпил до една от окачените притурки уж да чете, ала в действителност тайно попиваше пленителната картина. Ето, че тя си тръгна. Вече беше при вратата, когато явно се сети още нещо. Поиска да се върне при служителя, но тогава го съгледа и спря пред него, за да го попита с мелодичния си глас:

— Извинете, майн хер! Вие от персонала на вестника ли сте?

— Да, майн фройлайн.

— Къде се намира редакцията?

— Един етаж по-нагоре.

— По кое време може да се говори с хер главния редактор?

— За вас по всяко време!

Тя понечи гневно да се изчерви, но го сведе в крайна сметка до презрително свиване на раменете. После каза:

— Имам предвид дали сега бих могла да разговарям с този хер!

— Да, веднага!

— Благодаря!

Тя се отправи към стълбището, изкачи го и намери по табелата необходимата врата. След леко почукване влезе в малката чакалня. Дребният слуга все още бе тук.

— Хер главният редактор? — попита тя.

— Вече си тръгна — отговори той, поглъщайки я с малките си сластни очи.

— Беше ми категорично заявено, че все още мога да говоря с него.

— Кой ви го каза?

— Един хер със златни очила, сив костюм и широкопола черна филцова шапка.

Слугата разбра, че става въпрос за неговия господар. Той го познаваше като ентузиазиран почитател на женската красота и заподозря каква е работата.

— Наистина ли? — попита. — В такъв случай веднага ще уведомя хер доктора. Влезте, моля, тук, милостива фройлайн!

— Предайте му тази визитна картичка!

Тя влезе в редакционната стая, а слугата тръгна да търси с визитката в ръка своя господар. Не се наложи да отива далеч, тъй като той тъкмо се появи на вратата.

— По дяволите, хер доктор, ама че е фина! Такава още не съм виждал!

— Дръж си устата! Картичката!

На нея бе изписано името Елън Стартън.

— Всички дяволи! — изликува шефът полугласно. — Другата танцьорка! Тази е слънце, а онази — блуждаещ огън. Тази е роза, а онази — магарешки трън! Бързо вътре при нея!

Свали си шапката, влезе и се поклони. Тя стана от креслото, на което се бе настанила, и каза, без да отвърне на поздрава:

— Попитах за хер редактора.

— Аз съм, мис Елън!

Сега по лицето ѝ се появи сдържаната преди малко гневна червенина.

— Майн хер — заговори, — човек обикновено се обръща към непознати дами с малкото им име, когато те още ходят на училище!

Той пребледня. Беше отишъл твърде далеч, наистина, но пък и още никой не му бе казвал подобно нещо.

— Майн фройлайн! — кипна той.

— Майн хер — отговори тя с дълбок, бляскав, ироничен поклон, — сега ние се познаваме. Мога да си вървя!

И без да го удостои дори с един поглед, напусна стаята.

На другото утро в редакционната част на неговия вестник под рубриката „Театър“ можеше да се прочете следното:

„След като несравнимата артистка от нашия балет се оттегли от очите на своите обожатели поради женитбата си с известния принц, ръководството на театъра прие за запълването на болезнено почувствалото се овакантено място конкуренцията на две дами, които обикновено биват причислявани към първите звезди. Що се отнася до мадмоазел Леда, тази оценка е вярна. Да се каже една дума против нейните недостижими през цялото време успехи, би било престъпление спрямо изкуството. Но другата танцьорка — според мълвата се казвала Елън Стартън — едва ли знае как е стигнала до направо неизразимата чест

да се кандидатира за нашата сцена, и то в конкурс срещу мадмоазел Леда.

Хората не знаят какво да кажат. Тази така наречена Стартън никога не се е явявала публично, освен на няколко сцени на пътуваща театрална труппа от съмнително естество в американската горска пустош, където била освиркана от индианците. Говори се, че веднъж я видели в Мисури и може би два пъти в Охайо.

Тогава тя изпълнила няколко движения, които наричала танц, но те със съжаление много точно наподобявали манипулациите, извършвани от някоя селска ратайкиня при буталката за масло.

Следователно мадмоазел Леда няма защо да се опасява за своята съперница.

Но в интерес на нашата сцена е желателно за мястото на една звезда да не бъде допускана кандидатурата на персона, която човек дори при давлението на крайна учтивост може да нарече само дилетантка. А в случая, изглежда, не може да се говори и за дилетантство...”

Още в най-ранния час, когато главният редактор изобщо можеше да приема, му бе доложено за мадмоазел Леда. С влизането си тя полетя към него, сграбчи двете му ръце и заговори с екзалтиран тон:

— Отлично! Даже ненадминато! Справихте се несравнимо. Ето защо веднага ще ви възнаградя, мой скъпи, мили, чудесни хер докторе!

Остави ръцете му да се плъзнат по нейните, обгърна врата му и го целуна. Той допусна милувката, но направи малко изненадана физиономия, поклати глава и попита:

— Отлично съм се справил? Даже ненадминато? С какво?

— Е, с критиката си за Стартън.

— А, да, да! Е, просто съм казал истината. Не беше необходима никаква прозорливост и духовитост, така че нямам никаква заслуга.

— Истината? — попита тя, усмихвайки се съучастнически. — Действително ли сте били погрешно информиран?

— Как така?

— Да отидем на софата!

Тя го притегли до себе си на меката тапицерия. Той обгърна с ръка пищната ѝ фигура и попита:

— Та защо мислите, че съм погрешно осведомен?

— Стартън е отлична танцьорка.

— Но тогава би трябвало да знаете, че тя...

— Че тя танцува отлично? Да, действително го знам.

— Казват, че танцувала не толкова за доходите, колкото под порива на своя гений към това изкуство.

— Чух.

— Била много богата, така че в действителност не ѝ се налагало да се занимава с балет.

— И това ми е известно.

— Но, хер доктор...!

— Какво има? Правите много удивена физиономия!

— Е, след като знаете всичко това, как можете да поместите тогава подобна статия в днешния брой?

— Не отгатвате ли?

— Не.

— Поместих я за ваше удоволствие.

— Наистина ли? Вярно ли?

— Гарантирано!

— В такъв случай действително ви дължа най-голямата благодарност, която може да има!

— Мога ли да я приема тази благодарност?

— Не знам от какъв източник.

— О, от тези красиви сладки устни. Елате!

Той я привлече към себе си и я целуна повторно по устата. Тя се поддаде за няколко мига на тази нежност, после се отскубна, заплаши го с пръст и каза:

— Хер доктор, карате ме да се смущавам!

— Съмнявам се в това!

— О, напротив!

— Бих желал да знам причината.

— Вие сте... женен!

— Аз? Аха, вие сте разпитвали за мен?

— Не.

— Как можете тогава да твърдите, че съм женен?

— Предполагам го.

— Аа, така, така! Това нещастие ли би било?

— Нещастие едва ли. Но трябва да внимавам с вас!

— Защо?

— Можете да станете опасен за мен.

При тези думи тя се отдръпна от него.

— Олеле! — ухили се той. — Аз — опасен за вас! Не съм някой хлапак, а Адонис не съм бил дори през своето юношество.

— Тогава навярно не знаете, че духът импонира на една образована дама повече от фигурата?

— Това означава ли, че ме намирате за духовно богат?

— Естествено!

— Мила малка лъжкиня! Елате насам! Това непременно трябва да бъде наказано с целувка!

Протегна ръка към него. Тя обаче се предпази и каза сдържано:

— Не, стига с тия целувки! Вие не бива да нарушавате съпружеските си задължения!

— Я зарежете това! Не мисля, че сте толкова загрижена за тези неща.

— О, една танцьорка също може да има съвест!

— Но много еластична!

— Лъжете се. Жена ви млада ли е?

— Не.

— Красива?

— Още по-малко!

— Но заслужава обич?

— Това пък най-малко от всичко!

— В такъв случай ви съжалявам и ви извинявам.

— Сърдечни благодарности! Щом ме извинявате, да смея ли да се надявам, че очаквате от мен едно нуждаещо се от любов сърце!

— Защо не?

— Е, любовта иска да намери ответ. Трябва ли напразно да копнея за една целувка от ваша страна?

— Не. Ето ръката ми!

— Целуване на ръка? Хмм! С това би се задоволил само някой кочияш, който е щастлив, когато неговата милостива господарка му позволи по Нова година да целуне ръкавицата ѝ.

— Е, добре. Ето тогава!

— Бузата? Вие сте една много мила палавница. Наистина ще трябва да ви накажа за този присмех.

Придърпа я към себе си и тя позволи това да се случи. Започнаха да си разменят целувки, докато дамата го сметна за достатъчно.

— Значи за мое удоволствие съставихте днешната статия — поде тя отново. — Следователно заставате на моя страна?

— Телом и духом!

— И ще останете верен?

— До смъртта си!

— Е, положете тогава войнишка клетва! Повтаряйте дословно! Заклевам се...

— Заклевам се...

— В моята чест...

— В моята чест...

— Че те обявявам за мое божество и...

— Че те обявявам за един малък сатана, на когото ще принадлежа изцяло!

— Погрешно! Но нека го оставим в тази форма! Ние следователно сме съюзници и можем да проведем военен съвет.

— Военен съвет? За какво?

— Е, ясно ви е все пак, че в най-близко време ще се намираме на бойната пътека!

— Не. Признавам, че си нямам никаква представа!

— Наистина ли? И все пак не е трудно да се помисли, че тази американка Елън Стартън ще изрови бойната томаха и боуи найфа^[2], за да си отмъсти за днешната ви публикация.

— Е, няма незабавно да ме скалпира, я!

— Това не, но ще даде официален отговор. Сигурно е.

— Ще постъпи глупаво. Журналистите създават общественото мнение. Който враждува с нас, е свършен.

— Да, вие сте господарите на духовния свят! Но под секрет казано, скъпи ми докторе... американката представи ли ви се?

— Не.

— Наистина ли не? Наистина?

— Не, казвам ви!

— Хм! Аз си помислих...

— Какво си помислихте?

— Ще ви призная искрено, но имах към вас известно подозрение.

— Мога ли да се осведомя за естеството и причината на това подозрение, моя красива недоверчивке?

— Разбира се! Говори се, че Елън Стартън била изключително добродетелна.

— Навярно само на вид!

— О, не! Тази добродетелност била истинската ѝ природа.

— Не вярвам в това. Предвзетото благонравие все още не е добродетел.

— Може и така да е. Тази американка притежавала наистина омайваща, увеличаща красота.

— Хич не ме засяга!

— Наистина ли? Аз си помислих, че ви се е представила, вие сте се увлекли от нейната красота, но тя...

— Какво?

— Ви е отрязала квитанциите.

— Ама че фантазия имате!

— Е, само така си помислих и с това си обясних остротата на днешната ви статия.

— Действително едно много неоснователно предположение!

— Наистина ли?

— Мога да се закълна.

— Че не е била при вас?

— Да.

— Не мога да я проумея тази непредпазлива кикимора. Тя първа би трябвало да ви обърне внимание върху себе си.

— Ха, какво ми влиза тя в работата! Но знаете ли, че с вашето подозрение ме оскърбихте?

— Съжалявам. Простете!

— Аз прощавам само след предшестващо изкупление на греховете.

— Какво изкупление изисквате?

— Десет целувки!

— Ето ги!

Те се прегърнаха. Точно когато най-интимно разменяха целувките си, вратата се отвори и влезе дребният разсилен.

— Дявол да го вземе! Извинявайте! — избърбори той стреснато и понечи незабавно да се измъкне.

Но по лукавия, доволен израз на лицето му можеше да се предположи, че това внезапно нахълтване е било предприето напълно преднамерено.

Главният редактор беше скочил чевръсто, но все пак твърде късно. Лицето му пламтеше от гняв.

— Какво искаш? — попита.

Слугата беше вече отворил вратата за излизане. Сега се обърна и доложи:

— Хер Холм помоли да предам за него.

— Толкова ли е спешно?

— Не знам.

— Нека почака!

Слугата се отдалечи. Редакторът се намираше във видимо смущение.

— Ще го разкарам този тип — заяви той.

— Защо? — попита тя учудено.

Ако се съдеше по физиономията ѝ, като че ѝ бе приятно, че е била изненадана в този тет-а-тет.

— За какъв дявол трябваше да влиза!

— Воден от своя дълг, драги ми докторе!

— Глупости! Просто е любопитен.

— Едва ли! Ако по мое застъпничество му пуснете нещичко, можете повече да не мислите за тая работа. Тези канцеларски плъхове са истински автомати. И ако по изключение някой път нещо забележат, то след пет минути вече са го забравили. А сега трябва да си тръгвам. Шест целувки вече получихте. Какво ще правим с останалите четири?

Той беше принуден да се засмее.

— Ще ги запазим за следващия път!

— Добре. Тогава ще бъдете по-деликатен. Да кажа ли вън, че този хер Холм може да влезе?

— Да, моля!

Тя си тръгна. При слугата в чакалнята стоеше един млад мъж с висока, приятна фигура. Чертите му бяха интелигентни, но с изстрадал

вид, а черният костюм сигурно преди много време бе напуснал ателието на шивача.

— Можете да влезете! — каза дамата.

Той се поклони благодарствено и се подчини. Когато бе дръпнал вратата след себе си, танцьорката извади от джоба си златна монета, тикна я в ръката на разсилния и попита полугласно:

— От колко време служите на доктора?

— Близо десет години.

— Естествено, сте му верен?

— Изключително много!

— И сте също дискретен?

— Напълно. А пък и за жалост съм си доста късогледичък.

— Това ме радва. Познавате ли Елън Стартън?

— Да.

— Значи вече сте виждали дамата?

— Разбира се.

— Идва ли тя тук?

— Вчера.

— Преди или след мен?

— След вас. Докторът вече си тръгваше, но заради нея се върна.

— Колко дълго остана тя при него?

— Няма и минута.

— Не лъжете ли?

— Това е истината! — врече се онзи, слагайки ръка върху сърцето си.

— Тогава едва ли е за вярване!

— Защо?

— Защото била много красива!

— Страшно! Дори на мен направи впечатление, въпреки късогледството ми — изкиска се той.

— А вашият господар е поклонник на красотата!

— Да, но само когато това поклонничество не му коства нищо. Той е ужасно свадлив.

— Та аз не мога да повярвам, че при нейната красота и неговото благоразположение вчерашният разговор е траял само една минута.

— Нито дори цяла минута.

— Необяснимо!

Тогава той пристъпи по-близо до нея и прошепна:

— Трябва нещо да се е случило.

— Как така?

— Тя си тръгна, и то как!

— Как?

— Приблизително както в театъра, когато някоя красавица не желае да има един мъж и си заминава с презрително-подигравателна усмивка.

— Аха, така значи! А докторът?

— Беше бесен.

— Наистина ли?

— Беше пребледнял от гняв. Както казах, нещо трябва да се е случило.

— Хмм! Бих желала да знам какво!

— Е, не е трудно да си го представи човек.

— Така ли мислите?

— Определено.

— Е, и какво?

Дребосъкът смигна, сви длани като говорителна тръба пред устата си и прошепна:

— Тя не обича целувките като вас!

— Издайник! — укори го дамата с леко, закачливо шляпване. — Но онези двамата там вътре станаха много шумни. Кой е другият мъж?

— Хер Холм е репортер.

— Аха! Ако нещата продължат така, той сигурно ще изхвърчи. Така че ще си вървя. Но, пст!

Тя сложи предупредително пръст на устата.

— Пст! — повтори слугата, като изигра същата пантомима и кимна с разбиране.

— Нито дума! Той не бива да научи, че съм разговаряла с вас!

— Нито сричка! Аз съм не само късоглед, но и ням!

А когато вратата се затвори след нея, продължи:

— Ама че история с тия целувки. Оня там ги получава с дузини, а нашего брата дори не бива да зяпа. Благата на тоя свят са твърде несправедливо разпределени!

А тя си мислеше, докато слизаше по стълбите:

„Значи той все пак ме излъга. Моето предположение е било съвсем правилно. Тя е била тук. Отрязала го е. За мен това е добре. Сигурно и при другите е била така съдържана. При това положение е изгубена!“

Правилно бе чула преди малко. В стаята на редактора бе станало твърде оживено.

Главният редактор беше много ядосан, дето бе така изненадан от своя слуга, и при влизането на репортера се намираше в лошо настроение.

— Какво искате? — обърна се той грубо към него.

Младият мъж никога не бе намирал вежливо отношение или симпатия от негова страна, но такъв тон все още не бе чувал. Ето защо вдигна глава учудено.

— Какво искате, попитах!

По лицето на репортера плъзна лека усмивка, но той все пак отговори учтиво:

— Най-напред исках да поздравя, хер доктор. Добро утро!

Това като че ли не бе подходящото средство да разсее лошото настроение на редактора.

— Какво означава тая работа? — каза той. — Сега за трети път ви питам какво искате!

— Бих желал да отправя едно запитване.

— Запитване? Мислех, че ми носите някаква новина!

— Засега още не.

— Е, заради някакво си запитване не е необходимо да ме безпокоите още в предобеда.

— Извинете! Не ми е известно да съм дал повод за раздражението ви. А и, строго погледнато, това, което ме води при вас, е действително новина.

— Хайде, изплюйте камъчето!

— Имам предвид статията относно американската танцорка.

— Аха! И каква е работата с нея?

— Тя от вас лично ли е написана?

— Да.

— По чия информация?

— Какво ви интересува това? Тук аз съм този, който пита. Какво ви засяга тази статия?

— Тя съдържа неистина.

— Тук май се лъжете!

— О, не! Източникът, от който сте почерпили сведенията, е доста неясен.

— Позволявате си да ме поучавате с даскалски тон!

— Това и през ум не ми минава. Но ви препоръчвам да подадете ръка на дамата с едно опровержение, което да излезе утре.

Веждите на редактора се свиха заплашително.

— Я гледай! — кипна той. — Опровержение, а?

— Да.

— Кое то да се появи утре?

— Да.

— Много мило, страшно мило! Струва ми се, вие се смятате за този, който има право да се разпорежда тук!

— Съвсем не. Но честта на нашия вестник изисква такова опровержение.

— По този въпрос вие изобщо нямате думата. Аз съм човекът, който трябва да брани тази чест. А и какво ли изобщо разбирате от чест на журналист! Вие сте репортер и за всяка използвана новина ви се плащат петдесет кройцера. Между редактор и репортер, между мен и вас има разлика от тук до небето, но това вие като че ли не го осъзнавате.

— О, моля! Никой по-добре от мен не може да съзнава каква морална разлика съществува между нас двамата. А дали и по отношение интелигентността, това тепърва би трябвало да се провери.

Редакторът отстъпи една крачка назад, опря ръка на бюрото и изруга с мятаци искри очи:

— Всички дяволи! Какво означава това?

— Това означава, че като репортер стоя под вас, но като човек — със сигурност не. Може би по-добре от вас знам как стоят нещата с честта на един вестник.

— Това... това... това... си позволявате с мен! — избухна редакторът.

— Действително.

— С мен, главния редактор, доктор по философия!

— Тези две титли не са в състояние да ме впечатлят. Аз също като вас съм доктор на този факултет.

— Вие? Вие? — зяпна от удивление редакторът.

— Да, аз.

— Вие — доктор по философия? Ха-ха-ха!

— Свободен сте да се хилите или да ревете, изцяло по ваше желание!

— Доктор Холм! Хер репортер доктор Холм! Действително звучи класически! Но каква цел преследва тази комедия?

— Това не е комедия. Вие ме посрещате по начин, който ме озадачава, още повече че не ми е известно да съм ви дал някакъв повод. Позовавайте се на титлата си и аз ви съобщавам, че съм защитил същата, за да ви докажа, че поне по образование съм на едно ниво с вас.

— Аз пък ви смятам за болен и поради това ще се отнасям към вас със спокойната, хладна обективност на лекаря, доктор Холм.

Той сложи двойно ударение върху думата „доктор“. Холм не обърна внимание на иронията и отговори:

— Тази обективност за мен ще бъде добре дошла. Преди малко ми се сторихте крайно субективен.

— Хер Холм! Да приема ли, че тези думи съдържат някакъв намек?

— Не. За тази цел нямам необходимия недостиг на добри маниери.

— А и не бих ви посъветвал. И така, как стана, че днес говорите по различен начин от обикновено?

— На първо място, понеже още с влизането гневно ме нахокахте, и после, защото съм ядосан от днешната статия.

— Нямате никаква причина да се ядосвате. Онова, което пиша, мога да си го позволя, то е истината.

— Не е истината. Мис Стартън е направена за смях по начин, който предизвиква възмущението на всеки културен човек.

— Значи мен не ме причислявате към културните?

— За да отговоря на въпроса ви, трябва по-напред да знам дали изобщо сте почерпили сведенията от някакъв източник, или тези лъжи са се пръкнали от собствената ви фантазия. Талантът на мис Стартън се извисява над всяко съмнение. Тя никога не е била наричана с друго име, освен Кралицата на балета.

— Естествено, само подигравателно!

— Не. В качеството си на редактор би трябвало да сте запознат и със събитията от другата страна на океана. Би следвало да сте чели каква еуфория предизвиква всяка поява на тази дама. Тя била наричана направо метеор.

— Не знам и дума по въпроса!

— За най-голямо удивление. Моля за разрешение да ви предоставя на ръка източниците, от които можете по-добре да се информирате.

Бръкна в джоба и извади един пакет, който подаде на редактора. Онзи обаче го отхвърли с две ръце и каза:

— Благодаря, благодаря! Моята преценка за тази танцьорка е произнесена. Казал съм само истината и съм длъжен да я отстоявам!

— Но аз мога да ви докажа, че са ви осведомили съвсем погрешно!

— Това не е вярно. И не казвайте повече думица по тази работа, която аз считам за уредена!

Извърна се и го освободи с жест. Въпреки това Холм остана и отбеляза:

— Тя още не е уредена, хер доктор. Ако вие не желаете да публикувате опровержение на днешната лъжлива статия, аз ще го изискам.

— Ще го изискате? — извика другият гневно.

— Да.

— Вие се смятате за човека, способен да го направи?

— Да, аз!

— Ама, разбира се! Доктор Холм! Ха-ха-ха!

— Подигравайте се! Но аз ви предупреждавам!

— Вие — мен? Хубаво! Разбирате, че сте освободен от ангажиментите си към нас. Такъв репортер не ми е необходим. Търсете си хляба на друго място!

— Ще го намеря.

— Охо! Кой плаща така добре като мен? Другаде ще получавате трийсет кройцера за новина. При всички случаи ще трябва още повече да залягате на цигулката.

Холм пребледня.

— На цигулката? — повтори неволно.

— Да — присмя се редакторът. — Или може би си мислите, че не знам за свиренето ви в най-подозрителните танцувални зали на столицата пред утайката на обществото? Пфу, да го вземат дяволите!

Пребледнялото преди малко лице на Холм отново се зачерви.

— Хер доктор! — извика той заплашително.

— Охо! Я не ми излизайте с тоя тон! Един репортер, който наред с това е един най-обикновен кръчмарски музикант, има дързостта да претендира за докторска титла. Това е повече от смешно, това е налудничаво!

Беше изпаднал в истинска ярост. Холм бе запазил спокойствието си. Сега каза с усмивка на самоувереност и превъзходство:

— Вашите изблици преливат от оскърбления към мен. Какво ще стане, ако ви извикам на дуел?

— Вие? Мен? Чиста дивотия! Да не би пък да си въобразявате, че сте лице, достойно да отиде на дуел?

— Я стига! Мога да ви тикна дипломата си пред очите!

— И хиляда дипломи да измъкнете, пак бих изхвърлил през вратата секунданта, който ще ми пратите! Хубаво си отбележете това!

— Добре, ще се съобразя с вас.

— Което означава?

— Щом се страхувате от боравенето с хладно оръжие, ще избира такава, което няма да нарани толкова драгоценното ви тяло — перото.

— Перото? Човече! Направо е смешно, че се ядосах. Работата всъщност е само забавна или по-скоро трагикомична. Вие будите съжаление у мен. Вървете си, драги. Легнете си в кревата и се наспете. Може би тогава приливът на кръв в главата ще улегне. Но преди всичко не допускате през ум да ви минава да се мяркате пред мен. В този случай няма да ми остава нищо друго, освен да наредя да ви изхвърлят!

— Хубаво. Ще се подчиня на това разпореждане от устата на един бог. Адио, хер доктор!

— Адио, хер кръчмарски музикант!

Репортерът кимна дружески на слугата, когато мина през чакалнята. Долу пред пътната врата спря замислено.

— Лоша, лоша работа! — промърмори на себе си. — Загубвам част от толкова необходимите приходи. Как ще се справя сега? Но какво ли съм се запитал за глада и мизерията, когато се касае да взема

божествената под закрила! Тя трябва да е вече пристигнала. Къде ли може да е отседнала? Ще се осведомя!

[1] Таис — легендарна гръцка хетера — б.нем.изд. ↑

[2] Боуи нож (ам. bowie-knife) — дълъг нож с двуостър връх — б.пр. ↑

ГЛАВА 2

АМЕРИКАНКАТА

Когато си тръгна вчера от главния редактор, мис Елън Стартън взе файтон и нареди да я закарат до жилището на интенданта^[1].

Последният седеше на хайвер и вино в своя подреден кажи-речи като дамски будоар кабинет. Из него се носеха ухания на есенции, а и възрастният господин създаваше впечатление, че се е напарфюмирал до смърт.

Неговата тънка, мършава фигура бе навлечена в мека копринена пижама. Към намазаната с хайвер земелка посягаше с фина ръкавица. Лицето бе изключително гладко обръснато. Зъбите, които се виждаха при дъвченето, бяха твърде красиви, за да са истински, а косата бе приведена в онзи особен вид, който навява заключението, че е закупена на добра цена от коафьора.

Един слуга в ливрея сновеше насам-натам. Вън се чу нежният сребрист глас на звънче.

— Жан, пак идва някой! — отбеляза господинът. — Не съм си у дома. В никой случай не съм си у дома!

Жан излезе. Не мина много и се върна с извънредно хитра физиономия.

— Отпрати го, нали? — попита интендантът.

— Не, милостиви хер.

— Не? Но нали не съм си вкъщи!

— Милостивият хер с голямо удоволствие ще си е вкъщи.

Жан го каза по начин, който позволяваше да се отгатне, че е сигурен в работата си и много добре познава своя господар.

— С голямо удоволствие? Знаеш, че по това време не допускам да ме безпокоят.

— О, това обезпокояване е шармантно, изключително шармантно!

— Как така?

— Една дама, милостиви хер!

Интендантът остави ножа настрана. Той също познаваше своя Жан. Определено не би се осмелил да го отегчи с някой безинтересен посетител.

— А, така значи, дама! Коя е?

— Някоя си мис Елън Стартън.

Интендантът подскочи от креслото и машинално попипа шалчето от бяла коприна, за да се увери дали му стои безупречно.

— Стартън? Балерината?

— Да.

— Сили небесни! Ела тук, Жан, ела!

Слугата пристъпи към масата. Господарят прошепна:

— Огледа ли я?

— Много внимателно.

— Говори ли с нея?

— Разменихме си няколко любезности.

Двамата възрастни мъже много наподобяваха два похотливи фавъна, които се канят да се впуснат в любовна авантюра.

— Отговаря ли на репутацията си?

— Тя е нещо много повече.

— Това го казваш ти? Познавачът? Ставам още по-любопитен.

Каква е на ръст?

— Малко над средния.

— Слаба?

— Великолепно закръглена, без да е пълна. Майсторско творение.

— Има ли бюст?^[2]

— За длетото на ваятел!

— Ръце, нозе?

— Като на дете.

— Косата?

— Тъмна, гъста, разкошна! Гръцка прическа.

— Значи класическа. Очите?

— Черен гранат.

— Уста?

— За смъртоносни целувки.

— Глас?

— Като камбанка.

— Доведи я! Но, Жан... предупреждавам те!
— Моля, моля! Разбирам, милостиви хер.
— Не ни смущавай!
— Няма, няма!
— В никакъв случай няма да влизаш, освен ако не ти позвъня!
— Много добре!
— Хубаво! Иди я доведи! Но преди това още нещо! Какво впечатление създава, а? Чувствена, с нежно сърце, податлива?

Старият опитен слуга сви рамене, повдигна тънките си вежди и отговори:

— Не бих го допуснал.
— Значи не?
— Изглежда ми студена и недостъпна.
— Не ми се вярва!
— Може би не само студена, но и непреклонна.
— Въпреки това ще бъде победена.
— Няма да бъде лесно.
— Ами! С пленителни любезности!

Погледът на Жан пробяга бързо по неговия господар, чиято външност приличаше на прясно измазана руина, той сви повторно рамене и каза:

— Едва ли ще подества.
— Тогава има и друг път — подаръци! Аз съм богат.
— Това по-скоро бих го допуснал.
— Е, ще видим. Хайде пусни я!
— Но вие сте по пижама!
— Няма значение! Една танцьорка не ги приема тези неща така деликатно.

Слугата се понесе бързо и безшумно към вратата по огледално излъскания паркет, разтвори двете крила и оповести със сервилен поклон:

— Мис Стартън е добре дошла!

Балерината се отзова на поканата със спокойна, уверена стойка. Поклони се леко и остана в очакване да бъде заговорена.

Интендантът плъзна поглед по разкошното видение и си каза тайно, че Жан е споменал твърде, твърде малко.

— Добре дошли, мис — поздрави той, но без да се надига. — Бъдете така добра да седнете!

Показа мястото до себе си. Тя се поклони отново, приближи и се настани на едно кресло, което оставаше масата между нея и възрастния господин.

— Защо толкова далече? — попита той. — Не съм чувал американките да проявяват стеснителност.

— Аз също! — отговори тя.

Този отговор го сепна, но той продължи:

— Значи сте сърцата? Е, това ми е приятно. Радва ме да ви видя у дома си, преди да се е представила вашата съперница мадмоазел Леда. Какво е мнението ви за тази дама?

— Не я познавам.

— Но сте чели за нея?

— Малко.

— В такъв случай би трябвало да имате все пак някаква преценка!

— Танцът трябва да се види. Да оцениш една картина, без да я имаш пред очите, е невъзможно. Аз имам навика да съдя по собствени възприятия.

— Самата да видите? Да, имате право! Дори най-пламенното описание не може да изрази и наполовина онова, което ясно изпитвам в този миг.

Спря по средата, за да види какво впечатление ще окажат тези пределно прозрачни думи.

За съжаление не забеляза ни най-малък ефект. Балерината оглеждаше със спокоен поглед тапетите на стаята, без да удостои с отговор неговите думи. След това отправи студено и изпитателно очи към него и забеляза:

— Преди малко споменахте една моя колежка, хер интендант. Как се стигна дотам, че сте решили в една вечер и в една и съща продукция да се явят две конкурентки?

— Причините са важни, скъпа мис, но мога да ви го съобща едва по-късно, когато се познаваме по-добре. Да се надяваме, това време много скоро ще настъпи!

Тя не каза нищо, само се поклони. Тогава той продължи:

— Аз не принадлежа към онези театрални ръководители, които говорят на своите подчинени от висотата на недосегаемия Олимп. Обичам да общувам с тях, показвам им, че и аз съм човек, че имам човешки мисли и чувства...!

Погледът, който сега ѝ хвърли, подсказа, че очаква отговор, от който да му стане ясно дали е бил разбран по отношение на своите „човешки чувства“. Тя кимна бавно и каза с усмивка, за която той така и не схвана дали е дяволита, или насмешлива:

— Да, хер интендант, вие действително не сте бог.

— Аа! Как така?

— В този миг сте дори крайно човешки. Хайверът не е амброзия.

— Как? Вие умеете да се шегувате? Изстрелвате каламбури? Това ми е приятно. Но имате право. Аз съм човек, но не само заради хайвера. Желая и по отношение на вас да бъда човек!

— Това желание е вече изпълнено.

Той придаде сангвинично значение на тези думи.

— Благодаря, благодаря! Нека бъдем следователно в този миг чисто човешки!

— Разбира се, хер интендант.

— В такъв случай ви моля да седнете тук до мен.

— Мислите, че тук съм по-малко човешка?

— Да. От такова далечно разстояние ми се струвате като някакво свръхчовешко, неземно същество. Вие ме омагьосвате, заслепявате ме като фея, която изчезва, веднага щом човек изрече някакво желание. Не обичам такива разстояния. Искам да се убедя дали тези феи не са рожба на фантазията. Искам да усетя, че имам човек пред себе си.

— Виждането е също вид възприятие. Мисля, убеден сте, че една американка принадлежи към смъртните жители на земята.

— Да. Но тези лейдис са толкова отдалечени от нас, жителите на Стария континент, че при гледката на една такава дама човек изпитва непреодолима любознателност дали и тя е съставена от плът и кръв. Ще ми позволите ли да го проверя?

Беше се изправил и заобиколил с две крачки масата. Очите му бяха приковани с видимо желание към нея. Тя остана студена и спокойна.

— Това вече е в достатъчна степен констатирано, не е необходимо тепърва да се подлага на проверка.

— О, не. Красота като вашата не може да бъде земна. Само убеждението води до вярата. Разрешете да се уверя, мис, че не сте някоя богиня на любовта, слязла от Валхала, а истинска дъщеря на родени от пръст родители.

Протегна ръце към нея, но улови въздуха. Тя се бе изправила с бързината на мисълта и бе отстъпила няколко крачки назад.

— Хер интендант!

Вложеният в тези думи укор прозвуча буквално заплашително. Но тя стоеше пред него с толкова горда красота, че той едва бе в състояние да се владее. Сега отговори:

— Не с този тон, не с този тон! Трябва да ми позволите да поддържа ръчичките ви. Нека седнем един до друг и се посъветваме по какъв начин да формираме най-красиво и благоприятно назначението ви. Елате, мис!

— Благодаря! Нека получа първо мястото, а после ще съумея да го формирам по собствен вкус!

— Но вие все още го нямате!

— Това действително трябва да призная!

— А знаете ли кое влияние тук има най-голяма тежест, мис Сартън?

— Сигурно вашето.

— Действително! Мисля, че няма да ви бъде неприятно да го спечелите.

— Бих се радвала да го притежавам.

— Е, ами опитайте тогава да го заслужите.

— Това е намерението ми.

— Вие при всички случаи имате достатъчно жизнен опит, за да знаете по какъв начин една заслужаваща обич дама може да си извоюва подобна протекция.

— Разбира се.

— Е?

— Като изпълнява перфектно задълженията си във всяко едно отношение. Можете да бъдете уверен, че ще положи всички усилия да заслужи одобрението ви.

— Чудесно! Но, надявам се, не мислите само за моето артистично одобрение. В театъра аз съм критик, ала в моя дом —

човек. Там артистичното изпълнение ме запленива, тук една целувка може да ме накара да направя каква ли не отстъпка.

— От което заключавам, че сигурно сте много щастлив в семейния кръг.

— Как? Какво? Какво искате да кажете?

— Щом от една такава семейна нежност се виждате принуден да правите какви ли не отстъпки, то трябва да сте един много добър съпруг, баща и дядо.

Той посегна с две ръце към бялото копринено шалче и попита с тон на безкрайно удивление:

— Баща? Дядо? Наистина ли го мислите?

— Да — кимна тя сговорчиво.

— Нима изглеждам като някой дядо?

— Дори като много опитен и достопочтен!

Такова нещо още не беше му се случвало. Изглеждаше му невъзможно. Почеса се зад ухото, посегна отново към шалчето. Дядо! Направо му приля от тая дума; съвсем го изкара от самообладание. На края извика:

— Може би ме смятате дори за прадядо!

— Не е нещо невероятно. Човек може още на шейсет години и даже още по-рано да стане прадядо.

— На шейсет? Още? Та това звучи точно така, сякаш ме считате за по-възрастен!

— Действително!

— По-възрастен? Небеса! И колко стар съм приблизително според вашето любезно мнение?

— Шейсет и девет и половина.

— Властелине небесни! Мис, какво си мислите?

— Мисля си за театралния алманах.

— Какво общо има той с тая работа?

— Там вие също фигурирате в списъка на сценичните ръководители. Посочена е и рождената ви дата.

— Тя е отпечатана погрешно, напълно погрешно! Ще заставя издателя да ми даде обяснение.

— Аз също бих го сторила. Такива данни трябва да почиват на пълната истина, а за вашата репутация може да бъде само от полза, ако се разбере, че всъщност сте с няколко години по-възрастен, отколкото е

посочено там. Колкото е по-напреднала възрастта, толкова е по-голям опитът, многоуважаеми хер!

Той се вторачи в нея, сякаш беше чул смъртната си присъда.

— Какво казахте? — проломоти. — С няколко години по-възрастен съм бил?

— Та нали вие това имавте предвид?

— Кое?

— Преди малко казахте, че данните за вашата възраст са неверни.

— Вие сте дявол! И през ум не ми е минавало да се правя на по-възрастен. Аз съм на петдесет и една!

— Наистина ли? Наистина?

— Разбира се! Да не би да изглеждам по-възрастен?

— Може би щяхте да изглеждате по-млад, ако...

— Какво ако? Какво искахте да кажете?

— Ако не беше тази перука...

— Перука? Нещастно дете! Та това си е собствената ми коса!

— Тогава е просто удивително колко подвижна е тази коса. Предната част съвсем се е извъртяла наляво.

— Как? Какво? Наляво? Веднага ще повикам Жан. Той ще...

— О, моля, и аз мога да го направя. Елате! Аз ще ви наглася тази естествена коса... Така, добри ми, скъпи дядо!

Тя хвана безцеремонно главата му и тикна перуката отново напред.

Той съвсем се бе вцепенил от ужас. Очите му приеха кажи-речи стъклен израз. Чу се направо плашеща въздишка. После си пое дълбоко, дълбоко дъх и отрони изнурено:

— Позволявате ли да седна?

— Разбира се! Сторете го! Годишките си казват своето.

Той издаде звук, за който не можеше да се каже дали беше израз на бяс, или последица от пълна безпомощност.

— Недобре ли се чувствате? — попита тя с отзивчива угриженост.

— Недобре? О, не! Все още съм твърде млад и силен. Само съм малко ядосан.

— За какво?

— На вас естествено!

— Не може да бъде! Та аз не знам да съм ви дала някакъв повод!

— Не знаете! Тогава ще ви посоча един! Вашата преценка за възрастта ми!

— Наистина беше доста занижена.

— И това ли още! После перуката!

— Която си е вашата естествена коса.

— Нарекохте ме дядо и дори прадядо!

— От чисто благоговение.

— Какво ме топли вашето благоговение! Хич не ми е притрябвало! Малко любов е хиляди пъти по-предпочитана!

— Ако позволите, ще ви обичам, както една внучка обича бащата на своята мама.

Той плесна ръце и попита, клатейки глава:

— Кажете, мис, всички американки ли са като вас?

— Надявам се!

— В такъв случай представителките на вашата нация, ако са танцьорки, нямат никакъв, ама никакъв шанс да бъдат назначени при нас.

— Защо?

— Ние искаме от една танцьорка да не пита за възрастта.

— Тя не е и необходимо да го прави, тъй като това си е посочено много точно в алманаха.

— По-нататък тя трябва да е мила и да проявява това качество особено спрямо най-големия си началник. Човек може да е оставил зад гърба си младежките години и все пак да притежава младежко сърце! Както ви опознах днес, не е възможно да сте добра балерина.

— Бихте ли могли да докажете това твърдение?

— Да. Танцът има задача да представи всички възможни човешки чувства чрез физически движения. Вярно ли е това?

— Доближава се до истината.

— Една танцьорка следователно трябва да притежава две неща. Първо, умение в тези движения, и, второ, чувствата, които трябва да изобрази!

— Съвсем вярно!

— Вие обаче нямате такива чувства.

— Това е много дръзко твърдение.

— Вие нямате сърце. Казвам ви откровенно, много съм загрижен за вас. Сега, за съжаление, нямам време, иначе може би щяхте да съумеете все пак да докажете, че сте способна на нежни пориви. Ако ви е удобно, наминете утре още веднъж.

— Не ми се вярва, че ще посмея още веднъж да се заловя със старчески изследвания. Но ако получа ангажимента, скоро ще разберете, че не съм безсърдечна. Само че човешкото сърце не бива да прилича на някакъв облак, който ръси своя дъжд върху младо и старо, красиво и грозно, умно и неспособно, справедливо и несправедливо.

— Излиза, че вие сте облак, от който никога няма да мога да очаквам и една капчица роса? Нека бъде така. Има по-отдайни облаци.

Той се поклони, тя отвърна със същото и си тръгна. Едва бе излязла, интендантът посегна към звънеца да повика Жан. Онзи отправи изпитателен поглед към своя повелител и си даде труда да прикрие една злорада усмивка.

Интендантът се бе тръшнал съвсем отмалял на креслото. Сега каза с половин глас:

— Жан, дай ми „Eau de mille fleurs“!^[3] Направо съм като разбит!

Слугата му подаде флакона и попита:

— Разбит? Толкова разгорещена ли беше борбата?

— О, изобщо не се стигна до борба!

— Значи тя веднага капитулира?

— През ум не й мина. Аз не я докоснах.

— Невероятно!

— Да, да! И знаеш ли кой носи вината?

— Нямам си понятие.

— Ти!

— Аз?

— Да. Онова, което никога не бих сметнал за възможно, се случи. Аз се изложих! Тая американка знае, че нося фалшива коса.

— Да не би да сте я осведомили?

— Не ми е и хрумвало. Ама ти ми беше надянал перуката съвсем наопаки.

— Това не е вярно.

— И все пак! Тая мис Елън Стартън после ми я натъкми.

Тук Жан не можа да се овладее. Изсмя се с глас.

— Човече! — извика господарят му. — Какво ти скимна?

— Простете! Но като си представя как една танцьорка ви върти перуката, наистина ме досмешава. Това е в резултат на чесането.

— Чесането?

— Вие имате навика да се чешете зад ухото, когато нещо не ви върви по желанието и волята. Сигурно такъв е бил случаят и преди малко.

— Само че аз не мога да си спомня да съм се чесал.

— О, вие го правите, без да се усетите. И какво каза тя за тая история?

— Представи си! Знаеше точно на каква възраст съм!

— Долна работа!

— Да. Нарече ме дядо и прадядо!

— Още по-долно!

— А после поиска... чуй, пак се звъни! В никакъв случай не приемам.

— Също и ако е някоя красавица...?

— Наситих се днес на красавици! Всички са обладани от дявола! Той се изтегна в най-удобно положение, а Жан се отдалечи.

Когато се върна, на лицето му бе изписана неопределена усмивка.

— Е, кой беше? — попита неговият господар.

— Отново една дама!

— Аха! Разкара ли я?

— Не.

— Но аз току-що ти заповядах...

— Не върви, милостиви хер! Тя е толкова млада, толкова красива, толкова очарователна. И при това приказва така добре.

— И коя е? Сигурно някоя малка шивачка, която иска да стане статистка?

— О, не, нещо по-добро, много по-добро.

— Е?

— Мадмоазел Леда.

— Леда! Ах! Това действително е нещо друго. Огледа ли я внимателно?

— Да.

Трябваше да я опише. После интендантът попита:

— Коя е по-красива, тя или американката?

— При всички случаи последната, но Леда без съмнение е потизивчива и забавна.

— Тогава я пусни да влезе. Но остани вън, докато позвъня.

Когато влезе, балерината хвърли един бърз поглед на интенданта. Изглежда, веднага бе наясно с него, защото направи изящен реверанс и се впусна на лов, заговаряйки с гальовен тон:

— Простете, екселенц, че ви безпокоя! Но дългът ме принуждава.

„Екселенц“ той никога не бе наричан. А и не беше от благороден произход, нито служител от кралския дворецов театър. Ето защо се почувства поласкан. Сравни мразовитата външност на американката с топлото, усмихнато същество, което виждаше сега пред себе си. От устата му се изплъзна:

— Тя току-що си тръгна!

Танцърката не знаеше кого има предвид, но попита съвсем непринудено:

— Коя си тръгна?

— Вашата съперница.

— Стартън?

— Да.

— О, уви! Значи ме е изпреварила! Безкрайно съжалявам!

— Може би ще съумееете да наваксате.

— Как би било възможно?

— Един пропуск от време може да се компенсира с удвоено внимание.

— Така е, екселенц, ала въпреки всичко аз съм неутешима!

— Това ме хвърля в смущение, тъй като не зная дали съм мъжът, способен да ви утеши!

— Че кой друг, освен вие. Та нали сте Юпитер, в чиито ръце е поверена съдбата ми.

— Ах, колко сполучливо сравнение! А вие сте Леда, на която богът се явява в образа на лебед, за да бъде ощастливен от нея.

— Пфу!

— Какво има? Не е ли прекрасен този гръцки мит?

— Не, никак — отговори тя нацупено.

— Защо?

— Каква жена може да бъде Леда, щом се задоволява с любовта на някакъв си там лебед. Лебедът е водна птица, студен и полуриба!

— Аха! Вие обичате топлината?

— Дори зноя.

— И не в образа на водоплаваща птица?

— Не, в човешки.

— Но в младежка форма?

— Не. Зевс и Юпитер да не би да се представят като младежи? Аз обичам готовото, развитото, завършеното. А само един мъж в зрелите години може да каже, че не е необходимо да се трепе повече за своето израстване.

— Мадмоазел, вие развивате грандиозни артистични виждания!

— Бих ли могла иначе да бъда артистка?

— Не. Никога. Знаете ли какво се иска от една истинска артистка, мадмоазел?

— Мисля, че знам.

— Е?

— На първо място необходимата техническа школовка.

— Съвършено вярно. Физическото майсторство. Съвсем същото казах на американката.

— Тя съгласи ли се?

— Да — отговори той с провлачен глас.

— Показа ли ви, че притежава такова майсторство?

— Не.

— Колко непрактично и неуважително! Та нали вие единствено сте човекът с непогрешими очи за тези работи. Гледайте, екселенц!

Тя направи един пирует, по-щур от който не би могла да измисли. И понеже носеше същия тоалет, с който беше и при главния редактор, при това вихрено въртене около собствената си ос едва ли отказа някакво желание на жадните очи на стария интендант.

— Добре ли беше изпълнено? — попита.

— Определено, определено! Пепита не го правеше по-добре!

— Ласкаете ме, екселенц!

— Не, не! И тъй като притежавате грацията на Фани Елслер, то... — Подсмихна се многообещаващо.

— Защо замълчахте? Говорете по-нататък!

— Още не! Увлечен от омаята на вашето същество, за малко да изрека едно решение, на което сега още не му е времето.

— И което би ме направило толкова щастлива!

— Още не знам дали сте истинска артистка. Техника притежавате, тук навярно няма да има мъчнотии. Но другото...

— Имате предвид творческата идея?

— Още повече. Имам предвид духа, душата, възприятията, чувствата!

— Бихте ли допуснали, че съм лишена от дух?

— Едва ли!

— Или безчувствена?

— Това би трябвало да се докаже.

— Тържествено ви уверявам, че притежавам чувства, екселенц, дори много естествени чувства.

— Например?

— Апетит.

— Палавница!

— Кой може да гледа вино и хайвер, без да изпита желание да бъде поканен.

— Сериозно ли го казвате?

— Разбира се!

— Елате тогава! Но тук, до мен!

— Благодаря! Вече седнах. Не зная само дали моят маниер на хранене ще ви се понрави.

— Е, и какъв е този маниер?

— В присъствието на господата винаги се храня като дама на къщата. Вие сега следователно ще трябва да си представите, че съм ваша съпруга.

— Чудесна идея!

— Сервирам пред вас.

— Мога ли да си вземам каквото ми е вкусно?

— Естествено!

— И ако по самата вас намеря повече привлекателност от тези прозаични неща?

— Това само би могло да ошастливи домакинята, екселенц.

— Добре, нека се храним сега като съпругеска двойка. Да започнем угощението с няколко целувки.

— На ваше разположение, екселенц! Надявам се, ще намерите в мое лице една добра домакиня.

Закуската отне повече време, отколкото обикновено бе необходимо на интенданта. А когато най-сетне позволи на балерината да се сбогува, тя попита:

— А с американката колко дълго се хранихте?

— Нито минута.

— Не може да бъде!

— Казвам ви истината.

— Ще ви повярвам. Кога ще закусим отново?

— Утре, мило мое дете.

— По същото време?

— Да, вие само елате. Тогава ще намерим възможност да обсъдим по какъв начин може най-приятно да се формира вашата екзистенция.

— О, тази екзистенция все още виси между облаците!

— Не, не, тя е вече решена работа.

— Дайте си ръката тогава!

— Ето!

— Чудесно! А сега хиляди целувки за възнаграждение!

Притегли го към себе си и се постара да докаже, че притежава едно безкрайно благодарно сърце.

Вън Жан стоеше в приведена стойка сред дупката на ключалката и наблюдаваше целуващата се двойка.

— Хиляди гръмотевици! — изръмжа недоволно на себе си. — Дъртият пръч е направо за завиждане! Тая Леда има дух и темперамент. Една целувка от нейна страна никак не би било зле.

Когато чу, че тя се сбогува, той се отдръпна от вратата.

Танцърката се появи, затвори с натиск вратата, спря при него и бръкна в джоба. Похотливо отправеният му към нея поглед ѝ подсказа, че с бакшиш едва ли ще му създаде най-голямата радост. Ето защо попита, взела бързо решение:

— Как ви наричат?

— Жан.

— Добре, добри ми, мили Жан. Пари и състояние аз нямам, но ще ви дам каквото имам. Ето, вземете!

Обхвана здраво с две ръце главата му и го целуна два... три пъти.

— Така! Доволен ли сте?

— Кралски! — отвърна онзи, избърсвайки червилото от устата си.

— Следващия път повече, ако сте разбран!

И се измъкна през вратата. По същото време прозвуча и звънецът на интенданта. Жан влезе при него. Господарят го огледа и незабавно попита:

— Какво ти е? Какво става с теб?

— С мен? Какво да става?

— Цялото ти лице е зачервено.

— Наистина ли?

— Да. Каква е причината?

— Наведох се да вдигна един ключ.

— Аха, така. Леда даде ли ти бакшиш?

— Не.

— Това ме учудва, тъй като притежава толкова изискани маниери. Какво ще й кажеш?

— Нито дума.

— Как? Нито дума? Защо?

— Не мога да й кажа нито дума, защото не е тук.

— Формалист! Мисля, че добре ме разбра.

— Е, тя цялата е артистка.

— Определено!

— Не само балерина, но и актриса.

— Това е вярно. И какъв пленителен глас има. Мисля, че от нея би излязла и една прекрасна певица. Тя е многостранен талант. Какво мислиш? Да я ангажираме ли?

— Хмм! За какво ни е онази студена американка!

— Правилно! Нека си върви там, откъдето е дошла. Мадмоазел Леда наелектризира. Тя е не само артистка, но и жена, и то в не по-малка степен.

А тази, за която се сипеха тези похвали, всъщност се засмя на себе си и си каза:

— Пъхнах в торбата тези два стари чувала. Единият е не по-малко отвратителен от другия, но човек трябва да се примирява. А сега — при административния директор, при капел- и балетмайстора, за да не ме изпревари отново американката.

Завари директора вкъщи и веднага бе приета. Влезе по своя предизвикателен маниер, направи кокетен реверанс и в очакване да бъде заговорена, пусна една обаятелна усмивка, изразяваща увереност в победата.

Служителят имаше представителен вид. Беше висок на ръст, с одухотворено лице и рязко оформени черти, които говореха за склонност към размисъл и непрекъсната работа. Но тази сериозност бе смекчена от израз на доброжелателство, който разхубавяваше лицето. Той сега изчезна, когато директорът прикова очи към балерината.

— Седнете! — каза сухо, като посочи един стол. А когато тя се настани, попита: — Направихте ли вече някои визити?

— Не — отговори тя. — Вие сте първият, когото осведомявам за пристигането си.

В облика му се появи незабавна острота.

— Как да си обясня тогава изявлението на куриера от редакцията, че сте били при главния редактор?

— А, той не влиза в сметката. Аз всъщност имах работа само в рекламното бюро и се възползвах от случая да предам визитната си картичка.

— А когато минах преди малко през пазара, ви видях да влизате при интенданта.

Тя се изчерви.

— Той не си беше вкъщи — опита да се оправдае.

— Вкъщи си е бил, защото непосредствено преди вас е приел мис Стартън.

— Ах, вие сте разговаряли с нея? — попита тя бързо, за да отклони разговора от неприятната тема.

— Да. Тя беше преди малко при мен, ръководена от съвсем правилното мнение, че в крайна сметка директорът е този, в чиято ръка се събират всички нишки. Познавате ли дамата лично?

— Още не.

— Но сигурно по реноме?

— Не много добре — отговори тя, без много-много да разсъждава.

— Жалко. Тя е не само артистка от първи ранг, но и една благородна женска натура, каквато за съжаление не се среща често сред дамите от балета.

— Надявам се да не бъде поставена зад нея!

— В какво отношение?

— И в двете, като жена и като артистка.

— Мадмоазел, казвам ви откровено: не е препоръка да се явявате при мен с неистини. Мис Стартън би се срамувала от подобно нещо. И после богатите артистични разбирания на тази дама са наистина гениални. Във външно отношение тя е красавица, но недосегаема. Такава е и всяка фигура, която изпълнява — с обаятелна красота и същевременно преобразена от строго моралната чистота, отговаряща на божествената природа на изкуството. Искрено ви казвам: ще имате противница, която ще ви е много трудно или дори невъзможно да победите.

Тя сви рамене и отговори кратко:

— Въпреки това аз вярвам!

— В какво?

— В успеха.

— На нейното или вашето изкуство?

— Лъжете се, хер директор, ако ме смятате за интригантка!

— Да се надяваме. Няма да крия, че бях предупреден за вашия дипломатически талант.

— От Стартън? — избухна тя.

— Не. Тази дама не спомена дума за вас. Утре, надявам се, ще се представите. Указанията ми ще ви бъдат изпратени по куриера на театъра. Адио, мадмоазел!

Тя се оттегли с дълбок поклон. Вън сви юмруци.

— Тук ме е изпреварила! — измърмори на себе си. — Тоя директор е педант без дух и познания. Той никога няма да бъде мой приятел, но и аз няма да бъде негов съюзник. Сега при капелмайстора. Той бил алчен ция. Ще го подхванем от това място.

Намери го заровен сред купища партитури. Усърдно пишеше ноти. Може би имаше нещо да аранжира. Беше известила името си, ала въпреки това той попита при влизането ѝ, без да вдигне поглед от нотите.

— Кой?

— Мадмоазел Леда.

— Ей сега.

Тя остана търпеливо до вратата, макар той да изписа още няколко страници. Най-сетне капелмайсторът подстри гъшето перо и се обърна към нея. Имаше мършаво, въсърчно бяло лице и големи странни очи. Дългият му нос имаше широк гръб, устата беше много голяма и кажи-речи без видими устни, а брадичката — прекомерно развита. Лицето му бе на скъперник. Гласът му звучеше студено и металически, когато каза:

— Можете да седнете. Какво искате?

— Сметнах за свой дълг да ви се представя, хер капелмайстор.

— Хубаво. Но с каква цел?

Въпросът я постави в неловко положение, ала тя отвърна:

— Все пак е необходимо да ме познавате преди излизането ми на сцената.

— В никой случай.

Тя го погледна удивено. Ето защо онзи обясни:

— Ще бъде представен балетът „Кралицата на нощта“ два пъти едно след друго. Първо се явяват вие и после американката. Двете често сте играли Кралицата, така че репетицията бе сметната за ненужна. Която се хареса повече, ще бъде ангажирана след кратък гастрол. Така че наистина не беше необходимо да ме безпокоите.

— И все пак. Намерението ми беше да ви поставя един въпрос, който всъщност е от чисто делово естество.

Той наостри слух.

— Какъв въпрос имате предвид?

— Без много усукване казано — паричен.

Лицето му отведнъж придоби цвят и когато погледна сега към нея, стори ѝ се, че всъщност има кривогледи очи.

— Какво би могло да бъде обсъждано в това отношение между вас и мен? — осведоми се той.

— Не се ли досещате?

— Не.

— Нима тук има оркестрова тантиема?^[4]

— Не.

— Наистина ли? — попита тя с голямо удивление.

— Никога не съм чувал подобно нещо. Какво трябва да се разбира под оркестрова тантиема?

— Е, ясно е от само себе си, че успехът на едно представление, изобщо всяко артистично изпълнение, зависи изключително много от съпровода на оркестъра.

— Съвършено вярно!

— Случаят е такъв особено при танца. Без интелигентността на капелмайстора дори и най-голямата артистка не е в състояние да постигне онова, което в действителност умее.

— Много добре, много добре! — потвърди той с демонстративно кимане. — Виждам, че сте размишлявали върху тези неща, мадмоазел. Вие имате разбирания и опит, които човек най-често напразно ще търси при вашите колежки.

— За съжаление! И точно защото отдавам такова голямо значение на капелмайстора, имам обичай при всяко излизане да изчислявам една оркестрова премия.

— В какъв размер?

— По споразумение.

— На кого бива изплащана?

— На капелмайстора.

— Между целия оркестър ли се разпределя?

— Това си е работа изключително на диригента. Аз изплащам премията на него. Какво ще прави той с нея, не е моя работа.

— Директорът в течение ли е на нещата?

— Никой не знае.

— Значи тази привичка си остава тайна между вас и диригента?

— Пълна тайна.

— Мадмоазел, аз никога не съм чувал за такава премия, но е много лесно разбираемо, че двамата ще имаме по-добри отношения с нея, отколкото без нея.

— Много правилно. Ще дойда да се разберем по този въпрос. Сега не бива да ви отнемам повече от скъпоценното време. А вие, между другото, си помислете върху какъв процент да се договорим.

Той й протегна ръка и заговори с подкупваща любезност:

— Мадмоазел, вашата слава като артистка е голяма. Но че разбирате също от бизнес, ме радва. Артистът обикновено е лош счетоводител. Ще ми бъде приятно, ако получите ангажимента. На моята помощ със сигурност можете да разчитате. Сполука!

Тя си тръгна, вътрешно ликувайки, че оня е захапал подхвърлената му груба стръв.

Сега ѝ предстоеше да потърси балетмайстора. Когато позвъни на вратата на антрето, отвори ѝ дълга, едрококалеста жена.

— Какво искате? — попита я тази особа.

— Мога ли да говоря с хер балетмайстора?

— Имате предвид хер балетмайстора и живописеца, моя мъж?

— Да.

— Какво искате от него?

— Възнамерявам да му се представя.

— За такива работи той няма време. Сега рисува.

— Аз ще отнема на хер балетмайстора само една минута.

— Моля, имате предвид хер балетмайстора и живописеца?

— Да, мадам.

— Коя сте всъщност?

— Наричат ме мадмоазел Леда.

— Не съм чувала за вас.

— Но със сигурност съм известна на хер балетмайстора...

— На хер балетмайстора и живописеца, искате да кажете?

— Да. Той ме познава, поне по име. Вдругиден трябва да играя „Кралицата на нощта“.

— Аа, тогава вие сте една от двете артистки, които трябва да се борят помежду си?

— Да.

— Хубаво. Това е нещо друго. Ще ви заведа. Елате!

Пътят минаваше през две стаи с наистина хаотичен безпорядък. Жената на хер балетмайстора и живописеца, изглежда, нямаше особен талант в домакинството.

После отвори една врата. Виждаха се няколко статива, множество големи и малки гърненца с бои, парчета ленено платно, рамки за картини и разни други неща. Художникът бе застанал пред един от стативите. Имаше дребна, суха фигура, на носа му бе кацнало страховито пенсне. Като че не забеляза отварянето на вратата.

— Артур! — провикна се жената.

— Да, любима моя!

— Една дама.

— Хубаво! Млада ли е?

— Да.

— Може би най-сетне една Психея!

— Много е тлъста за тая цел.

— О, уви!

Обърна се и огледа танцьорката. После попита:

— Колко искате на час?

Тя разбра, че я смята за модел. Повдигна усмихнато рамене, без да отговори. Той продължи:

— Давам ви на час трийсет кройцера. При вашите форми, които толкова често ми биват предлагани, е напълно достатъчно.

— Артур! — намеси се тук жена му.

— Любима моя?

— Тази дама не е модел.

— Че какво иска тогава?

Отново беше обърнал гръб на двете и не можеше така лесно да бъде обезпокоен. Беше се заел да грундира едно ленено платно и нанасяше основата, без да поглежда повече към своята посетителка. Театралната стойка наподобяваше позата на артист в момент на падане при някакъв двубой.

— Да се бори — отговори жената.

— Да се бори? Всички дяволи! С кого?

— С другата.

— И къде?

— Е, в балета.

— А, тъй, тъй. Как се казва всъщност?

— Някоя си мадмоазел...

— Леда — допълни танцьорката.

— Леда! — извика онзи, обърна се рязко и я огледа още веднъж внимателно. — О, простете, мадмоазел! Все пак не сте чак толкова тлъста, както си помислих преди малко.

— Така смятам и аз — засмя се тя. — Сега навярно вече няма да печеля по трийсет кройцера на час?

— Не, не! Сега нещата стоят другояче. Сега вие ще ми позирате съвсем безплатно.

— Безплатно? — попита тя учудено.

— Разбира се!

— Артур? — попита жена му.

— Любима моя!

— Мога ли вече да си вървя?

— Да. Върни се при своето вярно домашно огнище. По-късно ми донеси сандвич с масло и сирене и „Нордхойзер“^[5].

Тя тръгна, а той продължи, обръщайки се към Леда.

— Приветствам ви със сърдечно добре дошла в храма на моето второ изкуство, мадмоазел. Залата за репетиции на моите ученички по балет се намира един етаж по-горе!

— На тавана?

— Да. Изкуството никога не може да установи достатъчно високо своя роден кът. Колкото по-близо стига до небето, толкова позаряващо, одухотворяващо и облагородяващо въздейства на своите последователи.

— Дори при този студ?

— Хайде стига! Какво искате! Изкуството е небесна сила, от която струи несравнима жегата. Моля, обърнахте ми гърнето с оловното белило. Точно единайсет кройцера отидоха на вятъра!

— Ще ви обезщетят. Ето ви двацет.

— Не мога да ви върна.

— Няма значение. Задръжте остатъка!

— Благодаря! Ще стигне за една пушена херинга за вечеря, естествено за моята жена. Тя е, така да се каже, етерична натура и не може да понася сандвичи с масло и сирене. Що се отнася до вас, много се радвам, че се запознахме. Надявам се, взаимно можем да си бъдем в услуга. Нали?

— С удоволствие.

— Тук например е мястото за сядане на модела, както споменах преди малко. То струва пари. Има модели, на които плащам по петдесет кройцера на час. А в екстрени случаи и къде-къде повече... Виждате ли, аз искам да нарисувам една Психея. Поръчана е. Ама откъде да взема подходящия модел? Има едно младо момиче, което подхожда божествено, направо небесно създание. Само че глупавото девойче не иска да се съгласи, макар на първо време да бих давал и по един гулден за час. Но тя със сигурност няма да захапне.

— Добре ли се пласират картините ви?

— Аз работя само по поръчка. Наскоро ми беше поръчана една Медея. Бих получил сто и петдесет гулдена, но къде да ти намеря

Медея... Гръм и мълния!

Той остави четката и палитрата и плъзна изпитателно очи по лицето на Леда.

— Е, какво искахте да кажете?

— Хмм! За съжаление, вие не познавате условията.

— Ами разяснете ми ги тогава.

— Работата е такава, че аз съм услужлив човек, и ето как моите дами от „Corps de Ballet“^[6] са също така услужливи към мен. Ако някоя от тях може да ми бъде от полза като модел, тя го прави с удоволствие и без заплащане. Защото знае, че едната ръка мие другата.

— Това е лесноразбираемо.

— Последната примабалерина, вашата предшественица, също ми позира няколко пъти. Я кажете, мадмоазел Леда, много ли сте стеснителна?

— Никак.

— Бихте били една великолепна Медея!

— Радвам се!

Беше казал „вашата предшественица“ точно така, сякаш ангажиментът ѝ беше в кърпа вързан. Това я поласка. Той можеше да ѝ окаже подкрепа и понеже в никой случай нямаше навика да се свени от прелестите си, сметна за уместно да приеме предложението.

— Така ли? Радвате се? — каза онзи, ухилен с цяло лице. — Може би ще проявите склонност да ми позирате няколко пъти като модел?

— С удоволствие.

— Благодаря, благодаря. Аз, естествено, съм веднага готов на всяка ответна услуга. Надявам се, пред мен няма да се стеснявате?

— В никакъв случай — засмя се тя. — Защо да се стеснявам?

— Много благородно и без предразсъдъци. Направо съм запленил от идеята. О, само да имахте време, четвърт час само!

— За какво? Да не би да искате веднага да започнете да работите по Медея?

— Не, това би било невъзможно. Но мисловно бих могъл да фиксирам сюжета. Искане ми се да поогледам формите на вашата... да, вашата Медея. Бих могъл да нахвърлям върху платното няколко щрихи, няколко бегли контура. Ще имате ли добрината?

— Хм! Всъщност сега съм заета.

— О, само четвърт час?

— Но събличането и обличането ще отнеме също толкова време.

— Няма, няма. Моите претенции днес се разпростират само до горната част на тялото ви. И косата бихте могли да приведете малко в гръцки стил. Казвам ви, ще ви бъда много, много благодарен.

— Е, в такъв случай ще се подчиня.

— Великолепно! Елате! Съблечете се! После ще заемете поза на този червен диван тук, обгърната от диплите на виенския шал. Ще бъдете много пленителна, както още сега констатирам.

Тя не се остави дълго да я молят. Освободи без свян горната част на тялото си от всички обвивки, приведе косата в друг порядък и се изтегна после на стария избелял диван, за да се накипри с диплите на виенското чудо.

А балетмайсторът не беше някой мазач. Много добре си разбираше от работата и се оказа прав. Както почиваше сега в излегната поза на дивана, подпряла глава с длан и другата пълна ръка нежно прилепнала в лека извивка към пищното тяло, докато една от дебелите плитки милващо се виеше по белоснежната гръд, просветваща между диплите на плата, тя беше много сполучливо изображение на Медея, онази сладострастна царска дъщеря от времето на похода на аргонавтите.

Балетмайсторът плесна от прехлас ръце.

— Така, така, мадмоазел! — провикна се той. — Вие сте Медея, каквато и насън не съм виждал. Останете само няколко минути в това положение, за да фиксирам контурите.

Но в този миг беше отново обезпокоен от своята жена.

[1] Интендант (фр. *intendant*) — в случая художествен, аристократичен директор на театър — б.пр. ↑

[2] Някои изречения и пасажии вероятно ще озадачат познавачите на Карл Май. Това е в резултат намесата на някогашния издател Мюнхмайер, който си е позволил тези волности и е изгорил оригиналите — б.пр. ↑

[3] „Eau de mille fleurs“ (фр.) — „Вода на хилядите цветя“ — б.нем.изд. ↑

[4] Тантиема (фр. *tantieme*) — определен процент от чистите приходи, даван като допълнително възнаграждение — б.пр. ↑

[5] „Нордхойзер“ — вид ракия, предпочитана и до днес — б.нем.изд. ↑

[6] „Corps de Ballet“ (фр.) — балетен състав — б.пр. ↑

ГЛАВА 3

МЕДЕЯ И ПСИХЕЯ

В една задна къща на Алтмаркт, на една от множеството врати на третия етаж, бе залепена визитка, на която се четеше: „Макс Холм, репортер“. В стаята зад вратата беше много тихо. В едно старо кресло седеше спящ мъж, чието отпуснато и подпухнало тяло бе здраво вързано за облегалото посредством платнена ивица. Край масата седеше младо, може би осемнадесетгодишно момиче, а до нея една възрастна жена с добродушна външност и старомодно пенсне на носа прилежно плетеше чорап. Двете разговаряха, но тихо, за да не събудят спящия.

— Значи вашият брат не знае нищо за тая работа? — попита жената в продължение на разговора.

— Нито дума.

— И защо не сте му казали?

— Защото добрият Макс си има достатъчно грижи. Но така или иначе трябва да научи. След осем дни евреинът Леви ще представи вексела за плащане.

— Да, векселите са лошо нещо. Не можехте ли по друг начин да получите пари?

— Не. Евреинът дойде и описа всичко. Трябваше привидно да му го продадем и да подпишем вексела. После ни даде гаранционно писмо. Ако не се издължим на самия час, ще си вземе писмото и всичко, което още имаме.

— Та нямаше ли друго средство? Колко печели всъщност брат ви?

— Като репортер от време на време носи около един гулден. И всеки ден свири за три четвърти от гулдена. Сега си помислете, че трябва да живеем; татко получи удар, а другият брат все пак не бива да напуска гимназията. Би било много жалко!

— Това действително коства пари, много пари, и никак не е чудно, дето шиее ден и нощ така усърдно.

— Върша го с удоволствие. Е, да, преживявали сме и по-добри времена, когато татко беше още здрав.

— Той беше директор по музикалната част, нали?

— Да. Макс следва и получи докторска титла. Но музиката го беше пленила. Обичаше виолината и стигна много, много далеч с нея. Замина за Америка да дава концерти и печелеше много пари. Минаваше за виртуоз. После дойде двойното нещастие.

— Клетите хора! Как стана цялата работа?

— Ами майка се разболя и почина, татко се парализира от удара. Писахме на Макс, но и при него нещата бяха тръгнали на зле. Беше внесъл спестяванията си в една банка, която фалира, и той изгуби всичко. Трябваше да започне отново, но тогава дойде раняването и всичко свърши.

— Какво стана всъщност с ръката му?

— Беше простреляна.

— Но не във войната?

— Не.

— Бил е нападнат?

— Също не. Имал е... дуел.

Каза го толкова тихо, че едва се чу.

— Боже Господи! Дуел! Че за какво пък?

— Всъщност ние въобще не трябваше да го знаем.

— Но вие все пак го знаете?

— Да.

— И кой ви го издаде?

— В Америка той си е водил дневник, в който е записано всичко. Не ни позволяваше да го четем, но веднъж забрави да го заключи и аз скришом го отгърнах.

— И го прочетохте?

— Да.

— И какво пишеше в него?

Старата се размърда очаквателно на стола. Това се казваше тема! Тайна, дуел... може би и още нещо!

— Не би следвало да приказвам за тези неща — отговори момичето.

— Е да, много правилно! Но с мен все пак можете да споделите. Нали?

— Може и да не бива, но вие сте толкова добра към нас, почти като майка. Заехте се с татко, за да мога да работя и печеля повече, и би било неблагодарност, ако не проявя доверие към вас.

— Напълно вярно, мила моя Хилда! Вие можете да ми имате пълно доверие. Но няма да злоупотребя с него. А пък и на вас ще олекне на сърцето, ако прехвърлите част от товара върху мен.

— О, да, имате право. Толкова е лошо да си млад и вече да имаш такива грижи.

— Та дуелът, дуелът!

— Ех, скъпа съседке, в тая работа е била замесена една... една... любов.

— Любов? О, колко интересно! Нашият хер Макс е бил влюбен?

— Да.

— Той споменавал ли е за това?

— Нито дума. Но в дневника всичко е записано, ах, толкова сърцераздирателно. Плаках, докато го четях.

— Тя коя е била? Някоя американка?

— Да.

— И каква е била? Сигурно дете на почтени хора?

— Била е... балерина.

— Господи, Спасителю! Дете, добре ли си? Балерина? Значи от балета?

— Да.

— И той я е обичал? Той, дето е толкова сериозен и разсъдлив?

— О, тя е била почтена, много почтена!

— Я зарежи тая работа! Една танцовачка никога не е почтена!

— Но тази била такава. Не играела за пари, а под импулса на своя талант.

— Да те чуе само някой! Талантът да подтиква към танц! Шилер и Гьоте, Моцарт и Бетховен също са били таланти, даже гении, ама да са били изкусени от гения си към танци?

— Това е нещо друго!

— Не. Моят богопочиващ мъж също беше голям талант. Беше главен майстор в столарството, фелдфебел в стрелковото дружество и протоколчик в клуба по скат, ама никога не допусна всичко това да го изкуши да играе балет!

— Скъпа ми съседке, под таланта, за който говоря, аз разбирам вродената и неопровержима дарба за танц.

— Доброто дете! Тая вродена и неопровержима дарба я имаме всички — мъже и жени, момци и девойки, но до балет далеч не стигаме.

— Е, под художествен танц трябва да се разбира нещо по-различно от валса и галопа, от въртенето и скачането както в балета. В дневника на Макс буквално е записано, че танцът на тази американка бил повече духовен, отколкото физически.

— Това хич не го разбирам! Как ще ти танцува духът? Та то си е чисто бродене на таласъми!

— Е, да, ние не можем да го разберем, но Макс сигурно го разбира по-добре от нас. Той не е мъжът, който ще дари сърцето си на някоя повлекана. Той е чист и благороден. Има истински аристократичен характер. Не е ли така?

— Да, така е. Но въпреки това онази е била танцьорка!

— Да, но е била и нещо друго?

— И какво?

— Единствената наследница на гъбав с пари плантатор.

— Божке, възможно ли е?

— Да. Родителите ѝ били починали. Тя дала плантацията под аренда.

— Това действително е нещо съвсем друго! Той защо не се е оженил за нея?

— Изобщо не бил разговарял с нея!

— Колко глупаво! Човек все пак трябва да говори с любимата си!

— Той не смеел и да си помисли, че тя също го обича!

— Дивотии! Такъв гиздав, напет момък!

— Той сигурно най-добре си е знаел. Видял я за първи път на един свой концерт. После тя посещавала всички негови концерти, а той винаги присъствал на нейните представления. Но се виждали само отдалеч.

— Ние с моя блаженопочиващ съпруг я правехме по-добре тая работа. Виждахме се, говорехме и се взехме, това е!

— Трябва нещо да не е вървяло.

— Но какво общо има дуелът с тая история?

— Твърде много.

— Давай тогава! Бързо! Умирам от любопитство!

— Веднъж той чул как някакъв приказвал нещо лошо за нея. Бил истински американски кавгаджия. Искал да я има, но тя го отблъснала. Затова я чернел така.

— Проклетникът!

— Нали? Макс не го изтърпял. Така се стигнало до дуел. Трябвало да се стрелят, докато единият падне мъртъв.

— Всемогъщи Боже! Какво грехопадение!

— Нещата там, отвъд океана, са различни.

— И оня американец да не е застрелял нашия Макс?

— Как е възможно? Та нали Макс си е жив!

— Да, де, вярно! Страхът от дуела съвсем ме обърка. Давай нататък!

— И така, те се стреляли. Макс бил улучен още от първия куршум в лявата ръка. Другият постъпил нечестно, като изобщо не дочакал командата, иначе нямало да простреля батко в ръката.

— Злодеят му със злодей! Трябвало е да бъде застрелян!

— Естествено. И той наистина е мъртъв!

— Как? Макс го е гръмнал?

— Да.

— Господи Исусе! Ще изпадна в пълна несвяст! Макс сигурно е бил обезглавен!

— Наистина са искали да му отнемат живота, ала той избягал и дошъл тук с кораб. Но бягството изцяло погълнало малкото му нови спестявания. Той се върна съвсем беден.

— Какво нещастие!

— И ръката му беше така увредена, че трябваше изцяло да изостави виолината. От това най-много го болеше. Та нали вече се беше прославил като виртуоз.

— Действително тежка съдба. А американката?

— За нея не знам нищо повече.

— Могла е все пак да се заеме с него!

— Тя не е била негова съпруга, а и не е могла да знае накъде се е запилял.

— Правилно, не помислих за това!

— Макс си дойде вкъщи ранен и беден. Майка беше мъртва, татко парализиран. Брат ми трябваше да продължи гимназията. Това

означаваше грижи и работа!

— Защо Макс не е кандидатствал за някое постоянно място?

— Защото си е артист. Не можеше и не искаше да се откаже от виолината. Вярва, че отново ще стигне толкова далеч като преди.

— Дете, това е невъзможно. С простреляни пръсти няма как да прихваща струните!

— Да, но може да държи с тях лъка.

— В такъв случай би трябвало да вземе цигулката в дясната ръка.

— Действително.

— Това е наопаки, не става.

— И все пак. Той го доказа. Обтегна четирите струни на цигулката обратно. Сега свири с лявата, а прихваща с дясната ръка.

— Удивително!

— Точно както хората, които са изгубили дясната си ръка, трябва да се учат да пишат с лявата.

— Още не съм го чувала. Справя ли се всъщност?

— Да. Хазаинът не понася музиката. Ето защо Макс не може да свири тук. Всяка вечер ходи в една зала за танци, където свири заедно с други.

— Нима е възможно!

— Първо беше трета и после втора цигулка. Сега вече свири първа виолина. Ето, такъв напредък постигна. Казва, след година и половина ще може отново да се появява официално. Тогава край на грижите.

— Слава Богу! Какво ядохте днес?

— Ние се храним чак вечерта. Чуйте! Идва някой!

Тя се послуша и лицето ѝ просветна. Беше познала брат си по стъпките. Той влезе тихо, за да не събуди баща си. Отиде при сестра си, целуна я по меката, чуплива коса и каза шепнешком:

— Ето, мила Хилда, ядене за теб и татко!

Сложи пред нея един пакет.

— Ами ти? — попита тя.

— О, аз съм сит! — отговори той със светнал поглед.

В интелигентните му очи бе залегнал израз на щастие какъвто момичето от дълго време не бе забелязвало по него.

— А тук — продължи той — е днешната лепта.

Извади няколко гулдена от портмонето.

— Толкова много наведнъж? — попита тя зарадвано.

— Да. Днес ще свиря с цигулката съпровод на пиано при един таен съветник. Ще се празнува някакъв годеж и ми платиха предварително. Бог ще помогне да съберем за осем дена толкова, колкото са необходими на брат ни.

Тя сведе глава и скришно въздъхна. После рязко я вдигна и попита:

— Скъпи Макс, днес си толкова радостен. Заради тези пари ли?

— Не само заради тях. Днес след дълго време видях отново един скъп, скъп приятел, за когото смятах, че никога през живота си вече няма да го зърна.

Каза „приятел“, но имаше предвид Елън Стартън, балерината.

— Аз познавам ли го? — попита Хилда.

— Не. Запознах се с него по време на моите концертни турнета.

— Ще го доведеш ли и у нас?

Лицето му помръкна с една отсянка, когато отговори колебливо:

— Навярно не. Неговият жизнен път е по-различен от моя. А сега трябва пак да тръгвам. Ще си пробвам късмета, дали няма да мога да изкарам нещо и от вестника.

Подаде ѝ ръка, кимна дружелюбно на съседката, пристъпи към баща си, за да се вслуша в спокойното му дишане, и тихо излезе.

— Добричкият! — прошепна жената.

— Бог ще помогне, каза той! — отбеляза Хилда замислено на себе си.

Оброни глава в ръце и застина известно време в това положение. Стариат я забеляза и попита:

— За нещо важно ли мислиш, скъпо дете?

— Да.

— Какво е то?

— Брат ми се тревожи и се съсипва. След осем дни трябва да изпратим петнайсет гулдена за гимназията. Не бива и не мога да му кажа за вексела.

— Но нали трябва все пак да научи!

— Не. Той каза — Бог ще помогне. Да, Бог помага, но само чрез нас самите. Знам един път, по който да се измъкна от тези грижи.

— Това би ме зарадвало. Мога ли да го узная?

— По-късно ще ви го кажа.

Беше взела трудно, много трудно решение. Смяташе да го осъществи, но се страхуваше съседката да не я разколебае. Ето защо предпочете да си премълчи. Продължи да шие още половин час и приключи. Пригответи от донесените от Макс продукти ядене за баща си и попита:

— Скъпа съседке, искам да отида да предам ръкоделието. Можете ли да останете при татко, докато се върна?

— Да, с удоволствие.

— Също ако се забавя малко повече от обикновено?

— И тогава. Все едно е дали ще седя тук, или отсреща в моята стаичка.

— Благодаря ви! Дайте на татко да яде, когато се събуди.

Облече се малко по-грижливо, отколкото го правеше обикновено, и опакова работата си.

— За кого е? — попита съседката.

— За жената на балетмайстора.

Най-напред отиде при хазаина да уреди неплатения наем и се отправи после в потиснато настроение към жилището на „хер балетмайстора и живописеца“.

Жената я посрещна радушно, похвали работата и ѝ плати. После попита:

— Размислихте ли върху предложението на моя мъж, фройлайн Холм?

Цялото лице на момичето пламна. Но веднъж беше взела решение и сега възнамеряваше да го осъществи. Злощастният вексел трябваше да бъде платен, без да е необходимо Макс да научи нещо за него.

— Кажете, фрау балетмайсторша, много ли е трудно? — попита тревожно.

— Какво си мислите! Никак.

— А аз си го представям толкова мъчно.

— Напротив, много е лесно. Ако някой път се разболеете няма защо да се стеснявате от погледа на лекаря. Моят съпруг не е някой хлапак, а улегнал мъж и художник. В първия миг може би малко ще ви бъде срам, но това много бързо ще премине.

— И колко ще ми плаща?

— Един гулден на час.

— А кога ще получа парите?

— Всеки път в края на сеанса. Да отида ли да му кажа?

Думата не искаше да излезе, но тя геройски даде положителен отговор.

— Елате тогава с мен!

Поведе момичето към ателието, отвори, както беше свикнала, вратата, и извика:

— Артур?

— Любима моя! — прозвуча неговият отговор.

— Имаш ли време?

— Тъкмо съм зает с Медея. Какво искаш?

— Тук има нещо още по-добро.

— Какво?

— Психея.

— Психея? Къде е?

— Тук?

— Пусни я веднага! Това е една много радостна изненада!

— Влезте и не се страхувайте — каза жената с ободрителен тон на Хилда, като я тикна в ателието и затвори вратата след нея.

Художникът се отправи към момичето. Както стоеше сега пред него, почти примряла от срам, тя му се стори двойно по-прелестна. Каза си, че в целия свят не би могъл да намери по-прекрасна Психея.

— Добре дошла, добре дошла, скъпо дете — заговори. — Много добре, че победихте погрешните си опасения! Идете там по-напред. Ей сега ще привърша и съм на ваше разположение.

Бутна я пред себе си. В този миг очите ѝ се спряха върху танцьорката Леда, излегнала се в сладострастна поза на дивана. И краката ѝ отказаха. Кръвта сякаш замря в сърцето ѝ.

— Вижте тази дама тук — обясни художникът. — Тя върши съвсем същото, което ще вършите вие, но през ум не ѝ минава да се свени. Настанете се временно на стола. Няма да чакате дълго.

Хилда седна, но не беше в състояние и един поглед да хвърли на танцьорката. Най-сетне хер Артур обяви с делови тон:

— За този път достатъчно, мадмоазел. Когато имате пак време, заповядайте.

Леда се надигна, разгледа контурите и възкликна изненадано:

— Хер балетмайстор, вие наистина сте човек на изкуството!

— Как така? — попита онзи, зарадван от похвалата.

— Възпроизвели сте чертите ми с фотографска точност.

— Това може би не ви е приятно? Трябва ли да придам други черти на Медея?

— Не. Нека нещата си останат така. Кой поръча картината?

— Барон Франц фон Хелфенщайн.^[1] Той е любител на така наречената актова живопис. Обича да купува къпещи се жени и разни други подобни.

— Нека ме купи, стига само да си плати добре. Сто и петдесет гулдена в случая са малко, твърде малко!

— Добре, аз ще уговоря цената. В кабинета ли ще искате да се облечете?

— Ами! Не е необходимо! Хубавичката малка сигурно е още като послушница?

— Да.

— Още не е позирала като модел?

— Днес ще ѝ бъде за пръв път.

— И се срамува?

— За съжаление!

— Глупости! Веднага ще я излекувам.

До момента бе стояла пред картината, придържайки плата. Сега го остави да падне, така че горната част на тялото ѝ остана без всякакво покритие. В този вид пристъпи към Хилда.

— Я ме погледнете! — нареди ѝ тя.

Хилда вдигна очи, но тутакси ги сведе пак. Имаше чувството, че е застанала пред дълбока черна пропаст. Потръпна и изпита световъртеж, сякаш щеше да падне от стола.

— Каква сте всъщност? — попита танцьорката.

— Шивачка — прошепна Хилда.

— И при това положение имате претенции да се срамувате? Я не ставайте за смях! Аз съм нещо много, много повече от вас, стоя на недосегаема висота над вас, но и през ум не ми минава глупавата мисъл да се срамувам.

Обърна се. А художникът хвана Хилда за ръката и я отведе до един малък кабинет в съседство.

Посочи един голям, но много тънък червен плат и каза:

— Сега си свалете дрехите, чувате ли, напълно! После се увийте в този плат. За пет минути ще успеете да се пригответе.

Тя се взря в него, както птица не отклонява уплашено поглед от змията, която всеки момент ще я погълне, и попита тихо:

— А после?

— После ще дойда да ви взема и ще ви наглася в подходяща за картината поза.

— В плата?

— Не. Ще го махнем.

Остави я сама. Тя захлупи лице в длани и простена:

— Бог ще помогне, каза Макс. Какво ли ще каже, ако научи какво съм сторила тук! Ще ми прости ли? И Бог, който ме вижда сега тук, дали желае да търся помощ чрез такъв позор, или ще прояви милосърдие да ни избави от неволята и грижите по друг начин? Ще коленича, да, ще се помоля. Нека Бог ме просветли!

Балерината се обличаше в ателието. Когато беше готова, каза тихо на балетмайстора:

— С удоволствие бих погледала как ще се държи малката. Става ли?

— Защо не? Просто ще останете тук.

— Но тогава може би двойно повече ще се подплаши!

— Тъкмо обратното. Тя видя, че не страдате от предвзето благонравие. Присъствието ви по-скоро ще й придаде кураж, отколкото да го отнеме.

— Хм! Съмнявам се. Ще си взема високо сбогом, но няма да си тръгна, а ще се скрия зад онзи статив.

— Добре!

— Така, готово! — каза сега Леда високо. — Да ви се обадя ли, когато имам време?

— Ще ви помоля!

— В такъв случай сега ме освободете! Пожелавам ви и Психея да излезе така сполучлива като Медея. Останете със здраве, хер балетмайстор!

— Сърдечно благодаря и довиждане, мадмоазел!

Тя тръгна с шумни крачки към вратата, отвори я, но веднага я дръпна и се промъкна тихо зад статива. След известно време художникът попита високо:

— Готова ли сте, фройлайн Холм?

— Не — отговори тя отвътре.

— Побързайте, моля!

Отново минаха повече от пет минути, след което той повтори въпроса си:

— Свършихте ли?

— Да.

— Излезте тогава!

Вратата се отвори. Художникът пристъпи към нея с напрегнато очакване, ала спря разочаровано. Тя беше... все още напълно облечена.

— Какво означава това? — попита той негодуващо. — За глупак ли ме смятате?

Тя беше смъртнобледа. В лицето ѝ сякаш нямаше капчица кръв.

— Не мога — едва отрони.

— Дрънканици!

— Не става. Сигурно ще умра. А ако го преживея, ще трябва после да скоча в реката.

— Мислех, че неотложно се нуждаете от пари!

— Да, много неотложно.

— Е, тук можете лесно и бързо да ги спечелите.

— Бог ще помогне.

— Не вярвайте на тези приказки. Преданието за ангелите, които се спускат на земята, за да избавят хората от горест и неволя, е поетична творба, не истина. Няма ангели.

— Има добри хора.

— Глупости! Никой няма да ви даде пари, докато не си ги заслужите. Съблечете се!

— Не мога! По-добре да се откажа от живота!

— О, sancta simplicitas!^[2]

В този момент иззад статива се разнесе шум и танцьорката напусна своето скривалище. Очите на Хилда просветнаха гневно. Тя каза:

— Искали сте да ме наблюдавате?

— Да, действително, малката ми.

— Престорихте се, че си тръгвате!

— Това беше бойна хитрост.

— Не, това беше измама!

— Недей да фучиш, малката, попаднала си на погрешен адрес. По-скоро се срамувай от глупавото си глезене. Никое умно момиче в днешно време не би се поколебало да спечели пари по толкова лесен и безполезен начин!

— Аз не желая такива пари!

— Как пък стигна из един път до този отказ? Преди малко каза, че парите са ти неотложно необходими! Какво имаш да правиш всъщност тук? Какво се изисква от теб? Нищо, нищичко! Никой няма да те докосне. Никой нищо няма да узнае. Хиляди са го правили без боязън и после са се омъжвали за графове и барони!

— Това е вярно — намеси се художникът. — Някои модели са се прочували по този начин и са намирали своето щастие. Не се стеснявайте. Съблечете се!

Улови я за ръката и поиска да я поведе към кабинета. Но тя се отскубна.

— Оставете ме! — помоли. — Невъзможно ми е да го направя!

Тогава танцърката приближи. Погледна гневно почтеното момиче и каза:

— Зарежете тези благи приказки, хер балетмайстор! Тя ли поиска да позира като модел?

— Да — отговори той.

— И също хонорарът е бил уговорен?

— Да.

— При това положение тя е длъжна да съдържа думата си, а не го ли стори доброволно, имате пълното право да я принудите.

Очите на Хилда също проблеснаха гневно.

— Кой ще ме принуди? — попита тя.

— Ние! Аз! — отговори танцърката.

— Опитайте!

Беше я обхванала твърда решителност. Беше осъзнала, че трябва да пази своето най-съкровено и скъпоценно благо, и имаше намерение да го брани докрай.

— Охо! Този малък комар се кани да жили! Аз позирах като модел, без да ми се плаща. Да не би шивачката да претендира, че е нещо по-добро от мен? Долу парцалите казах!

Посегна и дръпна шапката от главата на Хилда. Тя сви в крайна възбуда малките си юмруци и извика заплашително:

— Не се осмелявайте да стигнете по-далеч, безсрамнице! Ще съумея да се отбранявам!

Художникът остана като пасивен зрител. От една страна, не искаше да прибегва към насилствен акт, а от друга не му се щеше да се откаже от прекрасния модел.

— Каква съм? Каква? — изкрещя танцьорката. — Безсрамница? Чакай, червейче, сега ще те смажа!

Скочи към Хилда. В страха си тя бе насочила вниманието си към едно голямо гърненце с боя, поставено върху двойната подвижна стълба до нея. В миг го грабна и го запрати в лицето на нападателката.

Тя нададе ужасен крясък. Очите ѝ не можеха да виждат, лицето беше неразпознаваемо, боята се застича надолу по дрехите ѝ. Въпреки това поиска в яростта си да улови Хилда. Направи скок на тигрица, но понеже беше заслепена, сбърка посоката и налетя на статива. Събори го заедно с картината на Медея, сама се стовари на пода, където имаше множество кесии, шишета, стъкленици, консервни кутии със сухи и гърнета с мокри бои, и се отърколи, без да съумее веднага да се изправи в тоя колоритен хаос от възможни и невъзможни багрила.

Художникът излезе извън себе си от тази бъркотия и опустошение. Посегна да спаси нещастницата, ала тя случайно докопа ръката му. Стисна я конвулсивно и в стремежа си да се изправи, дръпна артиста на танцовото и изобразителното изкуство в преливащата във всички цветове и нюанси разруха.

Тя изглежда, мислеше, че е пипнала своята противница, и заобработва клетия балетист с такава енергия, срещу която всяка съпротива бе напълно безполезна.

Мокрите бои цвърчаха и пръскаха, сухите вдигаха прахоляк. След няколко мига лицето и очите на хер Артур бяха така покрити, че и той вече не бе в състояние да вижда.

И тогава го облада дива, свирепа ярост. Призова всичките си сили и върна на неприятелката си всичко, което бе получил до момента от нея, с висока лихва. Двамата ревяха, крещяха, грухтяха, пръхтяха, трополяха, пухтяха, кашляха, кихаха, без да престават да се налагат и хапят. Гледката будеше ужасна, но човек можеше и да си умре от смях.

Отначало Хилда се стресна от последиците на своята отбранителна стрелба. После поиска да ги разтърве, но съзна, че самата тя ще се изложи на опасност. Реши да помогне. Какво ли я

очакваше, когато двамата отново стъпеха на крака и възвърнеха способността си да виждат?

Грабна от пода за щастие непострадалата шапка и побърза към изхода. По-нататък не стигна, защото вратата се отвори. Балетмайсторшата влезе, а зад нея се появи млада, облечена в черно, дама с аристократични маниери.

Малко преди това се бе позвънило и когато балетмайсторшата надникна, тази знатна дама стоеше при входа.

— Какво желаете? — попита.

— Мога ли да говоря с хер балетмайстора?

— Искате да кажете хер балетмайстора и живописеца, моя мъж?

— Да, действително.

— Едва ли ще може да ви приеме.

— Не би могъл за миг да се освободи?

— Не ми се вярва. Той рисува модели, а именно една Медея и една Психея.

— Едновременно?

— Не, една след друга.

— Трябва да е интересно. Психея след Медея или обратното.

— О, моят мъж ще се справи! Какво искате всъщност от него сега?

— Трябва да му се представя. Казвам се Елън Стартън.

— Какво? Американската танцорка?

— Да, мадам.

— О, при това положение няма да ви отпращам! Вие ще намерите при него вашата колежка, а именно мадам Ледя.

Тя тръгна напред и Елън я последва. В един момент до тях достигна необясним скандал. Побързаха нататък, отвориха вратата и съгледаха „раздаването на коледни подаръци“ в цялата му цветова гама.

Жената на балетмайстора не беше наясно с хода на събитията, наистина, но видя мъжа си в битка с танцорката. Впусна се към двамата и се нахвърли върху противницата на Артур, за да му помогне, ала бе сграбчена от четири ръце, съборена и овъргалена в боклука. Сега щедро получаваше удари от две страни.

— За Бога, какво се е случило? — попита непознатата дама треперещата от вълнение Хилда.

— Ах, спасете ме! Те искат да ме принудят да позирам като модел. Предпочитам да умра!

— Клетото дете! Това балетмайсторът ли е?

— Да.

— А онази фурия е танцьорката Леда?

— Не знам. Нека си вървим!

— Не. Останете! Никой няма да ви причини страдание. Вие сте под моя закрила. Но как да разделим тези боричкащи се хора?

Поиска да приближи към върдалящата се по пода група, но Хилда я задържа здраво за ръката и каза с уплаха:

— Не, не! Не отивайте, фройлайн! Така само ще се набъркате и вие в крамолата!

— Може би имате право. Да седнем тогава някъде и просто да изчакаме като зрители, докато това интересно кълбо се размотае.

Двете се изтеглиха в един безопасен ъгъл. Там можеха да се надяват, че няма да бъдат замесени в тупаницата.

А тя сега като че наближаваше своя край. Балетмайсторшата бе извисила своя креслив глас с пълна мощ и нейният съпруг нямаше как вече да не съзнае, че угощава собствената си половинка с юмручните удари, предназначени за танцьорката.

— Аврора! — извика. — Нима си ти това?

— Естествено! — отговори тя. — Защо си ме заудрял като тъпан?

— Не мога да те видя, любима моя.

— Тогава поне ме пусни!

— Добре! Ето! А сега и ти ми помогни да се освободя!

— Веднага, ей сегичка!

Тя хвана с такава сила гърлото на танцьорката, че онази бе принудена да свали ръце от художника.

— Слава Богу! — изпъшка той — Отново дишам!

Вдигна се от земята и двете дами сториха същото.

— Какво безсрамие! — простена балерината. — Да се нахвърлите върху мен като разбойник, като дивак!

— Сама сте си виновна! — защити се той. — Аз поисках да ви вдигна, но вие веднага започнахте да ме налагате.

— Помислих, че е оная, шивачката. Къде е тя всъщност?

— Не знам. Не мога да виждам.

— Аз също.

— И аз!

Тримата стояха вкупом и си търкаха очите. По едно време балетмайсторът се сети за най-близкото спасително средство. Каза:

— В ъгъла до прозореца има вода и кърпа за лице.

Запътиха се, или по-точно се затътриха, пипнешком към указания ъгъл, за да направят при умивалника опит на първо време поне очите си да измият. Сега-засега се отказаха от всякакви устни обяснения и се отдадоха изцяло на тези усилия. Хер Артур беше първият, който си възвърна отново зрението. Огледа стаята.

— Господи, Спасителю мой! — възкликна. — Ама че подаръци са се раздавали тук!

Жена му се погледна с премигващи очи и се завайка:

— А моята рокля, моят костюм? Целият ми тоалет е похабен, съсипан!

Танцърката размазваше с кърпата боята по лицето си, опитвайки да раздели слепналите мигли. Горедолу успя.

Сега тримата се спогледаха. Най-напред не знаеха какво определение да дадат на настоящата ситуация. После Леда внезапно избухна в звънък смях и извика:

— Хер балетмайстор, я се погледнете в огледалото!

— Защо? — изръмжа гневно той.

— Целият сте нашарен!

— Мога да си го представя!

— Там, в гърнето с терпентиново масло, е перуката ви!

— Мътните го взели!

Посегна към главата си и едва сега усети, че е изгубил къдравото ѝ покривало. Видя го да се подава от гърнето.

— Ама че нещастие! — провикна се той. — Свършено е с нея!

— О, не — засмя се танцърката, — тя само се е сдобила с необходимото цветово великолепие!

— А панталонът ми, елекът, жилетката!

— Както вече казах — нашарени са!

— Е, вие също не изглеждате по-различно!

Едва сега се огледа и тя. Косата ѝ беше разчорлена, висяха полепнали с бои масури. Но въпреки това не ѝ хрумна да овладее смеха си, а продължи:

— Чудесно! Великолепно! Какво приключение!

— Благодаря много!

— Как всъщност се стигна до тая работа? — попита жена му.

— По недоразумение! — обясни Леда.

— Недоразумение? — обади се той. — Сигурно и сама не си вярвате?

— Защо? Аз ви сметнах за... а, къде е тя всъщност?

— Коя? — попита балетмайсторшата.

— Шивачката.

Огледаха се. Но американката и Хилда седяха така, че два статива на един широк параван ги скриваха от погледа им.

— Тръгнала си е! — констатира той.

— Избягала! — кимна танцьорката.

— Сигурно си е отишла със Стартън — отбеляза жената на хер Артур.

— Стартън? — попита Леда, наостряйки слух.

— Да, със Стартън.

— Да не би да имате предвид американската танцьорка?

— Да.

— С нея да си е тръгнала?

— Така предполагам.

— Нима американката беше тук?

— Искаше да говори с мъжа ми.

— И къде се намираше?

— Тук, в стаята. Доведох я, за да уведомя за присъствието ѝ.

— Небеса! В стаята? Тогава тя сигурно е видяла и какво става тук?

— Естествено. Тя влезе заедно с мен.

— Е, хубава я свършихте, много хубава! Сега тя навсякъде ще разтръби историята. Нима всичко, всичко е видяла?

— Не знам. Но може да се предположи, че веднага се е отдалечила.

— Да се надяваме, че не ме е познала!

— За съжаление ѝ бях казала, че се намирате при моя мъж, и следователно ще има възможност да се запознае с вас.

Тук танцьорката отново избухна в звънлив смях.

— Олеле! Олеле! Тя действително веднага ме е опознала от една крайно интересна страна!

— Може би не се е досетила, че вие сте тази, която се върдаляше тук из боите.

— Но със сигурност ще го научи.

— От кого?

— От шивачката, която си е тръгнала заедно с нея.

— Заблуждавате се! — прозвуча в този момент от другата страна на помещението.

Елън бе станала от мястото си и сега приближи.

— Вие сте още тук? — попита балетмайсторшата, уплашена във висша степен.

— Както виждате!

— Мислех, че сте си тръгнали!

— Можех ли да си тръгна? Бяхте обещали да доложите за мен на балетмайстора. Щеше да е голямо нарушение на добрите маниери, ако си бях отишла.

Стоеше висока, сериозна и горда пред трите оплескани с бои особи.

— Моля, милостива фрау, ще проявите ли добрината да ме представите на дамата и господина? — попита тя.

Жената откликна:

— Вашето име вече споменах... моят мъж, хер балетмайсторът и живописецът... мадмоазел Леда, за която вече ви говорих.

Американката се поклони леко и каза:

— Простете, че ви обезпокоих!

— О, моля — обади се балетмайсторът. — Едно малко потпури, както се случва от време на време между артисти!

— Сигурно репетиция за някой балет?

— О, не. Само малко недоразумение, нищо повече.

— Не мисля!

Тези две думи бяха изговорени с толкова сериозен тон, че художникът бе изненадан.

— Какво искате да кажете? — попита.

— Струва ми се, чух, че се касае за нещо повече от някакво малко недоразумение.

— Аа! Заблуда!

— Наистина ли може да бъде наречено недоразумение принуждаването на едно почтено, невинно момиче да позира като

модел?

— Принуждаване?

— Така предполагам.

Балетмайсторът огледа стаята. Хилда все още стоеше зад стативите. Той не можеше да я види. Помисли, че е избягала, и това му даде кураж да отговори:

— Лъжете се. За принуда изобщо не е ставало дума.

— Наистина ли?

— Да.

— Моля, елате насам, фройлайн!

При това повикване Хилда приближи. Художникът се стресна и каза, без да разсъждава:

— Мислех, че си е отишла!

— Както виждате, тя е все още тук.

— И тя е тази, която е говорила за принуда?

— Да.

— Тогава е излъгала!

Елън хвана Хилда за ръката и я попита:

— Истината ли казахте преди малко, когато споделихте уплашено с мен, че искат да ви принудят да позирате като модел?

— Да — заяви запитаната.

— Но това е лъжа! Да не би аз да ви принудих?

— Косвено — обясни Хилда храбро. — Тази дама поиска да ми посегне. Тя ме наруга и оскърби. Започна да ме увещава, а когато това не помогна, понечи да ме удари.

— Аз каква вина имам за това?

— Вие стояхте мълчаливо и одобрително, вместо да ме защитите.

— Гледай ти! Това малко момиче се осмелява да ме оскърби.

До момента Леда не беше обелила и дума, а само внимателно оглеждаше своята съперница. Сега сви презрително рамене и каза:

— Я оставете, хер балетмайстор! Една такава особа, някаква си там кройчка, стои къде-къде под нашето равнище, така че изобщо няма защо да разговаряте с нея.

Това изявление ядоса Хилда и тя рязко отговори:

— Но преди малко разговаряхте, когато ме убеждавахте, безсрамно разголена, да постъпя като вас!

— Я изхвърлете тая дрипа! — извика Леда във върховен гняв.

— Момент! Не толкова бързо! — обади се Елън. — Младата дама се намира под моя закрила. Тя ще си тръгне с мен. Хер балетмайстор, аз счетох за свой дълг да ви направя една визита от куртоазия, но сега съжалявам от все сърце, че го сторих!

Подобно нещо още никой не беше му казвал. Някаква балетистка, която искаше да бъде назначена, дръзваше да му прави такава забележка. Това беше прекалено, наистина прекалено.

— Охо! — кипна той.

— Действително! — отговори тя. — Не може да ми бъде приятно да ставам свидетелка на сцена, каквато се разигра тук. Ето защо позволете да се оттегля.

— Моля, само още миг! — каза онзи. — Седнете само за минутка!

— Благодаря! — отклони американката.

Жена му направи негодуваща физиономия, а Леда вдигна подигравателно рамене. Това подсили намерението му да ѝ тегли един крепък отговор.

— Вие търсите ангажимент за нашата сцена, нали? — попита.

— Търся? Това в никой случай не е правилният израз, майн хер.

— Не? Аха, вие мислите, че то трябва просто да ви бъде поднесено на тепсия?

В думите му се криеше толкова сарказъм, че тя хвана Хилда за ръката и каза:

— Елате, мило дете! Тук, както, изглежда, не е нашата среда.

— Охо! — извика дребният художник. — Една танцьорка като вас няма какво изобщо да говори за среда. Когато човек иска да получи ангажимент, не е препоръчително да върши подобни прибързаности. Разбрано?

При вратата тя се обърна още веднъж и отговори:

— Дали съм прибързана, нека реши съдията, когото след това ваше изказване ще уведомя по какъв начин сте се отнесли с това добро момиче!

Тя тръгна. Тримата се спогледаха безмълвно за няколко мига, после художникът каза:

— Това значи била американката!

— Да, това беше тя! — кимна Леда.

— Дръзко създание!

— Като всеки янки!

— За мен може да стане дяволски неприятна!

— Глупости! Ако навсякъде има такова държане, няма да остане дълго моя съперница.

— Но тя ще се разприказва.

— Не вярвам.

— Аз пък вярвам. Тя се почувства оскърбена, а сама знаете, че една оскърбена дама обикновено е непримирима.

— Наистина ли мислите, че ще отиде при съдията?

— Считам я способна да направи донесение. Имаше толкова решителен вид, толкова нахакано поведение. И за цялата тая история сте виновна единствено вие.

— Не дрънкайте глупости!

— Дрънкам глупости? Сдържайте си езика, мадмоазел! Трябваше да оставите шивачката на мен! Какво изобщо ви засяга тая работа?

— Немного. Но исках да ви помогна. За съжаление, не срещам благодарност.

— Аз мога ужасно да се изложа!

— Не мога да си го представя. Но дори и да е такъв случай, за вас ще бъде по-добре да имате в мое лице съюзница, отколкото да ме отрупват с безполезни упреци. Би следвало да го съзнаете!

— Хмм! Не сте чак толкова неправа. Тая американка е дяволски наперена. Ще бъде наистина фатално, ако бъде ангажирана!

— Е, вие не допускате тогава това да се случи.

— Как бих могъл?

Тя се направи на учудена и попита:

— Мисля, че притежавате влияние?

— Действително.

— И то навярно достига достатъчно далеч... Нали?

— Може би все пак малко се заблуждавате. Че притежавам влияние и че хората се вслушват и трябва да се вслушват в мен, това е безспорно, наистина, но влиянието ми не стига толкова далеч, че по едно просто желание от моя страна да прогонят някоя артистка.

— Е, тогава не го изразявайте!

— А какво?

— Направете интрига срещу нея!

— Лесно е да се каже!

— И също толкова лесно да се изпълни.

— Охо! Вие май сте малко интригантка?

— Ние, дамите от балета, винаги сме си повече или по-малко интригантки!

— Е, дайте ми тогава съвет!

— С удоволствие!

— Ще ви бъде трудничко.

— Не толкова трудно, колкото си мислите. Веднага ми хрумна нещо.

— Добре! Чудесно! Говорете!

— Знаете, че тази Стартън и аз трябва да играем Кралицата на нощта — първо аз и после тя. Какво ще стане, ако аз предизвикам фурор, а тя... изобщо не успее да се изяви?

— Как е възможно да стане това?

— Много просто, благодарение на вас и капелмайстора.

— Аз съм готов, но дали и капелмайсторът... нещата там не са толкова сигурни.

— О, що се отнася до него, той ми е в кърпа вързан!

— Наистина ли?

— Гарантирано!

— Това ме радва. Но как да подхванем работата, че американката изобщо да не може да се изяви, мадмоазел?

— Какво ще стане, ако при нейното излизане някои тактове, места или заключителни части на музикалния съпровод бъдат по-различни отколкото при мен?

— Мътните го взели!

— Какво ще кажете по въпроса?

— Идеята не е лоша!

— Нали! Американката е репетирала. Тя знае точно всеки такт от музиката. Тези промени ще я накарат да си изтърве нервите.

— Действително, действително!

— За целта някои паузи могат да се направят малко по-дълги или малко по-къси... някой фрагмент да се удължи от осем на дванайсет такта... о, има такива малки трикове, които действат безотказно.

— Естествено! И най-хубавото е, че действат, без всъщност някой да разбере. Неуспехът пада единствено върху артистката.

— Радвам се, че го одобрявате.

— Но дали капелмайсторът ще се съгласи на такива промени...?

— Убедена съм в това. За да бъде съвсем сигурна, днес ще го посетя още веднъж. Ще ви уведомя, а после и вие ще му направите своята визита.

— Налага ли се да обсъждаме с него този въпрос?

— Естествено. Нали заедно трябва да работите. Ще вървите ръка за ръка.

— В какъв смисъл?

— Само американката трябва да се стъписа от музикалните промени, балетният състав трябва да е стабилен. Ето защо е необходимо да се уговорите с капелмайстора и после да обърнете внимание на хората си върху въпросните различия.

— Фамозно! Мадмоазел, вие наистина сте една знаменита интригантка.

— Поне се чувствам напълно дорасла за тая префърцунена мис!

— Въпреки това обаче бих желал да ви дам един добър съвет.

— Говорете! За съвет, който наистина е добър, човек винаги трябва да е благодарен.

— Говорихте ли вече с шефа на клакьорите?

— Не.

— В такъв случай незабавно го наваксайте.

— Нима клакьорите тук са толкова добре организирани, че човек трябва да се страхува от тях?

— Така отлично, че трябва да се съобразява с тях.

— Що за птица е шефът им?

— Един крайно услужлив хер, който обаче умее да си гледа интереса.

— По тънката част?

— Да. Обича красотата, но златото — още повече.

— Има ли си определени гратификации?

— Разбира се. При него всяко нещо си има твърда цена.

— Добре би било човек да го знае!

— Аз имам някъде тук тарифата му. На нея е отбелязан и адресът му. Искате ли я?

— Да, моля.

Той издърпа чекмеджето на една масичка и ѝ подаде напечатан лист с надпис:

„ЦЕНИ НА ОДОБРИТЕЛНИТЕ ИЗЯВИ ПРИ СТОЛИЧНИЯ ТЕАТЪР“

Следваше опис:

„Еднократно ръкопляскане — 10 кр. (кройцера) на човек.

Одобрително кимане — 10 кр. на човек.

Шумна въздишка на възхита — 15 кр. на човек.

Доволно изпъшкване — 15 кр. на човек.

Удивено подскачане — 20 кр. на човек.

Високо «Ах!» или «Ох!» — 30 кр. на човек“

Списъкът продължаваше все в тоя дух до:

„Сензационно изпадане в безсъзнание — 5 глден. (гулдена) на човек.“

А в края бе поместена забележката:

„Цените са разчетени за едно лице. Колкото повече клакьори са необходими, толкова по-голяма отстъпка се прави при незабавно плащане в брой. Не твърдо назначени артисти нямат право на тези ниски цени, а трябва да плащат по допълнително споразумение.“

— Към последните се числя и аз — засмя се Леда. — Значи отивам на по-висока тарифа?

— Сигурно. Но пък ще можете да разчитате на несъмнен успех.

— Много ми се иска веднага да отида при този хер, но... — Тя застана пред огледалото и отново избухна във висок смях. — В тоя вид наистина не мога да се появя пред тоя маестро на театралните овации. Ще ми предоставите ли момичето си на разположение, фрау балетмайсторша?

— С удоволствие.

— Бих желала да я изпратя да ми донесе няколко други тоалета. Този е съсипан за вечни времена.

— Моят костюм също!

— И моят — отбеляза балетмайсторът със сладникаво-вкисната физиономия.

— Не се грижете, ще ви обезщетя. Дайте ми мастило и перо. Вашето момиче трябва да може все пак да се легитимира.

След известно време тоалетът пристигна. Леда се преоблече и преди да си тръгне, попита още:

— Апропо, как всъщност трябва да титулува човек тоя шеф на клакьорите? Неговият адрес не съдържа никакво указание по въпроса.

— Хмм! — ухили се художникът. — Този хер беше беден дамски моделиер. Веднъж се одързости да ушие рокля на една стара, богата дама. Тя се влюби в него, омъжи се за него, направи го рентиер, водеше го на театър. Там той бързо се разви до платен ентузиаст на изкуството, а после... е, да, после организира една дружина наемни ръкопляскаджии. И може да се каже, че тая работа я върши с голяма вещина. Титла и сан не притежава. Но има изискана външност и обича да се отнасят със страхопочитание към него. Шепне се на ухо, че му било приятно да го наричат барон.

— Чудесно! За мен е все едно, мога да го наричам дори Ваша светлост или Ваше величество. Нека видим къде ще намерим бившият кроач. Останете със здраве и до скоро виждане!

Взе един файтон и нареди да я откарат до жилището на клакьора.

Той притежаваше цяла къща, която по отношение богатството и подредбата можеше да конкурира някои аристократични домове.

Познавачът обаче веднага забелязваше, че това се отнасяше именно само до богатството. Стил, симетрия, артистични измерения

нямаше. Леда предаде визитката си на един облечен във фрак слуга и бе пусната после да влезе.

Завари влиятелния хер да лежи в един шезлонг с благоуханна цигара между пръстите във фина ръкавица-гласе. Поклони се дълбоко. Мъжът намести претенциозно златния лорнет на носа, огледа я от главата до краката и попита:

— Мадмоазел желае...?

— Вашата закрила, хер барон.

Той присви самодоволно очи, спусна единия крак от шезлонга и продължи:

— Някой ви насочи към мен?

— Не.

— Значи идвате по собствена инициатива?

— Разбира се. Чувството ми за собствена значимост е твърде малко, за да си въобразя, че мога да си прокарам тук път през вашето благодушно одобрение.

Онзи смъкна и другия крак от шезлонга, надигна горната част на тялото, премести се усмихнато към нея и каза:

— Това ме радва. Едно такова зачитане може само да печели симпатии. Делово ли желаете да бъде уредена работата, мадмоазел?

Хвърли ѝ красноречив, похотлив поглед. Тя предпочете да даде вид, че не го е разбрала. Отговори:

— Как иначе? Има ли и друг начин, освен чисто деловият?

— Разбира се.

— Аз не мога да се сетя.

— О, мадмоазел, позволете да ви поднеса комплиментите си. Сред дамите от Corps de Ballet толкова малко могат да се похвалят с подобна осведоменост. Къде всъщност сте получили образованието и подготовката си?

— В Париж.

— Ах, седнете, моля, до мен! Значи в Париж сте учили своето изкуство? Париж е град на любовта и непредубедеността. Как е станало така, че сте все още толкова неопитна, красиво мое дете?

— Неопитна?

— Разбира се! Иначе нали щяхте да знаете, че една дама може и по неделови начин да си подсигури отлични акламации.

— Мама е много строга!

— А, така, така! Майка ви беше с вас в Париж?

— Да.

— И сега също е с вас тук?

— Тя ме обича толкова много, че е винаги с мен, и никога няма да ме напусне.

— Напълно ви вярвам. Кой няма да обича една толкова интересна дама! Майката, естествено, на първо място. Но да се върнем на нашата работа. Вие желаете да преговаряте делово с мен?

— Да, хер барон.

— Мога ли да помоля за адреса ви?

— Хотел „Кронпринц“. Частно жилище бих могла да наема едва когато имам, щастието да бъда ангажирана.

— Естествено! Сега да видим какво може да се уреди, мадмоазел. Чух, че ще се появите най-напред като Кралицата на нощта?

— Ръководството на театъра е дало това разпореждане.

— Уверена ли сте в ролята си?

— Напълно.

— Е, ако желаете, аз също мога да се заема ефектно с моята.

Улови ръката ѝ — тя наистина беше седнала при него — и прилепи към нея една целувка.

— Може би смятате вземането на ръката ми за своя роля, хер барон? — попита тя, изигравайки девическа свенливост.

— И защо не? Но бих предпочел да я заменя с вашите устни.

Обви ръка около нея и поиска да я притегли към себе си.

— Хер барон! — предупреди тя.

— Забранено ли е да проявя внимание към вас?

— Това не е ли нещо повече от внимание?

— Не, не е. Ще признаете все пак, че трябва да опозная моите клиентки, нали?

— Разбира се.

— Трябва да знам също дали са мили!

— Наистина ли?

— Да. И не само мили, но и отстъпчиви.

— Ах!

— Или по-точно отдайни!

— Много сте претенциозен!

— Означава ли това, че искам твърде много?

— Може би.

— Е, на първо време бих желал само да знам как умеят да целуват вашите красиви червени устни.

— Това и аз самата още не зная.

— Не е и необходимо. И така... моля, моля!

Тя сега допусна да я привлече към себе си и да притисне уста към устните ѝ. Но в същия миг от входа се извика:

— Милостивата фрау!

Слугата, направил това съобщение, се оттегли незабавно, щом мярна нежната сцена.

— За Бога, жена ми! — възкликна бившият шивач. — Отдръпнете се!

Тя се изстреля от шезлонга и по най-бързия начин остави масата между себе си и него.

— Още по-нататък! — нареди той. — На съвсем почтително разстояние!

И това стана тъкмо навреме, защото в този миг дамата влезе.

Беше символ на отявлена грозота — върлинеста, суха до трошливост, едното рамо криво и по-високо от другото. Последния недостатък беше опитала да прикрие с различни прийоми на моделиерството, но без необходимия ефект. Тя метна един изпитателен поглед на танцъорката и пристъпи към съпруга си.

— Аз заминавам, скъпи Леон — осведоми, — и дойдох да се сбогувам.

Наведе се и му поднесе шарановата си уста за целувка. Той се изчерви и се направи, че не забелязва какво иска.

— Е! — каза тя. — Адио!

— Адио, любов моя!

— Но не толкова студено! Колко си разсеян днес! Моята целувка! Моля!

Сега тя сложи обхватните си устни върху, или по-точно около, неговите — актът произведе плющение, все едно някой беше пробил с юмрук дупка в мукава — и вдигна глава.

— Да ти донеса ли нещо? — попита нежно.

— Благодаря, благодаря!

— Адио тогава!

Огледа на тръгване още веднъж танцьорката, обърна се пак към мъжа си и попита:

— Коя е тази дама?

— Мадмоазел Леда.

— Балерината?

— Да. Моли за протекцията ми.

Жената хвърли един ревнив, пронизващ поглед на Леда и я запита:

— Добре ли сте материално, фройлайн?

— Така мисля — отговори запитаната.

— Разберете ме добре! Имам предвид конкретно дали сте добре с парите!

— Действително съм добре.

— Това ме радва. Дамите от вашия бранш все предявяват невъзпитаното искане да заплащат усилията на моя съпруг с всичко друго, само не и с пари. Това намалява приходите и уврежда семейното щастие, така че е недопустимо.

— Но, любов моя! — обади се с укоризнен тон шефът на клакьорите.

— Какво има? — отговори тя. — Имам правото да обърна внимание на тази дама върху тесните граници, в които трябва да се придържа. Сбогом!

Тръгна. Мъжът ѝ се надигна и пристъпи до прозореца. Гледа дълго и безмълвно надолу към улицата, додето се чу трополенето на кола. После се обърна.

— Слава Богу! Замина! — отрони с въздишка. — Извинете, мадмоазел, че бяхте прекъсната от тази малка сцена.

— О, моля! Това беше една много мила семейна идилия.

Физиономията ѝ беше приела такъв подозрителен израз, че той не можеше да остане в неяснота относно онова, което си мислеше.

— Тя толкова ме обича! — отбеляза „баронът“, сякаш чувстваше необходимост да се извини, че притежава любовта на едно такова създание.

— Това е лесно обяснимо!

— Е, да оставим тези неща. По-добре да продължим нашата прекъсната беседа!

— На вашите услуги!

Същевременно отстъпи толкова очебийно една крачка назад, че онзи тутакси вметна:

— Не, не така! Не от такова разстояние!

— Но хер баронът преди малко ми разпореда съвсем почтително разстояние!

— Това беше преди малко. Жена ми! Знаете! Или трябва да бъде по-ясен.

— Не. Разбирам! — засмя се тя игриво.

— Хайде тогава! Елате пак тук!

— Ами вашият слуга?

— Какво?

— Той, изглежда, има много неприятния навик да нахълтва в най-неподходящо време.

— Не се безпокойте! Това сега няма да се случи. Впрочем той е верен и мълчалив. Хайде моля!

Пристъпи към нея, хвана я за ръката и я поведе към шезлонга, където я притегли към себе си.

— И тъй, докъде бяхме стигнали? — попита.

— До моите устни.

— Правилно! Да започнем отначало!

Целуна я отново. Тя го изтърпя в продължение на минута-две и се освободи от прегръдката му, като заяви:

— Засега достатъчно. Вече може би знаете дали съм мила, или не.

— Мила сте. Но ще останете ли такава и занапред?

— Това зависи единствено от хер барона.

— Е, каквото зависи от мен, със сигурност няма да бъде пропуснато. При кого се осведомихте за жилището ми, мадмоазел?

— При балетмайстора.

— Хубаво! Той притежава мои печатни формуляри. Показа ли ви някакъв?

— Да. Прочетох го.

— Не намирате ли, че работя на ниски цени?

— С постоянните артисти на местната сцена — да.

— С външни, мислите, не?

— Липсват ми данни да го преценя.

— Е, външните артисти сключват с мен сепаративни споразумения.

— Чудесно! Да го направим тогава, хер барон!

— Аз съм готов. Нека установим следователно какво всъщност искате от мен.

— Много бих желала да гледате и се отнасяте към мен като с постоянна артистка.

— Това сега е невъзможно.

— Погрижете се тогава да бъде ангажирана!

— Какво предлагате в замяна?

— Вие колко искате?

Той направи замислена физиономия, даде вид, сякаш пресмята, и каза:

— Вашият случай е изключителен. Много е трудно да се назове нещо конкретно. Освен това аз не познавам възможностите ви.

— Мисля, че добрата известност ме е предшествовала, така че имам съответната препоръка.

— О, нямам предвид артистичните ви възможности, а паричните. Вие заявихте пред моята жена, наистина, че разполагате със средства...

— Само за да успокоя съпругата ви!

— Помислих си го. Но как стоят нещата в действителност?

— Не съм богата.

— Това поне дава точка, за която човек може да се залови. Вие вероятно съзнавате, че е трудно да се ентусиазира публиката дотолкова за дадена артистка, че тя да бъде веднага ангажирана?

— Може би е така.

— На всичкото отгоре имате такава противница!

— Не се страхувам от нея.

— Но тази американка била изключително голяма артистка.

— Това не ми импонира!

— Хубаво! Да не спорим. Успехът на вашата първа продукция трябва да бъде съкрушителен. Аз следователно трябва да разпределя всичките си подчинени по местата им. Това само по себе си отваря много работа и означава преди всичко големи разходи.

— На колко биха възлизали?

— Най-малко петстотин гулдена.

Тя се стъписа. Ясно ѝ пролича.

— Петсто...

Думата заседна в устата ѝ.

— Да, петстотин гулдена.

— Не може ли нещо да се промени?

— По принцип не!

— Но иначе...?

— Е, не съм с кораво сърце и се надявам, че ще ми бъдете благодарна. В състояние ли сте веднага да платите четиристотин?

— На момента — не.

— Ех, жалко! По-ниско не мога да сваля.

— Но можете да ми отпуснете кредит?

— С удоволствие бих го направил, но моят касиер в никой случай не би го допуснал.

— Дотолкова ли сте зависим от този мъж?

— Мъж? — ухили се той. — Жена ми е касиерът.

— О, уви!

— Да, о, уви! Следователно виждате, че не бих могъл да следвам един нежен порив на сърцето!

— При това положение наистина ще бъда принудена да се откажа от вашата подкрепа, хер барон!

— Но това ще бъде във ваша вреда!

— Зная. Но ги нямам тези проклети четиристотин гулдена. Не мога да платя.

Той се облегна назад. Изглежда, размишляваше. После каза:

— Хмм! Може би все пак има изход.

— Какъв?

— Един, който мога да приема само при едно много специално условие.

— Кажете го това условие!

— Ще бъда откровен. Вие сте очарователна. Харесвате ми. Бих желал да бъда един час насаме с вас.

— Ние сега сме сами.

— О, не така насаме, както имам предвид.

— Как иначе?

— Едва ли е необходимо някакво специално обяснение. Вдругиден вие излизате на сцената. Имате ли някакъв ангажимент след

приключване на балета?

— Не.

— Е, добре. Поставям условието след балета да останете в костюма на Кралицата на нощта...

— Въобще да не се обличам?

— Не. Ще наметнете само някое палто отгоре.

— С каква цел? Защо?

— Защото искам да ви съзерцавам един час насаме в този прелестен костюм.

— Къде трябва да ви видя или срещна?

— Аз ще ви взема с файтон.

— Къде ще ме отведете?

— Сега още не знам. Но във всеки случай ще потърсим някое място, където няма да бъдем смущавани.

— Майка никога няма да позволи такова нещо!

— Ваша си работа как ще постигнете съгласие с майка си. Това е условието, което споменах. Ако се съгласите, ще поставя цялата си подкрепа на ваше разположение и ще маркирам също паричния изход, за който говорихме преди малко. И така, готова ли сте?

— Първо уточнете паричния изход!

— Всъщност не би следвало да го правя, но за вас съм готов на едно изключение. Няма да ми плащате четиристотинте гулдена. Ще изчакам...

— Но вашият касиер, съпругата ви!

— Моля, позволете да се изкажа! Вместо тези четиристотин гулдена, които би трябвало да платите предварително, без гаранция, че действително ще бъдете ангажирана, ще внасяте петпроцентна рента от заплатата си, и то в деня на изплащането ѝ.

— Но това означава сума, повече от четиристотин гулдена!

— Аз обаче също се задължавам в продължение на една година да поставям на ваше разположение всичките си подчинени!

— Това наистина е нещо друго!

— Изискването ми е справедливо, нали?

— Поне може да бъде изслушано.

— Поне изслушано? Не мислете, че ще отбия и един-единствен кройцер!

— Хм, аз не съм голяма майсторка в смятането. Плащанията винаги са ми били крайно неприятни. Така че да не се караме!

— Много разумно казано! И тъй, пет процента?

— Да, от мен да мине!

Подаде му ръка и той я стисна.

— Естествено, ще изготвим контракт?

— Контракт... ха!

— Това е безусловно необходимо. Няма да отнеме много време. Веднага ще го напиша.

— Направете го. Аз междувременно ще помоля за една от цигарите ви!

— Ей къде са. Вземете си!

Той седна при писалището и започна да пише. Тя пушеше през това време с най-голямо спокойствие. Уговорените задължения не ѝ създаваха ни най-малка грижа.

— Готово! — каза той след известно време. — Ще ви го прочета. Слушайте!

— О, моля, моля! — отби тя. — Пощадете ме! Никога не съм могла да слушам контракти.

— Но нали трябва да го подпишете!

— И без тези формалности ще го сторя. Дайте перото!

Постави името си върху хартията и се обърна после с прелестна непринуденост към него:

— Сега приключихме. Всеки знае своите права и задължения. И сега ще ви помоля за един съвсем искрен, правдив отговор.

— По какъв въпрос?

— Познавате ли Стартън?

— Лично — не.

— Значи тя не е била при вас?

— Не.

— Но следва да се очаква, че ще ви се представи.

— Съмнявам се.

— Имате ли основание?

— Хмм! — прокашля се онзи няколко пъти смутено. — По този въпрос не би трябвало да говоря.

— Защо? Аз ви помолих за откровеност.

— Действително. Е, мадмоазел, ние сега фактически сме съюзници и при това положение мисля, че не бива да бъда сдържан. Ще споделя следователно, че притежавам няколко реда от ръката на американката.

— Аа! Тя е помолила за подкрепата ви?

— Не.

— Че защо иначе ще ви пише?

Той не можеше и не искаше да каже истината. Беше слушал толкова много за успехите на Елън Стартън, че сметна, ще бъде от полза, ако лично ѝ предложи услугите си. Едва разбрал, че е пристигнала в столицата, той ѝ изпрати следната оферта:

„Майн фронлайн!

Една артистка с Вашата рутина много добре знае каква стойност имат организираните овации при желание за нов ангажимент. Той зависи от успеха на първия спектакъл, а този успех се явява съвсем определено от дружните усилия на онези сили, с които от дълго време имам честта да се разпореждам.

С настоящото поставям моя корпус от шейсет клакьори от мъжки и женски пол на Ваше разположение и съм убеден, че с тяхна помощ ще успеете блестящо да разбиете на рампата своята съперница.

С особено уважение и почитание:

Леон Стодижел,
шеф на клакьорите.“

Но и през ум не му мина да каже и дума на Леда за това писмо. Напротив, той обясни:

— Бях заминал някъде и по време на моето отсъствие заместникът ми е извършил глупостта да направи една оферта на тази американка. Бях бесен.

— Помислих си го! Сега е лесно обяснимо защо ви е писала. Тя пожела ли да отговори на тази оферта?

— Да.

— Мога ли да науча какво ви е писала?

— Само при строга дискретност!

— Разбира се.

— Ето, четете!

Взе едно писмо от писалището и ѝ го даде.

То съдържаше следните редове:

„Майн хер!

Не мога да се похваля, че притежавам онзи вид рутина, за която споменавате. Ето защо сигурно няма да се учудите, че и в останалото моето мнение се различава от Вашето.

Не мисля, че платената, сиреч фалшивата, акламация може да създаде препятствия за един истинска артист. Аз ненавиждам фалша, така че се виждам принудена да се откажа от Вашата подкрепа.

Елън Стартън“

— Е, какво ще кажете? — попита бившият шивач, когато танцьорката прочете писмото.

Тя повдигна пренебрежително рамене и отговори:

— Глупаво, твърде глупаво!

— Нали! Какво си въобразява тая фръцла!

— Тя е откачена!

— Не само откачена, ами направо невъзможна!

— Естествено, вие ще наредите да ръкопляска така, че цялата сграда да се събори!

— Ще падне такова дюдюкане и освиркване, каквото не е бивало досега. Можете да разчитате на това, мадмоазел! Ангажиментът ви е гарантиран.

— Вече ви казах, че не се страхувам от тая гъска. Ето, вземете си писмото. Поискайте да ви го сложат в рамка като образец на грандиозно скудоумие!

— Така и би трябвало да направя. Ще ѝ тикна в ръката тези редове, когато се види принудена да напусне града. Тогава ще съзнае кой прави изкуството — геният или клакьорите!

— Направете го. А сега ще ви помоля да ме освободите.

— Толкова рано?

— Мисля, нашата работа е уредена?

— Но тази още не!

Прегърна я и я целуна.

— О, ако се оставя на вас, тя май никога няма да бъде уредена.

Сбогом, хер барон!

— Адио, мадмоазел! Гледайте на мен като на ваш съюзник!

— С чиято помощ ще спечеля сражението?

— Ние ще удържим победа, решителна победа?

— И честно ще си поделим плячката. Аз държа на обещанието си!

На идване се беше разплатила с файтонджията. Искаше да измине пътя до хотела пеша. Излезе от пътната врата точно когато минаваше един господин. Двамата се погледнаха и спряха изненадано.

— Милостива фройлайн! — възкликна той.

— Хер управител! — извика тя.

— Или може би сега милостива фрау?

— Хер Петерман!^[3]

Той пръв се овладя, свали шапка и каза с крайно сдържан тон:

— Моля да ме препоръчате на хер съпруга Ви!

Тези думи възвърнаха самообладанието ѝ. Тя се изсмя подигравателно и отвърна:

— Съпруг? Какви бесове ви прихващат?

— Предположих, че сте се задомили.

— И през ум не ми минава!

— Значи онзи тесен сърдечен съюз въпреки всичко е бил скъсан, милостива фройлайн?

— Скъсан? Ами! Никога не е бил предвиждан брак.

Физиономията му показва изключително голямо слисване.

— Правилно ли чух? Как може да говорите така?

— Защо не? Свободата е по-ценна от всичко друго. Никога не съм имала желание да ставам робиня на някакъв си съпруг.

— Но, милостива фройлайн...

— Милостива фройлайн? Звучи наистина забавно! Нима не знаете...

— Какво? — попита той едва ли не уплашено.

— Е, вие ме смятахте за Едита фон Вартенслебен?

— Естествено.

— Наистина, и сега все още?

— Разбира се. За коя иначе?

— Е, това действително е повече от забавно.

— Но не сте ли тази всъщност?

— Не. И никога не съм била.

— Коя или каква сте тогава?

— За вас това е без значение. Вървете си, привличаме вниманието на минувачите. Адио!

Поиска да си тръгне. Той обаче я задържа здраво и каза:

— Моля, отговорете ми, фройлайн! Коя сте вие?

— Това изобщо не ви засяга.

— Кажете ми жилището си.

— Не знам за какво.

— Трябва да говоря с вас.

Отърси ръката му и тръгна. Той понечи да я последва, но забеляза, че очите на пешеходците действително са отправени към него.

— Каква среща! — прошепна. — Това е загадка. И тя не иска да я разреши! А, идва един файтон! Ще науча къде живее!

Качи се на файтона и нареди на файтонджията тайно да следва въпросната дама.

Минаха по две улици, после Леда се запъти към хотел „Кронпринц“.

— Дамата сигурно е отседнала в хотела — забеляза кочияшът.

— По какво съдите?

— Портиерът я поздрави вежливо, както обикновено биват поздравявани видните гости.

— Ето ви парите!

Слезе и закрачи бавно към входа на хотела, където бе застанал портиерът.

— Познавате ли, моля, дамата, която току-що влезе тук? — попита Петерман.

— Да.

— Коя беше тя?

— Защо искате да го знаете?

Петерман разбра причината за тази сдържаност и извади една златна монета, за да отвори заключената уста на мъжа.

— Интересувам се от нея — отговори. — Заповядайте, моля, вземете! И така, името на дамата?

— Това е Леда.

— Леда? — повтори учудено Петерман.

— Не я ли познавате?

— Не.

— Но все пак сте чували за нея?

— Нито дума!

— Да не повярва човек.

— Но въпреки това е така! Коя е тази Леда или по-точно каква е?

— Една прочута танцорка.

— Танц... танцорка?

Стана смъртноблед. Имаше чувството, че е близо до изпадане в безсъзнание.

— Да, една много прочута танцорка. Искане да бъде назначена тук и ето защо вдругиден ще играе Кралицата на нощта. Та това го пише във всички вестници.

— Сама ли живее тук?

— Майка ѝ е с нея.

— И никой друг?

— Не.

— Някакъв... някакъв роднина... някакво... дете?

— Дете? Какво си мислите? Тя не е омъжена!

— А, така ли! Кой стаи държи?

— Първи етаж, номер десет и единайсет.

— Благодаря!

Влезе и изкачи стълбището. Почука на вратата на номер десет без каквото и да е предизвестие.

— Влез! — прозвуча отвътре.

Той влезе. Като го видя, Леда извика с гневен тон:

— Какво търсите тук? Защо тичате подире ми?

— Защото имам да говоря с вас.

— Но аз не желая да знам повече за вас! Вече ви го намекнах!

— Това не може да ме успокои. Последвах ви, защото трябва да говоря с вас, и няма да си тръгна, докато не отговорите на въпросите

ми.

— А ако откажа?

— Е, тогава ще науча от друго място, което искате да скриете.

— Не знам какво бих скрила от вас.

— Е, нали сте онази, която някога се наричаше Едита фон Вартенслебен?

— Не го отричам.

— Бяхте любимата на лейтенант Бруно фон Шарфенберг?

— Да.

— Известно време живяхте в уединеност при мен?

— И това е вярно.

— А после внезапно изчезнахте?

— Вече не ми харесваше при вас.

— Напуснали сте хер лейтенанта?

— Да.

— Може би сте го измамили?

— Хер, да повикам ли хотелския слуга, за да ускори тръгването ви?

— Благодаря! Когато му дойде времето, ще си тръгна доброволно.

— Аз обаче изисквам да си тръгнете сега!

— Не и преди да съм получил информация!

— Заповядвам ви за последен път да си вървите!

— А аз няма да си тръгна, докато не ми дадете обяснение.

— В такъв случай ви обръщам внимание, че понастоящем аз съм господарката на тази стая. Помислете какво би означавало точно за вас едно оплакване за нарушение неприкосновеността на дома!

— Как така точно за мен?

— Научих, че сте били арестуван и осъден. Сигурно сте освободен едва наскоро.

Той пристъпи една крачка по-близо към нея. Очите му блестяха, а гласът му трепереше.

— Натяквате ли ми го? — попита.

— Да. Всеки го знае и може да ви го каже и натекне.

— Вие, вие — продължи той, скърцайки зъби, — носите вината да ми бъде стоварено онова бреме!

— Аз? — попита тя гневно.

— Вие! — потвърди той.

— Аха! Ако не се разкарате веднага, наистина ще повикам слугата и ще поискам да ви арестуват или ще направя донесение за нарушаване неприкосновеността на дома.

Посегна към шнура на звънеца.

— Ха! — произнесе той с тон на убеденост. — Сигурно няма да го направите!

— И защо не?

— Много добре знаете каква благодарност ми дължите!

— Благодарност? Аз? На вас?

— Да, разбира се.

— По този въпрос не знам и думица.

— Аз ви приех като дете, когато бяхте преследвана. Закрилях ви, изхраних ви и се грижех за вас, когато вашето състояние не ви позволяваше да се показвате. А когато се освободихте от бременността...

— Достатъчно! — пресече го тя с повелителен жест. — Имате претенции да сте направили всичко това? Вие?

— Можете ли да го оспорите?

— Да не би да искате да кажете, че сте го направили по собствена подбуда?

— Съвсем определено?

— Не по заповед на хер лейтенанта Фон Шарфенберг?

— Не.

— Аа, така значи! Разбирам. Сега идвате да си получите възнаграждението! Един пандизчия от мен няма да получи нищо!

— Фройлайн!

— Не се палете! Да не би да искате да ме заплашвате?

— Не, но искам информация.

— Потърсете си я другаде, само не и при мен! За последен път ви заповядвам да си вървите!

Той поиска нещо да отвърне, но когато тя отново посегна към шнура на звънеца, каза:

— Добре, тръгвам си! Дано не дойде ред да се разкайвате, че днес така сте ме отпратили!

— Празни приказки! При мен те не хващат място!

Той си тръгна. Едва ли съзнаваше как е слязъл по стълбището.

— Е? — попита портиерът любезно. — Успяхте ли да говорите с нея?

— Да — отвърна Петерман като насън.

— Прекрасно създание, нали?

— Да. Къде е била по-рано?

— Това, за съжаление, не знам.

— Тук ли ще остане?

— Ако получи мястото. Вярно, трябва да победи една много способна съперница.

— И наистина е неомъжена?

— Съвсем сигурно!

— Благодаря!

Портиерът поклати глава след мъжа, който имаше толкова объркан вид. А той се повлече бавно по улицата, потънал в тъжни мисли. Мина по няколко улици и преки очевидно без да обръща внимание или да съзнава къде всъщност отива или се намира. Но най-сетне спря и се огледа.

— Тук ли съм? — запита се учудено. — Имам чувството, сякаш някой ме е цапардосал с боздуган по главата. Но трябва да си изясня нещата. Ще отида до предишното си жилище. Нека ме отпратят или дори изхвърлят! Ако старият Креслер е още там, сигурно ще ме приеме.

По-рано, преди осъждането му, беше живял в палата на Шарфенберг. Той всъщност не можеше да се нарече точно палат. Постройката някога бе принадлежала на един патрициански род и впоследствие бе преминала в ръцете на споменатата фамилия.

Когато стигна до него, входът беше отворен. Вляво в коридора на една врата се четеше думата „Портиер“. Почука.

— Кой е? — попита някой отвътре.

Той влезе. Помещението беше малко и простичко мебелирано. На една маса седеше старец вече в преклонна възраст и четеше с помощта на големи очила някаква голяма книга.

— Добър ден, хер Креслер!

Портиерът вдигна очи от книгата и погледна влезлия.

— Добър ден — отвърна той с провлечен тон. — Кой сте... какво искате... хмм! — Свали очилата от носа, избърса ги в покривката на

масата, сложи ги пак и каза: — Когато човек остарее, зрението му отслабва. Въобще не знам...

— Не ме ли помните вече?

Тогава старецът се надигна от стола и каза:

— Да не би наистина да е вярно това, което си мисля? Наистина ли сте този, когото предполагам?

— Е, кого предполагате?

— Хер... хмм... хер Петерман, да?

— Да, аз съм.

— Значи наистина, наистина, наистина!

— Може би съм нежелан?

— Не, не! Напротив, страшно се радвам да ви видя! Добре дошъл, сърдечно добре дошъл!

Подаде му ръка и Петерман ясно видя, че с думите си е казал истината.

— Седнете! — продължи портиерът. — Нямате представа как се зарадвах, когато прочетох...

— Какво?

— Че сте помилван.

— Във вестника ли го пишеше?

— Действително, действително! Моята добра старица заплака от радост. Жалко, че я няма?

— Къде е?

— При най-големия ни син, който прави кръщение. Е, не вреди! В замяна на това пък ще можем по-спокойно да си побъбрим. Почакайте! Имам нещичко!

— Моля, не се безпокойте!

— О, не! Знаете как майсторски я докарвам — корени от водна перуника и кора от канела. Най-хубавата ракия, която може да има!

Взе едно шише и две чаши от едно стенно шкафче и наля.

— Така, заповядайте, наздраве! Пийте! Ударете една здрава глътка! А сега ми разкажете как сте я карали през цялото това време!

Разположи се удобно на един стол и Петерман направи същото. После отговори:

— За последните си години по-късно ще разкажа. Сега ми се иска да науча нещо друго.

— И какво е то?

- Милостивият господар тук ли живее сега?
- Старият господар? Не.
- А хер лейтенантът?
- Той действително живее тук, но замина някъде.
- Най-малкият ви син още ли е слуга при него?
- Хайнрих? Още е при него наистина.
- Щом двамата господа отсъстват, няма защо да се притеснявам

и...

— Е — вметна портиерът, — що се отнася до младия хер лейтенант, всичко е наред. Ама старият, баща му, говори адски лошо за вас. Господи, извършил човекът веднъж грешка! А пък вие бяхте за всичко обезщетен! Не беше правилно от негова страна да се отнесе толкова сурово с един Петерман!

Петерман поклати тъжно посивялата си глава. После попита:

— Спомняте ли си го все още добре онова време?

— Много точно.

— Бих желал да попитам за някои неща.

— Сторете го, скъпи хер Петерман. С най-голямо удоволствие ще ви дам информация. Моят Хайнрих често изразяваше мисълта, когато... е, това вече отмина!

— Кое по-точно!

— Нищо! По-добре да не говорим за тези неща!

— Но ако сърдечно ви помоля? Вие си нямате представа, колко важна би могла да се окаже за мен и най-малката забележка.

— Е, така да бъде! Та Хайнрих често ми казваше, когато бяхме сами, че въобще не вярва вие да сте присвоили парите.

— Наистина ли? Казвал ли го е?

— Много често дори.

— Имал ли е причини?

— Възможно.

— А споделял ли е нещо с вас?

— Едно-друго.

— Мога ли да го узная? Моля ви, моля!

— Е, каквото съм запомнил, ще го научите. Но да говорим тихо. Иначе някой на минаване вън може да подочуе някоя дума!

Онова, което двамата сега си говориха, нека на първо време остане още тайна...

[1] Вижте Събрани съчинения, том 64, „Горски призрак“ и том 65, „Непознатият от Индия“ — б.нем.изд. ↑

[2] О, *santa simplicitas!* (лат.) — О, свещена простота! — б.нем.изд. ↑

[3] Историята на хер Петерман е разказана в Карл Май, Събр. съч., т.74. „Блудният син“ — б.нем.изд. ↑

ГЛАВА 4

ДОКТОР ХОЛМ

След като напусна жилището на балетмайстора, Елън Стартън каза на младата шивачка Хилда:

— Ще ми разкажете какво се случи там горе. Но по-напред ще ви помоля за вашето име.

— Казвам се Хилда Холм.

— Холм?

Тя се вгледа изпитателно в лицето на своята придружителка. После попита:

— Имате ли родители?

— Само баща.

— А братя и сестри?

— Двама братя.

— Те какви са?

— Единият е гимназист, другият сега е репортер.

— Сега, казвате? Нещо друго ли е бил по-рано?

— Ех, да! Беше професионален оркестрант.

В очите на американката нещо проблесна. Тя попита:

— Кой беше любимият му инструмент?

— Виолината. Той е изнасял концерти дори в Америка.

„Така си и помислих! — прозвуча в сърцето на Елън. — Тази поразителна прилика веднага привлече вниманието ми.“

А гласно каза:

— Имате ли време да ме придружите за някоя и друга минута до жилището ми?

— То далеч ли е?

— О, никак! Само по път ще се забавя за няколко мига.

— В такъв случай ще мога да дойда.

— Хайде тогава. Ще вземем файтон.

Качиха се, но много скоро танцъорката слезе. Беше се осведомила за жилището на балетмайстора и бе наредила на кочияша

да спре там. Той получи заповед да чака, а Хилда остана седнала. Елън се отправи към оркестровия диригент.

Той се занимаваше със своята работа както преди, когато го бе посетила Леда. Първо се престори, че изобщо не е забелязал дамата. Сетне се надигна бавно от стола и попита:

— Какво желаете?

— Надявам се, че са ви предали визитката ми!

— Действително!

— При това положение предполагам, че се досещате за какво идвам при вас.

— Нямам си понятие!

Около устните ѝ заигра снизходителна усмивка, когато попита:

— Да се надяваме, името ми не ви е непознато, хер капелмайстор?

— Споменаха ми го.

— Навярно по отношение столичната сцена?

— Действително!

— Знаете ли, че ще се явявам на конкурс?

— Чух нещо.

— Чули сте нещо? Хер капелмайстор, това звучи така, сякаш става дума за събитие, което изобщо не засяга вашата област, нито пък се очаква в близките дни!

— О, аз не отдавам голямо значение на такива неща.

— А, тъй, тъй! При това положение не мога да допусна да прекъснете заради мен работата си, която при всички случаи е по-важна отколкото визитата на една балерина.

Направи поклон, за да си тръгне.

— Моля ви, мис! — каза оня бързо. — Преди това още няколко думи. Познавате ли Леда?

— Не.

— Но сте чували и чели за нея?

— Много малко.

— Тя е едно изключително явление.

— Възможно.

— Аха, вие я подценявате!

— Нито я подценявам, нито я надценявам.

— Така, така! Как възнамерявате да аранжирате представленията си тук?

— Какво искате да кажете с това?

— Е, ами спогодбата ви с мен!

— Каква спогодба бих могла да сключвам с вас?

— Не знаете ли?

— Мисля, моята работа е балетът, а вашата — съпроводът. Какво повече?

— Аа! Повече нищо?

— За нищо друго не се сещам!

— Хмм! Излизали ли сте на сцената от тази страна на океана?

— Не.

— Отвъд няма ли така наречената оркестрова тантиема?

— Какво означава това?

— Не знаете ли? Е, значи отвъд го няма. Адио, мис!

Седна бързо, без да се интересува повече от нея. По нейното красиво лице се появи израз на разбиране. Попита с лека усмивка:

— Мога ли да разгадая какво разбирате под „оркестрова тантиема“?

— Няма да успеете — подметна онзи студено.

— О, много добре зная какво трябва да се разбира под оркестър и тантиема. Така че едва ли ще ми бъде трудно да дефинирам изрази. Има се предвид тантиема, отнасяща се до оркестъра.

Мъжът тутакси се надигна пак от мястото си. У него се събуди надежда, че тази танцорка може би ще му предложи повече от Леда.

— Точно така — отговори той.

— При това положение може да се има предвид както тантиема, която оркестърът трябва да плаща, така и такава, която трябва на него да бъде изплащана.

— Изцяло от само себе си се разбира, че само последното може да е случаят.

— И така, оркестърът получава тантиема. От кого?

— От артиста или артистката.

— И на кого бива връчвана?

— На диригента, естествено.

— Значи на вас? Бива ли разпределяна между състава?

— Според съответното споразумение.

— Предполагам, че мадмоазел Леда се е съгласила с плащането на такава тантиема?

— Действително!

— Колко е висока тя?

— Това тепърва ще бъде уговорено.

— Което следователно означава: мадмоазел ви е обещала извънредна премия, в случай че бъде ангажирана!

— Окачествете го, както ви е удобно.

— И вие очаквате от мен подобна оферта?

Неговото лице видимо се разведри. Той кимна ухилено и заговори с натъртване:

— Не може да не съзнавате в каква степен зависи успехът на вашата продукция от плодотворното и подкрепящо влияние на оркестъра.

— Действително го съзнавам.

— Тогава сигурно също така съзнавате колко е желателно да спечелите за себе си това влияние на оркестъра.

— Не, не го съзнавам.

— О! Не?

— Не. Аз изпълнявам своето задължение и за това ми бива заплащано. Вие получавате заплата, за да изпълнявате своите задължения. Други права и задължения няма. Една оркестрова тантиема е съвсем същият консенсус, каквато би била една балетна премия, което диригентът би следвало да плати на „Corps de Ballet“ или на балетмайстора.

Лицето на онзи рязко стана отново навъсено.

— С каква цел беше направено това сравнение, мис? — попита.

— За да ви бъде ясно, че ако бъда ангажирана, от мен да не очаквате никаква тантиема.

Той кимна подигравателно и отговори с жест на пренебрежение:

— Изобщо не съм очаквал, че бихте могли да бъдете ангажирана. Сега ме оставете, зает съм. Адио!

— Адио!

Той ѝ метна един поглед, който трябваше да ѝ въздейства възможно по-съкрушително, но тя въобще не го забеляза. Равнодушно, сякаш не беше се спречкала с всички освен с директора, слезе по стълбите и се качи в купето.

— Хотел „Юнион“ — заповяда на кочияша.

Когато файтонът спря на указаното място, келнерите притичаха да отворят вратичката. Портиерът взе за почест бастуна си, а Елън прошумоля покрай него, без да обръща повече внимание на кочияша. Хилда имаше чувството, че се намира до кралицата. Но въпреки това се осмели да направи тихата забележка:

— Милостива фройлайн, файтонът...

— О, моля — усмихна се американката, — портиерът ще плати на кочияша. После ще го прибавят към сметката ми. Вървете спокойно, мило дете!

Шивачката се изчерви — от една страна, заради своята неосведоменост, но още повече от това, че бе дръзнала да подсети тази знатна дама за една привидна разсеяност.

Горе влязоха в един апартамент, който се състоеше от няколко разкошно подредени помещения. В едно от тях седеше млада, може би четиринайсетгодишна негърка, заета да къса за свое развлечение венчелистчетата на букет великолепно оранжерийни цветя.

— Какво правиш, Сами? — попита Елън укорително.

Малката се ухили от едното ухо до другото, показвайки блестящите си зъби, и отговори:

— О, мисис! Цветя са твърде големи! Сами правят цветя малки! После по-добре мирише може и в нос пъхне!

— Малка лудетина! Иди да поръчаш чай!

— О, мисис, чай! Чай и много захар за Сами!

С тези думи се понесе тичешком.

Хилда стоеше при вратата. Не смееше да отиде по-нататък. Още не беше виждала такива стаи.

— Моля, фройлайн Холм — покани я американката. — Настанете се тук, за да можем по-удобно да си побъбрим.

Хвана я за ръка и я поведе към едно кресло, тапицирано със синьо кадифе, на което бедната шивачка трябваше да седне. Елън сега за първи път плъзна по нея един малко по-внимателен, изучаващ поглед и после каза, видимо много доволна от своето наблюдение:

— Скоро ще получим чая, но дотогава бихме могли да си разкажем някои неща. И така, вашият баща е още жив? Какъв е той?

— Беше директор по музикалната част, но сега е безработен, защото е парализиран от удар.

Елън продължи да пита и скоро узна всичко, което се отнасяше за семейството на Хилда и неговото материално положение.

— Защо брат ви е сега репортер? — попита.

— Лявата му ръка пострада.

Елън продължи да разпитва и скоро научи тайната на танцйорката. Тя създаваше у бедното момиче впечатление за богиня, за някаква фея, един поглед от страна на която бе достатъчен да я направи безкрайно щастлива.

— Известно ли ви е името на тази танцйорка? — гласеше следващият въпрос.

— Не. Не го срещнах в дневника.

— И брат ви не е говорил за нея?

— Никога!

— Значи никога не я е обичал истински или отдавна вече я е забравил.

— О, не! Макс никога не забравя човек, на когото веднъж е посветил интереса си. Той смята тази любов за нещастие, ето защо си мълчи.

— При това положение сигурно е постоянно тъжен?

— Той е сериозен и много мил. По-рано беше весел, но сега вече не е. Днес за първи път от дълго, дълго време го видях отново щастливо да се усмихва.

— От какво? Знаете ли?

— От срещата с един приятел, с когото се запознал в Америка, но не очаквал никога пак да го срещне.

— Спомена ли той името на приятеля?

— Не, но в очите му блестеше чиста, златна слънчева светлина.

На Елън никак не беше трудно да прикрива пред свенливото момиче живия интерес, който я подтикваше към тези въпроси.

В този момент негърката отвори със замах вратата и довлече келнера, който трябваше да сервира чая.

— На Сами сладкиш! — извика. — Мисис, много сладкиш за Сами!

— Добре, де! Вземи си и иди при прозореца да броиш хората, които минават!

Чернокожото момиче побърза да грабне двете най-големи парчета и припна с тях към прозореца.

— А сега днешната ни преживелица — каза Елън, когато келнерът се отдалечи. — Как стана така, че пожелахте да позирате като модел?

На Хилда ѝ идеше да се скрие някъде от срам. Но на умната балерина се удаде да измъкне всичко от нея.

— Вашият брат нищо ли не знае по този въпрос?

— О, ако знаеше, милостива фройлайн... Тогава бих предпо... о, направо бих умряла!

— Е, в такъв случай по-добре да не допуснете да научи. И голяма ли е сумата, която трябва да платите на онзи алчен евреин?

Момичето отговори.

— И за една такава дреболия едва не принесохте тази жертва! Клетото дете!

— Милостива фройлайн, за нас това никак не е дреболия.

— Зная. Бог ще помогне, за да не изпитате никога вече толкова мъчителни тревоги. Вие сте шивачка. Изготвяте ли дамски тоалети?

— Моите, да. Храбростта ми не е стигала по-далеч. Аз съм само шивачка на бельо.

— Това отлично ме устройва. Мога ли да ви възложя някоя поръчка?

— О, Боже, с какво удоволствие бих работила за вас. Но дали ще се справя!

— Определено!

— Аз никога не съмшила такива скъпи неща, каквито носите вие.

— Е, тогава ще работим заедно. Вие ще идвате да ме питате, а може и аз да намина някой път към вашето жилище. Сега много ли сте заета?

— Не. Поръчката на балетмайсторшата беше последната.

— Чудесно! В такъв случай ви ангажирам за себе си... Сами, защо плачеш?

Малката негърка при прозореца точно в този момент бе избухнала в горчиво хълцане. Тя отговори:

— Сами са нещастен, много нещастен!

— Защо?

— Сами трябвало броят хора... ама хора толкова много! Сами могат броят само едно, две, пък хора идват толкова много и толкова

бързо, че Сами запъват. Сега хора заминали, а Сами не могла преброи!

Тя загриза сладкиша и бързо намери успокоение в насладата.

— И така, аз ви ангажирам за себе си — повтори Елън. — Не приемайте временно други предложения. Утре ще излезем да купим материали. Мога ли да предплатя част от сметката си при вас?

— О, моля ви, милостива фройлайн! Не може така!

— Може дори много добре. Аз така съм свикнала. Имам навика да питам за сметката на дълги промеждутъци от време, така че за мен действително е по-удобно предварително да уреждам една част. Носите ли си портмонето?

— Заповядайте!

Елън го взе, без много да се церемони, от ръката на момичето и отиде до съседната стая. Когато се върна, каза:

— Ето, вземете, мило дете! Съдържанието е за вас. Сложих вътре и визитката си, за да знаете как се казвам. А сега нека позволим на чая да встъпи в правата си.

Когато след около час се намираше на път за дома, Хилда се чувстваше в толкова щастливо настроение, каквото не беше изпитвала никога в живота си. Не можеше да удържи преливащото си сърце. На едно място, където за момент нямаше кой да я види, извади портмонето от джоба и го отвори. Редом с визитната картичка насреща ѝ проблесна само чисто злато.

Не повярва на очите си. Преброи парите и установи, че са точно сто гулдена. И тази сума ѝ бе наброена като предплата за възложена шевна работа! Беше ли изобщо такова нещо възможно?

— Какво щастие! Какво голямо щастие! — прошепна развълнувано. — О, ето, че получихме помощ! Какво ще каже батко! И как ще се зарадва татко и също добрата съседка! Тя е още при него. Аз толкова дълго отсъствах, много, много по-дълго, отколкото възнамерявах! Трябва да побързам, за да се прибера най-сетне вкъщи!...

След като я бе оставил у дома, Макс Холм тръгна да обикаля града, в съответствие с професията си на репортер, та дано наскочи на някое събитие. Всичките му усилия обаче останаха напразни. Това го настрои тъжно, тъй като бе разчитал на мизерния приход — петдесет кройцера за сензационна новина.

После се отправи към локала, в който свиреше за танци. Взе цигулката си и в посоченото време се яви при семейството, което го беше ангажирало за тази вечер.

Трябваше да изсвири на виолина заедно с дъщерята няколко трио за пиано. Неговото изпълнение породя доволство у гостите. Особено впечатление направи, че свиреше обратно — държеше цигулката в дясната ръка, а лъка в лявата.

Когато гостите седнаха на масата, той отиде в един малък кабинет в съседство, където бе сервирано и за него. Нахрани се и пристъпи после до прозореца. Загледа се замислено надолу към заснежената улица. Колко труден и лишен от удоволствия живот водеше сега! Още цели осемнайсет месеца непрестанни и напрегнати упражнения, преди да смее да се надява, че ще може отново да поеме по прекъснатото русло на изкуството! При бедственото положение, в което се намираше с домашните си, това много, много му тегнеше на сърцето.

Потънал в тези нерадостни мисли, изобщо не забеляза, че е влязъл един господин, докато онзи не сложи ръка на рамото му.

— Хер Холм!

Заговореният се обърна сепнато. Като позна господина, той се изчерви от смущение. Но се поклони дълбоко.

— Хер комисионален съветник!

— Сигурно ви обезпокоих или дори стреснах? Съжалявам, ако е така. Оттатък вдигнаха трапезата и аз се възползвах от случая да разменя няколко думи с вас, преди да бъдете принуден да вземете отново инструмента.

— На ваше разположение съм.

Комисионалният съветник ръководеше издаването на „Регирунгсжурнал“, най-значимия вестник в столицата и цялата страна. Той беше известно величие в науката, а като служител и човек — всеобщо уважаван и обичан от подчинените си.

— Да поседнем за минута-две! — предложи сега.

Настани се на един стол и Холм стори същото, отзовавайки се на поканата.

— Знаете ли, че днес много ме изненадахте, хер Холм? — поде съветникът.

— Мога ли да попитам по какъв начин?

— Не знаех, че сте музикален.

— Свиря от най-ранна възраст.

— Личи си. Имате изключителна власт над инструмента.

Холм се усмихна тъжно и отбеляза:

— Това е една много снизходителна преценка, хер комисионален съветник. Аз съм просто един свирджия.

— Не, о, не!

— Така е!

— Значи си поставяте най-високи изисквания?

— Това правя действително!

— Но не бива да забравяте, че не всеки виолонист може да стане виртуоз.

— Аз обаче искам да стана.

Не каза, че вече е бил такъв. Комисионалният съветник присви малко едното око, огледа го със съчувствено-изпитателен поглед и каза с дружелюбен тон:

— Почти съм склонен да мисля, че имате необходимите данни.

— Имам ги.

Изявлението прозвуча малко самонадеяно, кажи-речи самохвално. Съветникът очевидно се почувства неприятно засегнат, защото поклати леко глава и каза:

— Храните голямо доверие към себе си, драги ми хер. За дилетант и дори първи виолонист на някой музикален състав свирите напълно задоволително, но ако наистина имахте дарба на виртуоз, сега вече трябваше да сте стигнали по-напред.

— Ако не съм стигнал по-напред, виновна е само тази ръка.

Показа левицата си. Съветникът забеляза по средата на дланта един тъмночервен белег с особена форма.

— Какво е това? — попита той.

— Раних се преди известно време.

— Аа! Затова значи свирите обратно?

— Да. Трябваше да започна отначало.

— В такъв случай вие вече действително сте стигнали далеч, много далеч. Простете за предишната забележка! Само при повод като днешния ли свирите, или и официално?

Холм отговори с изчервяване:

— Свиря за танци.

— Къде?

— В „Тиволи“.

— Оо!

— Трябва да се живее, хер комисионален съветник.

— Та нали сте репортер.

— На такава служба едва ли някой може да събере богатство.

— Зная. Как ви плащат?

— Простете, хер съветник! Не зная дали имам право да отговарям на въпроси от такова естество.

— А, добре, добре! Аз съм ваш конкурент или поне на онзи „Резиденцблат“ и ме радва, че сте толкова дискретен. Това е достойно за уважение. Но тъкмо съм се сетил, някой от моите редактори не ви ли е правил оферта?

— Да. Искана да ме ангажират като репортер.

— Но вие отказате?

— Защото само няколко дни преди това бях постъпил на сегашното си място.

— Слушал съм, че сте много ценен сътрудник. Човек не бива да отнема служителите на друг. Това е против тълкуването на Лутер на десетата заповед. Но човек трябва да е преди всичко бизнесмен и ако е в положение да подобри екзистенцията на един честен мъж, ще бъде непростим грях да не каже една открита дума. Доволен ли сте от главния си редактор, хер Холм?

Холм сви рамене.

— Не? Е, може би ще проявите желание да се прехвърлите при нас?

— Вие сте изключително любезен, хер комисионален съветник, но аз наистина не зная дали бих бил в състояние да отговарям пред моята съвест за едно такова преминаване в друг лагер.

— Я стига! Всеки има правото да се грижи за себе си.

— Също по този начин?

— Да. Моят вестник е онзи, за който сега работите, не стоят на вражески позиции.

— Зная. Вашият журнал във всяко отношение стои над нашия „Резиденцблат“, но въпреки това не бих желал да бъда обвинен в измяна!

— Означава ли това, че ще се махнете от настоящия си пост едва когато управата ви дойде до гуша?

Вместо отговор Холм отново сви рамене.

— Това е вече прекалена деликатност, макар тази лоялност да ме кара да ви уважавам по-високо. Щом сте толкова добросъвестен, сигурно и другото ми желание ще остане изпълнено!

— С удоволствие бих изпълнил всяко ваше желание, стига да е възможно.

— Е, нека видим. Спомняте ли си, че преди няколко месеца във вашия вестник се появиха къси статии под надслова „Писма за изкуството от Америка“?

— Разбира се.

— Те направиха основателна сензация не само по отношение третирания материал, а най-вече с похвата, с който авторът бе съумял да го овладее и обработи. Четохте ли ги?

По страните на Холм се разпростря лека червенина. Той отговори:

— Четох ги.

— Знаете ли кой е авторът?

— Да.

— Той не беше посочен, а аз бих желал да науча името му.

— В редакцията може би ще ви го кажат.

— Вие не?

— Не.

— Защо, след като го знаете?

— Анонимността при всички случаи си е имала своите причини. Или авторът, или редакцията е пожелала съчинителят да остане неизвестен, така че не би следвало да отговарям на въпрос в тази връзка. Но ще призная, че безкрайно съжалявам, задето не мога да удовлетвори желанието ви, хер комисионален съветник!

— Така си и помислих! Вашата лоялност заслужава пълно признание. Харесвам такива хора. Ако успеете да се освободите, елате при мен. Аз съм винаги готов да ви ангажирам за свой журналист. Ще го направите ли?

— Веднага щом ми се удаде възможност, няма да се колебая да се поставя на ваше разположение.

— Добре, хер Холм! А, видяхте ли кой влезе сега?

Посочи през отворената врата към салона.

— Не познавам господина — отговори виолонистът.

— Не? Наистина ли? Та той сега е най-прочутият мъж на столицата!

— Никога не съм го виждал!

— А пък сте репортер! Едва ли е за вярване! Този мъж живее в устата на повечето хора!

— Тогава той е или...

— Е?

— Има двама, за които може да се каже, че сега живеят в устата на всички. Първо, Капитана...

— Той, естествено, не е.

— И, второ, Княза на мизерията.

— Този също е една мистична личност. Освен двамата споменати, има и трети, за когото се приказва.

— Имате предвид княз Дьо Бьофур?^[1]

— Да.

— Това той ли е?

— Той е.

— Това ме учудва.

— Защо?

— Нали се говори, че князът не се появява в светското общество.

— От известно време вече се показва тук и там.

— Но само в елитни висши кръгове.

— Е, нашият домакин е висш кралски служител. Чух, че възнамерява да продаде едно дворянско имение на княза. Може би това му е дало повод и случай да рискува с една покана до Негова светлост. Апропо, ще изпълните ли още няколко парчета?

— Да, хер комисионален съветник.

— Е, тогава се мобилизирайте. Князът бил познавач и не само това, а също покровител на намиращи се в затруднено положение артисти, сиреч меценат.

Той тръгна.

Макс Холм се чувстваше странно развълнуван от проведения разговор. Не обръщаше внимание на обществото, което се движеше в салона, докато не се появи домакинът. Той го покани да отиде при пианото, където дъщеря му тъкмо седяше.

По време на изпълнението Холм видя очите на княза отправени към себе си. В погледа му се забелязваше жив интерес, а може би и нещо повече от интерес. На Холм дори се стори, че различава едно едва прикрито удивление.

А когато изпълнението свърши и бе възнаградено с оживени овации, младият мъж видя, че князът говори с комисионалния съветник, при което често насочваше поглед към него.

След известно време домакинът дойде и го попита:

— Хер Холм, можете ли да импровизирате?

— Хмм! Когато съм сам от време на време го правя!

— Е, мислите ли, че и тук бихте могли веднъж да рискувате?

— Това наистина ще бъде рисковано дело.

— Негова светлост Дьо Бьофур, изглежда, се интересува от вас и желае една свободна импровизация.

— В такъв случай ще трябва да се подчиня!

— Чудесно! Мога ли да ви предложа тема?

— Разбира се!

— Князът моли в основата да лежи „Янки Дудъл“. Приемате ли?

Холм се изчерви. Отвъд, от другата страна на океана, „Янки Дудъл“ беше негова любима тема, с която винаги бе довеждал своите слушатели до неимоверен възторг. Как князът се бе спрял точно на тази песен?

— С удоволствие! — отговори цигуларят. — Но ще помоля за снизхождение. Аз не съм виртуоз!

Домакинът оповести с висок глас изпълнението. Холм взе виолината, пристъпи към пианото, поклони се и започна импровизацията със скромно изпълнение, на американската песен.

Колко много, колко безкрайно много се различаваше днешното му свирене от виртуозността, с която по-рано бе изпълнявал вариации на тази тема. И все пак увлече слушателите до захлас. Когато свърши, избухнаха всеобщи бурни аплодисменти.

Само един не каза нито дума — княз Дьо Бьофур. Той се беше оттеглил в нишата на един прозорец и оттам бе изслушал изпълнението. Всички забелязаха, че остана спокоен. Това толкова повече обърна внимание, той като именно той бе предложил темата. Но скоро видяха, че повика със знак младия музикант. Холм се отправи

към него, отзовавайки се на поканата. Поклони се дълбоко и остана в очакване да бъде заговорен. Князът му подаде ръка и каза:

— След като другите гости ви отдадоха заслужените акламации, аз също изпитвам необходимост да ви изкажа своята благодарност. Дайте, моля, ръката си! Така! Вие си свършихте работата повече от чудесно!

— Ваша светлост ме засрамва със своето снизхождение.

— О, не. Вътрешната нагласа вие я имате, умението вероятно само ще се появи.

— Надявам се.

— Осведомиха ме, че се казвате Холм?

— Това е името ми.

— Хмм! Инкогнито ли се намирате тук?

— Живея постоянно.

— Странно! Но не мисля, че се заблуждавам. Или имате брат, роднина, който много прилича на вас и е виолонист?

— Не.

— Покажете ми, моля, лявата си ръка!

Взе я, хвърли ѝ един поглед и продължи:

— Правилно! Вие сте това!

Холм изпадна в смущение. Каза колебливо:

— Негова светлост изглежда ме бърка с някого!

— Едва ли! Имам много добра памет за физиономии. Може би ви е известно името Холмърз, Макс Холмърз?

— Да — призна запитаният.

— Един немски виртуоз на виолина, който се появи в Съединените щати?

— Да.

— Е, аз го видях и слушах в Ню Орлиънс. Беше артист с Божия дарба. По онова време имаше две величия, които екзалтираха тамошната публика, а именно този Холмърз и още мис Елън Стартън, прочутата балерина. Може би сте чували и за нея?

Въпросът беше зададен с усмивка. Холм само кимна. Не знаеше какво да каже.

— Името Холмърз не беше ли само една американизация на вашето немско име Холм?

— Ваша светлост!

— Защо не проявите откровеност? Аз ви мисля доброто. Преднамерено се погрижих да разговаряме на четири очи. И така, вие сте онзи виртуоз Холмърз?

— Е, добре, аз съм.

— Благодаря! Но защо се криете?

— Защото сега се упражнявам. За съжаление, все още се числя само към свирджиите.

— Заради ръката ви? Чух за дуела. Нима ръката ви беше неизлечимо увредена?

— Не зная. Трябваше да бягам и нямах време да се поверя на някой опитен хирург.

— Невъзможно ли ви е да натискате с нея струните по грифа?

— Да.

— Имате ли болки?

— Не. На показалеца и малкия пръст им липсва необходимата подвижност.

— Може би това е последица от неправилно лечение.

— Възможно е, Ваша светлост.

— Тук вероятно сте се обърнали към някой лекар?

— Не.

— Защо?

— Сега сигурно е твърде късно и после...

Спря по средата, навярно от смущение.

— Моля, доизкажете се!

— Е, няма защо да се срамувам от това. Аз съм беден, много беден.

— Наистина ли? Вашите приходи бяха доста значителни!

— Бях измамен! Аз съм повече артист, отколкото бизнесмен!

— О, жалко!

— Върнах се в родината просяк и инвалид, което означава без средства за препитание и с увредена ръка, а трябваше веднага да започна да се грижа за близките си.

— По какъв начин го правите?

— Репортер съм.

— Така наистина не се натрупва имане. Но кажете, познавате Стартън, нали?

При този въпрос около устните му заигра лека усмивка.

— Да — отговори Холм, като се изчерви.

— Знаете ли, че ще играе тук?

— Чух за това.

— Следва да се очаква, че ще пожъне екзалтирани овации.

Покажете ми, моля, още веднъж ръката си!

Холм го стори. Князът я огледа и опипа много внимателно, после каза:

— Ще позволите ли да ви дам един съвет?

— Ваша светлост е хирург? — пошегува се Холм.

— Не, но познавам един млад, способен лекар, който е изучавал предимно болестите на духа, наистина, но е имал похвални успехи и като хирург. Не бихте ли се поверили в ръцете му?

— Той в столицата ли живее?

— Не, в Роленбург. Но за кратко време е тук на гости.

— Щом Ваша светлост препоръчва господина, ще го потърся.

— Добре. Знаете ли къде живея?

— На „Паластцресе“, както съм чувал.

— Да. Имате ли време утре преди обяд в девет часа?

— Да.

— Елате по това време при мен! Лекарят ще бъде там и ще прегледа внимателно ръката ви. Мога ли и по някакъв друг начин да се поставя на ваше разположение?

— Негова светлост е много милостив! Чувствам се извънредно щастлив, че съм предизвикал неговото съпричастие.

— Действително го имате. Аз още в Ню Орлиънс се заинтересувах от вас в качеството ви на немец и артист. Имах желание да ви опозная по-отблизо, но тогава дойде катастрофата, следствие на която вие изчезнахте. Радвам се да видя, че тогавашното ми желание се сбъдва. И така, утре ще дойдете?

— Със сигурност.

— Вашето минало известно ли е тук на дамите и господата?

— Не.

— Мога ли да говоря за него?

— Ще ви помоля да не го правите.

— Както желаете. Сърдечно бих се радвал, ако утре доктор Пандер намери основание да ви зарадва с надежда по отношение на

ръката ви. Тази вечер нямам намерение да се задържам повече тук. Останете със здраве, хер Холм!

Подаде му ръка и после потърси домакина, за да се сбогува. Холм скоро забеляза, че чрез този видимо задушевен разговор с княза си е спечелил престиж сред гостите. А когато по-късно си вземаше сбогом с домакина, той го попита:

— Княз Дьо Бьофур вероятно ви увери в своята протекция?

— Да.

— Е, в такъв случай ви поздравявам! Освен това трябва да ви кажа, че съм много доволен от вашите постижения. Хонорарът, който вече получихте, беше може би малко скъпернически отмерен. Заповядайте, вземете и това!

Пхна в ръката му едно допълнително възнаграждение. Беше златна монета, както Холм забеляза при светлината на фенера.

Толкова много като днес от дълго време не беше получавал. Тръгна с радостно сърце към танцовото увеселително заведение, в чиято гардеробна обикновено държеше виолината си. Случваше се да се упражнява тук по цели нощи. Вкъщи не можеше — хазаинът не понасяше звуците на виолината. На бащата и сестрата не правеше впечатление, когато нощем не се прибираще. При столичния живот, който и през нощта не замираще изцяло, често бе имал възможност да пожъне като репортер за своя вестник нещо точно по времето, когато другите спяха.

Реши и днес да не си отива вкъщи. Та нали не подозираше с какъв копнеж го очаква сестрата, за да сподели с него радостната си преживелица.

Запали един фенер и започна да репетира в гардеробното помещение. Прави го, докато половината нощ мина и във започна да се заражда ранното утринно движение. Тогава остави виолината, за да преброди за новини улиците и ранните кафенета.

В едно от последните видя току-що издадения брой на „Резиденцблат“. Взе го в ръка и прочете за свое удивление отнасящия се за балерината мис Елън Стартън реферат.

Четивото го доведе до крайна възбуда и той едва можа да изчака мига, в който неговият главен редактор имаше навика да се появява в работния си кабинет. Но когато отиде, за да го осветли за заблудата му,

беше срязан за съжаление по споменатия вече начин и освободен или по-точно казано — изгонен.

Още нямаше девет часа. Въпреки това той се запъти към градската част, където се намиреше „Паластцрасе“. Пътят му минаваше край печатницата, където „Регирунгсжурнал“ съглеждаше светлината на света. Спомни си вчерашния разговор с комисионалния съветник. Знаеше, че той обикновено пристигаше към осем часа, за да даде своите разпореждания, и ето как стигна до идеята да му се обади.

Беше приет. Съветникът седеше на бюрото си и държеше в ръка днешния брой на „Резиденцблат“. На вежливия поздрав на Холм отговори дружелюбно.

— Добро утро! Но, хер Холм, що за заслепени хора сте вие от „Резиденцблат“! Четохте ли тази непонятна статия за американката?

— За жалост, хер комисионален съветник.

— Тя съдържа чиста лъжа.

— О, не само лъжа. Тя съдържа една дяволска интрига, едно жалко, безсъвместно оклеветяване, което е разчетено да направи артистката за смях.

— Кой може да е съчинителят?

— Много вероятно самият главен редактор.

— Хм! Познавам го този хер. Не е трудно да се досети човек какви причини са изсмукали от него, или по-точно от едно мръсно перо, тая скалъпена работа. И вие служите по толкова съвестен начин на подобни люде?

— Това време отмина!

— Как? Отказахте ли се от него?

— Той от мен.

— Я гледай! По каква причина?

— Точно заради този реферат.

— Отишли сте при него?

— Да. Помолих го да пусне опровержение, но той отказа.

— Имахте ли аргументи за това опровержение?

— Предостатъчно. Познавам мис Елън Стартън от по-рано.

Комисионалният съветник скочи от стола.

— Какво? Вие я познавате?

— Да.

— Откъде?

— Гледал съм в Съединените щати нейните триумфи. Имам събрани възторжените реферати на всички тамошни вестници. Искан да ги представя на главния редактор за преглед. Той ме отпрати заедно с тях!

— Каква глупост! Та тези реферати сега са истинско съкровище за всяка редакция.

— Убеден съм в това. Но вместо да ми благодари, той ме отрупа с най-груби дебелацини.

— Вие как го понесохте?

— Поканих го на дуел.

— Наистина ли? Интересно, крайно интересно! Той какво отговори?

— Че нямало да се бие с някакъв си репортер.

— Подобен отговор му подобава. Вие какво решихте?

— Казах му, че след като явно се страхува от стоманеното удовлетворение, ще го предизвикам по друг начин.

— Аха, с перото! Нали с перото?

— Да.

— Но при това положение се нуждаете от боен плац, хер Холм!

— Надявам се, че ще ми предоставите журнала на разположение, хер комисионален съветник.

— Искате да постъпите при мен като репортер?

— С удоволствие, с най-голямо удоволствие, стига да ме приемете.

— Естествено, естествено! И така, обявяваме сражение на тоя безсъвестен субект. Но за тази цел ще са необходими вашите доказателствени материали.

— Ще ви ги предоставя. Те са у мен. Заповядайте.

— Чудесно! Аз самият не пиша за журнала, държа само дирекцията. Но ще ги прегледам и ще възложя работата на някой подходящ сътрудник.

— Вече имах честта да отбележа, че аз предложих тази битка на главния редактор.

— С това искате да кажете, че искате вие самият да пишете тези статии?

— Да.

— Хмм! Скъпи ми хер Холм, има разлика между писане и писане.

— Зная.

— Вие сте репортер. Един такъв може да умее да придава на своите малки репортажи за арести, файтонджийски разпавии и тям подобни великолепна форма, но за съставянето на по-големи текстове, бойки статии, каквито се каним да изтръскаме от перото, се иска опит, рутина, дух и преди всичко външна ефектност!

— И вие не ме смятате способен на всичко това?

— Откровено ще призная, не.

— Въпреки това ви моля да ме пробвате!

— По-късно, по-късно може би ще ви използвам и за такива неща, но сега още не ви познавам. Напълно ми е неизвестно какъв образователен път сте изминали. Вашият главен редактор може би затова е сметнал, че не сте лице, достойно да се яви на дуел.

— Е, в това отношение той много се лъже! Аз моля хер комисионалния съветник да прочете например тази къса дописка, която се появи за мис Стартън в Синсинати!

Той измъкна една от изрезките от вестници, които преди малко беше дал на съветника. Онзи я прочете и каза:

— Много добре, много добре! Аз разбирам достатъчно английски, за да мога да преценя, че авторът на тези редове е кадър, да, много ценен сътрудник. Така може да пише само един янки — остро, със замах, на място и с осведоменост.

— Е, този автор може поне толкова добре да пише и на немски!

— Тогава той би бил подходящият човек за нашата работа. Искате ли да го имаме подръка.

— Та вие го имате!

— Аз? Тук?

— Да. Забелязахте ли, моля, как се е подписал?

— Доктор Х. Значи академично образован. Можех да си го представя. Но къде се е сврял този мъж?

— Понастоящем пред вас.

— Какво? Как? Неговото име започва с „Х“, а вие се казвате Холм?

— Така е, хер комисионален съветник.

— Да не би да искате да кажете, че вие сте авторът?

— Нищо друго.

— Шегувате се! Нима притежавате тази академична степен?

— Моля да бъдете убеден в това!

— Но, човече! И вие работите като репортер?

— Имах си своите причини.

— Нещо започна да ми просветва! Да не би вие да сте авторът на онези „Писма от Америка“, за когото ви питах вчера?

— Да. Днес мога да го призная.

— И можете да ми напишете нещо подобно за журнала?

— С най-голямо удоволствие.

— Тук ме виждате радостно изненадан. Какъв хонорар ви платиха за писмата?

— Тридесет гулдена.

— Ама че жалка сума! Ангажирам ви, ангажирам ви и няма да бъдете зле при мен. При тези обстоятелства действително вие самият ще се заемете с тази интересна работа.

Беше взел в ръка американските репортажи. Очите му се спряха на няколко реда и останаха приковани на тях.

— Прострелян... виолонист виртуоз... немец... — прочете гласно. — Аа, онази история, която навремето обиколи всички вестници! Има ли нещо вярно в нея?

— Разбира се!

— Е, по онова време вие сте били отвъд океана. Може би знаете нещо, чули сте?

— Не само чух. Аз присъствах.

— Какво говорите! Щастливец! Гледали сте?

— От началото до края.

— Великолепно! Великолепно! Стартът сега е тук. Смятате ли се способен да напишете една малка новела.

— Защо не?

— Е, тогава пишете! Сюжетът е разкошен! Един немски виртуоз се стреля с някакъв янки заради Стартът, тегли му един куршум в главата и е принуден да бяга. Балерината е тук, търси ангажимент. Помислете каква сензация ще направи тази новела! Публиката буквално ще се нахвърли върху нашия журнал.

— Признавам, че сюжетът е крайно интересен, но се отказвам от разработката.

— Защо? Като очевидец вие сте най-подходящият човек.

— Не знам дали мис Стартън ще изрази одобрение, когато види този епизод публикуван.

— Защо не? Тя е американка. Американците обичат рекламата. А би ли могло да има по-голяма реклама за Стартън от тази новела?

— А онзи виртуоз? Какво ще каже той за тая работа?

— Ами! Него никой няма да го пита.

— Аз мисля, че трябва да се държи сметка за него, тъй като и името му, и тази негова преживелица ще получат гласност.

— Но нали никой не знае къде се е дянал!

— Това вероятно може да се научи.

— Вие нямате ли представа, след като сте били очевидец? Наблизо ли бяхте?

— Толкова близо, че куршумът на американеца мина през ръката ми.

Показа я на съветника. Онзи се отдръпна няколко крачки назад, разтвори широко очи, направи физиономия на върховна изненада и възкликна:

— По дяволите! Започвам да се досещам!

— Много ми е приятно!

— Вие сте били в Америка...

— Да.

— Познавате балерината...

— Много добре.

— Присъствали сте на дуела...

— Лично.

— Свирите на виолина...

— Горе-долу.

— С обратната ръка...

— По принуда.

— Куршумът ви е улучил... човече, вие самият сте онзи виртуоз! Отгатнах ли?

— Трябва да го призная.

— Та това е буквално откритие! Виолонист-виртуоз, докторска титла и става репортер! Хер Холм, ангажирам ви! Дайте си ръката!

— Не мога.

— Защо?

— Поне не така безусловно. Аз бях репортер само принудително, тъй като трябваше да се живее. Междувременно продължавах да се упражнявам на виолината. Веднага щом постигна технически поставената си цел, ще продължа да изнасям концерти. Най-много дотогава мога да се съглася на твърдо назначение.

— Добре! И това е прието. Как сте понастоящем парично?

— Недобре, откровено ще призная.

— Ще ви подпомогна. Ще приемете ли един аванс срещу бъдеща работа?

— О, с най-голямо удоволствие, хер комисионален съветник.

— Чудесно! Ще го имате!

Извади един ордер и го попълни.

— Ето, заповядайте! — каза. — Идете после на касата.

Беше нареждане за плащане в размер на сто гулдена.

Холм му подаде ръка и каза:

— Хер комисионален съветник, вие ме правите един голям длъжник към вас. Благодаря ви от все сърце!

— Хайде стига! Сто гулдена не са богатство! А сега кажете как стоят нещата с новелата?

— Не бихме ли могли първо да питаме мис Стартън?

— Сторете го, ако сметнете за необходимо.

— Действително го считам за желателно.

— Действайте по ваше усмотрение. А атаката срещу тоя „благонравен“ „Резиденцблат“?

— Веднага ще я започна.

— Кога мога да очаквам ръкописа?

— В най-скоро време.

— Добре. Позволете сега да ви освободя. Много съм зает. Но, апропо, ще казваме ли и на други за настоящия ни разговор?

— Нито дума!

— Това е и моето мнение.

— Ударът, който ще нанесем, трябва да дойде съвсем изневиделица.

— Имате право. Тогава ще улучи толкова по-сигурно. И така, адио засега, хер доктор! До скоро виждане!

Със сто гулдена в джоба Холм напусна няколко минути по-късно касата на журнала. А освен това имаше и златната монета, която вчера

бе получил. От дълго време не беше се чувствал толкова богат.

Най-голямото му желание сега беше да се прибере вкъщи, за да занесе час по-скоро на домашните си чудесната новина. Но беше почти девет часът, трябваше да отиде при княз Дьо Бьофур.

Беше пропуснат да влезе и отведен в работния кабинет на княза. Тук се намираше и доктор Пандер, който беше вече уведомен.

Той прегледа много внимателно ръката на виолониста, осведоми се подробно за обстоятелствата по време на раняването и след него и го накара да раздвижи поотделно всеки пръст и всяка става.

Холм имаше чувството, че очаква съдебна присъда с много последици. На княза също личеше, че се намира във върховно напрежение. Най-после лекарят формира своето становище. Попита:

— Имате ли представа за анатомичния строеж на ръката, хер Холм?

— Горе-долу.

— Е, показалецът има отделен обтегателен мускул, а палецът и малкият пръст притежават, освен излизащите от китката обтегачи и свивачи, още няколко заложи в дланта мускули. В тях и споменатия преди това обтегателен мускул се крие причината за вашия недъг.

— Той излечим ли е?

— Определено. Ще пропусна обяснението по какъв начин са се сраснали погрешно разкъсаните от куршума мускули, понеже оздравяването е било предоставено само на себе си. Ще ми поверите ли лечението?

— С удоволствие.

— Много ли сте чувствителен към болка?

— Не съм дете, хер доктор. Считате ли операцията за необходима?

— Да.

— Голяма ли ще е?

— Не. Мускулите са се скъсили. Три малки, не особено дълбоки среза са достатъчни.

— И колко приблизително ще трябва да се чака възстановяването?

— Може би три седмици.

— И после ще мога отново да си служа с ръката?

— Както преди изстрела. Гарантирам ви, че после ще владеее виолината както преди.

— О, да можех да ви повярвам!

— Можете!

— Кога искате да предприемете операцията?

— Още сега, ако ви е удобно.

— Тук?

— Да. След това си заминавам.

— Но ще обезпокоим Негова светлост...

— О, не! — обади се князът. — Аз се интересувам толкова много от операцията, че за мен ще бъде добре дошло да бъде проведена тук. Подготвени сме за този случай. Всичко необходимо е доставено.

Холм поиска да направи някакво възражение, ала доктор Пандер го пресече усмихнато:

— Моля, без излишни препирни! Или сега, или никога! Елате, моля!

Извади от чантата портативната си кутия с комплект хирургически инструменти и бутна Холм към умивалника.

Князът лично хвана ръката му. Лекарят взе скалпела в дясната ръка, с лявата хвана увредената ръка и направи, сякаш искаше още веднъж да прегледа раната, три изключително бързи, неочаквани среза — недълбоки и почти безболезнени, после пусна ръката.

— Дръжте я във водата! — нареди.

— Нима сте вече готов? — попита Холм зарадвано.

— Да. Или си мислехте, че се каня да ви разфасовам? Малко железен хлорид, няколко капки карбол, малко превързочен материал и можете да си вървите.

Но толкова бързо все пак не беше освободен. Когато бе превързан и ръката бе фиксирана с временна превръзка, беше настойчиво поканен да остане. Не мина много и князът беше напълно посветен в преживелиците на виртуоза.

Когато по-късно бе пуснат да си върви, Холм не подозираше какви важни последици ще има за него тази аудиенция при княза.

Ръката не го болеше ни най-малко, а лекарят му бе казал, че в никой случай не бива да се опасява и от треска от раната.

Той насочи крачки към жилището си. Трябваше да мине през района, където живееше интендантът на столичния театър. На

известно разстояние пред него ситнеше по улицата едно дребно човече.

„Разсилният на редакцията — помисли си той. — Трябва да го настигна. Дали знае какво се случи между мен и господаря му?“

Но не бе стигнал кой знае колко далеч и дребосъкът хлътна в една къща, в чийто партер имаше кафе.

„Той се отби там! — помисли си. — Ще го последвам. Ако се прибера малко по-късно, мога и да си остана вкъщи. С репортерството вече е свършено.“

Когато влезе в кафето, дребосъкът тъкмо бе седнал. Имаше само няколко клиента.

— Хер Холм — възкликна слугата зарадвано. — И вие ли се отбивате тук?

— Само от време на време.

— Значи нямате постоянно място?

— Не.

— Заповядайте тогава! Ще се чувствате ли достатъчно добре при мен?

Намести един стол.

— Защо не? — попита Холм, сядайки.

— Е, та то се подразбира. Вие сте репортер, а аз — само един слуга!

— Я стига! Какво друго съм аз, освен също само един слуга?

— Хм! Вие така казвате, но другите — не. Те се причисляват към най-прочутите журналисти, литератори и поети. Нашего брата тук се губи.

— Не знам какво може да си въобрази човек чак толкова от събирането на новини!

— Важно е все пак! Какво би бил един журнал без репортер или кореспондент!

— Но някои инстанции май не ни смятат за толкова необходими!

— Някои инстанции? Имате предвид шефа?

— Да.

— Е, той смята всички за маловажни, себе си обаче — за незаменим.

— Разбрах го.

— А, да! Сутринта си имахте доста висок разговор с него.

- Прекалено висок.
- Каква беше причината?
- Различие в мненията. Не разбрахте ли?
- Не.
- Мислех, че ви е казал.
- Нито дума!
- Това би следвало да ме учуди!

— Да ви учуди? За толкова общителен ли го мислите? Да сподели с мен подобно нещо, би означавало да ме смята за равностоен. За него обаче един канцеларски прислужник е равен на нула. Значи вие буквално се скарахте?

- Да.
- Мога ли да попитам за какво?

Холм не вярваше много на дребосъка. Сметна за по-добре да остане сдържан. Щом слугата не знаеше, че е напуснал, щеше да му е по-лесно да измъкне някои полезни сведения.

Ето защо репортерът отговори:

— Шефът беше на мнение, че не го снабдявам с достатъчно новини.

- Глупости! Та вие не ги фабрикувате!
- Разбира се, трябва да чакам нещо да се случи!
- Той го прави другояче.
- Как?
- Сам си изготвя новини.

— Морски змии, сензационни неверни новини и лъжливи слухове?

- Не само това.
- Какво друго?
- Кратки епизоди от живота на някого, характеристики.
- Не съм го забелязал.
- Не? Днес също?
- Не.
- Четохте ли днешния брой?
- Още не. Нямах време.
- От лов на новини?
- Този път не, нараних се. Вижте!
- Чумата го взела! Лоша работа! Какво се случи?

— Само малко се порязах. Бях на лекар... Та какво с днешния брой?

— Ей го къде лежи. Трябва сам да прочетете!

Стана, отиде да вземе вестника от една друга маса, отгърна го на въпросното място и каза:

— Ето! Любопитен съм как ще го коментирате.

Холм прочете мястото внимателно, все едно не беше го виждал. После бутна вестника, но без дума да отбележи.

— Е, какво ще кажете? — попита дребосъкът нетърпеливо. — Любопитен съм да чуя мнението ви.

— Изобщо нямам мнение.

— Нямате? Мътните да го отнесат! Как така?

— Какво ме интересува балетът! Той не е моят ресор!

— Може да е така. Но аз съжалявам американката!

— Защо?

— Защото оня така я е омаскарил.

— Нима писаното не е вярно?

— Залагам си главата, че лъже!

— Заблуждавате се. Та нали трябва да пишеш истината.

— Явно все още зле го познавате. Той иска да й напакости, защото... хм!

— Защото...? Е, защо?

— Не бива да го раздрънквам.

— Тогава си дръжте устата! Но при това положение изобщо не беше необходимо и да започвате.

— Ами нещо ме гложди.

— Оставете го да си гложди. Мен тая работа не ме засяга.

— Ама каква удивителна, красива женска!

— Коя?

— Американката!

— Нима сте я видели?

— Ехе, естествено! Та нали беше при нас!

— Кога?

— Вчера преди обяд.

— Така! Аз не смятам американките за красавици. Повечето са дълги, кльощави и имат гуша.

— Тази обаче не. Беше символ за жена. Истинска Мелузина^[2], същинска фея, възплътен ангел!

— Ама вие сте направо въодушевен, старо!

— Нима е чудо? Аз също си имам своя вкус и своите чувства, макар други да ми измъкват целувките изпод носа!

— Фантазирате.

— И през ум не ми минава!

— Я гледай, значи си имате някоя тайна възлюбена и съперник, на когото тя позволява да я целува? Клетият! Жал ми е за вас! Вслушайте се в съвета ми, намерете си някоя друга.

— Благодаря за добрия съвет! Изобщо нямам нужда от него! През целия си живот съм се влюбвал само един-единствен път.

— Значи само веднъж?

— Да.

— Коя беше?

— Вдовицата на един коминочистач.

— Пфу!

— Е, не беше лоша. Ама един ден преди сватбата я спипах със съседа й по стая.

— Тъжна работа!

— Наистина. Оня тип щеше да ни става кум на венчавката.

— В такъв случай не би следвало да му се сърдите, че е искал преди туй да я поопознае.

— Но по такъв начин не беше нужно!

— Вие естествено здравата сте кипнали?

— То се подразбира!

— И какво се случи?

— Че какво да се случи? Бяха раздадени половин шок^[3] шамари.

— На съседа по стая естествено?

— Не, на мен, точно наопаки.

— Олеле! И вие го допуснахте?

— Изобщо не.

— Ами...?

— Бях изхвърлен надолу по стълбите, инак половината шок щеше да стане цял.

— И годеницата ви как реагира?

— Тя именно налагаше!

— А съседът?

— Той ме държеше здраво. Сетне ме изхвърлиха надолу с дружни усилия.

— И от сватбата, естествено, нищо не излезе?

— О, напротив!

— Какво? Вие въпреки това се оженихте за нея?

— Аз? Нее — той.

— Аха, така значи!

— Оттогава не съм и помислял да си вземам жена. Ама това са си човешки неща, а в Библията пише: „Любете се!“ Колчем видя някое по-засукано женче, все за това място се сещам. Ама винаги има един, дето ми лапва залька току от устата.

— И кой е той?

— Шефът.

— Какво говорите!

— Истината!

— Ама да не искате да кажете, че той в редакцията...?

— Че какво друго?

— Това би било...!

— Какво би било? Прекалено низостно? Ха! Веднага, щом му доложат за някоя дама, той пита дали я бива.

— И може ли да разчита на преценката ви?

— То се знае! Там идват артистки, художнички, актриси, танцьорки и разни други, които искат да бъдат споменати с някоя похвална дума във вестника. Тази похвала, естествено, трябва да се заплати.

— С какво? Колко скъпо?

— Според курса — според нейната красота или неговото моментно настроение. А че американката ще бъде заклеямена, го знаех още вчера.

— Това ме учудва.

— Защо?

— Описват я като артистка, която не би направила и крачка, за да се хареса на някакъв си редактор.

— Тя може би първоначално въобще не го е възнамерявала. Била е долу в рекламата, както после разбрах, и тогава вероятно просто ей така ѝ е дошло на ума да се качи и до редакцията.

— Дълго ли беше там?

— Не. Едва ли са си разменили и десет думи.

— Враждебни?

— Да. Когато нашият човек чу, че тя иска да говори с него, цялото му лице просия от възторг. Когато обаче всичко свърши така бързо, трепереше от яд.

— А тя?

— Е, трябваше да я видите! Прощумоля навън като императрица, която е била запитана от някоя сергиджийка дали не би й заела някой път копринената си рокля.

— Сравненията ви са безценни!

— Нали! Това е, защото съм от екипа на редакцията.

— За какво ли може двамата да са се сдърпали?

— При всички случаи за любовта.

— Как така?

— Той, естествено, си е точил зъбите, ама тя хубавичката го е срязала. Няма да му навреди! Но аз веднага си помислих, че порядъчно ще си отмъсти. Тя явно не е като Леда.

— И тази ли идва?

— Още вчера заранта.

— Вие видяхте ли я?

— Да.

— И как е?

— Е, не е за изхвърляне. Млада вече не е, но прилежна. Ако още пет години наддава така, като нищо ще можеш да изкараш от нея три-четири бъчви рибено масло. Но без значение. Нали има достатъчно мъже, които си падат по пицното, обилното.

— Например вие! Нали?

— Възможно. Впрочем тя имаше няколко фунта пудра по лицето и два-три центнера фалшива коса по главата.

— Преувеличавате!

— Фунт повече или по-малко в случая няма значение. А обувките си беше износила накриво.

— Вие май много внимателно сте я огледали?

— Защо не? При една танцьорка краката естествено са първото, което човек поглежда.

— Каква беше? Горда или дружелюбна.

— Дружелюбна.
— Прямо вас?
— Да.
— И вероятно още много по-дружелюбна към шефа?
— Това се подразбира изцяло от себе си!
— Дълго ли беше при него?
— Да. И днес пак дойде.
— Много странно.
— О, ни най-малко. Изцяло от само себе си се подразбира, че е искала да му се отблагодари, защото е орезирил нейната съперница.
— Значи и днес е останала дълго време при него?
— Да. Но тогава дойдохте вие. Когато доложих за вас, двамата се бяха гушнаели и се целуваха по ноти.
— Това е невъзможно!
— Действително. Толкова повече, ако нашего брата зяпа. На него лигите му се събират в устата, ама това не му донася повече от шест сребърни кройцера.
— Как така? Вие сте получили такъв бакшиш?
— Да — ухили се разсилният. — Шефът именно казал на Леда, че американката не била при него, но тя не му повярвала.
— И се е осведомила от вас?
— Да. Аз ѝ казах истината, а в замяна тя ми даде... шест кройцера. Да, тези артистки са много щедри със своята благосклонност, но не и с парите си. Я виж ти, пристига моят пръв приятел! Добре дошъл, мосю Жан! Как сте?
Новодошлият беше именно не някой друг, а слугата на интенданта на столичния театър. Той приближи, подаде ръка на дребосъка и каза:
— Благодаря! При моя милост нещата винаги са наред. Но кой е този хер?
— Един мой много добър приятел, бих казал колега, тъй като дейността и на двама ни касае редакцията на „Резиденцблат“. Хер Холм, репортер, и мосю Жан, камердинер на интенданта на столичната сцена!
Холм се поклони вежливо. Жан само му кимна снизходително и каза:

— Трудна работа, да си вадиш хляба като репортер! Мога ли да седна при господата?

— Много ще ни бъде приятно! — отговори дребосъкът общително.

Жан седна, взе кафената чаша на Холм, помириса съдържанието и отбеляза с пренебрежителен тон:

— Шивашка мока! Не е за хора с нашето положение! Мога ли да помоля господата да изпият с мен бутилка вино?

— Много задължаващо! — откликна малкият.

— А вие, хер Холм?

Запитаният вътрешно се смееше на предвзетите маниери на камердинера, но понеже желаше да го подпита ловко, отвърна с угодничава тон:

— Оказвате ми голяма чест, мосю Жан.

— Моля, моля! В качеството си на репортер вие сигурно рядко се добирате до чаша вино. За мен ще бъде удоволствие да ви доставя тази наслада.

А когато виното беше сервирано и чашите напълнени, продължи:

— Да се надяваме, ще можем да научим в замяна някои новини от вас. Нали службата ви е да ги търсите. Наздраве!

Холм отпи, направи физиономия, сякаш беше вкусил най-голямата наслада в живота си, и отговори:

— За съжаление този път не мога да ви услужа!

— Не? Та нали всеки ден трябва да се случва нещо!

— Разбира се, но случилото се трябва да е достатъчно интересно, за да може да бъде разказано. Точно сега за хора от нашия бранш е много ялово време.

— Е, утре ще имате толкова по-богат и интересен урожай.

— Къде?

— В столичния театър.

— Имате предвид балета?

— Да. Когато две такива съпернички си мерят уменията, за вас при всички случаи ще има богата жътва.

— Ние тъкмо говорехме за двете танцьорки — забеляза сега малкият.

— Нима ги познавате?

— Разбира се. Двете вчера се отбиха в нашата редакция.

— Коя ви хареса повече?

— Хмм! По-красива е американката, но...!

— Какво „но“?

— Дали също по-интересна и мила, това не бих могъл да твърдя.

— Точно така мисля и аз.

— Вие сте достигнали до същия извод?

— Именно. Първо дойде мис Стартън. Осмелявам се да заявя, че нейната красота ми направи много благоприятно впечатление. Не бях виждал такова момиче, а при опита, който сме понатрупали, това говори много.

— Имате право. Тя е Венера.

— Това не бих могъл да твърдя. Тя е и Юнона, и Диана, а именно чиста и целомъдрена и все пак вече достатъчно зряла, за да покорява сърцата.

— Хмм! Значи вие също обичате развитото!

— Винаги бих предпочел една тлъста патица пред някоя мършава гъска или кокошка. Вярно, благоприятното впечатление, което прави американката, никога не трае дълго. Тя е без дух.

— Без душа и сърце.

— Да, тя няма чувства, тя е лед. Хер интендантът беше много любопитен да се запознае с нея, но остана разочарован.

— Външността ѝ не му е харесала? — попита Холм.

— О, тя ще се хареса на всеки. Аз вече не съм от най-младите, наистина, но бих дал мило и драго за един пикантен час с нея, само че тя, както казах, е лед. Подслушах дума по дума разговора, който води с моя господар. Той направи всичко възможно да стопи тоя лед, но напразно. Знаете ли какво му отговори, когато я помоли за целувка?

— Е?

— Бил твърде стар.

— Това е прекалено! — отсъди малкият.

— Нарече го дядо и пралядо.

— Това е още по-прекалено, това е нагло!

— А после му подхвърли, че носел фалшива коса. Представете си!

— Тук човек наистина вече не знае какво да каже! Хер интендантът всъщност носи ли наистина перука?

— Хмм! Знаете, че за такива неща наша милост трябва да бъде дискретен. Но тя има дори дързостта да хване фалшивия му перчем и да го върне в правилното му положение, тъй като се беше разместил.

— Чисто по американски, ей Богу!

— А после, когато си тръгна, очите ѝ светеха от удоволствие от щуротията, която беше извършила.

— Една танцьорка би трябвало да бъде по-умна!

— И по-общителна! По-внимателна и по-отдайна! Леда, напротив, се държа съвсем различно.

— Тя след или преди американката беше при вас?

— Веднага след нея.

— Как ви хареса?

— Хмм! Вече е малко попрезряла. Има вече доста опит зад гърба си, но това не вреди. Работата не опира до няколко дузини целувки.

— Преувеличавате! — обади се Холм с намерение да го предизвика към по-големи подробности.

— Охо! Ако знаехте какво се случи в кабинета на хер интенданта!

— Нима вие можете да го знаете?

— Защо не? Един репортер няма ли си представа, че съществуват ключови дупки?

— А, така значи! Вие сте подслушвали?

— Подслушвал и гледал.

— Хер интендантът следователно е останал много доволен от Леда?

— Беше изключително доволен от нея, също както и аз.

— Вие също? Хм!

При тези думи Холм направи физиономия, сякаш изпитваше съмнение.

— Какво искате да кажете с това „Хм!“, господин Холм? — запита слугата със строг тон.

— Размишлявам по какъв начин бихте могли и вие да бъдете доволен.

— Хе, ами по съвсем същия, както и хер интендантът. Това се подразбира изцяло от само себе си.

— Искате да кажете, че Леда е била мила и спрямо вас?

— Да, разбира се.

— Което, естествено, означава, любезна?

— Не, а нежна.

— Охо!

Мосю Жан поглади гладко избръснатите си страни и попита със самодоволен тон:

— Съмнявате ли се?

— Може би.

— Глупости! Вие май не познавате порядките в знатните къщи!

— Мисля, че точно в това отношение не съм неосведомен и неопитен.

— Но в такъв случай би трябвало да знаете, че най-често камердинерът има повече думата от господаря.

— Това действително се случва.

— Който иска да си извоюва благоразположението на господаря, първо трябва да спечели симпатиите на камердинера.

— И Леда го направи?

— Да.

— Щастлив човек!

— О, тя дори доброволно ме целуна!

— Чумата го взела!

— И за в бъдеще ми обеща още нежности, хер Холм!

— Да го вярвам ли?

— Мога да се закълна. С други думи, тя е истинска танцьорка, огън и пламък. Не само събужда чувства, а умее и да ги утолява, задоволява. Предвкусявам прекрасни мигове с нея.

— Вече наистина съм любопитен да я видя.

— Идете утре в театъра. Доколкото я познавам, по време на танца няма да скъпи своите прелести и красоти.

— А от американката не го очаквате?

— Каквато я видях, наистина ми е интересно в какъв ли костюм ще се яви. Почти ми е невъзможно да си я представя в трико, къса балетна рокличка и дълбоко изрязан гръб.

По сериозното лице на Холм прелетя лека усмивка. Той сви рамене и каза:

— Ако излезе навлечена като калугерка, по-добре изцяло да се откаже от този дебют.

— Нека си излиза както си иска, изходът от тази конкуренция не подлежи на съмнение.

— Наистина ли? Още отсега?

— Още отсега! — кимна Жан с важна физиономия.

— Е, и как си го представяте този изход?

— Леда ще победи.

— Толкова ли е несъмнено това?

— Абсолютно.

— Мисля, че трябва да се изчака какво ще реши публиката.

— Публиката? — попита камердинерът с подигравателен тон. — И какво разбирате под понятието публика, мой многоуважаеми хер Холм?

— Е, ами целокупността от всички зрители.

— Чудесно! И сигурно мислите, че тази целокупност има преценка, глас?

— Естествено.

— Тук много се лъжете, млади човече. Вижда се, че сте още млад и тепърва трябва да трупате опит.

— Но нали се говори и пише за гласа на публиката!

— Това са дрънканици, повярвайте ми. Публиката е безволева, без собствено мнение... паразит!

— Хм! Не се ли изразявате малко пресилено, уважаеми хер?

— Не. Гласът на публиката винаги е бил изкуствен, дирижиран. Един умен и силно волеви характер налага на цялата тълпа своето мнение, без тя нещо да усети. Публиката повтаря като папагал онова, което ѝ е продиктувано или суфлирано.

— И по тази причина мислите, че утре Леда ще победи?

— Да, това мисля.

— Следователно би трябвало да се приеме, че има някакъв мъж или дори няколко мъже, чиято преценка и воля тук ще се прояви като меродавна?

— Естествено.

— Много съм любопитен кои ще са тези мъже. Аз не се сещам за никого.

— Хер Холм, вие наистина сте забавен. Работите за обществеността, така че вие самият трябва да се числите към онези, които... формират мнението на публиката. А ето че сега проявявате

такова невежество! Не ми се сърдете, че си послужих с този израз! Посполучлив няма.

— Да ви се сърдя? В никакъв случай! Аз съм, както съвсем вярно казахте, още млад и неопитен. Следователно трябва да бъда благодарен, ако получа отнякъде наставления и поуки.

— Много разумно от ваша страна. И така, нека веднага ви дам няколко насоки. Четохте ли в днешния „Резиденцблат“ статията, отнасяща се до двете балерини?

— Преди малко.

— Познавате ли автора?

— Това много вероятно е нашият главен редактор.

— Естествено! Мислите ли, че тази статия ще остане без въздействие?

— Сигурно не, макар да се питам дали авторът се е придържал точно към истината.

— Дори и да е излъгал, материалът няма да пропусне своето въздействие. Знаете ли кое е най-сигурното средство един човек да бъде социално умъртвен?

— Да се подхвърли моралът му под съмнение.

— О, не! Кой ще ти изисква например морал от една танцьорка? А и в други области има крайно неморални хора, които въпреки това се радват на висок престиж. Не, най-сигурното, най-опасното оръжие е осмиването. То побеждава всичко, дори учеността, красотата, славата. Който иска да спечели любовта на една жена, може да рискува всичко, да прави всичко, но много трябва да се пази да не стане смешен. Публиката е жена. Тя може всичко да забрави и прости само не и смехотворността. Разбирате ли ме?

— Действително започвам да схващам.

— Вашият главен редактор е изцяло на мое мнение и действа съобразно него. Той има намерение да направи американката за смях и ще постигне целта си. Тя може да изпълнява колкото си ще красиво своя пас^[4], хората обаче ще си мислят за селската ратайкия и буталката за масло, споменати в статията. Авторът следователно е един от онези, които модулират гласа на публиката. Не може да не го съзнавате.

— Трябва да ви дам право.

— Помислете после за моя господар, интенданта. Американката го е оскърбила, отнесла се е с пренебрежение към него. Мадмоазел Леда, напротив, е била във висша степен мила и нежна с него. Коя следователно ще предпочете?

— Последната.

— Действително. Сега може би ще признаете, че интендантът има най-голямо влияние не само общо в театъра, но и по отношение на всяко отделно представление. Той е в състояние да сложи на пътя на един артист или артистка хиляди препятствия. Хер интендантът е толкова сигурен в своята работа, че вече твърдо обеща на Леда ангажимента.

— Следователно ще бъдат поставени препятствия, каквито споменахте?

— Ще го упрекнете ли?

— От негова гледна точка, не. Наказание трябва да има.

— И така, хер интендантът е също един фабрикант на общественото мнение. По-нататък, помислете и за клакьорите. От мосю Леон Стодижел, шефът на платената акламация, в голяма степен зависи дали един артист ще се задържи, или ще падне.

— Естествено, Леда е била при него?

— Да.

— Харесала ли му е?

— Изключително.

— Той ли ви го каза?

— Не. Преди малко беше при моя господар и аз станах свидетел на разговора.

— Естествено, пак през ключовата дупка?

— Шегувайте си се! Това е една от моите малки слабости. Човек все пак трябва да знае как да се държи в средата, в която работи.

— Излиза, че Леда е била мила и с мосю Леон Стодижел?

— Естествено! Той не можеше да я нахвали. И описа всички форми и тайни на нейното тяло така точно, че двамата наистина трябва да са били много интимни един с друг.

— Завиждам ви, мосю Жан!

— Защо?

— Трябва да е върховна наслада да слушаш как двама толкова възрастни господа разговарят по една такава деликатна тема.

— Действително. Резултатът, естествено, беше Леда да бъде задържана. Мосю Леон Стодижел възнамеряваше да отиде също при директора, при диригента и накрая при балетмайстора, за да спечели и тях за намерението си. Аз не се съмнявам нито за миг, че ще успее.

— Нима мис Стартън не е била при него?

— Не, представете си!

— Колко глупаво!

— О, не само глупаво. Тя се е държала с него толкова високомерно и презрително, че намерението ѝ да предизвика неговата враждебност не можело да бъде поставено под съмнение.

— Значи в известен смисъл тя все пак се е допитала до него?

— Не тя до него, а той до нея.

— Как така?

— Той писмено ѝ е предложил своята помощ и подкрепа.

— И тя навярно е отказала?

— Да. Да го сметне ли човек за възможно?

— Действително едва ли е за вярване! — каза Холм, като се надигна от стола и остави на масата парите за кафето. — Тая глупост толкова ме ядоса, че нищо повече не искам да слушам. Така че си тръгвам. Сърдечно благодаря за виното, мосю Жан. Останете със здраве, майне херен!

Тръгна си. Вън пред вратата спря и си пое дълбоко, дълбоко дъх.

— Паплач, паплач и за трети път паплач! — въздъхна. — Въздухът сякаш е наситен с мерзост! Да, такава е тя, тази прекрасна Елън, горда, чиста и извисена над всяка низост! Значи срещу нея буквално е организиран комплот! Какво да предприема? Да я предупредя или тайно да бдя над нея и тихомълком да изляза на бойното поле срещу тези господа? Ще размисля!

[1] В том 65 от Карл Май, Събр. съч., „Непознатият от Индия“, княз Дьо Бьофур е наричан княз Ван Зоом — б.нем.изд. ↑

[2] Мелузина — според една френска легенда морска вълшебница, полужена, полуриба — б.пр. ↑

[3] Шок — остаряла единица от бройната система = 60 бройки — б.нем.изд. ↑

[4] Пас — танцова стъпка — б.пр. ↑

ГЛАВА 5

ПАПА ВЕРНЕР

Холм се отправи замислено към Алтмаркт, където в една от задните къщи се намираше неговото жилище. Трябваше да мине край котел „Кронпринц“. Още не беше го достигнал, когато насреща му се зададе един мъж в нещо като ливрея — стара и износена, наистина, но много чисто поддържана. Чертите му бяха унили и меланхолични, гладко избръснатото лице — сухо и бледо. Виждаше се, че стои на поинтимна нога с грижите и неволите на живота, отколкото му се искаше.

Холм спря, като съгледа мъжа.

— Добър ден, Папа Вернер! — каза с дружелюбен тон. — Как е?

— Благодаря! — отговори запитаният. — Добре, за съжаление, не е!

— Ех, неволи! Все старата песен?

— Да, все още! По-различно едва ли и ще стане, скъпи ми хер Холм! — Същевременно потръпна, духна си в шепите и прибави: — Днес пак студ, лют студ!

— Сгривайте се, сгривайте се! Вътрешно и външно! — посъветва Макс с ободрителен тон.

— С какво?

— Външно с дърва и въглища, а вътрешно с кафе, чай, грог, каквото ви се намира подръка!

— По дяволите, говорите за пълна кесия!

— О, аз съм богат! — ухили се виолонистът. — Вие не?

— Аз? — попита другият горестно. — Със заплата на прислужник в театъра от двајсет гулдена месечно — баща, майка, жена и пет деца?

— При това положение двајсет са наистина твърде малко. Не подадохте ли пак молба за повишение на заплата?

— Да, но напразно. Интендантът не е съгласен, макар директорът да е настроен приятелски към мен. Той се застъпва, но онзи винаги

отхвърля молбата ми.

— Крайно неприятно, наистина, драги Папа Вернер!

— Само неприятно? О, то е много лошо! Казвам ви, моите деца гладуват, гладуват, о, Господи! Емили има плетиво до вдругиден. Едва тогава ще получим пари, но много малко.

— Какво? Вашите деца са гладни? Тогава не е трудно да се помисли, че вие като баща гладувате от по-дълго време от тях?

— Тук наистина сте прав, хер Холм. Да имахме поне няколко бучки въглища да запалим огън.

— Въглища ще имате. Мисля, че...

— Ще имаме? Че от кого пък?

— От мен.

— От вас? Знам, че сте добър, но сигурно само си правите шега. Та нали и вие сте беден като мен.

— Но няколко кройцера за въглища мога да ви дам.

— Не, не! От всеки друг бих могъл да приема, само не и от вас. Сигурно не сте забравили, че все още ви дължа пари?

— Вие? На мен? — попита Макс привидно учуден. Той много добре знаеше обаче, че Вернер е прав.

— Да. Знаете, тогава, когато няхах пари за общинския данък! Срегнах ви на улицата и ви изплаках мъката си. Вие ме заведохте в едно кафене, поръчахте ми топло кафе и земелки с масло и ми заехте четири гулдена, макар че имахте само шест. Кафето аз изпих, но земелките занесох вкъщи. А четирите гулдена? Хиляди пъти съм си мислил за тях, но така и още не съм ви ги върнал. Вие сигурно много се сърдите, но ви давам свято уверение, че досега ми е било напълно невъзможно да ги заделя!

— Не се безпокойте! Сега нямам необходимост от тях.

— Казвате го само за да ме успокоите. Нали знам, че и вие трябва да се борите за насъщния.

— Това е вярно. Но добрият Бог винаги помага. Искате ли да изпием с мен чашка грог?

Помръкналите очи на мъжа се оживиха.

— Грог? — попита той. — Шегувате се!

— Не. Говоря сериозно.

— Грог не съм помирисвал от години, а още по-малко съм пил!

— Е, тогава елате! Да се отбием за няколко минутки в „Кронпринц“.

— Наистина ли? Сериозно ли?

— Естествено!

— Точно както тогава, когато ми поръчахте кафе и земелки, хер Холм. Вие имате добро сърце!

— А вие сте един почтен мъж, когото човек може да си позволи малко да подкрепи. Елате!

Отидоха в салона на хотелския ресторант и Холм поръча две чаши грог. После взе менюто, отгърна го, сложи го пред слугата на театъра и каза:

— Ето, Папа Вернер, изберете си нещо!

Споменатият завъртя уплашено очи и попита:

— Да си избира?

— Естествено.

— От тези ястия?

— Че от кои други? — засмя се Холм.

— Хер, да не сте се побъркали?

— Как ви хрумна този въпрос?

— Тук предлагат: печена гъска — осемнайсет кройцера, заешко печено — един гулден; сърнешка плешка, бут от дива свиня — също един гулден. После шницел, рамстек, котлет, гулаш и чушки с месо, всяко по за седемдесет кройцера! Такова нещо може да яде само някой, комуто парите изпадат от джоба!

— Е, на мен ми изпадат!

— Как, какво, наистина ли? Спечелили сте на лото?

— Това не, но си намерих работа и получих добра предплата.

— Така, така! Радвам се от все сърце за вас. Но не бива да се охарчвате заради мен!

— Нямайте грижа, Папа Вернер. Имам достатъчно. И тъй, изберете си нещо.

— Е, щом настоявате! Гладен съм като трошилешник. Тук долу пише: „Хамбургер с масло — 30 кр.“ Мога ли да си поискам това?

— Не. Защо избрахте най-евтиното? Щом толкова дълго сте гладували, един хамбургер с масло няма да ви засити. Вземете си нещо там от горе!

— Прекалено скъпо е!

— Това не ви засяга!

— Хмм! Мога ли да си вземам такива деликатеси, след като близките ми гладуват вкъщи!

— Стига! Семейството ви няма да гладува. Вижте тези десет гулдена! Заемам ви ги.

Извади посочената сума и я бутна към театралния слуга. Онзи обаче се отдръпна, протегна отбранително ръце и каза:

— Господ да ме пази, да ви лиша от толкова пари! Вие самият се нуждаете от тях!

— Не, сега не се нуждая.

— О, напротив! Зная го!

— Нищо не знаете!

— Всичко, всичко знам!

— Така ли? Наистина ли? Да не би да знаете също, че сега имам над сто гулдена в джоба?

— Сто... сто... сто гул... гул... гул... дена?! — произнесе мъжът, заеквайки от удивление.

— Да. Виждате, че съвсем спокойно и с удоволствие мога да ви дам назаем десет гулдена. Ще купите дърва, въглища и ядене за семейството си.

— Истина ли е това? Или го казвате само за да приема десетте гулдена?

— Истина е. Ето, вижте!

Отвори портмонето и му го показва.

— Вярно, вярно! Боже Господи, колко пари! Да, с най-голямо удоволствие и желание щях да приема заема, но вече ви дължа четири гулдена!

— Няма значение!

— Ще станат четиринайсет!

— Та нали ще ми ги върнете!

— Ще ви кажа откровено, че това няма да стане толкова скоро!

— Е, ще ги върнете, когато можете. И така, вземете, моля, парите!

Сълзи на радост се появиха в очите на театралния слуга. Той подаде ръка на репортера и каза:

— Хер Холм, не зная какво да кажа, така че по-добре да не казвам нищо. Да, ще взема парите. Веднага щом мога, ще ви ги върна и

нека нашият Господ Бог, който вижда каква помощ ми оказвате, ви се отплати с хилядократна лихва.

Макс също беше развълнуван. Разтърси ръката на честния мъж и каза:

— А сега си изберете и ядене.

— И това ли още! Но... вие няма ли да ядете?

— Хмм! Мислите, че няма да ви се услади, ако се храните сам?

— Да, така е. Ще имам чувството, че трябва да погълна някое подаяние. Но ако ядете с мен, това ще бъде един приятелски дар.

— Е, добре, ще ви направя компания.

Очите на театралния прислужник се бяха приковали с ламтеж към горната част на менюто. Но не се осмели да си избере нещо оттам. Ето защо предпочете да попита:

— Вие какво ще си поръчате?

Макс отгатна мисълта му и отговори усмихнато:

— Ще ядете ли каквото ям и аз?

— Трябва ли наистина?

— Да.

— Добре! Не бива да ви отказвам, мили хер Холм!

— Чудесно! Аз ще си поръчам първо порция печена гъска и после сърнешка плешка.

— Дяволите го взели! — извика Вернер, скачайки от стола. — И аз ли ще получа такова нещо?

— Естествено!

— Печена гъска ядох веднъж преди осем години на една сватба, а сърнешка плешка не съм вкусвал през живота си. Такива неща не се предлагат на човек от нашата черга!

— Е, днес ви се отдава такава възможност!

Холм поръча. Когато беше сервирано, театралният слуга вдъхна аромата на печеното и каза:

— Дори самата миризма струва един гулден. Хер Холм, вие си изградихте днес не едно стъпало, а цяло стълбище към Небето!

— Тогава се изкачвайте след мен! А по-добре ще е да вървим заедно нагоре.

— Да. И горе ще разкажа на Господ какъв сте само добряк.

Залови се с печеното и при всяка хапка му личеше какво вдъхновено блаженство изпитва.

Холм също от дълго време не бе ял подобни неща. Четири гулдена за един обяд — това в последно време не можеше да си позволи. Въпреки това обръщаше повече внимание на своя гост, отколкото на печеното. Истински се радваше, че може да предложи такава рядка наслада на честния човек. Не го смущаваше по време на яденето. Но когато театралният слуга избърса след изчезването на сърнешката плешка със салфетка устата си и примляска с език, попита:

— Да не би с поканата си нещо да ви обърках служебните задължения?

— О, не! Нямам никаква спешна работа. Трябваше да отида до архива на театъра заради „Кралицата на нощта“.

— Ах, балетът, който предстои.

— Да. Трябва да взема партитурата и да я занеса на хер капелмайстора.

— С каква цел?

— Мисля, че трябва нещо да промени.

— Кой го каза?

— Хер интендантът?

— Нима преди самото представление ще се прави репетиция?

— Не. Оркестърът си знае произведението, танцьорките също. Защо е необходима тогава репетиция?

— Но защо тогава се налага промяна в музиката?

— Това не знам.

— И аз не го разбирам. Вие видяхте ли танцьорката?

— Не. На мен ми е напълно безразлично коя от двете ще бъде ангажирана. Мястото е за десет хиляди гулдена, а пък аз си оставам на моята жалка заплата. Боже мой, ако човек започне да прави сравнение! Една такава несемейна персона с десет хиляди гулдена, като изключим допълнителните приходи от гастролите. А аз с моето семейство... иде ти да заудряш с юмруци! Това е мизерия, по-голяма от която не може да има! Нямате си и представа! Вие сте трима души, нали?

— Четирима — татко, сестрата, аз и един брат, който е гимназист.

— Това действително означава много грижи и работа! Не казахте ли, че баща ви е получил удар?

— За жалост! Той е парализиран!

— Лошо, много лошо, но все пак се трае!

— Трае се? Как стигнахте до това удивително изказване? Та парализата си е едно голямо нещастие!

— Така е, но поне не е някаква гнусна, а чиста болест. А при мен! Мили Боже! Само веднъж да отворите вратата на стаята ми!

— Какво би станало?

— Веднага бихте избягали.

— Защо?

— Не съм ли ви казвал?

— Не.

— Е, да, за такива неща не се говори. Държа го по възможност в тайна, но с вас мога да го споделя. Вие няма да го разнесете. Ако интендантът разбере, свършено е с нас. Ще трябва веднага да напусна мястото си.

— Нима работата е толкова лоша?

— За съжаление да! Най-лошата, която може да бъде. Жена ми има рак.

— О, горката! И къде?

— В лицето. Неизлечим е.

— Значи вече е напреднал?

— Няколко години. Никакъв лекар не може да помогне. Лицето ѝ е напълно разядено. Налага се да ѝ омотаваме главата и лицето с четири-пет кърпи и въпреки това от... простете... от воня не се издържа. И двайсет гулдена месечно! Представете си!

— Клетият, клетият сиромаш!

— И отгоре на това баща ми и майка ми, които са толкова стари, че не могат да спечелят и кройцер.

— Нима някое от петте ви деца не може да припечели поне някоя дреболия? Преди малко споменахте за някаква Емили, която плете!

— Да. Нещата стоят така. Аз имах шест деца. Най-големият беше каменоделец. Един блок пясъчник го премаза. Беше вече женен. Жена му с двете им малки дечица също са при нас.

— Значи пет деца и две внучета?

— Да.

— Тогава вие наистина не сте за завиждане.

— Можех ли да отпратя вдовицата? Беше от друг край и не бе живяла и две години тук. Ако не бях я прибрал, трябваше да си върви. А е много старателна, подредена жена. Научила се е да плете вълнени

грейки, знаете как ги носят жените. Емили, моята втора дъщеря, също се научи. И сега двете работят ден и нощ, за да могат да ми помогнат. Но за съжаление приходите са толкова малко, че и за сухия хляб не стигат.

— А другите деца не печелят нищо?

— Не.

— Но не казахте ли, че Емили е втората ви дъщеря?

— Действително!

— Значи имате и по-голяма дъщеря?

— Да — отговори Вернер, при което лицето му веднага помръкна.

— Оставам с впечатление, че тази дъщеря е жива?

— Жива е.

— Е, в такъв случай тя би могла да работи и да помага с припечеленото.

Вернер сведе за няколко мига поглед. После каза, въздъхвайки болезнено:

— Тя това и прави. Преди две години ни изпрати един гулден, а преди една — два. Може би пак ще получим нещичко!

— Три гулдена за две години? Това е малко. Какво работи тя всъщност?

— Шие горл.

— Това беше някаква лъскава материя, нали?

— Да.

— Но в такъв случай би трябвало да печели повече.

— Не, добри ми хер Холм, тя печели толкова малко, че въпреки бедственото положение, в което се намираме, по-добре ще е да не ми преща нищо, нищичко. Но добрата душа иска да покаже, че е наше дете.

— Значи не е при вас?

— Не.

— Някъде другаде е отишла?

— Да. Нима не знаете къде е?

— Не знам нищо.

— Мислех, че вече ви е казано!

— Нито дума!

— Е, да, за такива неща не се говори. Но все пак е за учудване, че нищо не сте чули или чели. По онова време всички вестници писаха за това трагично събитие.

— Трябва да си припомните, че аз години наред не си бях в родината.

— Но после може би са ви споменали?

— Също не. Аз изобщо с никого не съм разговарял за вас или близките ви. Онова, което за отделната личност е изключително важно, се губи в живота на един толкова голям град.

— Да, да. И това е голямо щастие. Аз нямах никаква, ама никаква вина, но въпреки това едва не си изгубих мястото. Интендантът искаше да ме освободи без всякаква милост и състрадание, ала директорът, който е единственият добър човек в цялата управа на столичния театър, доведе в крайна сметка нещата дотам, че останах.

— Значи се е случило нещо... нещо недобро?

— Недобро казвате? Нещо повече, много повече. Събитието беше толкова трагично, че едва не умрях от мъка.

Преди малко бе плакал от радост, сега избърса сълзите, които му бе причинил болезненият спомен. Това натъжи Холм. Той каза със съчувстващ тон:

— Оставете! Да прекратим тази тема! Не мислете, моля, за тези неща! Това ви натъжава, а можем да го избегнем!

— Имате право! — въздъхна театралният слуга. — По-добре е човек да се опита да забрави, но за съжаление такива неща не се забравят. Хиляди и хиляди пъти си ги припомняш. Те не ти дават спокойствие, отнемат ти съня, стават и лягат с теб, седят с теб на масата и ти вгорчават сухия хляб, с който си утоляваш глада. Но ти се отразява добре, ако ги споделиш с някой милосърден човек. Една съчувстваща дума е като балсам на раната. А Лаура не заслужаваше такава съдба. Залагам главата си, че не го е сторила!

— Какво?

— А, да, да, вие не знаете! Е, не се стряскайте, добри ми хер Холм... моята дъщеря е в Роленбург.

— В Роленбург! Боже Господи! В лудницата?

— Не, а, а...

Запъна. Беше му толкова трудно да изрече лошата дума.

— Не в лудницата, значи в... в... Да не искате да кажете, че е затворена?

— За жалост, за жалост! Точно това исках да кажа. Тя е в... в... в затвора.

— Ужасно!

— Да. Учудва ме, че тогава не умрях. Но това беше един пирон в моя ковчег, аз въпреки всичко вървя към гроба!

— И казахте, че не го е сторила?

— Да. Гарантирам за детето си.

— Тя е невинна?

— Както милото слънце на небето!

— Какво бреме й стовариха?

— Осъдиха я като... като детеубийца, убийца на собственото си дете при раждането му.

— Мили Боже!

Вернер заплака тихо. За щастие седеше така, че другите посетители не можеха да го видят.

— Казват — заговори той през сълзи, — че на небето има ангели, които броят сълзите и ги събират в делви. Колко ли стотици, стотици делви имат, пълни с нашите сълзи! Ако дъщеря ми беше виновна, ех, бих се утешил, бих си казал — заслужила си го е. Но тя е невинна, това не беше нейното дете.

— Не нейното дете? Какво искате, да кажете? Убила е уж детето на друга?

— Не, собственото си.

— Но нали казахте, че не било нейното дете!

— Не, чуждо.

— Не ви разбирам. Ако не е умъртвила своето дете, то все пак трябва да е имала такова. Трябва да е била майка.

— Да, така беше. Тя си го призна и ние също не го отрекохме.

— Сигурно не е била омъжена?

— Не, работеше при баронеса Фон Хелфенщайн. Внезапно беше освободена, а когато я запитяхме за причината, след дълго колебание призна, че се чувства майка и очаква своя час.

— О, каква трагедия!

— Да. Не знаете какво изпитват родителите на такава дъщеря. Възпитал си почтено дете, а един ден то се прибира вкъщи и... —

Спря по средата. После стисна юмрук и изскърца зъби. — Да можех да му отмъстя! Но момичето не биваше да казва нищо, она й беше нарисувал златни планини!

— За кого говорите?

— За нейния господар, барон Фон Хелфенщайн!

— Аа! Той ли беше бащата?

— Да. Все се изпречвал на пътя на Лаура, но тя го отблъсквала. Веднъж след чаша чай й станало недобре. Отишла да си легне. Струвало й се, че е упоена. През нощта се събудила и забелязала, че не е сама. Баронът бил при нея.

— Негодяят!

— О, хилядократен мерзавец!

— Дъщеря ви сигурно е била привлекателна?

— Да, беше красива почти колкото Емили, която все още си е у дома. Единственото ми щастие е, че имам здрави и добре развити деца. Но при Лаура красотата не беше щастие, а гибел.

— Тя естествено е посочила барона като баща?

— Не.

— И защо?

— Аз не бях в течение на нещата. Той казал на дъщеря ми да не го споменава и щял княжески да се погрижи за нея. С това й е завъртял главата. Ние бяхме бедни и тя си е мислела, че ще сдържи думата си. Каза ни, че не знаела кой я е нападнал в нейната стаичка. Не била разпознала човека. На това заявление остана и по-късно. Едва когато я посетих в Роленбург — беше вече от една година там — ми разказа как се е случило всичко.

— А детето...? Тя уж го била умъртвила?

— Да. Но Бог на небето знае, че не го е сторила.

— Възбуждате интереса ми. Нима е била осъдена само по улики?

— Действително, действително! Та нали не е могла нищо, нищо да признае!

— Как стана цялата работа?

— Истинската, злощастна причина беше, че аз отсъствах. Ако си бях вкъщи, нещата щяха да се развият другояче. Щях непременно да доложа за раждането.

— Това не е ли било извършено?

— За голямо нещастие, не!

— Какво безразсъдство!

— Да, голямо безразсъдство. Но това е и единственото, в което могат да бъдат упрекнати двете момичета.

— Двете момичета? Коя имате предвид още?

— Сестра й Емили. Клетото момиче месеци наред стоя заедно с нея в следствения арест.

— Работата става все по-трагична.

— Беше направо за умирање, както се казва. Персоналът на столичния театър тръгна по гастроли и аз като слуга също трябваше да съм с другите. По време на отсъствието ми дошъл часът за раждане на Лаура. Родило се момче. Тя почти не се чувствала изтощена от раждането. Била крепка и бодра. Но толкова по-слабо било детето — навярно защото до последния миг се пристягала здраво, за да не си проличи състоянието й. Момчето било толкова слабо, че дори не ревяло. Съквартирантите следователно така и не разбрали, че се е появил един нов земен жител.

— А акушерката?

— Не са извикали такава.

— Но защо?

— От погрешен срам. Раждането протекло толкова бързо и благополучно, че външна помощ не била необходима. А когато после Лаура видяла, че детето вероятно няма да оживее, била споходена от нещастната мисъл да не казва на никого нищо.

— Но жена ви трябва да е знаела все пак. Какво предписва законът в този случай?

— Жена ми? Тя изобщо не е разбрала за раждането на детето!

— Как е възможно това?

— А, да! Вие не знаете, че жена ми не чува. Ракът засегна слуха й. За виждане отдавна вече не можеше да става дума.

— Нещастие след нещастие!

— Малките не разбрали нищо, а Емили, най-голямата, се подвела по приказките на сестра си. Казала си, че несретата в нашето семейство и бездруго е достатъчно голяма. Мълчала си солидарно.

— Но снахата, която живее при вас?

— По онова време тя още не беше при нас. Накратко казано, детето починало след няколко дни. Лаура го сложила в една стара

кутия и се промъкнала през нощта до гробището. Там искала да го погребe!

— Каква необмислена постъпка!

— Имате право. И наказанието последвало веднага. През деня бил погребан някакъв мъж и гробът още не бил изцяло засипан. Пръстта била рохкава. Лаура изровила една дупка...

— С ръце?

— Била взела лопатката за въглища. Та изкопала една дупка в пресния гроб и сложила в нея кутията. Когато поискала да я засипе, била заговорена.

— Небеса! От кого?

— От ужас била близо до смъртта. Зад нея стояла някаква жена. Онова, което последвало, трябва да е било ужасно за Лаура. Трябвало да признае намерението си, да си каже името... В името на Бога и небето молела другата да не я издава и онази най-сетне обещала.

— Коя е била всъщност тя?

— Ех, кой ще ти го знае!

— Да не би жената на гробаря?

— Не.

— Дъщеря ви не я ли попитала?

— За съжаление не! В своя душевен страх тази мисъл въобще не ѝ минала през ума. После си тръгнала и се прехвърлила през гробищния зид.

— Заедно с другата?

— Не, онази изчезнала в нощната тъма.

— Удивително!

— На утрото полицията получила писмо, в което пишело, че Лаура Вернер тайно е родила дете и също така тайно го е погребала на еди-кое си място. Служителите потърсили и намерили детето. Лаура била арестувана.

— Детето, разбира се, е било прегледано?

— Естествено!

— В такъв случай лекарите би трябвало да са установили, че е починало от естествена смърт.

— Не, то е било удушено.

— Как така? — попита Холм удивено. — Та нали казахте, че е умряло от слабост?

— Да. Но това дете било удушено. На врата му още стоял червен кордон от завеси.

— Да го разбира който ще, аз не мога!

— Аз също. И най-странното е, че това дете не било момче, а момиче.

— Глупости!

— О, напротив! Едно хубавичко, миличко, здраво момиченце.

— Как е възможно?

— Много просто, скъпи хер Холм. Това изобщо не било детето на моята дъщеря!

— На същото място ли е било намерено?

— На съвсем същото.

— Може би дори в същата кутия?

— За нещастие, да.

— И вашата дъщеря е трябвало да признае, че познава кутията?

— Тя не можеше, а и не искаше да го отрече. Но това ѝ строши врата.

— Но полицията би трябвало да е намерила нейното момче?

— Не. Търсили са напразно и в резултат сметнали показанията ѝ за измислица.

— Но свидетелството на нейната сестра?

— Ха! То изобщо не беше валидно. Лаура беше осъдена на осем години затвор. При това бяха признати смекчаващи вината обстоятелства, иначе наказанието щеше да е далеч по-сурово.

— А Емили?

— Освободиха я, защото не бяха в състояние да докажат съучастничество.

— Кога беше това?

— Преди четири години.

— Значи половината от наказанието е минало. Не е ли подала молба за помилване?

— Не.

— Защо?

— Тук аз съм изцяло на мнението на дъщеря си. Директорът на затвора ѝ е дал същия съвет, но тя не иска и да знае за такава молба.

— Постъпката ѝ, за жалост, е непонятна. Щом самият директор ѝ е дал този съвет, то със сигурност може да се приеме, че молбата е

щяла да има резултат. Той щеше да я подкрепи.

— Но с това Лаура би се признала за виновна.

— В никой случай.

— О, определено! Който моли за милост, е виновен. Невинният се нуждае от справедливост, не от милост.

— Не са ли издирили онази жена, която така призрачно се е появила на гробището?

— Може би са опитали, но немарливо, тъй като са смятали разказа на Лаура за измислица. Беше трагично, трагично време! Дано добрият Бог предпазва всеки от такива преживелици! Не бих го пожелал и на най-върлия си враг. О, не, има един, на когото бих го пожелал и дори нещо много, много по-лошо от това!

— На кого?

— На барон Фон Хелфенщайн. Както вече казах, едва по-късно научих, че той е бил бащата. Отидох при него да обсъдим въпроса.

— Слушал съм за този човек. Той какво каза?

— Нищо, нищичко.

— Но все пак би трябвало да се е произнесъл?

— Да, действително.

— Какво?

— Даде заповед да ме изхвърлят.

— Наистина ли?

— Да, наистина!

— И беше извършено?

— Да. Той излезе през една врата, а аз бях изведен с блясък и слава.

— Позорно! Беше ли се позаинтересувал преди това от дъщеря ви?

— По време на отсъствието ми няколко пъти е бил при Лаура да я уговаря да си мълчи. Идвал е дори точно когато детето е починало.

— Видял ли го е?

— Да.

— Значи трябва да знае, че е било момче!

— Естествено.

— Защо дъщеря ви не го е посочила като свидетел на защитата?

— Защото е искала да спази думата си пред него.

— Но тази добросъвестност е била нещо повече от глупост. Тя е щяла да бъде оправдана.

— Мислите ли? Аз смятам, че се лъжете.

— Та нали е щял да бъде принуден да се закълне, че детето е било момче!

— Не, щял е да осмее Лаура.

— Невъзможно!

— О, напротив! Лаура си е мислела, че той ще се заеме с нас. Тя се осведоми от мен, когато я посетих в затвора. И едва когато узна как стоят нещата, ми каза, че той е бил бащата. Разказа ми всичко и аз отидох при директора на затвора, за да го помоля за съвет. Той не обяви, наистина, работата направо за измама, но даде да се разбере, че изпитва съмнение. Обеща обаче да помисли какво може да се направи по въпроса.

— И какъв беше резултатът?

— Известно време по-късно бях повикан в съда. Зарадвах се, понеже бях убеден, че ще чуя нещо обнадеждаващо, но... пий една студена вода!

— Сигурно точно обратното?

— Да. Беше ми намекнато никога повече да не дръзвам да отправям подобно безумно обвинение, в противен случай не само ще ме тикнат в затвора, но и дъщеря ми ще бъде наказана за назидание.

— И вие си замълчахте?

— Естествено. Какво друго можех да направя? За съжаление, нищо, нищичко! Склонен съм да твърдя, че Лаура... а, кой е този?

Беше влязъл един келнер — не онзи, който ги бе обслужвал, и като видя Макс Холм, тръгна към него.

— Хер Холм — каза, подавайки му ръка за поздрав, — радвам се отново да ви видя!

— Да не би вече да сервирате в „Кронпринц“?

— От две седмици.

— Но сигурно не тук в ресторанта?

— Не, само на чужденци. Келнер съм по стаите.

Мъжът преди беше келнер в увеселителното заведение, където Холм бе свирил танцова музика. Оттам се познаваха. Въпреки бедността си Холм от време на време му беше давал бакшиш, а това

обстоятелство упражнява голямо влияние върху тези „услужливи духове“.

— Келнер по стаите за чужденци? — попита театралният слуга.
— В такъв случай сигурно познавате и Леда?

— Естествено!

— Да не би тя да живее тук? — попита Холм бързо.

— Да — отговори келнерът.

През главата на репортера мигновено се стрелна една мисъл, на която той веднага даде ход, като попита:

— Кой я обслужва?

— Аз самият — отговори келнерът. — Естествено, на разположение има и женски персонал.

— Хм! Бихте ли ми свършили една услуга?

— С удоволствие, с най-голямо удоволствие, както знаете! Какво желаете?

— По-късно, по-късно, не сега.

Предпочете в присъствието на театралния слуга да бъде предпазлив. Вернер разбра, че той е причината за тази сдържаност, и се надигна от стола.

— Времето ми изтече, хер Холм — каза. — Позволете да се сбогувам.

— Не, не! Нека изпием още по чаша грог!

— Благодаря! Знаете, че трябва да отида до архива, а доста дълго се задържах.

След няколко общи приказки и сърдечни благодарности той се отдалечи. Келнерът, който се бе оттеглил временно, сега приближи отново към Холм и попита:

— Той си тръгна. Не искайте да говорите в негово присъствие, нали?

— Действително! Той е честен мъж, наистина, но това, което ще ви помоля, трябва непременно да остане в тайна пред него.

— Също и пред други може би?

— Да. Мога ли да разчитам на вас?

— Това се подразбира изцяло от само себе си. Кажете какво трябва да направя за вас!

— Дали изобщо можете да го направите, зависи от обстоятелството, как е устроен апартаментът на Леда. Бих желал да я

подслушам.

— Мътните го взели! Това е деликатна работа!

— Може би твърде опасна за вас?

— Хмм! Знам ли!

— Ако искам нещо, което не можете да свършите, кажете ми откровено. Изобщо няма да ви се разсърдя.

— Бих желал да знам за какво се касае.

— Е, щом няма да казвате на никого, ще бъда откровен с вас. Утре Леда ще излезе на сцената срещу своята съперница и много ми се иска да знам какво мисли за нея.

— Най-добре ще бъде да я попитате директно.

— Това не влиза в плана ми. Как са разположени стаите, в които живее?

Келнерът описа обстановката.

— Задната стая сигурно е свързана със съседната ѝ с врата?

— Да. Тя се зарезва от двете страни.

— Стаята обитавана ли е?

— Не. Танцърката, естествено, очаква, че ще я оставим празна. Та нали дотам иначе би стигнала всяка дума, която разменя с майка си.

— Това е хубаво, много хубаво! Ще ми отворите ли тази стая, ако ви дам един приличен бакшиш?

— Това е в разрез с моя дълг, добри ми хер Холм!

— Добре! Да не говорим повече по този въпрос!

Облегна се назад на стола с физиономия, сякаш смята работата за напълно уредена. На келнера обаче се въртяха в главата думите „приличен бакшиш“. Той само привидно се бе колебал. Ето защо сега каза:

— Вярно, много ми се иска да ви направя услуга...

— Но аз не бих желал да ви подтиквам към нарушение на дълга.

— Може би това нарушение няма да е толкова голямо. Нали искате само да чуete какво мисли танцърката за своята съперница?

— Да.

— Е, в крайна сметка в това няма нищо лошо. Колко ще пожертвате за тая работа, хер Холм?

— Струва ми се, че искахте да ми свършите услуга?

— Разбира се, но вие не подметнахте ли за бакшиш?

— Е, така да бъде! Колко искате?

— Вие колко давате?

— Аз не предлагам нищо. Кажете вие колко искате!

— Три гулдена много ли са?

— Давам ги. Кога мога да се кача?

— Веднага щом пожелаете.

— Леда в апартамента си ли е?

— Да.

— А майка ѝ?

— Също. Но колко дълго възнамерявате да останете горе?

— Докато науча онова, което искам да знам.

— Олеле!

Келнерът се почеса смутено зад ухото.

— Какво, да не би да съжалявате? — попита Холм.

— Ако се каните да чакате, докато двете заговорят за американската танцорка, можете и до утре да си киснете там!

— Аз не мисля така.

— Но е напълно възможно те вече да са се изказали за тази дама и въобще да не се върнат повече на тази тема.

— Аз ще се погрижа да я засегнат.

— Как се каните да подхванете тая работа?

— Ще напиша няколко реда, които ще предадете на Леда, когато се озова в съседната стая.

— Ще мога ли да прочета написаното?

— Да.

— И ако Леда попита от кого е писмото?

— От някакъв хер, когото не познавате. Бил е тук и естествено вече си е тръгнал. За доставянето на писмото ще ви платя още два гулдена.

— Значи общо пет?

— Да. Как да се кача незабелязано?

— Предоставете това на мен. Ще издебна подходящия миг и ще ви отведа горе. Платете си сметката и поискайте да ви дадат материали за писане, за да бъдете готов, когато ви дам знак.

Тръгна. Холм поиска от обслужващия келнер лист, плик, мастило и перо и написа следните редове:

„Моя божествена Венера! Както чух, Вие сте сформирали едно малко съзаклятие срещу американката Елън Стартън. Внимавайте много да не претърпите поражение точно когато сте сигурна в победата.

Ваш верен почитател“

И пхна листа в плика, плати си сметката и зачака. След приблизително четвърт час вратата тайно се отвори в малък процеп. Той видя съюзника, който му махна и отново я затвори. Сега посегна към шапката си и се сбогува по непринуден начин, сякаш наистина възнамеряваше да си върви. Когато се намери вън в коридора, видя келнера да стои на най-долното стъпало на стълбите. Побърза към него.

— Свободен ли е пътът? — попита.

— Да.

— Портиерът?

— Пратих го при хотелския слуга.

— А горе?

— Камериерката отпратих в кухнята. Елате, но тихо!

Изкачиха стълбите. Коридорът беше застлан с дебела пътека, която правеше стъпките почти недоловими. В дъното Холм съгледа една врата, която беше само притворена. Келнерът го поведе нататък.

— Готов ли сте с писмото? — попита.

— Да. Ето го.

— Хубаво. Веднага ще се погрижа. Влезте!

— Вратата скърца ли?

— Не. Но не причинявайте никакъв шум! Вратата, естествено, ще заключите.

— Къде е ключът?

— Пхнат е отвътре. Когато свършите, оставете го там. Тръгнете си, сякаш имате право да се намирате тук. Успех!

При тези думи протегна към него длан.

— А, правилно! За малко да забравя — прошепна Холм леко усмихнат. — Заповядайте!

Извади пет гулдена и ги даде на келнера.

— Благодаря! — каза оня и се измъкна.

Холм влезе, дръпна тихо вратата след себе си и я заключи отвътре. Непосредствено до вратата, водеща към съседната стая, имаше стол. Сигурно келнерът го беше сложил. Холм се промъкна безшумно нататък и седна.

Оттатък беше толкова тихо, сякаш нямаше жива душа, но след известно време подслушвачът чу високо чукане.

— Влез! — каза един женски глас.

Холм чу да се отваря врата и после долови гласа на келнера:

— Позволете, милостива фройлайн, да ви предам това писмо!

— От кого?

— От един хер долу в салона.

— Кой е той?

— Не знам. Не го познавам.

— Там ли е още?

— Вече си тръгна. Даде ми писмото на излизане.

— Почакайте!

Изглежда четеше писмото. После Холм я чу да пита:

— Не сте ли виждали този хер и по-рано?

— Не, никога.

— Опишете ми го!

— Висок и добре сложен, черна цялостна брада, тъмни очи, дълъг кожух и висока филцова шапка.

— Хм! От това нищо не може да се извлече. На каква възраст беше приблизително?

— Четирийсет.

— Изискана външност ли имаше?

— Изглеждаше знатен.

— Значи не някой прислужник?

— В никой случай.

Холм чу, че келнерът се отдалечи. После долови друг женски глас, който попита:

— Отново любовно писмо?

— Не.

— Покана за randevu?

— Също не, майко.

— Какво тогава?

— Предупреждение.

— И за какво?

— За американката.

— Доста странно!

— Да. Я чуй!

Прочете писмото на глас и после попита:

— Какво ще кажеш?

— Нищо.

— Но все пак би трябвало да си помислиш нещо за контрамините, които ми залагат!

— Не си мисля нищо.

— Е, да, ти си такава! Нищо не казваш и нищо не мислиш! Значи аз сама трябва да мисля, говоря и действам!

— Това наистина си е твое признание, твой дълг. Ти си млада, а аз съм стара. Достатъчно съм направила и искам да си имам своето спокойствие и почивка.

— Спокойствие! — прозвуча ядно. — Почивка и само почивка! Почивка и пари, нищо повече не искаш.

— Защото нищо повече не ми е необходимо.

— Но това е предостатъчно. Нима аз имам почивка?

— Една танцорка не се нуждае от почивка!

— Или имам пари?

— Една танцорка печели пари.

— Ще ме докараш до отчаяние! Дори и с тоя Петерман трябваше сама да се заема.

— Аз нямах никаква работа с него. Впрочем ти така му натри носа, че сигурно вече няма да се весне.

— Надявам се. Вярно, той си тръгна със заплаха, която изглеждаше сериозно изречена.

— Ами! Той излиза от затвора. Най-малкият повод е достатъчен да го върне пак там.

— Но как е стигнал до твърдението, че аз нося вината за неговото нещастие?

— Просто е ударил по храста с надеждата да изскочи заек.

— Хм! Тук ми хрумва една мисъл. Дали това не е мината, за която се загатва в писмото!

— Кое?

— Именно тоя Петерман.

— Той? Мина? Смешно!

— Защо не? Не може ли случайно да е срещнал американката?

— Подобна случайност би била странна, нещо повече — направо довлечена за косите.

— Защо не и това? Петерман лесно може да научи, че тази Стартън е моя противница. Може да я издири и да ѝ съобщи онова, което знае за мен.

— И какво знае всъщност? Че си имала дете и си била любовница на лейтенант Фон Шарфенберг. Какво повече? Всяка танцьорка си има обожатели и всяка танцьорка се сдобива с деца. Нека оня си го знае.

— Но ако предполага и другото?

— Кое?

— Не питай толкова глупаво! Петте хиляди гулдена, които Бруно трябваше да присвои.

— И какво ако го подозира? Нали трябва да може и да го докаже.

— И после онова нещастно червейче...

— Мълчи! Как може да знае за него? Това са минали работи, а такива неща човек не бива да побутва. По-добре помисли кой може да е написал писмото.

— Сещам се само за двама.

— Кои?

— Именно Бруно!

— Мислех, че е заминал някъде.

— Може и да се е върнал.

— Та нали ти каза, че повече не искал и да знае за теб. Как ще му дойде тогава на ума да те предупреждава?

— Не е необходимо да има точно желанието, за да победи.

— Това неговият почерк ли е?

— Не.

— Така си и помислих. Не може да е той.

— Откъде това категорично заявление?

— Той ще действа в насока да претърпиш поражение.

— Не, не. Старата любов ръжда не хваща.

— Правилно, ръжда не хваща, а изцяло изчезва! Размисли! На него хич няма да му е по сърце да те ангажират тук като балерина. Той

най-малко от всички би те предупредил. Кой е другият, когото имаш предвид?

— Баронът.

— За мен той е по-вероятен. Неговият почерк ли е това?

— Горедолу. Струва ми се, че ми е писал с преправена ръка.

— Е, тогава бихме могли да приемем, че е той. Открай време си е бил един префинен интригант. Умна глава е. Той е точно човекът, способен да разбере какви действия се предприемат срещу теб, и от стара привързаност те предупреждава.

— Какво ме грее това?

— Много, твърде много! Винаги е по-добре човек да знае, че има врагове, отколкото да не го подозира.

— Но е можел по-определено да се изрази.

— Може и да го направи. Сигурно в най-близко време ще те посети. Има да плаща пари за издръжка. Или вече го е сторил и ти си го премълчала?

— Какво си мислиш? Аз ги дебна с болка тези пари. Тукашният живот е по-скъп, отколкото си мислех.

— Е, той винаги е бил точен и сигурно и този път ще е такъв случаят. Наистина великолепно, чудесно!

— Кое?

— Да плаща пари за издръжка на дете, което вече не съществува.

— Да, идеята наистина беше безподобна.

— От мен се роди. И то двойна издръжка. От барона и от оня гламав Бруно. Дете, нямаш си представа колко са глупави тези мъже. Едно красиво лице, едно добре развито телосложение, малко лицемерна любов и... те са свършени! Ако тоя Бруно можеше да смята, щеше да се усети, че момичето не може да бъде негово дете. Та нали те познаваше от няма и осем месеца. Наистина бих желала да знам дали Петерман тогава е действал по своя подбуда.

— Аз му вярвам. Той много държеше на своя млад господар. Но време беше да изчезна.

— И детето също. Всичко наистина се нагласи чудно хубаво. Само си спомни сцената в гробището!

— Действително беше безпримерна! — засмя се Леда. — През деня присъствах на погребението и запомних гроба.

— Вечерта аз те придружих до зида. Бррр! Страхувах се все пак. След като те повдигнах, се сниших и се заметнах с шала. Не исках нищичко да виждам. Представи си после страха ми, когато те чух да говориш!

— Аз също се уплаших немалко, когато стигнах близо до гроба и видях една фигура, която усърдно се трудеше.

— Ха-ха-ха-ха! Сметнала си я за призрак!

— Почти. Но скоро забелязах, че си имам работа с някакво момиче. Оставих червейчето настрана и се промъкнах зад нея.

— Ужаса, о, ужаса ми се иска да бях видяла!

— Тя буквално рухна. И чудесното признание, което направи! Ха! Беше направо добре дошло, дето я срещнах. Тя трябваше да поеме нещата върху себе си.

— Да, това беше една чудесна идея от твоя страна. Тогава видях, че имам в твоето лице една нелоша ученичка.

— Аз я оставих да си върви, после изрових кутията и сложих вътре нашето червейче. А нейното взех. То беше съвсем дребно, едно такова съсухрено, хилаво и жалко. Днес често се питам дали баронът не е знаел, че...

— Какво?

— Че това момиче ще бъде на гробището.

— Как би могъл да го знае?

— Понеже той ми даде съвета да отнесе трупчето на гробището.

— Как, той ти е навял тази идея?

— Да. Обърна ми внимание върху полузасипания гроб.

— За тая работа аз нищо не знам!

— Още не е ставало дума. Той ми каза дори по кое време да отида.

— Странно!

— И после прибави, че може би ще намеря нещо, което си струва да се подмени.

— Дали е имал предвид онзи детски труп?

— Не знам, но почти съм склонна да го допусна. Естествено, той си е мислел, че момичето ще е свършило и вече няма да се намира на гробището.

— Тази мисъл наистина не е взета като от въздуха. Но ако предположенията ти са правилни, можел ли е да знае и за плевника?

— Да.

— Как така?

— Та именно той ми каза, че онова, което ще подменя, мога да скрия под този плевник.

— Как? Той ти го е казал?

— Да.

— И аз го научавам едва днес?

— Той ми забрани да ти го казвам.

— Защо?

— Може би не ти е вярвал!

— Хм! Винаги ми е вярвал. Явно е имал някакво намерение. Той е непонятен човек. Винаги знае какво прави, дори когато това изглежда съвсем необяснимо за другите. Ето защо, значи, трябваше да дойда с теб до плевника! Но въпреки това едва не налетяхме на гибел! Какво ли щеше да е, ако вместо онази исполинска Аврора ни беше спипал някой друг!

— Тогава наистина щяхме да бъдем изгубени. Впрочем, добре че не се уплаших и споменах името на момичето, което малко преди това бях научила на гробището. Веднага щом го чу, Аврора промени отношението си. Създаде се впечатление, сякаш има да си отмъщава на това семейство. Помогна да скрием детето, сама намести камъните и ми даде съвет на другия ден да напиша писмо до полицията.

— Хубаво, че нещата се развиха така! Този съвет беше лош.

— Как тъй?

— Колко лесно можеха да открият кой е написал писмото. Ти не можеш да си преправяш ръката.

— Но кой познаваше почерка ми?

— Никой, това е вярно. Но ти няколко пъти писа на Бруно. Можеше да е запазил писмата, а човек никога не знае как Дявола ще си разиграе картите.

— Хайде стига! Нямаше защо да ме е страх.

— Още по-голямо беше недомислието с шнура от завесите. Ти го откъсна. Какво щеше да стане, ако бяха взели онази част от врата на детето, за да я сравнят с другата половина, която все още виси в твоята стая?

— За това не помислих!

— Трябва да се мисли за всичко!

— Но за да го сторят, трябваше да имат някакво подозрение към мен!

— Някаква случайност можеше да насочи подозрението към теб!

— Трябваше да знаят също, че живеех при Петерман. Мен изобщо никой не ме познаваше. По-добре да оставим тези стари неща. Другата сега лежи в затвора, а аз ще стана примабалерина и ще хвърля мрежата си на някой родо̀в или паричен аристократ.

— Да не би на барона?

— Не. Не искам да бъда любовница. Искam да стана съпруга, а той е женен.

— Но жена му е безумна. Той може да се разведе, и то много бързо.

— Не си ли чула, че е изчезнала от лудницата? Може всеки момент да се появи. Не, баронът не ми влиза в сметките. Ще хвърля въдицата на някой друг, по-добър.

— В такъв случай те съветвам за княз Дьо Бьофур.

— За мен той е твърде кисел, което означава, че е твърде високо. Преди да помисля за някоя конкретна личност, трябва да имам назначението. А за да го получа, трябва да флиртувам с онези, от които зависи. В тази връзка се сещам, че трябва да отида още веднъж при капелмайстора. Той сигурно е получил партитурата.

— Мислиш ли, че ще си свърши работата?

— При всички случаи. Той е алчен за пари, а аз му обещах оркестрова тантиема. Всички са ми в кърпа вързани, с изключение на директора, който е глупак и невежа. Мосю Леон Стодижел ще направи всичко възможно от своя страна. Искa ми се вече да си беше получил възнаграждението!

— Страхуваш ли се от него?

— Да се страхувам? Глупости! Но той е един стар скелет, а определено не е удоволствие след представлението да бъда замъкната към „Белвю“, за да се въргалям в обятията му. А той иска с това да му бъде заплатено. Така се е разбързал, че още отсега ми съобщи къде смята да ме отведе. Този път трябва да се примиря. По-късно ще го вода за носа. Сега да тръгвам. Адио!

— Адио! Дълго ли ще отсъстваш?

— Още не знам.

— Съкрати си любезностите с дъртия капелмайстор.

— Любезности? Какво си мислиш! Пари иска да има той. Един-единствен кройцер за него е по-предпочитан отколкото хиляди целувки от най-красивите устни. Любопитна съм колко ли процента ще поиска, след като вече трябваше да обещава на главния клакьор десет на сто за цяла година.

— Един богат любовник ще ти възвърне разходите!

— Ами помагай тогава по-скоро да намеря някой, защото касата ни далеч няма да издържи!

Холм чу отваряне и заключване на врата, после отвъд отново стана тихо.

Какви неща само беше подслушал! Струваше му се, че сънува.

Имаше ли връзка подслушаното с онова, което му беше разказал театралният слуга? Това му се виждаше във висша степен вероятно. Кой беше този Петерман, този Бруно, този барон и тази исполинска Аврора? По отношение на Петерман и барона имаше отправна точка. Първият беше излязъл от затвора, а последният имаше жена, която беше успяла да изчезне от психиатрията. На тази база може би щеше с питане да подразбере нещо за тези две лица.

От онова, което бе искал всъщност да разбере, беше чул твърде малко, но подслушаното беше изключително важно. Удадеше ли му се да издири съответните нишки, с тази Леда беше свършено. Беше споменат някой си лейтенант Фон Шарфенберг, чиято любовница е била. Все щеше да съумее да се добере до това име.

Сега вече нямаше нищо за подслушване. Холм сметна за уместно да напусне скривалището си. Измъкна се, затвори вратата и излезе от хотела, без никой да го обезпокои.

ГЛАВА 6

МИНИ И КОНТРАМИНИ

Холм си тръгна директно към къщи. Когато изкачи трите етажа и отвори тихо вратата, видя баща си да спи в креслото. По лицето на болния се бе разпрострял израз на щастие, какъвто отдавна не бе забелязван при него. Хилда седеше до масата и шиеше. Беше сама, тъй като съседката вече си беше отишла.

Като съгледа брат си, тя скочи бързо и радостно се завтече към него.

— Най-послед, най-послед — прошепна, поднасяйки му уста за братска целувка. — Колко се страхувах за тебе!

— Наистина ли, Хилда? — попита той тихо.

— Да! От вчера не си се прибирал вкъщи!

— Това не се случва за пръв път.

— Но точно този път толкова много те чаках.

— Защо?

— Имам много да ти разказвам.

— Добро?

— Да.

Усмихна му се толкова щастливо, че той поклати глава и се осведоми:

— Тук като че наистина се е нанесъл някакъв приятелски ангел. Татко се усмихва насън, а ти правиш физиономия, сякаш си открила някаква голяма находка.

— Случаят действително е такъв.

— Разказвай тогава!

— Сега не. Ти първо трябва да се нахраниш.

— Вече ядох.

— О, о, не ти вярвам! — каза тя, като го заплаши с пръст.

— Защо?

— Защото винаги твърдиш, че си ял. Правиш го само за да остава всичко за татко и мен.

— Но този път действително е така.

— Ще си покаже. Нищо ли не подушваш?

Едва при този въпрос му обърна внимание мирисът на печено, който се носеше из стаята.

— Печено от мариновано говеждо! — възкликна. — Хилда, какво прахосничество!

— О — усмихна се тя, — можем да си позволим този лукс. Имаме средства!

— Вчера си занесла своята работа?

— Да.

— Е, каквото и да си получила, дълго няма да стигне. Аз обаче имам пари, аз! Чуваш ли?

Момичето направи забавно изненадана физиономия и попита:

— Ти? Имаш пари?

— Да, аз.

— Но сигурно немного!

— О, те действително са много, изключително много.

— Не преувеличавай! Толкова много пари, колкото имам аз, в никой случай нямаш!

Той го сметна за шега, поради което отговори:

— Искане ми се да го вярвам. Я ги преброй!

— Сега не. Първо трябва да ядеш. Да излезем, за да не смущаваме татко!

Отвори спалнята. Тя също беше отоплена. А малката масичка беше застлана с покривка.

— Хилда! По дяволите! Да не би да е празник? — пошегува се той.

— Да, днес е празник — отговори тя. — Сядай! Ще донеса яденето!

— Не, дете, казвам ти, че действително не мога да ям. Вече ядох!

Лицето му беше толкова сериозно, че тя се изкуши този път да му хване вярата.

— Наистина ли? — попита.

— Да.

— Къде?

— В хотел „Кронпринц“.

— Но там било много скъпо!

— Да. Платих четири гулдена.
— Господи Исусе!
— Виждаш ли как се учудваш! И я отгатни какво поисках да ми сервират!
— По-добре кажи веднага!
— Е, гъше печено и сърнешка плешка.
— Гъше печено и сърнешка плешка? Почти бях повярвала, че си ял, ама сега е сигурно, че пак само така го казваш. Мислиш, че нямаме много, и искаш да оставиш всичко на нас. Но почакай само! Ще видиш, че сметката ти е много погрешна!
— Правилна е. Я погледни тук!
Отвори портмонето и сложи парите на масата. Като видя сумата, момичето плесна ръце и възкликна:
— Колко пари! Каква сума! И това е твое, наистина твое?
— Да, разбира се!
— Човек едва ли може да го повярва и проумее! И откъде всъщност ги получи?
— От моя нов шеф.
— Имаш нов шеф?
— Да.
— Говориш със загадки!
— Е, вече не работя за „Резиденцблат“, а за „Регирунгсжурнал“.
— О, това би било щастие!
— Не само би било, а е щастие. И сега не съм репортер, а истински сътрудник. Ще пиша статии.
Тя събра ръце с дълбоко, радостно удивление и каза:
— Наистина е много хубаво, стига само да не си правиш шеги!
— Хилда, говоря сериозно.
— О, Боже, но тогава ние наистина, наистина сме споходени от щастието!
— Така е, мила ми сестрице. Комисионалният съветник лично ми предложи мястото и ми предплати сто гулдена.
— Сто гулдена!
— Да. И говорих също с княз Дьо Бьофур. Представи си!
— С този височайш, прочут хер? Къде го срещна?
— Снощи при тайния съветник, където трябваше да свиря. Хората бяха толкова доволни, че получих още десет гулдена, а князът

дори ме разпозна!

— Разпознал те е? Как така?

— В Съединените щати ме е виждал и слушал и веднага си спомни за мен. Не можах да го отрека и получих покана от него.

— Поканен си у този хер? Макс, знаеш ли какво означава това?

— О, разбира се, Хилда.

— За кога те покани?

— За тази сутрин в девет часа.

— Тази... сутрин! Та това време вече мина!

— Действително!

— И беше ли?

— Естествено!

— Трябва да ми разкажеш! Какво искаше той? За какво имаше да говори с теб?

— За това.

Преднамерено беше държал ръката си така, че тя не беше забелязала, още повече че бе вгълбена в собствените си мисли. Накратко казано, когато ѝ показва сега ръката си, тя отскочи стреснато назад.

— Боже Господи! — извика. — Ти си ранен! Кажи какво ти е на ръката? Какво се е случило?

— Нищо лошо! Не се тревожи, мила Хилда! Бях опериран.

— Опериран? И го казваш толкова усмихнато!

— Да. И след съвсем кратко време ще мога отново да използвам ръката си както преди.

— Искаш да кажеш, че с лявата ръка ще можеш отново да натискаш струните?

— Да.

Той ѝ разказа всичко, което вчера беше преживял, само Елън Стартън не спомена. Тя го слушаше внимателно. Красивото ѝ лице се зачервяваше все повече под въздействието на неимоверна радост. А когато той свърши, в очите ѝ блесяха сълзи на очарование.

— Какво щастие, какво голямо, голямо щастие! — възкликна. — Макс, прояви ли своята благодарност?

— Благодарността си? О, и още как!

— Имаш предвид пред княза и комисионалния съветник?

— Да.

— Аз имах предвид един друг.

— Кого?

— Милия Господ Бог. Помоли ли се вече?

Той сведе поглед. По слепоочията му плъзна лека червенина. Не отговори.

Момичето се обърна към прозореца, през който нахлуваха лъчите на зимното слънце, склучи ръце и заизрича със снишен глас:

*— На благото висше хвала и чест
и на Отца наш на добротата,
На Бог, които върши чудеса безчет,
на Бога наш, който на мен душата
изпълва с утеха си преобилна
и мъка облекчава непосилна.
Славата въздайте на Бога наш!*

Увлечен от благочестивата картина, която представляваше сестрата, той пристъпи към нея, обгърна я с лявата ръка, притегли я към себе си, улови с десница ръцете ѝ и поде:

*— Викнах аз към Господа в горестта:
„Чуй, ах, Боже, моето ридание!“
И ето, избави ме Той от смъртта
и изпрати ми успокоение.
Благодаря ти, о, Боже, за това!
Ах, повторете с мен тез' слова!
Славата въздайте на Бога наш!*

А после двамата обединено продължиха:

*— Пред Неговия лик така елате
със скокове окрилени сега,
похвалния си дълг изплатете*

*и радостно да подхванем песента:
„Господ всичко добро е помислил
и всичко е справедливо извършил!“
Славата въздайте на Бога наш!*

Постояха още известно време топло прегърнати и потънали в безмълвна благодарност. После Хилда се освободи леко от брат си и извади портмонето си. Личицето ѝ пламтеше, когато каза със запъване:

— Мили Боже, я погледни вътре!

Той я изгледа първо изпитателно, после отвори чантичката, за да види какво съдържа.

— Какво е това, Хилда? — попита удивено, по-скоро смаяно. — Злато! Как е стигнало до теб?

— Да ти разкажа ли?

— Да! Разбира се!

— Но ако ми е трудно, много трудно?

— Тогава се освободи от него възможно по-скоро. Онова, за което не може да се говори с леко, спокойно сърце, е неправда, грях!

— Може би все пак би трябвало да го премълча!

— Разказвай!

— Обещавах ли да не ми се караш?

— Ела преди това по-насам!

Взе ръцете ѝ, притегли я по-близо до себе си и я погледна сериозно и изпитателно в очите. Беше смутена и уплашена, ясно се виждаше. Личицето ѝ пламтеше, но издържа погледа му.

— Не, Хилда — каза той. — Няма да ти се карам. Ти можеш да извършиш грешка, но не нередност. Нали?

— Да, това беше грешка. Но не можех да имам представа, че ще донесеш толкова много пари. И ми беше трудно, неимоверно трудно, можеш спокойно да ми вярваш.

— Какво? Какво ти е било трудно?

— Онова, което въпреки всичко не извърших. Вярно, бях решила много твърдо да го направя, защото брат ми се нуждае от петнайсет гулдена, а онзи евреин Соломон Леви^[1] ще дойде много скоро, за да...

— и прибави със запъване: — за да представи вексела.

Той се изплаши не на шега.

— Да представи вексел? Правилно ли чух?

— Да, скъпи Макс.

— Нима той има в ръката си някакъв акцепт?

— Да.

— Но аз не знам нито дума за тая работа!

— Успокой се, скъпи братко! Нали опасността вече отмина. По-добре ме изслушай!

Разказа как тя и болният баща се видели принудени да извикат лихваря. Когато свърши, той извика:

— Какво недомислие! За да не ме безпокоите, сами си навличате десеторни грижи. Аз...

— По-тихо! — помоли тя, слагайки ръка върху устата му. — Ще събудиш татко. И обеща да не ми се караш!

— Е, добре, трябва да сдържа думата си! Но още не знам как си се сдобила с толкова много пари.

— Ще чуеш. Искях да спечеля бързо и в достатъчно количество пари. Блъсках си главата по какъв начин най-добре бих могла да го постигна, но не ми хрумна никаква спасителна идея. Но ето, че балетмайсторът ме видя, когато занесох работата си на неговата жена. Знаеш ли, че той е и художник?

— Знам!

— Трябваше да рисува Психея. Нуждаеше се от модел.

Макс наостри слух.

— Не беше намерил подходящ. Като ме видя, каза, че не можело да има по-добър модел, и ми предложи по един гулден на час позиране.

Братът скочи светкавично от стола и извика с гръмък глас:

— Пъкъл и Сатана! Хилда, момиче! С ума ли си?

— Аз не исках. Но колкото пъти отивах — продължи сестрата, — той все ме увещаваше. И най-сетне, вчера, се съгласих.

Той отпусна ръце, очите му изгубиха блясъка си, а устните станаха бледи.

— Ти си позирала... като модел? — пророни.

— Не.

— Но нали каза, че си се съгласила!

— Въпреки това не го сторих. Слушай по-нататък!

Разказа преживелицата, придържайки се към истината. Когато стигна до момента, в който бе излязла облечена от кабинета, той

възкликна, отдъхвайки облекчено:

— Хвала на небето! Щях да извия врата на тоя хер балетмайстор и живописец! Той какво каза?

Тя продължи разказа си. Сега, когато на сърцето ѝ бе олекнало, съумя да намери подходящи изрази да опише най-хумористично комичната бойна сцена, така че и Макс се разсмя с глас. После спомена непознатата дама, която я бе взела под закрила.

— Коя беше? — попита той.

— Веднага ще разбереш. Помислих, че е влязъл някой ангел, или фея. Не съм имала и представа, че една дама може да бъде толкова красива, толкова невероятно красива. Да можех само да ти я опиша. Тя ме взе със себе си и ме отведе в своя апартамент в хотел „Юнион“...

— Там отседат само чужденци.

— Тя също е чужденка. Има една негърка при себе си.

Той се послуша.

— На каква възраст е тази негърка? — попита рязко.

— Може би четиринайсетгодишна.

— Чу ли името ѝ? Как се казва?

Тя му каза и сметна за много удивително, че той пристъпи сега с бърза крачка към прозореца. Искаше да прикрие жаравата, обхванала лицето му. Най-после се обърна и попита:

— Защо те взе тя със себе си?

— За да ми възложи работа.

— Получила си поръчка?

— Ще работя само за нея. Предплати ми сто гулдена.

Макс посегна с ръка към челото, сякаш искаше нещо да заличи. После попита:

— Как се казва?

— Ето визитката, която ми даде.

Той ѝ хвърли един поглед и видя най-скъпото за него име. След това каза с тон на дълбока печал:

— Хилда, о, Хилда, не биваше да го правиш!

— Кое? Та нали тя ме взе със себе си! Можех ли да постъпя другояче?

— Не трябваше да вземаш парите.

— Защо? Това така ме зарадва. Ние се намирахме в много затруднено положение.

— Но въпреки това трябваше да откажеш!
Тя го погледна с ням упрек. После опита да се извини:
— Не знаех, че днес ще получиш пари!
— Но какво ли си мисли тя сега за нас!
— Че сме бедни!
— Това не е позор, не е срамно, че сме принудени да вземем предплата! Тя разпитва ли те за семейното ни положение?
— Да.
— Също за отделните членове?
— Да, за теб също.
— Ти каза ли какъв съм и какъв съм бил?
— Разбира се. Не биваше ли да го правя?
— Не. Знаеш ли каква е тази дама?
— Не, каква?
— Една американска балерина. Утре вечер ще се яви на конкурсен спектакъл с една своя съперница.

Едва сега у Хилда започна нещо да просветва. Защо вчера брат ѝ беше толкова щастлив? Защо днес така се натъжи, че е взела предплатата? Дали мис Стартън не беше онази танцорка, за която беше чела в неговия дневник?

Ако беше тя, за Хилда бе лесно обяснимо защо той не бе в състояние да изтръгне образа ѝ от душата си. Но осъзна също, че предплатата е накърнила неговата мъжка гордост. Понечи да каже някоя дума за извинение, но в този момент на външната врата се почука. Хилда отиде да отвори и остави междинната врата открехната.

— Да помага Бог, скъпо дете! Идвам, за да удържа думата си! — каза един мек, изключително благозвучен глас.

— Добре дошла, милостива фройлайн! — отговори Хилда. — Как ме засрамвате с това посещение!

— Засрамвам? О, не, не! Кой е този възрастен, достопочтен хер?

— Моят клет баща.

— За когото ми разказахте? Да не го безпокоим. Нека влезем, моля, в съседната стая, за да не говорим тук при него!

Отвори вратата. Пред нея се откри малка бедна стаичка с легла, покрити с евтина пъстра басма, а на стената се облягаше... Макс — блед като смъртта, със сведени очи.

Погледът на американката просветна, но тя попита със спокоен тон:

— Кой е този хер? Може би ви смутих.

— Това е моят брат Макс Холм, мис Стартън.

Елън се поклони. Макс опита да отвърне на поклона, но не можеше да каже дали е успял да се справи. Очите ѝ се спряха на ръката му. Сякаш трепна. Но в гласа ѝ не пролича нищо, когато попита:

— Наранили ли сте се, хер Холм?

— Не — отговори той.

Вместо него продължи Хилда, която бе схванала цялата ситуация:

— Една по-раншна рана беше неправилно зараснала. Сега мястото е оперирано.

— Не казахте ли, че брат ви е репортер?

— Вчера го казах.

— Трудна професия, нали, хер Холм?

— Действително мога да го потвърдя — отговори той. — Сега също ме зове дългът, така че се виждам принуден да се сбогувам с вас.

Посегна към шапката си. Ако беше видял с какво съчувствие го проследи нейният поглед, може би нямаше да тръгне с горчилката, която изпълваше неговото сърце.

— Изгубен, изгубен! — прошепна на себе си, докато слизаше бавно по стълбите. — Хилда няма представа, каква сърдечна мъка ми причини.

Закрачи по улицата — накъде, беше му безразлично. Не поглеждаше ни наляво, ни надясно, докато едва не се сблъска с един минувач, който му заговори, хващайки го за ръката:

— По дяволите, хер Холм, бленувате ли, или творите?

Той вдигна стреснато поглед.

— Хер комисионален съветник! Простете!

— Противно на мнението ми, вие трябва май да сте били лош репортер. Във върховете на обувките си ли търсите новините?

— Е, не. Всеки човек си има мигове на отнесеност.

— И вие сега имате такъв миг? Върху какво размишлявахте?

— Върху задачата, която ми поставихте.

— Великолепно! Ще я разрешите ли?

— До пълно задоволство!

— Не толкова сангвинично, драги мой!

— Аз никога не се надценявам, хер комисионален съветник. Материалът, който съм събрал, ми гарантира успеха.

— Интересен ли е?

— Нещо много повече!

— Значи изключително интересен?

— Още повече. Той е направо възпламеняващ. Статията ми ще избухне сред обществото като граната.

— Дръжте на думата си! Няма да бъде във ваша вреда! Мога ли да науча нещо още сега?

— Ще ви помоля засега да остана въздържан.

— Ваша воля. Но кога ще получа работата?

— Веднага щом я приключа.

— Хмм! Доста неопределено. Аз си правех сметката още за утрешния брой да получа нещо.

— Невъзможно!

— Защо?

— Не мога да ви предам нещо непълно, а и първо събитията трябва да стигнат до своята зрелост.

— После може би ще е твърде късно за нанасяне удар на този „Резиденцблат“.

— О, не! Ударът ще бъде безпримерен.

— Е, добре, ще ви се доверя. Утре ще посетите спектакъла, нали?

— Да. Още днес ще се снабдя с билет.

— Не е необходимо. Ето ви един паспарту^[2]. Задръжте го. Той ще ви отвори всички врати.

Съветникът продължи пътя си. А Холм прибра пропуска и едва сега се ориентира. Намираще се на „Паластцрасе“.

— Май наистина съм вървял като в сън — промърмори. — Не знам как съм стигнал тук. Но, стой, може би е добре, че съм се озовал в този район. Ако вървя все направо, ще стигна до „Белвю“, където главният клакьор се кани утре „да вдига сватба“ с Леда. Ще взема да се осведомя дали вече си е резервирал квартирата.

Когато минаваше край палата на княз Дьо Бьофур, този тъкмо излезе от портала. Холм свали почтително шапка, а князът отвърна много дружелюбно.

— Как е ръката ви? — попита той. — Появиха ли се болки?

— Не, Ваша светлост. Всичко изглежда добре.

— Това се иска. Разхождате ли се, или сте тръгнали по работа?

— И двете. Разхождам се и размишлявам по работите си.

— И аз възнамерявам да подишам малко зимен въздух. Сега накъде сте се запътили?

— Към „Белвю“.

— Ще ме вземете ли?

Холм бе очарован от идеята да повърви с този мъж и го изрази с думи.

— Без екзалтации, моля — каза князът. — Ние, хората, сме равностойни, доколкото всеки изпълнява своя дълг. Както чух, вашата работа е претърпяла промяна.

— Как? Ваша светлост вече знае?

Князът се подсмихна и отговори:

— Такива неща бързо се разпространяват. Може би ви е дадена някаква пробна задача?

— Нещо подобно. Поне аз бих я нарекъл така.

— Мога ли да науча каква?

— Разбира се! Засяга очаквания утре конкурс между двете балерини. Ваша светлост е имал честта, както вчера чух, да гледа американката?

— Няколко пъти. Тя ще победи.

— Аз съм склонен да се съмнявам в това.

— А аз го твърдя.

— Тя ще си има работа с противници, за които всяко средство е добро, стига да води до целта.

— Въпреки това тя ще победи, макар и не утре.

— Е, ако Ваша светлост го има така предвид, то и аз съм на същото мнение. Но горко на тези интриганти, ако я подкарат през просото! Тогава ще си имат работа с мен!

— Ой, ой! Толкова ли сте страшен?

— Поне се надявам да се боря храбро.

— Ще размахате копие за честта на американката, както предполагам?

— Определено! И когото това копие улучи, е изгубен.

— Тези думи навяват предположение, че вече разполагате с добри оръжия?

— Да, имах щастието да науча неща, които ми дават основание да не се съмнявам в победата. Противниците на нашата мис Елън разкриха слаби места, които вече не подлежат на покриване.

— Мога ли да науча тези уязвими места?

— Първо би следвало да познавате противниците.

— Е, кои са те?

— На първо място хер интендантът на столичния театър.

— Що за човек е той?

— Глупав, горд, самомнителен и същевременно голям поклонник на женската красота.

— Аха! Американката е красива. Той не би следвало в такъв случай да се числи към нейните противници.

— Тя е красива, много красива, това е вярно. Но това е красотата на една Диана. Тя е непорочна, чиста, недокосната. Интендантът е предприел атака и е бил отблъснат по един направо унижаващ начин. Леда, напротив, е откликнала на желанието му.

— При това положение неговата враждебност действително е обяснима. А другите неприятели? Кои са?

— Капелмайсторът, балетмайсторът, шефът на клакъорите и главният редактор на „Резиденцблат“.

— Как е превърнала тези господа в свои врагове?

— По същия начин и по същата причина. От нея са очаквали да си откупи ангажимента с жертви, каквито една почтена жена не може да принесе. Тя е отрязала нескромните искания по своя аристократичен маниер, докато мадмоазел Леда се е отдавала където, както и когато е било поискано. Всички споменати господа са единомудни по отношение ангажирането на Леда.

— Хмм! Може би бъркат в сметките си.

— Аз не съм склонен да подценявам влиянието, което тези мъже притежават.

— Аз също не го правя, но съм гледал мис Стартън и зная, че ще увлече публиката.

— Може би няма да й дадат тази възможност.

— Как възнамеряват да я подхванат тази работа?

— Чрез какви ли не интриги. Петима влиятелни театрални служители имат желание да я провалят. Тези господа оглавяват театралната управа и притежават толкова много средства да постигнат целта си, че нито за миг не им хрумва да се усъмнят в успеха на своите усилия.

— Не мога действително да не ви дам право. Моят интерес към тази изключителна дама е много голям. С най-голямо удоволствие бих я взел под своя закрила, но макар в кръговете на дворецовия театър да съм, така да се каже, *en vogue*^[3], за съжаление, твърде малко познавам съответните лица и взаимоотношенията, за да мога да разчитам на някакво влияние.

— Може би на мен ще се удаде да го върна тъпкано на тези господа, въпреки че съм само един беден репортер.

— Какво възнамерявате да правите? По какъв начин смятате да се доберете до машинациите им, за да ги покриете с позор? Та нали имате време само до утре за осуетяване на интригите им?

— Не мога да се одързостя да предявям подобни претенции. Моето действие няма да има предпазен характер, което означава, че нищо не мога да предотвратя. Но мога нещо по-добро, а именно да ударя с боздугана, когато видя утре, че онези са извършили някаква нередност.

— Вие, изглежда, сте убеден, че случаят ще бъде такъв.

— Действително. Те са толкова уверени, че ще провалят американката, че шефът на клакьорите вече е уговорил своя премия.

— С Леда?

— Да.

— В какво се състои тази премия?

— В един любовен час.

— Охо! И го знаете точно?

— От сигурен източник.

— Кога ще се състои този любовен час?

— Утре вечер след представлението.

— Толкова скоро? Къде?

— В „Белвю“.

— Много мило! Това би могло да ви даде възможност да си направите някоя шега.

— Така е! Аз си помислих съвсем същото и не искам да пропусна тази възможност.

— Какво сте намислили?

— Още нищо.

— Тогава мислете.

— Сега по този повод отивам до „Белвю“. Съдържателят е мой много добър познат и със сигурност няма да им издаде шегата.

— Ще дойда с вас.

— Познавате ли съдържателя, Ваша светлост?

— Да. Ако изпитва някакви опасения относно желанието ви, ще съумея да ги разсея.

— Аз искам първо да разбера дали вече знае, че мосю Леон Стодижел утре вечер ще дойде.

— Така ли се казва шефът на клакьорите?

— Да.

— Странно име! Ако човекът е като името, действително ще е някоя странна птица. Да влезем!

Споменатото увеселително заведение беше разположено на едно възвишение извън града, от което се откриваше много приятна гледка към столицата. Оттам и името „Белвю“. Тук имаше ресторант, зала за танци и стаи за гости. Двамата влязоха в ресторанта.

Един келнер ги обслужи. Не бяха седели кой знае колко и съдържателят влезе в салона на ресторанта. Той съгледа двамата посетители и се слича. Бедният репортер и кръчмарски музикант с княз Дьо Бьофур на една маса — това му бе необяснимо. Макс Холм му даде знак и той се отзова на повикването. Направи пред княза изключително дълбок поклон.

— Имате ли няколко свободни мига? — попита Холм.

— Да, за вас винаги, както знаете.

— Бихте ли седнали за малко при нас?

— При вас? — попита онзи учудено. — Нима господата се познават?

— Да — отговори князът. — Седнете спокойно. Аз също ви умолявам.

— Е, щом Ваша светлост заповядва, ще се подчиня.

Настани се на един стол.

— Познавате ли мосю Стодижел? — попита Холм.

— Шефа на клакъорите?

— Да.

— Познавам го.

— Известна ли ви е също така някоя си мадмоазел Леда?

— Балерината, която утре ще излезе на сцената в „Кралицата на нощта“?

— Същата.

— Слушал съм за нея, но още не съм я виждал.

— Утре, мисля, ще я видите.

— За съжаление, не!

— Наистина ли?

— Много бих искал да посетя това интересно представление, но за жалост трябва да си стоя в заведението. Не мога да пренебрегвам гостите си.

— Не това имах предвид.

— А какво, хер Холм?

— Мислех, че ще видите танцъорката тук.

— Като гост?

— Да.

— Не знам и дума по въпроса! Тук ли смята да дойде?

— Да.

— Това ме радва. Много ми се искаше да я видя. Вероятно ще дойде в следобед?

— Не, вечерта.

— Но нали тогава трябва да излезе на сцената?

— Имах предвид след представлението.

Съдържателят поклати глава.

— Вие сте репортер, хер Холм — каза той. — Може би знаете някои неща, които за нас са неизвестни. Но утрешното представление вероятно ще свърши едва към единадесет и много ме съмнява, че споменатата дама ще иска после да посети моя толкова усамотен ресторант.

— Хитрец!

— Какво? — попита съдържателят, учуден от тази дума.

— Помолили са ви за дискретност!

— Мен?

— Да. Обещали сте нищо да не издавате.

— Не знам какво искате да кажете!

— Я стига! Не се преструвайте!

— Но, хер Холм, давам ви честната си дума, че нямам и понятие за някакво си идване на тази Леда!

— Наистина ли?

— Кълна се в честта си.

— И за мосю Леон Стодижел също не знаете нищо?

— Нито дума! С него пък каква е работата?

— Той също ще дойде.

— С Леда?

— Да.

— Ахаа! Мътните да го вземат!

Съдържателят щракна пръсти и тихо подсвирна.

— Е, сега навярно си спомнихте? — попита Холм.

— Хмм! Не зная дали едното има връзка с другото.

— Кое?

— Не бива да говоря по този въпрос.

— Да не би да сте положили свещена клетва, че ще мълчите?

— Това наистина, не.

— Е, в такъв случай няма да изгубите отвъдното си блаженство, ако ни подхвърлите един малък намек за онова, което си мислите в момента.

— Аз действително бях уведомен за едно посещение.

— За двама души?

— Да.

— Един хер и една дама?

— Да.

— За кога?

— За вечерта между единайсет и дванайсет часа.

— Кой направи резервацията?

— Един непознат мъж. Беше поръчал изискана супе^[4].

— В отделна стая?

— Да.

— Щом не е било споменато никакво име, вие, така да се каже, поемате известен риск.

— В какъв смисъл?

— Една такава супе струва пари.

— Не е евтина, наистина.

— Вие ще се подготвите за двама души. Но какво ще стане, ако не дойдат?

— О, аз се застраховах!

— По какъв начин?

— Поисках гаранция.

— Дадоха ли ви я?

— Мъжът, който направи поръчката, ми предаде двайсет гулдена.

— Това е нещо друго.

— Значи вие мислите, че това ще бъдат Стодижел и Леда?

— Да.

— Хм! И аз си помислих нещо подобно. Работата беше много тайнствена, тъй като те не искаха да бъдат разпознати.

— Но вие все пак ще ги видите!

— Не.

— Не разбирам.

— Беше ми казано да не се учудвам, ако дамата и господинът носят маски на лицата. Щели веднага да се отправят към стаята си и желаели да бъдат обслужени от мен. След супето трябвало да се оттегля. Двайсетте гулдена били за моя гаранция. Изцяло от само себе си се разбира, че не бе поискана супе за такава цена.

— Значи тоя мосю Стодижел иска и той веднъж да се покаже ларж. Бихте ли ми оказали една услуга?

— Каква?

— Бих желал да подслушам двамата.

— Искането не е ли прекалено голямо?

— Според мен не.

— Аз трябва да съблюдавам интересите на гостите си.

— Аз също съм ваш гост.

— Но изисквате злоупотреба с доверието.

— Вие да не би да се ползвате с доверието на тези двамата, за които дори не знаете кои са?

— Хмм!

— Няма ли и за вас да бъде по-добре, ако ги подслушам? Кой знае какво кроят! Може би тази супе е само претекст. Освен това знаете, че на нас репортерите трябва да се гледа горе-долу като на полицаи.

— Зная много добре, че се ползвате с уважение в полицията.
— Ами ако точно в този случай имам крайно належаща причина да знам кои са тези двамата и какво си говорят?
— Ех, само да знаех, че няма да научат нищо за подслушването.
— Ваша работа е да се погрижите за това.
— От вас няма да излезе?
— Не.
— Е, добре, ще изпълня желанието ви. Елате, моля, после с мен до стаята, в която двамата ще се хранят. Ако познавате помещението, ще ви бъде по-лесно да кажете как да уредим нещата.

[1] В том 65, Карл Май, Събр. съч. „Непознатият от Индия“, Соломон Леви се явява под името Соломон Розенбаум — б.нем.изд. ↑

[2] Паспарту (фр. passepartout) — шперц; входна карта, важаща за всички представления — б.нем.изд. ↑

[3] En vogue (фр.) — на мода — б.пр. ↑

[4] Супе (фр. souper) — късна вечеря, обикновено след представление — б.пр. ↑

ГЛАВА 7

ТАУ-МА

След като се раздели с Макс Холм, театралният слуга Вернер отиде до архиваря на театъра, за да вземе партитурата за „Кралицата на нощта“. Занесе я на капелмайстора. После си тръгна с радостно сърце към къщи заради сумата, която беше получил от Холм. Той също живееше в една задна постройка. Мизерното му жилище се намираше на четвъртия етаж, а прозорците гледаха към двора.

По път накупи някои неща за ядене и още отсега си представяше радостните лица, които следваше да се очакват при вида на хляба и колбаса.

Но когато остави зад себе си последното стълбище, насреща му отекнаха вопли и силен, многогласен плач. Спря и се послуша. Нямаше съмнение, звуците, които чуваше, идваха от собственото му жилище.

— Боже Господи, какво става! Какво се е случило пак! — прошепна изплашено. И прибави с отчаяние: — Нима неволята никога няма да свърши?

Отвори вратата. Малката стая беше пълна с хора, но всички те, с изключение на двама, бяха от семейството. В помещението тегнеше ужасна миризма, по-точно казано — воня. Беше толкова силна, че въпреки студа бяха отворили прозорец. Идваше от една женска фигура, която се сгушила в ъгъла на едно трикрако дървено столче с напълно забулено лице.

Двамата, които не принадлежаха към семейството, стояха по средата на стаята. Носеха униформи. Единият държеше в ръката дълъг лист, а другият — някаква малка ламаринена кутия, чието съдържание не можеше да се види.

По-малките деца плачеха високо. Една израсла дъщеря разговаряше с двамата служители. Имаше бледо, но много правилно оформено лице и висока, закръглена фигура. Ако госпожа Грижа не беше се настанила в бедняшкото жилище, това момиче сигурно щеше

да бъде голяма, ослепителна красавица. Като влезе и съгледа двамата униформени, театралният слуга спря уплашено.

— Добър ден, майне херен — пропелтечи.

— Добър ден — отговори единият. — Кой сте вие?

— Казвам се Вернер.

— Значи този, който ни трябва. Ето, четете!

Даде му листа. Вернер опита да чете, ала очите му се плъзгаха по хартията.

— Трийсет и два гулдена — каза служителят.

— Боже мой! Толкова много! — изговори с мъка Вернер.

— Да, сумарно.

— Не съм си го и помислял.

— Не? Е, драги ми, данък доход, църковни и училищни облагания, общински такси, всичко трийсет и два гулдена, ако се плати в срок!

— И кога трябва да платя?

— Веднага!

— Нямам толкова много.

— В такъв случай ще трябва да секвестрираме имуществото.

— Боже Господи! Но аз помолих за освобождаване от някои задължения!

— Да, били сте при хер градоначалника.

— Той ми обеща да вмъкне някоя добра дума за мен.

— Наистина го е направил.

— Значи не би следвало да ми налагате секвестър?

— Застъпничеството не е помогнало. Заседанието на общинарите е взело решение вкупом за всички закъснели длъжници. Вие получавате твърда заплата и следователно знаете на какво можете да разчитате.

— Но вие виждате тази многобройна фамилия!

Мъжът сви рамене.

— И тази болна!

— Работата действително е лоша! Но как да съществува градът, ако никой не плаща данъци?

— Бихте могли да проявите търпение.

— Тогава дългът ще нарасне. Ще можете ли по-късно да платите?

Вернер сведе мрачно поглед към земята и замълча.

— Виждате, че нямате отговор. Решението на съвета е взето. Трябва да знаете, че има само два изхода: плащане или секвестър.

— Не бих могъл да събера тази сума.

— При това положение можете да се обърнете единствено към управителя на Организацията за защита и помощ на бедните.

— Опазил ме Бог!

— Защо?

— Той ще ме прати в приюта за бедни.

— Тук сте по-зле отколкото в приюта. Онази там жена ви ли е?

— Да.

— Какво ѝ е?

— Има рак на лицето.

— По дяволите! Защо не я заведете в някоя клиника?

— Това струва пари.

— Тогава в Градската болница, отделението за бедняци.

— Тя не иска. Страхува се от лекаря.

— Плащате ли си всъщност наема за жилището?

— Да — отговори Вернер неуверено.

— Хмм! И как търпи хазаинът такава болест в къщата си? Болната би следвало да се махне оттук. Задължително! Ще трябва да доложим случая на полицията от „Социални грижи“, тя да се разпорежда по-нататък.

— Моля ви, за Бога, не го правете, майне херен!

— Е, исках само да ви направя няколко намека, за да не подценявате положението си. Една такава болест може да бъде оставена без внимание само ако си плащате редовно данъците и уреждате всичките си други задължения. В противен случай Комитетът по бедността трябва да поеме нещата в свои ръце. Нашата задача днес е да ви питаме дали можете да платите посочената сума.

— Не.

— Тогава ще трябва да секвестрираме имуществото.

Децата отново избухнаха в силен плач. Бащата ги успокои с няколко думи и каза после на служителите:

— Майне херен, вземете каквото можете да вземете!

— Покажете ни всичко, което имате.

Това стана. Служителите проявяваха разбиране към нищетата, която им се хилеше от всички ъгли. Може би щяха да намерят някои неща за вземане, но единият каза:

— Имаме трудна професия, хер Вернер. Трябва да изпълняваме дълга си, а от друга страна не ни доставя удоволствие да увеличаваме страданието на бедстващите. Да кажем, че абсолютно нищо нямате, никак не върви. Все нещо трябва да секвестрираме. Но какво?

Огледа се още веднъж в стаята. После каза:

— Там е окачен един стар стенен часовник. Него ще вземем.

— О, не, не! — помоли Вернер.

— Защо?

— Той е спомен от моите родители — единственото, което още имам от тях.

— Той не струва и двацет кройцера.

— Зная, но въпреки това на всички ни е мил на сърцето. Имате ли всъщност право да го конфискувате?

— Законът казва, че всяко семейство трябва да има часовник. Но нали точно срещу прозореца ви е часовникът на кулата.

— Вечер не можем да го виждаме.

— Вече казах, че непременно трябва да секвестрираме нещо. В противен случай се подхвърляте на опасността да бъдете изпратен в приюта за бедни.

— Каква несрета!

— Е, аз ви мисля доброто. Дайте ни часовника. Той ще бъде изложен на търг и сигурно никой няма да предложи нищо за него. Тогава лесно ще можете да го купите.

— Наистина ли така трябва да стане?

— В приюта за бедни ли искате да отидете?

— Добре! Вземете часовника! Трудно ми е да се разделя с него, но няма как.

— Обещавам да ви уведомя кога ще се състои търга.

Взе часовника от стената и си тръгна заедно със своя колега.

— Пак ще си го купим — утеши Вернер децата си, на които присъствието на униформените служители бе вдъхвало страх.

— Мина добре — обади се описаното преди малко момиче. — Това бяха двама честни мъже. Аз мислех, че ще ни вземат всичко, всичко!

— Така не става, мила Емили. За защита на сиромашията също има закони. Не може всичко да бъде секвестрирано.

— Питаха за пари. Колко добре, че нямаме такива.

— Усмиваш се толкова тъжно. Емили, ние имаме пари.

— Имаме? И къде?

— Тук.

Бръкна в джоба и изпразни портфейла си. Всички членове на семейството се стекоха да се насладят на гледката.

— А тук имаме ядене.

При влизането си беше оставил пакетчето с продуктите на един стол до вратата. Сега го взе. При вида на хляба малките високо заликуваха. Той взе ножа и започна да го разрязва.

Всички с изключение на Емили ядоха. Тя отново бе седнала при работата си.

— Не си ли гладна? — попита бащата.

— Не — отговори тя.

Той знаеше, че отдавна не е яла. Беше убеден, че гладува.

— Емили! — помоли.

Тя вдигна овлажнял поглед към него и попита полугласно:

— Откъде ще вземем трийсет и два гулдена, татко?

— Сега не мисли за това. По-добре яж!

— Не мога. От кого имаш парите?

— От хер Холм.

— Зае ли ти ги?

— Да.

— Добрякът! Та нали му дължеше още!

— Въпреки това, вместо да ме подсеца, ми предложи и тези.

— За колко ще стигнат! И после...!

Извърна се, за да скрие покапалите от очите сълзи.

— Бог ще помогне!

— Мислиш, че гулдените ще заваят от небето? Господи, само работата ми да се плащаше по-добре! Приюта за бедни!

Потръпна.

В този миг на вратата се почука и без да дочака покана, влезе един дълъг, мършав мъж. Цялото му лице беше в бръчки, а погледът — суров, остър и непостоянен като на граблива птица.

— Добър ден! — поздрави той.

— Добър ден! — отговори Вернер, а Емили се извърна, без да отвърне на поздрава.

— Как е? Как е? — попита мъжът. — Пфу, каква воня! Я отворете още един прозорец!

— Твърде студено е, хер Золбриг.

— Но тази смрад заразява цялото жилище!

— Ще го окадим!

— Сигурно с тамян и миро? — попита Золбриг със зле прикрита ирония.

— Не, с хвойнови зърна. За тамян и миро нямаме пари.

— Нямате пари? Това ме подсеща за причината, която ме доведе при вас. Преди малко стоях горе на прозореца си и видях двама мъже да минават по двора. Посещение ли имахте, хер Вернер?

— Да. Двама от данъчното.

— Какво искаха?

— Да платя няколко такси.

— Платихте ли ги?

Вернер се прокашля смутено.

— Не? — продължи Золбриг. — Така си и помислих, защото ви бяха взели часовника.

— Аз ще си го откупя.

— Хубаво! С една такава стара наследствена вещ не е леко да се раздели човек. Но, драги хер Вернер, вчера ми писа хер съветникът. Пита ме не се ли сецам за задълженията си.

Спря по средата и погледна дебнещо Вернер. Понеже този нищо не отговори, продължи:

— Сецате ли се какво има предвид?

— Не.

— Това ме учудва. Та вие най-добре би трябвало да го знаете!

— Имате предвид неизплатения наем?

— Да. Хер съветникът е собственик на къщата. Аз съм негов администратор. Трябва да събирам и му изпращам жилищния наем. От вас вече две тримесечия не съм получавал нищо. Знаете ли какво пише по-нататък хер съветникът?

— Не.

— Казва, че ще ме лиши от администрацията, ако не изпратя в рамките на три дни този неизплатен наем.

— Пошегувал се е!

— Пошегувал? Какво си мислите! Говори сериозно. Сега видях, че ви секвестрират имуществото. Трябваше веднага да дойда. Нали не сте дали пари на данъчното?

— Не.

— Радва ме, защото при това положение ще можете да платите на мен. Наемът стои на по-предно място от данък дохода и общинските такси. Донесох и квитанцията. Ето я, драги хер Вернер!

Поднесе му документа. От бръчките на лицето му струеше лицемерно дружелюбие. Той много добре знаеше, че няма да получи пари. Не беше получил писмо от хазяина. Искаше само да постигне целта, която вече от дълго време преследваше.

— Е, действайте! — каза, когато Вернер се позабави.

— Не мога, хер Золбриг.

— Защо?

— Не мога да взема квитанцията, защото днес нямам пари.

— Нямате? — попита администраторът с тон на удивление.

— Не.

Золбриг го погледна изпитателно, изсмя се късо, поклати глава и каза:

— Нямах представа, че сте такъв шегобиец.

— О, за съжаление не се шегувам!

— Дрън-дрън! Вие и да нямате пари! Изобщо не мога да си го представя! В противен случай едва ли щях да ви отпусна отсрочка!

— Съжалявам, че толкова много сте се заблуждавали в материалното ми положение!

— Вие продължавате да се шегувате? Драги ми хер Вернер, та нали получавате твърда заплата!

— Но каква!

— Щедрите бакшиши!

— Да бе!

— Отделно за програмите за представленията, театралните бинокли!

— Това се отнася за разпоредителя по ложите.

— Въобще приходите ви са нещо добро!

— Моля, моля, не се гаврете, хер Золбриг!

— Да се гавря? Та аз говоря сериозно!

Вернер смръщи чело и отвърна:

— Зная, че ви е известно моето положение — колко е многобройно семейството ми и какви жертви изисква болестта на моята жена.

Тук домоуправителят повдигна вежди, отстъпи крачка назад и възкликна:

— Олеле! Значи е вярно онова, което чух!

— Какво сте чули?

— Че не притежавате нищо, нищичко!

— Горедолу са ви казали истината. Аз не притежавам нищо, освен тези безчет гърла, тези малко вещи и една чиста съвест.

— Но наемът, наемът!

— Не мога да направя нищо друго, освен да помоля за още известна разсрочка.

— Не става. Та нали ви казах какво ми писа хер съветникът!

— Аз съм убеден, че ще потърпи още, ако му представите правилно моето положение.

— Не бих посмял да го направя! Нали чухте, че ще ми отнеме администрацията. Вече направих повече, отколкото мога да понеса отговорност. Ако знае, че в къщата му се намира болна от рак, зле ми се пише. Всъщност би трябвало да се обадя на полицията от социалните грижи.

— Няма да ни причините такова нещо, хер Золбриг.

— Хм! Това е мой дълг! Каква полза имам от проявата на снизхождение? Само вреда!

— Може би ще ми се удаде случай да ви се отблагодаря!

— Вие? На мен?

— Да. Ще го сторя с удоволствие.

— Хмм! Ако съм сигурен, че говорите сериозно...

— Сериозно е.

— Е, при това положение работата може би ще се уреди, скъпи ми хер Вернер.

— Имате предвид наемът да бъде отсрочен?

— Отсрочен, не. Аз съм длъжен да го изпратя. Но бих могъл да ви заема сумата.

— Вие? На мен да заемете? — изплъзна се от устата на Вернер.

Знаеше, че домоуправителят е отявлен пинтия. Всички обитатели на къщата го знаеха.

— Да, ще ви заема парите, и то без лихва.

Вернер му подаде ръка и каза с треперещ от радостно вълнение глас:

— Бог да ви се отплати, хер Золбриг! Никога няма да го забравя!

— Хайде стига, стига! — ухили се администраторът. — Ще се погрижа също жена ви да бъде настанена при добри медицински условия. За нея това е толкова необходимо.

Тази голяма доброта все пак се стори на слугата от театъра малко подозрителна. Той погледна въпросително Золбриг.

— Съмнявате ли се? — попита онзи.

— Не знам с какво съм заслужил такава отзивчивост.

— Е, може и да не сте я заслужили, но мисля, че ще изпълните едно мое желание.

— С удоволствие, стига да мога.

— Дайте си ръката!

Протегна ръка, но Вернер каза:

— Първо трябва да знам дали наистина мога.

— Можете!

— И какво е то?

— Е, знаете, че съпругата ми почина...

— Това беше преди три години.

— Досега живях все като бекярин. Това е крайно неудобно и тягостно.

— Трябва пак да се ожените.

— Да се ожения? О, не! Не е наложително. Но искам да взема някое лице, което да се грижи за домакинството ми и да поддържа жилището в ред.

— Значи някоя икономка?

— Да.

— Човек трябва доста да си помисли, преди да повери домакинството си на непозната личност.

— О, тя не е непозната.

— Аха, вие вече имате на ума си някоя?

— Да.

— Сигурно някоя вдовица, съобразно възрастта ви?

— Какво наричате вие възраст? И какво общо има възрастта с тая работа? Ако исках да се женя, годините щяха да бъдат от значение. Но понеже имам нужда от икономка, няма да взема да ти избира някой грохнал бабишкел, я. Не, лицето, което имам предвид, е младо момиче.

— А, ясно!

— Да. И това може само да ви бъде приятно.

— На мен? Как тъй?

— Ще имате един сътрапезник по-малко.

Вернер направи изненадана физиономия.

— По дяволите! — реагира той. — Правилно ли ви разбирам?

— Много вероятно. Избрал съм икономката си от вашето семейство.

— Тъй, тъй! И коя е тя?

— Емили.

— Емили? Ваша икономка? — възкликна Вернер, който намери тази идея както странна, така и подозрителна.

— Да.

— И как стигнахте до тази мисъл?

— Много просто. Емили е млада, здрава и работлива. Тя е точно това, което искам.

— Съжалявам, но аз не мога да се лиша от нея.

— Защо?

— Тя трябва да работи и печели.

— При мен ще печели повече. Аз ще ѝ давам много добра заплата. А каквото припечелва странично, ще си бъде пак нейно.

— Хм! Искате да кажете, че всеки ден ще идва при вас за определено време, сиреч ще ви бъде прислужница?

— Не. Тя ще живее при мен.

— Мътните го взели! Няма да стане!

— Защо?

— Дъщеря ми при свободен мъж? Къде ви е умът!

— Глупости! Никой няма да пита свободен ли съм, или не. Вие ми предоставяте Емили, аз ѝ плащам надница и ви заемам парите за наема. Ето ръката ми! Уговорено? Стиснете я!

— Търпение, търпение! Все пак не знам какво ще каже Емили.

— Какво има толкова да казва? Тя ще бъде много доволна от промяната на своето положение. Нали?

Последният въпрос бе отправен към дъщерята на Вернер.

Золбриг приближи и сложи подкупващо ръка на рамото ѝ. Тя я отхвърли с рязко движение и не отговори.

— Е, Емили? — попита баща ѝ.

— Оставам при теб — отговори тя.

— Не приемаш мястото?

— Не.

— Стой! Не толкова бързо! — предупреди Золбриг. — Една такава работа изисква зряло да се размисли. При мен вие ще бъдете много добре!

— Благодаря — каза Емили.

— Ще ви дам време за размисъл!

— Не е необходимо да размислям. Моето мнение вече ви е известно, хер Золбриг. Подобна работа аз няма да взема, а още по-малко при вас!

Каза му го сериозно и открито в лицето. Баща ѝ стоеше до тях и не знаеше как да си обясни нещата. А Золбриг се усмихна студено, самоуверено и каза:

— Не бързайте, Емили. Убеден съм, че ще се преместите при мен.

— Никога!

От очите му се стрелна заплашителна светкавица. Той каза с предупредителен тон:

— Все пак ще размислите.

— Вече размислих!

— Бъдете разумна, мило дете!

Сложи отново доверително ръка върху рамото ѝ и продължи:

— Предлагам ви висока заплата. Ще можете да подпомагате родителите си и...

По-нататък не продължи. Тя стана от мястото си, отърси се много енергично от ръката му и избяга в съседната стаичка.

— По дяволите! Доста сърцато! — отбеляза баща ѝ.

— Явно имате много пари, щом отблъсквате предложението ми.

— Тя много държи на родителите си. Не ѝ се ще да ни напусне. Не ѝ го слагайте на сметка, хер Золбриг!

— Не, няма да ѝ го слагам на сметка, но въпреки това сметка трябва да правя!

Физиономията му прие такъв замислен израз, че Вернер попита:

— Върху какво да правите сметка?

— Е, аз ви предложих помощта си...!

— Да. Аз съм ви безкрайно благодарен и се надявам, че няма да я оттеглите.

Золбриг сви рамене и каза:

— Тази надежда е много наивна.

— Как така?

— Няма да можете така скоро да ми върнете парите. Аз разчитах малко по малко да ги приспадна от заплата на дъщеря ви. Човек трябва да има гаранция, а в този случай аз щях да бъда подсигурен.

— Мислите, че сега не можете да ми заемете сумата? — попита Вернер изплашено.

— Да, така мисля действително.

— Хер Золбриг! Няма да го направите!

— Определено ще го направя. Ако Емили беше приела предложението ми, щях да ви помогна. Но така е невъзможно. Щях да поема отговорността и пред хазяина. И да разбереше за болестта на жена ви, от съображение към мен щеше да прояви снизхождение. Нямах да прогони майката на моята икономка, я. Но сега се виждам принуден да изпълня своя дълг.

— Мили Боже! Не бъдете толкова суров с нас, хер Золбриг!

— Аз ви показах, че имам добро сърце, но дългът стои над чувствата. Сега ще трябва да прекратя договорните отношения с вас.

— Боже Господи!

— Да, и то по съдебен път.

— Няма да ни причините такова нещо!

— Трябва да го сторя от съображение за сигурност. Заради просрочения наем и противната, заразна болест трябва съдебно да прекратя договора ви за жилището. Освен това съм длъжен да обърна внимание на полицията по социалните грижи върху жена ви. Разбира се, ще получа порядъчно мъмрене, че отдавна не съм го направил.

Вернер се изплаши. Сълзи изпълниха очите му и когато децата ги забелязаха, веднага заплакаха заедно с него.

— Искате да ме съсипете! — промълви задавено той.

— Не, дъщеря ви иска да ви съсипе!

— Остава ми единствено да се хвърля в реката!

— Вашата дъщеря ще носи отговорността за това. Нали не приема помощта, която ви предлагам!

— Моля, почакайте още миг! Ще поговоря още веднъж с нея!

— Да, сторете го. Може би ще ѝ дойде умът.

Вернер отиде в стаичката. Емили седеше там на едно мизерно легло, подпряла ръка с длан.

— Тръгна ли си? — попита.

— Не. Заплаши ме със съдебно прекратяване на договора. Никога не съм мислил да те пращам за слугиня, но ако приемеш предложението му, ще ни помогнеш.

— Не мога.

— Защо?

— Аз няма да бъда негова икономка.

— А каква иначе?

Тя се изчерви силно и отговори със запъване:

— Би могъл да се досетиш!

— А! Така! Имаш ли основателна причина да го предполагаеш?

— Не една, а много.

— Мога ли да ги узная?

— Не е необходимо да ти ги изброявам поотделно. Никога не съм говорила по този въпрос, но той отдавна ме преследва. Дебне ме, върви подире ми, прави ми разни предложения...

— Предложения? Как? Да не би лоши?

— Осмелявал се е дори да ми предлага пари.

— Наистина ли?

— Вече няколко пъти.

— При това положение си права, че не искаш да се преместиш при него. По-добре да стигна дъното. Добрият Бог ще помогне.

Върна се в стаята.

— Е? — попита Золбриг, при което победоносната му физиономия показва какъв отговор очаква.

— Не иска.

— Чумата го взела! Наистина ли?

— На никаква цена!

— Но вашата дума би трябвало все пак да се чува! Нали сте баща, тя трябва да се подчини.

— В този случай ще е много неразумно от моя страна да ѝ наложа волята си.

— Неразумно? Защо?

— Защото няма как да не ѝ дам право.

— Аа, тъй, тъй! — проточи Золбриг. — Но вие само преди малко желаехте да се съгласи с предложението ми!

— Преди малко не знаех онова, което знам сега.

— Е, какво знаете сега?

— Не е необходимо тепърва да ви обяснявам. Моята дъщеря е почтена девойка. Не се продава.

— По дяволите, из един път възприехте горд език! Май съвсем забравихте, че само преди малко ви секвестираха имущество?

— Това може да се случи и на най-честния мъж, ако е беден и го сповети нещастие.

— И че дължите наем?

— Ще го платя с времето.

— С времето? Такова време аз не знам. Знам само времето, което е уговорено в контракта, а това време вече мина. Да съкратим процедурата. Имате ли пари?

— Не.

— Добре. Веднага отивам до учреждението да анулирам съдебно договора, а после ще доложат в полицията, че жена ви трябва да се махне, понеже страда от гнусна болест. Имате ли нещо против?

— Какво мисля и какво мога да кажа, знаете много добре. Постъпете така, че един ден да можете да отговаряте пред Бога.

— Не ми излизайте с тези благочестиви дрънканици! На първо място трябва да върша онова, за което мога да отговарям пред собственика на тази къща. И така, не ми дават дъщеря си за икономка?

— Не.

— Да ви вземат дяволите!

Излезе устремно и шумно затръшна вратата след себе си. В гнева си въвн изобщо не внимаваше и се сблъска с един мъж, който тъкмо се качваше по стълбите.

— Дръвник! — насоли го Золбриг.

— Простак! — отвърна другият.

— Грубиян!

— Селяк!

— Магаре! — изрева домоуправителят нагоре, когато беше стигнал вече най-долното стъпало.

— Овча глава! — отекна към него от най-горното стъпало.

И онзи, който беше изговорил тази ласкава дума, продължи да мърмори на себе си:

— Чудесна къща! Четири етажа да изкатериш, дъхът да ти излезе, да те блъскат и после още да те поругават с дръвник, грубиян и магаре, това действително вече е върхът на всичко, което човек може да очаква!

В яда си забрави да почука. Отвори вратата и съгледа бащата и Емили в сърдечна прегръдка, обградени от многолюдното семейство. Дъщерята плачеше, а после заговори с утешителен тон:

— Не можех да приема, мили татко. Невъзможно беше.

— А аз нямаше да се съглася, дори и да беше искала. Но ще трябва да си понесем последиците.

— Аз се уповавам на добрия Бог!

— Това е единственото и същевременно най-доброто, което можем да правим, защото... а, мосю Жан!

Беше съгледал застаналия до вратата мъж. А той бе слугата на интенданта.

— Едно семейно тет-а-тет! — каза той. — Съжалявам, че ви обезпокоих!

— Извинявайте! Елате по-насам!

— Фуу, фуу! — изпуфтя Жан, като извади носната си кърпа и я поднесе към носа. — Какъв е тоя парфюм? От какво ухае така стаята ви? А, оттам! Кое е това човешко същество?

— Жена ми.

— Какво ѝ има? Защо си е забулила главата?

Интендантът в никой случай не биваше да узнае, че жената на театралния слуга страда от рак. Но какво да отговори Вернер? Трябваше достоверно да може да обясни носещото се из стаята зловоние. Тъй като не му хрумна нещо друго, каза:

— Има възпаление на средното ухо.

— Но защо вони така?

— Лекарят ѝ предписа да се натрива с *asa foedita*.

— Пфу, по дяволите! *Asa foedita* не е ли ферула?

— Да.

— Никога не съм чувал, че ферулата се натрива в ухото, но във всеки случай е по-добре отколкото в носа! Да си казвам приказката и да се махам! Хер интендантът желае незабавно да ви види. Адио, Вернер! Пожелавам скорошно оздравяване и после някое по-приятно втриване! Asa foedita, ферула, страшно нещастно лечение за ухо!

Той се измъкна по най-бързия начин и се спусна пъргаво по четирите стълбища.

Долу в двора стоеше... Золбриг. Беше здравата ядосан на човек, с когото се бе сблъскал и който се бе осмелил да отвърне на него, домоуправителя, по такъв неподобаващ начин. Каза си, че въпросният скоро ще излезе. И го чакаше.

Когато Жан сега се появи, дори богато обшитата със златни и сребърни галони ливрея ни най-малко не смекчи яда на чакация. Той метна един вбесен поглед на лакея, но от предпазливост каза като на себе си:

— Нахално!

Жан веднага схвана, че има пред себе си човека, с когото се бе сблъскал, и отговори:

— Простащина!

— Невъзпитано! — контрира Золбриг точно, когато Жан минаваше край него.

— Хлапащина! — отвърна другият.

— Низостно! — избълва сега домоуправителят с доста добре доловим глас.

Тогава Жан се обърна вече при дворната врата и отговори с най-презрителния тон, на който беше способен:

— Азафоедитаферулщина!

И продължи с горди крачки.

Обстоятелството, че беше изпратен от своя господар при театралния слуга, си имаше своята особена причина...

Режисьорът се яви при интенданта да му доложи, че Ида Белман внезапно се е разболяла. Интендантът поклати глава и каза:

— И за да ми направите това дори само по себе си крайно безинтересно съобщение идвате лично при мен?

— Безинтересно, хер интендант?

— Ами да! Тая Ида Белман нали е само една статистка! Нейното неразположение ни най-малко не ни засяга и още по-малко е в състояние да ни постави в затруднено положение.

— Ще си позволя да призная тъкмо обратното, че ме поставя в най-голямо затруднение!

— Не разбирам.

— Уважаемият хер забравя, че довечера ще се играе екзотичният спектакъл „Звездата на харема“.

— Не съм го забравил. Но какво общо има този спектакъл с Ида Белман?

— Твърде много дори. В тази пиеса Белман има значителна роля.

— Белман, една статистка, значителна роля?

— Да. Тя представлява любимката на султана.

Едва сега интендантът си припомни някои подробности от спектакъла. Понадигна се от стола и каза:

— Любимката на султана? А, спомням си!

— Тя няма действително никакви реплики, а и иначе не се намесва активно в действието, но въпреки това е главно лице в пиесата, понеже...

— Понеже е красива! — вметна интендантът.

— Да. И, за съжаление, се изисква красота, каквато обича ориенталецът.

— Кое то означава здрава, закръглена, сладострастна. Лежи на тъмната отоманка почти изцяло разголена, само тук и там покрита с полупрозрачен воал. Ммм, прелестна картинка! Белман изключително добре подхожда за ролята.

— Но напоследък нещо поотслабна, хер интендант. Мисля, че я разяжда някакво нещастно увлечение. Формите ѝ доста изгубиха от пищността си. А сега пък това неочаквано неразположение!

— Та толкова ли е зле, че въобще не може да се яви?

— Действително!

— И какво ѝ има?

— Зъбобол.

— Хайде стига бе! Заради някакъв си зъбобол ще отсъства! Публиката няма да ѝ надзърта в устата!

— Да ме прощавате, хер интендант! Публиката действително няма да ѝ надзърта в устата, но ще я зяпа в лицето.

— Е, е, че толкова ли е загрозено?

— Бузата ѝ така се е подула, сякаш са ѝ лепнали половин тиква.

— Проклятие!

— Убедих се в това. Бях при нея.

— Е, тогава нейното място ще заеме някоя друга.

— Но коя?

— Хм! Имаме достатъчно статистики!

— Но ни една с необходимите форми. Публиката познава пиесата. Хиляди очи ще бъдат приковани в любимката на султана. Не можем да дадем ролята на някоя охтичава скубла.

— Тук един добър съвет ще ни бъде от голяма полза. Какво каза директорът? Бяхте ли при него?

— Да. Той както винаги веднага му намери колая.

— Е, значи работата е уредена! Защо тогава ви праща и при мен?

— Защото се иска вашето решение и може би също тежката ви дума.

— Как така?

— Веднъж вече ни се случи нещо подобно. Може би хер интендантът ще си спомни ефектната пиеса „Силата на красотата“!

— Разбира се, разбира се! Великолепна пиеса! Тогава ни донесе доста парици.

— Белман пак се беше разболяла!

— Правилно, вярно! Аа, разбирам! Тогава ми беше обърнато внимание върху онази Вернер.

— Емили Вернер, дъщерята на театралния слуга.

— Да, тя беше разкошна, запленияваща. Такава картинка на поразяващата женственост вашият подиум още не беше виждал!

Споменът подтикна интенданта към възторжени изблици.

Режисьорът продължи:

— По тази причина хер директорът подхвърли...

— Сега пак да привлечем Вернер?

— Да.

— Добре! Идете при Вернер и му го съобщете!

Режисьорът повдигна усъмнено рамене и каза:

— Спомням си, тогава Вернер се врече, че никога вече нямало да даде дъщеря си на наше разположение. Хер директорът също го знаеше и ме посъветва да дойда при вас, тъй като може би ще се наложи да му се упражни някакъв натиск.

— Мислите, че Вернер ще се опъне?

— Да.

— Би било смешно!

— Аз обаче го считам за способен. Той самият в никой случай няма да намери отказа за смешен.

— Ще видим. Сега ще наредя да дойде.

— Тогава най-покорно моля момичето да ми бъде изпратено за репетиция.

— Нали днес преди обяд репетирахте?

— Но без нея. Тя трябва все пак да усвои позата.

— Кога да дойде?

— Колкото може по-скоро.

— Ще се погрижа за това. Аудио!

Режисьорът си тръгна. Интендантът тъкмо искаше да позвъни на слугата си, когато той влезе.

— Трябва да доложа за един посетител, хер интендант — каза.

— Кой?

— Брат ви току-що пристигна.

На театралния ръководител пролича, че се зарадва от вестта.

— Къде е? — попита той.

— Тъй като режисьорът беше при вас, го отведох в гостната. Но веднага ще дойде.

— Чудесно! Знаеш ли къде живее театралният слуга Вернер?

— Улицата и номерът ми са известни, макар и да не съм ходил още там.

— Иди и му кажи веднага да дойде! Но да почака, ако брат ми е още при мен.

Жан тръгна. Скоро след това отвън се чуха кънтящи стъпки и влезе един мъж, в когото цирковият ездач си личеше отдалеч. Имаше прилика с интенданта, но беше далеч по-млад и по-силен. Носеше фрак, бял брич за езда, високи ботуши с шпори и неизменните ръкавици с обърнати маншети.

Братята се поздравиха сърдечно. На един страничен бюфет имаше бутилки вино. Интендантът напълни две чаши и след като бяха изпразнени, каза:

— Ти ме изненада радостно, още повече че не ми се беше обадил за идването си. Тук ли смяташ да поработиш?

— Не. Не искам да навлизам в твоя периметър.

— Много разумно от твоя страна. Да не си тръгнал с трупата си на турне?

— Да. Искаме да дадем представление в Роленбург. Чу ли, че се сдобих с цирк?

— Да. Сега стана най-сетне директор! Колко време ще останеш тук?

— Само до утре. Трупата ми още не е така добре сплотена, следователно присъствието ми е наложително.

— Имаш ли добра работна сила?

— Много съм доволен.

— Висша езда? Дресура на коне?

— От всичко по малко. Имам отлични клоуни дори една исполинска дама.

— Как? Какво? Представяш се с исполински дами?

— Защо не?

— Не е ли доста посредствено?

— Никак дори. Публиката е едно многоглаво същество и всяка глава иска да бъде удовлетворена. Един добър съдържател на ресторант трябва да има стриди и хайвер за гастрономите и ракия и сирене за надничарите. Така и аз трябва да се грижа за задоволяване всички направления на вкуса. Впрочем моята исполинка действително си заслужава да се види.

— Как се казва?

— Аврора.

— Много зазоряващо се име! А как се казва в действителност?

— Аврора е истинското ѝ име. Цялото е Аврора Борман.

— По дяволите! Да не би да е роднина на така наречения исполин Борман?

— Да. Той е неин брат. Един друг брат е също артист — акробат-въжеиграч и атлет, мисля. Тези Борман сякаш принадлежат на отколешните времена, когато великаните са обръщали планини и

изпивали цели реки. Аврора работи много добре. Носи ми пари горе-долу колкото моята Тау-ма.

— Тау-ма? Какво е това?

— Не знаеш ли?

— Не.

Цирковият ездач си наля чаша вино, изпи я и каза:

— Братко, съжалявам те!

— Защо?

— Претендираш да си звезда на небосклона на изкуството, а дори не знаеш какви изкуства има!

— Я стига! Аз никога не съм чувал тази непозната дума.

— Аз също не знам от какъв език произхожда.

— И какво трябва да се разбира под това?

Цирковият ездач се надигна, зае позата на глашатай и се провикна:

— Дами и господааааа, насааааам, насааааам! Туууук ще можете да видите Тау-ма, най-голямото чуууудо на светаааа! Една млааада, приииказно красива дамааа, чието тялооо се състои самооо от горна чаааст и няма нитоооо корееем, нитоооо кракаааа!

— Стига! Стига! Не се намираме на някой събор или състезание на стрелци! — предупреди интендантът. — Естествено работата е лъжа?

— Лъжа? Какво искаш да кажеш с това?

— Е, тази дама въобще не съществува, нали?

— Охо! Съществува си.

— Само с горната част от тялото?

— Само с горната част.

— И без корем и крака?

— Без, без.

— Тогава това сигурно е някоя картина или торс от дърво, гипс или някакъв друг материал?

— Не. Тау-ма е жива.

— Глупости!

— Казвам ти, тя е жива!

— Вижда и чува?

— Да.

— И говори?

— Естествено!

— Яде и пие?

— Дори с най-голям апетит, когато, разбира се, има какво.

— Тогава тя действително е най-голямото чудо на света.

— Да, така е. Тя ми е донесла повече пари, отколкото всичките ми дресирани коне и кучета!

— Но как може да живее без корем?

— Това е именно чудото!

— Как може да яде и пие?

— Та това си е част от живота! Не може да гладува и жадува, я!

— Но щом яде и пие, нали трябва и да го смила?

— Тя го прави.

— С какво? Нали няма стомах?

— Охо! Горната част от трупа достига дотам, където талията преминава в хълбоците.

— Останалото липсва?

— Да.

— Но тогава тя няма нито черва, нито далак, бъбреци и другите там карантии?

— Да, това действително е ужасно! — ухили се цирковият ездач.

— Как може да смила?

— Е, първата част от смилането, доколкото това касае горната част на трупа, може да се наблюдава. Виждаш я как яде, пие, дъвче и поглъща. Втората част обаче не се извършва публично.

— Непонятно!

— Така казват всички зрители, макар че аз позволявам на всеки да си го изясни.

— Как? Човек може да я изследва? Не само с очи, но и с ръце да се убеди, че долната част от тялото липсва?

— Разбира се!

— Е, братко, ако ти наистина притежаваш такова чудо, трябва да си милионер. Къде го намери това същество?

— Само дойде при мен. Реализирах огромни приходи. И Тау-ма стана горда и претенциозна. Поиска дори да дели с мен, а когато отказах, офейка, забягна в нощната мъгла.

— Изфиряса?

— Буквално побягна, тъй като нямаше никаква възможност да отпътува.

— Дяволите да те вземат! Мислех, че няма долна част на тялото?

— Тя действително ѝ липсва напълно.

— И въпреки това е побягнала?

— Да, през девет баира!

— Но за бягане не трябва ли човек да има крака?

— Не е нужно да ми го споменаваш, та това го знае всяко дете, прескъпи ми братко!

— Сега ще те изхвърля през вратата, въпреки че си ми добре дошъл! Ако твоята Тау-ма е побягнала, трябва все пак да има крака!

— Естествено, че има!

— А преди малко нямаше?

— Нито следа!

— Значи ѝ израстват?

— Да. Тя има и няма крака. Между тези два факта има само един интервал от няколко минути или дори само секунди. Както казах, тя ми офейка. Сега трябва да я заменя с нова, друга Тау-ма.

— Мислиш, че съществуват повече такива същества?

— Милиони!

Интендантът наистина беше съвсем слисан. Той зяпна и се вторачи в брат си. Онзи се изхили високо и попита:

— Ти май си загуби ума, както и аз моето световно чудо?

— Почти съм склонен да го кажа.

— Е, дръж го здраво, иначе няма да можеш да проумееш това чудо, въпреки че съм готов да ти го обясня.

— Наистина не знам къде съм. Ако тази Тау-ма действително съществува, а не само в твоята фантазия, едва ли друг човек може да поражда по-голяма завист от теб. Парите трябва просто да се стичат към теб. Иначе добре ли е оформена?

— Нали ти казах, че е красавица!

— Но как стоят нещата с духа, разума?

— Напълно задоволително! Тя пише, чете и отговаря правдиво на въпросите.

— Без чужда помощ?

— Без чужда помощ, тъй като е едно интелигентно същество с много добри духовни заложи.

Интендантът поклати глава и каза:

— Сега вече отказа!

— Кой? Умът ти?

— Да.

— Е, ще му се притека на помощ. Признавам, че в цялата тая история има малко финес.

— Аа, значи все пак номер?

— Не точно. Та нали всеки може да се убеди, че долната част на тялото липсва. Вярно, всичките тези хора като че не знаят къде да я търсят тая долна част.

— Е, че къде другаде, освен под горната?

— Тя обаче не е там.

— Но не и над трупа!

— Не.

— Или на гърба!

— Също не. Тау-ма седи, по-точно стои на една люлка, тъй като за сядане ѝ липсва долната част на тялото.

— С талията?

— Да. Разрежи един човек по средата и сложи горната половина на една люлка. Ето, така изглеждат нещата.

— Хмм! Сега отгатвам какъв е номерът.

— Ее, какъв?

— Люлката е фиктивна?

— О, не. Тя наистина си виси от тавана. Всеки зрител може да я огледа и опипа.

— И също се движи?

— Да. Виси неподвижно или се движи — точно както иска публиката.

— И тоя полутруп се движи заедно с нея? Сиреч кандилка се насам-натам?

— Естествено! Всеки зрител може да гледа или пипа под люлката, за да се убеди, че действително е налице само горната част от тялото.

— Долната липсва под люлката?

— Да.

— Това не е във възможностите на човека!

— Ох, умни, учени люде, колко сте глупави всъщност, колко глупави! В случая няма измама в истинския смисъл на думата, но може да се говори за оптическа илюзия.

— Бих желал да го оспоря.

— Защо?

— Ако човек стои толкова близо, че може да попипа под люлката, то една оптическа илюзия въобще не е възможна.

— Нещата с твоята физика явно доста куцат. Тук не се иска да си Нютон или Хумболт, за да схванеш фокуса.

— Значи работата е все пак фокус?

— Да, разбира се!

— Долната част от тялото си е налице?

— Да.

— Но нали човек не може да я напипа под люлката!

— Защото тя не е там.

— Невъзможно! Няма как да разрежеш едно живо човешко тяло и да сложиш горната половина на някоя люлка, а долната да замъкнеш някъде отзад.

— За разправяне изобщо не става дума. Естествено, в мой интерес е никой да не разбере как става тоя номер, но на теб мога да ти го обясня.

— Наистина те моля да го направиш. Твоята Тау-ма следователно е една напълно нормално израсла и цялостно оформена личност?

— Да. Всяка жена може да се появи като Тау-ма. Представи си една малка, тясна, но много дълбока сцена, в преден план на която виси най-обикновена люлка — една дъска с въжета или синджири. Сцената е тапицирана с черен плат и неосветена, значи тъмна. Но предната част, там, където се намира люлката, е силно осветена. И каква е сега последицата от тази голяма осветеност на предната част?

— Че задната изглежда толкова по-тъмна.

— Правилно. Напълно невъзможно е да се види какво има зад люлката.

— Аха! Там се намира долната част на тялото?

— Да.

— Но как? В какво положение?

— Много просто. В действителност има не една, а две люлки. Първата е ярко осветена, а задната не може да се види в тъмнината. На

предната лежи горната част на тялото, а на задната — долната.

— Но тогава би трябвало зрителите веднага да забележат, че горната част от тялото не стои, а лежи на люлката. Те следователно ще търсят долната не под, а зад нея и с това цялата тайна ще бъде разгадана.

— По-полека, по-полека! По този въпрос ние много добре сме помислили. Стъкмили сме една изключително проста дяволия, с която публиката бива напълно измамена. С други думи, върху предната, ярко осветена люлка закрепваме една изкуствена талия, един, бих казал, натъпкан корсет. Тау-ма се изляга на задната люлка. Горната част от тялото ѝ е разголена, а долната — облечена в черно. Тя се изпъва дотолкова напред, че гърдите ѝ достигат корсета, вдига глава и хваща с ръце кордоните на люлката. Разбираш ли сега?

— Да, дяволски остроумно!

— О, не, дяволски просто! Тъй като отпред всичко е осветено, лицето, вратът ѝ, бюстът и ръцете изпъкват така рязко — ефектът е подсилен с пудра — че е невъзможно да се забележи нещо от другата част на нейното тяло. Хората смятат натъпкания корсет за нейния истински торс, който стои на люлката. Не е възможно да се помисли друго, тъй като могат да пипат Тау-ма. Напипват глава, ръце, рамене и гърди, така че смятат за невъзможно да бъдат измамени.

— Рафинирана хитрина! При това положение е разбираемо, наистина, че тази Тау-ма яде, пие и върши всичко друго.

— Колкото е по-красива жената, толкова по-добре. Телесната част, която се вижда, от темето до гърдите, трябва да е безупречно оформена. Особено гърдите трябва да притежават онази пищност, необходима за постигането на илюзията. Моята Тау-ма задоволяваше тези претенции. Но откъде да ѝ намеря заместница?

— Има предостатъчно момичета!

— Но малко, от каквито се нуждая.

— Може би предявяваш специални претенции?

— Да, за моя сигурност. Сред обикновения комедиантски народ не мога да намеря такава Тау-ма, от каквата се нуждая. Изхабени красавици не ме ползват нищо, а един нагъл, дързък характер би ме подхвърлил на опасност. Аз търся красиво, сочно, пищно момиче, по възможност да не се е движило в тази сфера. Когато зрителят гледа едно чисто, непорочно лице, нежни, премрежени, непредизвикателни

очи и чува отговори, които му гарантират, че си има работа с непокуварено същество, въздействието от фокуса се удесеторява, приходите също се увеличават многократно и никой не се осмелява да опипва и изследва това видение така неделикатно, че да съществува риск от разкритие. И момичето трябва да е блондинка, защото светлата коса по-добре се откроява на тъмнината от задния план, отколкото някоя кафява или черна. Следователно виждаш колко е трудно да си намеря отново Тау-ма!

— А трябва да имаш такава?

— Да.

— Толкова належащо ли се нуждаеш от тези приходи?

— Не. Мога и без тях да свързвам двата края, но след като с това най-голямо чудо на света мога на годината да печеля някоя и друга хилядарка повече, то би било доста глупаво да се откажа от тези постъпления. Не познаваш ли случайно някоя подходяща особа?

— Хмм! Претенциите ти са твърде големи. Едно почтено момиче да се предостави на унизителен показ с разголени рамене, шия, бюст и ръце и да позволява да бъде опипвано и проучвано от публиката... нещо почти невъзможно!

— Не невъзможно, а само трудно. Има една строга господарка, сред чиито робини бих могъл да намеря стотици подходящи Тау-ма.

— И коя е тя?

— Неволята.

— Тук действително имаш право. А неволя има навсякъде.

— Най-много в големите градове. Ето защо дойдох тук да си потърся Тау-ма.

— Тогава търси в бедняшките градски райони, по задните постройки, при клетите слуги, които не могат да изкарат и за сухия хляб, а с дваайсет гулдена... а, при тези дваайсет гулдена се сещам... хмм!

— За какво?

— За едно бедно слугинско семейство... Чумата го взела, тая Емили Вернер би била за теб разкошно парче!

— Какъв е баща ѝ?

— Прислужник при мен в театъра.

— На каква заплата?

— Двайсет гулдена.

— Колко гърла изхранва?
— Далеч над десет.
— С двајсет гулдена месечно? Това е много, много по-голям фокус от моята Тау-ма! Момичето симпатично ли е?
— Дори красиво.
— Закръгленичко?
— Достатъчно. Ако се храни добре, би развило пищни форми.
— С добър бюст?
— Там нищо повече не може да се желае.
— Привързана ли е много към родителите си?
— Мисля.
— Има ли си любим?
— Чак такива подробности не знам.
— Да можех само да я видя!
— Ще можеш. Дори ще имаш възможността да я видиш така, че напълно да се ориентираш, а именно почти изцяло разсъблечена.
— Как се каниш да я уредиш тая работа, при положение че тя, както казваш, е почитено момиче?
— Остави това да е моя грижа. Нейният баща много вероятно сега е във в преддверието. Влез за малко в съседната стая! Ако оставиш вратата леко открената, ще чуеш какво имам да обсъдя с него.
Цирковият ездач се отдалечи. Брат му позвъни и слугата Жан влезе.
— Вернер тук ли е?
— Да, милостиви хер.
— Да влезе!
Жан се обърна, остана за миг така и направи после кръгом надясно.
— Милостиви хер! — поде той.
— Какво има още?
— Този Вернер няколко пъти бил подавал молба за увеличение на заплатата, както чух.
— Да. Каква връзка има това със случая?
— Бях в жилището му. Беше ужасно. Глава до глава. Той наистина има нужда от увеличение.

— Не върши глупости. Не е твое задължение да се занимаваш с увеличенията на заплатите, така че не се меси там, където не ти е работата.

— Съдия-изпълнителят е бил при него!

— Откъде знаеш?

— Той току-що сподели с мен. И плачеше.

— Човече, мисля, че си се превърнал в стара жена! Откога всъщност си се сдобил с такова милостиво сърце? Никога не съм го забелязвал.

— Ще ви кажа откровено. Той мисли, че моето застъпничество ще бъде от полза, и обеща в продължение на три години да ми дава половината от увеличението, което би получил.

— Всички дяволи, наистина си откровен!

— Но аз изобщо не бих приел тези пари — продължи несмутимо Жан. — Не се нуждаю от тях, понеже имам добър господар. Но толкова повече са необходими те на него. Тридесет и два гулдена дължи за данъци и не си е плащал наема за половин година. В най-скоро време ще бъде съдебно изхвърлен.

— И това ли ти разказа?

— Да.

— Значи няма чувство за чест.

— С чувство за чест човек не може да си плати наема и данъците, милостиви хер! Освен това трябва пари за лекар, за лекарства!

— Я се разкарай! Не желая повече да те слушам. Да влезе! Марш навън!

Жан изпрати театралния слуга. Той поздрави много смирено и зачака да бъде заговорен.

— Чух, че жена ти била болна? — попита интендантът, който сметна за уместно да подходи дипломатически.

— Много! — гласеше отговорът.

— Опасно ли е?

— Лекарят ме безпокои.

— Хм! И си бил секвестриран?

— Не мога да го отрека.

— И от жилището си щял да бъдеш изхвърлен?

— За съжаление!

— Но, човече, как си допуснал нещата да стигнат толкова далеч?

— Ако приспадам данъците и наема от заплатата си, на човек от семейството ми няма да се пада и по половин гулден на месец!

С тези прости думи той обрисова цялата плачевност на своето положение.

— Хората ти биха могли да работят! — посъветва интендантът.

— Правят го, иначе отдавна да сме измрели от глад!

— Ти няколко пъти подава молба за увеличаване на заплатата. Толкова бързо тези неща не стават. Ще видим дали през следващата година няма да бъде възможно да ти се плаща малко повече, но сега няма как. Но още днес ти се удава случай да припечелиш.

— Ще се заловя с радост!

— Надявам се! Чу ли, че на Белман ненадейно ѝ станало недобре?

Вернер пребледня. Той заподозря какво ще последва и в забъркването си забрави да отговори.

— Е? — попита интендантът.

— Не е стигнало до мен.

— За съжаление днес тя не може да излезе на сцената, точно когато ще бъде представяна „Звездата на харема“. Дъщеря ти дали няма свободно време?

— Тя е много заета, хер интендант.

— С какво?

— Плете грейки и утре трябва да ги предаде. Ще се наложи да работи и през нощта.

— Може да ги предаде и вдругиден.

— Не става. Ще загуби работата си.

— Но аз се нуждая от нея! Тя е най-подходяща да замести Белман.

— Милостиви хер, моята дъщеря не е назначена при вас — осмели се да забележи Вернер.

— Но ти!

— Тя не е обвързана със сцената.

— Но толкова повече пък ти!

— Няма необходимата рутина, опит, дарба!

— В случая не е и необходимо!

— А пък и изобщо не познава пиесата!

— Това също не е наложително. Тя просто трябва да лежи в живописна поза на дивана. Това е всичко.

— И въпреки това най-покорно моля да не бъде отправяно такова искане към моето дете!

Интендантът смръщи чело и запита:

— По каква причина?

— Аз познавам пиесата. Любимката на султана се явява по начин, който...

Засече.

— Ее, който...?

— Който е невъзможен за Емили.

— Бре, бре! Онова, което може Белман, е възможно и за дъщеря ти. Тя не е графиня, я!

— Хер интендант, имайте жалост към нея и към мен!

— Жалостта тук никак не би била на мястото си. Ти искаш увеличение на заплатата, а отказваш да ме измъкнеш от затрудненото положение, макар че това би било изключително лесно за теб. Такъв слуга в театъра не ми е необходим. Всеки друг би сметнал за чест да се яви в помощ на своя главен началник и същевременно да види дъщеря си като обект на възхищение.

— Не всеки има същите възгледи за това възхищение, хер интендант.

— При това положение ти обръщам внимание върху твоя контракт!

— В него не фигурира точка, че трябва да давам децата си на разположение на театъра.

— Действително не, но един параграф изисква във всяко отношение да подкрепяш усилията на своите началници. Е, днес случаят е такъв и аз го изисквам.

Вернер сведе смутено поглед. Не знаеше какво да каже.

— По-нататък — продължи интендантът — в контракта е писано, че при открито неподчинение имам правото моментално да те уволня.

— Милостиви хер, няма да го направите! — извика клетникът, изпълнен със страх.

— О, точно това ще направя, можеш да бъдеш сигурен! Аз имам грижата пиесата да бъде поставена по достоен начин. Други

съображения не мога да проявявам. И така, да или не!

Устните на Вернер трепереха. Трябваше да си дава голямо усилие, за да сдържа сълзите си.

— Наистина ли ще ме уволните, ако Емили не откликне на искането ви? — попита.

— Непоколетимо и на часа! Давам ти честната си дума!

— Боже мой! Как ще я склоня!

— Ти си баща, можеш да заповядваш. Възползвай се от това право!

— Толкова е трудно и сурово!

— Празни приказки! Освен това ще получиш гратификация!

Вернер пристъпи една крачка по-близо, склони ръце и попита с едва сдържано хлипане:

— Милостиви хер, нима не е възможно да бъдем освободени от тая тегоба?

— Не. Да оставим всякакви по-нататъшни разтакавания! Искаш, или не?

— Длъжен съм... да се подчиня! — пророни Вернер.

— Припчай тогава до къщи и изпрати момичето при режисьора. Той е на сцената и ще й даде необходимите напътствия.

Вернер излезе, залитайки. Имаше чувството, че са го изкарали от една инквизиторска стаичка, за да го помъкнат към друга. Краката му се олюляваха, коленете трепереха. Долу в коридора се облегна на стената и захълца:

— Дете мое, мило, добро, чисто дете! Как да ти кажа аз, твоят баща, какво се иска от теб. А ти все пак ще го направиш, за да ни избавиш от гладна смърт. О, Боже, о, Боже, досега да съм умрял, ако не бях принуден да мисля за домашните си!

А горе цирковият ездач излезе ухилено от съседната стая и каза:

— Човече, знаеш ли какъв си?

— Ее, и какъв?

— Дявола, Сатаната, Нечестивия!

— Чу ли всичко?

— Всяка дума.

— И ме кориш?

— Хич не ми и хрумва. Ще те коря само в случай, че момичето не е толкова красиво, както се изказа. Но ако ми хареса, ти ще си

извъртял своя майсторски номер на стария, както аз ще извъртя своя на дъщерята.

— Мислиш, че ще съумееш да я склониш?

— Разбира се.

— Но нали чу как упорстваше бащата да я даде за сцената? Какво ще каже, когато му съобщиш, че тя трябва да стане Тау-ма?

— О, невероятен глупако! Наистина ли мислиш, че ще му го кажа?

— Няма ли?

— И през ум не ми минава! Веднъж само да я имам здраво в ръцете, работата е проста. Тя ще бъде длъжна.

— Но как се каниш да я докопаш?

— С помощта на господарката, за която преди малко споменах — Неволята. Твоят подчинен се намира в дяволски окаяна ситуация. Ако изиграя ролята на спасителя, ще спечеля доверието му.

— Но тогава той в никой случай не бива да разбере, че се познаваме, още повече че си ми брат.

— Моля, моля, само не ме поучавай! Знам съвсем точно как да подхващам такива хора. Главното е да видя дали наистина си заслужава човек да си даде труда.

— Ще бъдеш във висша степен доволен. А сега да тръгваме, защото трябва да уведоим режисьора, преди момичето да е дошло.

Няколко минути по-късно крачеха към театъра. В него понастоящем имаше само двама души — режисьорът и неговата жена, която също беше артистка. Той пристъпи любопитно към интенданта.

— Голяма битка ли ви костваше, милостиви хер? — попита.

— Да, но намерих послушание. Момичето ще дойде. Но — хм! — аз и този господин бихме желали незабелязано да наблюдаваме как ще се вживее в ролята си. Ще отидем зад задната завеса. Момичето ще се възпротиви да направи репетицията така деколтирана, както се изисква. Но аз настоявам на това.

— Не може ли да я освободим засега?

— Не. Ако го направи сега, довечера ще ѝ бъде по-лесно. Нека жена ви ѝ помогне да се съблече, а вие по възможност я щадете с погледите си. Внесете дивана. Настоявам тя да лежи на него пълни десет минути, обгърната от воала само около хълбоците. Това е най-доброто средство да се преодолее глупавото чувство за срам. Сега ние

ще се оттеглим зад завесата в заден план. Не допускайте да разбере, че има наблюдатели!

Той хвана брат си за ръката и го поведе към задната част на сцената, която сега представляваше вътрешната част на мохамеданска къща. Двамата се снабдиха със столове и се настаниха зад проспекта, където бе декориран един отвор за врата.

Не чакаха много дълго и дъщерята на театралния слуга дойде. Беше влязла през постоянно отворения служебен вход. Режисьорът я посрещна с радушен поздрав.

— Знаете ли каква е работата, фройлайн Вернер? — попита той.

Беше бледа. Личеше, че е плакала.

— Да — отговори. — Татко ми каза.

— Трябва да поемете ролята на любимата жена на султана.

— Трудна ли е?

— Не, никак.

— Има ли реплики?

— Нито дума. Ако беше такъв случаят, сигурно нямаше да се осмеля да ви поверя ролята. Сценичната треска щеше да се окаже опасна за вас, а с това и за нас, и за представлението. Но за една малка репетиция все пак трябва да се съгласите.

— Какво се иска да направя?

— Ще се настаните на този диван във възможно по-красива, привлекателна поза и ще давате вид, че пушите наргилето си.

— Какво представлява то?

— Наргилето е лула, при която пушекът минава през благовонна вода. То се пуши и в харема, значи също от жени.

— Но ако няма друго какво да правя, то репетицията може би е ненужна, хер режисьор.

— О, и все пак. Ние трябва да придадем на тялото необходимото положение, да го усвоим и да видим как да драпираме воала около хълбоците ви.

— Около хълбоците? — попита тя учудено.

— Да, разбира се.

— Та нали воалът се носи само пред лицето!

— Обикновено. Но в харема нещата са по-различни. Мохамеданските жени кажи-речи няма какво друго да правят, освен да полагат всевъзможни усилия да се харесат на мъжете си. Трябва да

покажат, че са красиви, а в харема могат да го постигнат най-добре, като се освободят от всички излишни дрехи. Те се появяват като прекрасни живи статуи на богинята на любовта, обгърнати само от един прозирен воал.

— Без дрехи? — попита уплашено момичето.

— Да.

— Аз също трябва да бъда необлечена?

— Разбира се.

— Не мога! Невъзможно ми е! Няма да се справя.

— Защо? Та то е много лесно!

— Аз... аз... аз се срамувам до смърт!

— Само си въобразявате! Впрочем аз нямам предвид, че ще бъдете гола в истинския смисъл! Вие ще бъдете, така да се каже, облечена, дори по цялото тяло. Ще носите, разбира се, трико.

— И колко дълго трябва да лежа на дивана?

— В продължение на два акта.

— Боже мой! И всички зрители ще ме гледат! Наистина ли няма друга, която да се заеме с тази роля?

— За съжаление, не!

— Ще умра от срам!

— Няма защо да се срамувате. Та вие не сте някоя грозница!

— О, бих искала да съм грозна, толкова грозна, че никой да не желае да ме погледне! Хер интендантът изобщо не знае каква задача ми е поставил!

— Но е заповядал и ние трябва да се подчиним. Това е моята жена, която ще ви помогне. Идете с нея до дамската гардеробна. Аз ще ви чакам там, докато се пригответе.

Жената на режисьора обсеби клетото момиче и го отведе.

— Е — прошепна интендантът на брат си, — харесва ли ти?

— Прелестно дете!

— Нали?

— Формите й са обещаващи. Много съм любопитен как ще изглежда в трикото.

— Ще останеш доволен.

Зачакаха мълчаливо. Откъм страната на дамския гардероб се долавяха приглушени гласове. Единият звучеше развълнувано,

умоляващо, плачещо, другият — увещаващо, усмиряващо, успокояващо. Едва след дълго време артистката се появи на сцената.

— Е, готова ли е? — попита мъжът ѝ.

— Да — отговори тя.

— Но къде е?

— Там!

Посочи към процепа на кулисите, зад който стоеше Емили.

— Но елате насам, фройлайн! — извика той.

— Аз... аз не мога! — получи отговор.

Тя направи няколко крачки, но отново спря.

— Моля, моля! — настоя той нетърпеливо.

— Ох, Господи! Освободете ме по-добре!

— Невъзможно! Защо се криете зад кулисите? Обещавам да ви гледам възможно по-малко. И въобще няма да ви докосна!

Тя опита. Излезе между кулисите. Беше в трико с цвета на тялото. Хълбоците ѝ бяха обвити с изключително тънък воал.

— Така е добре! — поощри я той. — Само приближете, приближете!

Момичето се подчини. Направи още една крачка напред, но тогава видя очите му, отправени към нея. Сложи ръце на гърдите си и извика:

— Не, не! Не става!

Поиска да се обърне, за да побегне. Но той беше вече до нея, пред нея. Препречи ѝ пътя, хвана я за ръката и заговори със строг тон:

— Не вършете глупости! Аз приемам сдържаността на една дама, но прекаленото наистина си е прекалено!

Тя опита да се освободи от ръката му, но той я държеше здраво. Съзнаваше, че не бива да я пусне да избяга.

— Пуснете ме! Пуснете ме да си вървя! — помоли тя.

— Не, не! Елате! Ето го дивана!

Бутна я нататък. Тя затвори очи и се подчини. Режисьорът я натисна към тапицерията.

— Така! — каза. — Трябваше все пак да ви посегна. Но сама сте си виновна. Ако не искате повече да ви докосвам, подчинявайте се! Позата ви е некрасива, неподходяща. Качете си краката горе. Положението на тялото трябва да е непринудено.

Тя направи опит да се подчини. Зад проспекта интендантът сбута брат си и прошепна:

— По дяволите! Виждаш ли?

— Да, да!

— Тя е много по-красива, отколкото си мислех!

— Да. Прелестно създание!

— Ще стане добра Тау-ма, а?

— Фамозна дори! Тя е несравнима! Ех!

На Емили все пак не се бе удало да придаде на тялото си желаното от режисьора положение. Той каза:

— Не така уплашено! Не бива да си скъпите формите. Те трябва да са щедро изложени. Подпрете лакът на възглавницата и малко надигнете горната част на тялото! Бюстът трябва повече да изпъкне. Бъдете по-пластична! Повече, още повече, много повече!

В усърдието си той улови ръката ѝ, за да ѝ придаде необходимото положение. Тя трепна при това докосване. Беше държала очите си затворени. Сега ги отвори. Плъзна поглед надолу по себе си и пламнала цялата, се изстреля като пружина от мястото си.

— Какво става? Защо скачате? — извика той ядосано.

— Невъзможно ми е!

— Глупости! Останете!

— Не, не!

— Сядайте! Веднага сядайте!

Посегна към нея, но тя се изскубна.

— По-добре да умра!

Побягна с този вик между кулисите обратно към гардеробната.

— Проклети превземки! — изруга режисьорът. — Върви, жена, и я доведи пак!

Тя тръгна, но скоро се върна и уведоми:

— Не мога да вляза.

— Защо?

— Зарезила е отвътре вратата на гардеробната.

— Тогава аз самият ще отида да я довлека!

Тръгна. След малко го чува да тропва и вика, но явно напразно, защото се върна и отиде при двамата братя зад проспекта.

— Какво да правя, хер интендант? — попита.

— Ще я принудите!

— Но как? С какво?

— Заплашете я с уволняване на баща ѝ.

— Много се съмнявам, че това ще помогне. Такава прекалена срамежливост тук никак не си е на мястото, наистина, но тя си е залегнала в женската природа. А срещу природата трудно можеш да се бориш.

— Вие само опитайте! Трябва да се подчини.

След известно време Емили се върна напълно облечена. Заговори с умоляващ тон:

— Много ми се иска да се подчиня на татко, хер режисьор, но от мен се иска невъзможното.

— Защо за други не е невъзможно!

— Не го проумявам.

— Все пак не е толкова трудно просто да се излегнете на дивана.

— Това е по-трудно от всичко друго. Пуснете ме, моля ви, да си вървя!

— Не, не мога да ви пусна. Ще останете! Свалете си пак дрехите!

— Вече не — отговори момичето решително. — Видях, че не мога да поема такава роля!

— Но трябва! Вие сте най-подходяща!

— Все ще намерите някоя друга. Аз не мога!

— Но помислете за последиците!

— Те не могат да бъдат по-лоши от тази роля!

— Така ли смятате? А какво ще стане, ако баща ви бъде уволнен, фройлайн Вернер?

— Няма да го направите!

— Може би, все пак!

— Той е невинен. Не е направил нищо, което да изисква справедливото му уволняване.

— Той не, но вие!

— Нямате никакво право да изисквате от мен да излизам на сцената.

— Имаме правото да изискваме съдействието на баща ви.

— Тогава ми дайте друга роля, която наистина мога да взема. Но тази в никой случай няма да играя!

— Наистина ли? — отекна зад нея.

Тя се обърна рязко и съгледа интенданта, когото яростта бе подтикнала да дойде.

— Хер интендантът! — възкликна тя изплашено.

— Да, аз самият!

— Вие сте ме наблюдавали!

При мисълта, че я бе видял без дрехи, сълзи на срам излязоха на очите ѝ.

— Да, наблюдавах ви — отвърна онзи със строг тон. — И какво ви хрумна из един път да побегнете ей така без всякаква причина?

— О, не беше без причина!

— Вие сте едно детински глупаво девойче! Веднага се върнете в гардеробната и се съблечете!

Тя имаше изключителен респект от най-големия началник на баща ѝ, ала безцеремонните думи, с които си послужи, премахнаха цялото ѝ смущение.

— Дали това, което наричате детински глупаво, наистина е детински глупаво, няма да коментирам — реагира Емили. — Знам само, че няма да се подчиня на вашата заповед.

— Ще ви принудя!

— С какво?

— Ако мигом не се подчините, ще изгоня баща ви!

— Не можете!

— Мога и ще го направя!

Тя разбра от вида му, че наистина е решен да го направи, но сега не помисли за последиците от това нещастие. Ръководеше се само от порива на своето сърце.

— Така ще ни тласнете в крайна несрета — отговори, — но по-добре да страдам от глад и всичко останало, отколкото да сторя това, което искате. Адио!

Още преди да са съумели да я задържат, побягна. Режисьорът я последва бързо, но не успя да я настигне.

— Какво ще правим сега? — попита той, когато се върна при интенданта.

— Проклети глезотии! — процеди онзи през зъби. — Сега се озовахме пак в старото неприятно положение!

— Не ни остава нищо друго, освен да подберем някоя от статистките.

— Наистина. Но тоя Вернер ще ми плати!

— Действително ли възнамерявате да го уволните?

— Категорично!

— Аз бих ви посъветвал да не го правите!

— Защо?

— Той прояви добрата воля да се подчини. Изпрати дъщеря си. А че тя се оказа толкова твърдоглава, не може да бъде държан отговорен.

— Така ли мислите? Охо! Той е длъжен да ми се подчинява, а дъщеря му — на него. Щом я е възпитал толкова лошо, че се осмелява да се възпротиви, отговорността пада именно върху него.

— И все пак ще си позволя мнението, че е по-предпазливо да не го уволнявате.

— По-предпазливо? Та това звучи така, сякаш трябва да се страхуваме от нещо!

— Действително това исках да кажа.

— Говорете тогава по-ясно!

— Какво ще стане, ако той не допусне да бъде уволнен?

— Как ще я подхване тая работа?

— Може да тръгне по съдебен път и тогава съдът много лесно може да се произнесе в негова полза. Та нали е спорно дали можем да отидем толкова далеч, че да го държим отговорен за съпротивата на дъщеря му.

— Дори и да сте прав, не могат да ме заставят да го оставя на мястото му. Ще му изплатя една месечна заплата и така ще има едномесечно предупреждение за уволнение. Двайсет гулдена повече или по-малко, не ме е грижа!

— Зная. Но шумотевицата?

— Каква шумотевица?

— Той ще си мълчи ли? Пресата ще научи. Може би не само ще се разприказват, но и ще пишат за нас. Ще кажат, че сме принуждавали почтената дъщеря на наш подчинен да извърши нещо, което е против естественото чувство за срам.

— Нека спокойно изчакаме нещата. Ако наистина пишат нещо за нас, ще съумеем да отговорим. Впрочем бих желал да попитам каква причина имате да се застъпвате за тоя Вернер?

— Говоря така само от чувство за дълг. Но ще призная, че ми е жал за бедния човек.

— В случая съжалението не е уместно!

— Може би не чак дотам, както хер интендантът мисли. Известно ли ви е семейното положение на Вернер?

— Не точно.

— Е, със своите двайсет гулдена той има да изхранва почти също толкова гърла. Освен това ужасната болест, от която страда клетата му жена!

— Ужасна болест? Толкова ли е болна?

— Неизлечимо.

— Не знаех!

— Той не говори за това. Опитва се да го скрие и има всички основания.

— Какво ѝ е всъщност?

— Има рак.

— Рак? Всички дяволи! Откога?

— Вече няколко години.

— Къде?

— На лицето. Впрочем за лице вече не можело и дума да става. Всички месни части били разядени.

— И аз го научавам едва сега! Защо отдавна не ми е било доложено?

— Защото никой не знаеше нещо конкретно. Аз самият го научих едва вчера, и то по чиста случайност.

— Но лекарят на театъра трябва да го знае. Ще му потърся отговорност така, че няма да го свърти на едно място! Той е длъжен да ми доложи за една толкова опасна заразна болест.

— Той не знае нищо. Вернер е обслужван явно от друг лекар.

— Така значи! Хмм! Е, ще я видим тая работа! И така, потърсете сред статистките някоя, която поне малко от малко подхожда за овакantenата роля. От тая глупава фройлайн Вернер ще трябва да се откажем.

Той се отдалечи с брат си. Преди да излязат на открито, последният спря при входа и попита:

— Наистина ли ще уволниш театралния слуга?

— Да, гарантирано.

— Въпреки забележките на режисьора? Те не са съвсем безпочвени!

— Аз не им отдавам значение. Ти май забравяш, че жената на Вернер има рак?

— Теб това какво те засяга?

— Мен ли? Твърде много! Аз не мога да допусна всеки ден всички ние да си имаме работа с човек, който диша една изключително заразна атмосфера. Тази болест е достатъчна причина моментално да го уволня.

— И ти действително ще го направиш?

— Да.

— Чудесно, чудесно! Отлично!

— Аха, това се съгласува с намеренията ти?

— Напълно, напълно!

— Как така?

— По този начин ти чудесно ме подпомагаш. Той ще види пред вратата си бедствието, мизерията, глада. И ако аз се явя като спасител, много лесно ще спечеля играта.

— Хмм! Наистина ли искаш да я ангажираш?

— То се подразбира!

— Но тя и пред теб ще се държи както пред мен!

— Зная.

— За какво ти е притрябвала тогава? Не можеше да я използваш.

— Не се притесняван! Веднъж да дойде при мен, ще се подчини.

— Съмнявам се!

— Охо! Един цирков директор разполага със съвсем различни средства да направи персонала си покорен, отколкото един грешен дявол от рода на театрален интендант. Естествено, за мен е много важно Вернер час по-скоро да научи за своето уволнение!

— Той ще го научи незабавно.

— Ще изпратиш човек да го уведоми?

— Не. Аз самият ще отида веднага при него.

— Лично?

— Да. Необходимо е лично да се уверя в опасността от болестта на жена му. Само по този начин ще знам как най-добре да постъпя. Ти иди сега вкъщи. Аз ще те информирам.

— Благодаря! Силният мъж разчита на себе си. Аз също ще отида до Вернер.

— Какво ти дойде наум!

— Не се грижи! Няма да постъпя непредпазливо. Естествено, няма да дойда с теб. Ще поразузная терена, за да си изясня как да се добера до Вернер. Ти, следователно, ще вървиш напред. Аз ще те следвам, за да видя къде живее.

— Твоя воля. Той живее на четвъртия етаж в задната къща, в която ще ме видиш да влизам. Любопитен съм дали ще хванеш момичето на въдицата.

Той тръгна, а брат му го последва отдалеч.

Срещу въпросната къща от другата страна на улицата имаше малък магазин за колониални и дрогерийни стоки. Беше от типа, наричани обикновено „дюкян“. Тоя магазин беше свързан с една навалица за бира и ракия.

Тук влезе цирковият ездач, когато брат му изчезна отсреща във входа. Купи си само за вид няколко пури и при това забеляза една стая в съседство с три-четири маси и столове.

— Помещението за посетители ли е? — попита.

— Да — гласеше отговорът. — Аз нямам пивница в истинския смисъл на думата, но за онези, които искат да изпият тук една бира или една ракия, трябва да имам все пак маса и стол.

— Дайте тогава и на мен една чаша бира!

Седна в съседното помещение, и то така, че да може да държи под око вратата на срещуположната къща.

Брат му междувременно изкачи четирите етажа, похлопа и отвори вратата. Погледът, който хвърли в стаята и на обитателите, му подсказа, че току-що е имало сцена.

Емили стоеше разплакана пред баща си, който явно се намираше в дълбоко въннение. При появата на началника нададе вик на ужас.

— Боже мой! Хер интендантът!

— Да, аз съм — каза онзи, като влезе и дръпна вратата след себе си.

Вернер се разбърза да му предложи стол. Интендантът обаче отказа и запита със строг тон:

— Дъщеря ви сигурно вече ви е разказала какво се случи преди малко?

— Да.

— Е, какво ще кажете по въпроса?

— Много съжалявам, че Емили проявява такава голяма антипатия към тази роля!

— А аз съжалявам още повече, че не сте възпитали по-добре децата си!

— Хер интендант!

— Да, да! Лош признак е, когато един баща не е в състояние да изисква подчинение. Вие ме поставяте в голямо затруднение. Откъде да взема сега султанка?

Беше лош знак за Вернер, че му говореха на „вие“. Но въпреки това той събра кураж за забележката:

— Може би има хора, които не биха упрекнали Емили. И се надявам, че все ще се намери изпълнителка за ролята.

— Дъщеря ти е най-подходяща. Но... хм!... що за въздух имате тук! Та това е направо ужасна, смърдяща миризма! Коя е забулената особа там?

Едва сега Вернер помисли за опасността, която бе надвиснала над него. Отговори смутено:

— Жена ми, страда от болки в ушите.

— Лъжете! Жена ви има рак!

Вернер така се уплаши, че забрави да отговори.

— Е, прав ли съм? — запита интендантът.

— Да — простена театралният слуга.

— Значи признавате, че ме излъгахте! Защо не сте ме уведомили за болестта?

— Мислех, че не бива да ви досаждам с такива работи.

— Да ми досаждате? За досаждане тук дума не може да става. Може да се говори само за задължение. Ваш дълг беше да ми докладвате, че в семейството ви има случай на рак. От колко време е болестта?

— Няколко години.

— И толкова дълго време сте подхвърляли мен и другите на страшна опасност от зараза? Какво нехайство! Каква непростима безсъвестност!

— Хер интендант! — помоли Вернер.

— Какво още?

— Страхувах се за мястото си!

— Не е трудно да си го представя. Аз също съм човек. Вярно, щях да изпълня дълга си, но щях да се съобразя и с немотията ви. Сега вие, разбира се, проиграхте шанса си. Трябва да ви освободя от работа.

— Господи Исусе!

— Да, и то незабавно!

— Няма да го сторите, милостиви хер?

— И защо не?

— Вижте тази фамилия! Ще бъде изгубена!

— Сам сте си виновен. Би трябвало да съзнавате все пак, че нямате право да влизате в досег с моя персонал!

Вернер втренчи поглед в земята. Хапеше си устните, за да победи сълзите. По едно време помоли:

— Задръжте ме поне докато си намеря друга работа!

Интендантът се изсмя високо и подигравателно и отговори:

— Това означава да ви задържа завинаги. Никой няма да вземе мъж, чиято жена е болна от рак. Не, не! Ще получите пет гулдена предплата за тази седмица. Вие сте уволнен и няма какво повече да искате!

Тук Вернер се окопоти да направи забележката:

— Хер интендант, трябва да имам предупреждение за уволнение!

— При обикновени обстоятелства да, но в този случай — не.

— Никой не е виновен за болестта!

— Вярно! Но вие сте я крили. Аз оставам на решението си и ви забранявам да приближавате до мен или до някого от подчинените ми! Който не иска да чуе, ще почувства! Адио!

Тръгна към вратата с гордо вдигната глава.

Когато излезе, възникна сцена, която е невъзможно да бъде описана. И мина дълго време, преди вълнението да улегне и сълзите да престанат. Вернер седеше на масата, подпрял глава с ръце. В ушите му бучеше. Мислеше и мислеше, дано му дойде някоя спасителна идея, но напразно:

В един момент Емили пристъпи към него и попита:

— Татко, не мислиш ли, че една добра дума би помогнала?

— При интенданта?

— Да. Може би ще прояви милосърдие.

— Той и милосърдие! Не. Той просто ще нареди да ме изхвърлят!

— Въпреки това не бива да губим кураж. Може би ще си намериш друга работа.

— При кого?

— О, има толкова места.

— Но кой ще вземе човек, чиито сили вече са били изсмукани от друг?

— Е, тогава ще бъдем принудени да си търсим временна работа, вместо постоянно назначение.

— Но какво да работя?

— Каквото ти се предложи. Хвърли един поглед на обявите във вестниците! Може би ще откриеш нещо.

— Възможно! Но няма да намеря помощта, която ми е необходима. Данъци, наеми... Боже, толкова много имам да плащам. Дори и да си намеря работа, няма да спечеля нещо веднага.

— Бог ще помогне, мили татко! Само не унивай! Ще погледнеш ли вестниците?

Той кимна тъжно.

— Имаш право. Сълзите нищо не помагат. Ще отида да видя.

— Отсреща в дюкяна получават „Резиденцблат“. Можеш да го прегледаш, без да е необходимо да правиш голяма сметка.

— Добре, отивам!

Нямаше надежда да намери нещо подходящо, но въпреки това се вслуша в съвета на дъщеря си.

ГЛАВА 8

В КАПАНА

Цирковият ездач още седеше отсреща. Беше видял брат си да излиза, но бе останал, за да обмисли как най-добре и небиещо на очи да се доближи до Вернер. И ето че го видя да пресича улицата, запътен насам. Чу го да влиза и поздравява. Съдържателят отговори:

— Добър ден, съседе! С какво мога да ви услужа?

— Може ли да прегледам вестника?

— Да. Изчакайте малко. Вътре седи един хер и го чете. Когато свърши, ще го донеса. Но вие изглеждате много разстроен?

— И си имам всички причини.

— Но не ви е сполетяла някоя беда?

— О, напротив! Изгубих си работата.

— Невъзможно!

— Защо? На този свят всичко е възможно. Сега искам да погледна във вестника дали няма да намеря нещо подходящо. Но щом се налага да чакам, тук ще ви преча. Ще отида по-добре отвъд. Голяма консумация не мога да си позволя, наистина. Дайте ми една малка бира от най-евтината.

Влезе, поздрави и седна на друга маса да изчака.

Цирковият ездач даде вид, че е задълбочен в четенето на вестника, и едва след доста време го остави настрани. Вернер помоли да го вземе и започна да търси в обявите. Когато свърши, личеше, че не е намерил нищо.

Сега цирковият ездач сметна, че е време да вземе думата, за да задържи Вернер.

— Може би четохте интересната статия за балерините? — попита. — Всички се интересуват от тях.

— Не — отговори Вернер. — За мен интерес представляваха само колонките с обявите, макар много добре да познавам случая с балерините.

— А, знаете го? Как така?

— Слуга съм в театъра, или по-точно бях такъв.

— Слуга в театъра? Да не би в „Столичен театър“?

— Да.

— За мен това е изключително интересно. Коя от двете според вас ще победи?

— При всички случаи Леда.

— Защо?

— Има протекции.

— Искаше ми се да отида на това интересно представление, но за съжаление трябва да заминавам. Не съм оттук. Почти ви завиждам.

— О, нямате никакво основание!

— Но нали като театрален слуга ще си имате непосредствена работа с двете дами.

— Сега вече не. Вече не съм слуга, а бях такъв, както изтъкнах.

— Аа, напуснали сте?

— Не, бях освободен.

— Кога?

— Днес, преди малко.

— Странно. Днес не се сменят месеците.

— Изгониха ме най-ненадейно — произнесе с горчив тон Вернер.

— Клетият! И каква грешка извършихте?

— Никаква. Имам болна жена. Страда от заболяване, което някои смятат за заразно. Това е причината да бъда захвърлен в обятията на глада.

— На глада? Наистина ли?

— Да, аз съм беден.

— Съжалявам за вас. Аз се интересувам от такива случаи. Собственик съм на цирк и следователно също си имам работа с артисти. Известно ми е какво означава из един път да увиснеш във въздуха. Е, може би ще си намерите някаква работа.

— Това изисква време! В столицата има стотици безработни, които всеки ден се втурват по обявите, за да получат място.

— Хмм! Тоя наплив едва ли ще е чак толкова голям.

— О, напротив!

— Съмнявам се в това и имам всички причини. Аз именно също подадох обява, но никой не дойде да се кандидатира.

— За назначение ли става дума?

— Да.

— В такъв случай е за учудване, че никой не се е обадил. Вярно, не на всеки е работа да води номадски живот с един цирк!

— О, това е най-малкото! Стига само назначението да е сигурно и твърдо.

— Да, но който има семейство, трябва да се откаже, ако не иска да се отдели от домашните си.

— Глава на семейство не можеше да се обади. Мястото, което искам да запълня, е за дама.

— А, така ли!

— Може би ще съумееете да ми дадете някой добър съвет.

— Не познавам циркови ездачи!

— Изобщо не става въпрос за такава. Аз търся почтено, порядъчно момиче, на което мога да поверя касата.

— Касиерка?

— Да. Имал съм все касиери и винаги съм си изпащал. Едно момиче е по-прилежно, по-акуратно и... по-малко се поддава на изкушение. Много ще се радвам, ако намеря такава порядъчна личност.

— Хмм, това е трудно!

— Трудно? Как така?

— Вие, естествено, ще искате гаранция?

— Всъщност да. Но ако се убедя, че мога да имам доверие, ще се абстрахирам от гаранцията.

— Каква заплата плащате?

— Петстотин гулдена и пълен пансион.

Вернер подскочи от стола.

— Петстотин гулдена...!? — повтори.

— Да.

— И всичко безплатно?

— Да.

— За момиче?

— Както вече казах! Твърде малко ли е?

— О, не, а тъкмо обратното. Какви познания или способности изисквате?

— Никакви. Само трябва лицето да е честно.

— И никоя не се обади?

— Не.

— При такава заплата? Удивително!

— Заплатата не беше упомената.

Вернер беше като наелектризиран. Това не беше място за него, наистина, но той помисли за Емили. Колко дълго трябваше да плете тя, за да спечели няколко гулдена! А петстотин гулдена и безплатна квартира и храна! Освен това този цирков директор го беше попитал за съвет.

— Кога би трябвало въпросната да встъпи в длъжност? — осведоми се Вернер.

— По възможност веднага.

— Тук ли възнамерявате да давате представления?

— Не. Заминавам за Роленбург. Там май пак ще се наложи да пусна обява.

— Може би няма да е необходимо.

— Как така?

— Аз познавам едно добро, честно момиче.

— От столицата и може веднага да постъпи на работа?

— Да.

— Коя е?

— Е, аз съм пребогато благословен с деца. Нека ви разкажа, моля!

Той описа на цирковия директор семейното си положение. Онзи го изслуша внимателно и накрая се осведоми:

— Но дали и дъщеря ви ще има желание?

— При всички случаи, при всички случаи!

— Не казахте ли преди малко, че не на всеки е работа да води такъв номадски живот?

— Имах предвид глава на семейство.

— Но помислете за репутацията, с която се ползваме ние „циркаджиите“! Смятат ни за не толкова добри както други хора. Няма ли това да отблъсне вашата дъщеря?

— Тя няма подобни предрасъдъци. А и освен това нали няма да бъде ангажирана като артистка.

— Това е вярно! Могат ли да я видят?

— Разбира се! Ще имате ли добрината да дойдете с мен?

— Хмм! Не така прибързано! Няма ли да е по-добре първо да я попитате и подготвите?

— Може би имате право. Аз ще отида да поговоря с нея. После тук ли да я доведа?

— Изцяло ваша воля.

— Е, в такъв случай няма да настоявам да изкачвате тези четири етажа, пък и... знаете, където има болен човек, не всичко е в такъв порядък, както би трябвало да бъде!

— Разбирам. Доведете тогава момичето тук!

Вернер се отдалечи. Чувстваше се толкова лек и радостен, все едно самият беше получил работно място. Домашните му видяха, че се намира в много добро настроение.

— Нещо си намерил? — попита Емили.

— Да, касиерско място в един цирк.

— О, колко жалко!

— Защо се жалваш?

— Защото не можеш да приемеш едно такова място.

— Защо не?

— Искаш да се отделиш от нас?

— Не, трябва да остана. Но ако мога да изпратя теб на мое място?

— Мен? Ти май наистина си в добро настроение.

— Така е. Я чуй! Мястото носи годишно петстотин гулдена и предлага пълен, пълен пансион!

— Това е много, страшно много.

— Ако можеш вместо мен да печелиш тези много пари, ще се съгласиш ли?

— Веднага! Макар че думата „цирк“ има лошо звучене. Бих ви предоставяла цялата заплата.

— Значи наистина имаш желание?

— Да, но каква ни е ползата от това? На никого няма да хрумне да ме назначи като касиерка!

— О, напротив, напротив! Само да поискаш, мястото е твое!

Сега беше неин ред да се учуди.

— Но, татко — възкликна тя, — какво си въобразяваш!

— Я по-добре слушай!

Разказа за срещата си с цирковия директор и в заключение добави:

— Ти каза, че Бог ще помогне, и той помогна. Парите няма да рукнат изведнъж, наистина, но може би ще получиш някакъв аванс, а това е вече нещо. Междувременно може и аз да си намеря работа. И така, искаш ли?

Тя беше напълно права. Думата „цирк“ имаше неприятна отсянка. Но в крайна сметка се касаеше за бедственото положение на близките и тя отговори:

— Да, ако за теб това е добре, татко.

— Ще дойдеш ли с мен отсреща?

— Ще дойда.

— Ама хубавичко си помисли!

— Да бъда касиерка на цирк, не е толкова лошо, както да ме зяпат като любимка на султана. Хайде, да вървим!

Сърцето на директора се разпърха от радост, когато видя бащата и дъщерята да пресичат улицата. Той поздрави Емили с достолепна сериозност и каза:

— Случаят ме събра с вашия баща. Онова, което сте чули от него, сигурно ви е дошло изненадващо. Имате ли желание да постъпите и поемете мястото?

— Бих желала да ви допадна.

— Работили ли сте вече някъде?

— Не.

— Освен семейството, има ли тук и нещо друго, което би ви задържало?

— Не.

— Може би имате... някакво познанство?

— Не.

— Имам предвид... любим.

— Не съм обвързана — отговори тя с изчервяване.

— И бихте могли още днес да тръгнете с нас за Роленбург?

— Ако е необходимо, да. Каквото не мога да взема днес със себе си, ще ми бъде изпратено допълнително.

— Чудесно! Вие ми харесвате. Струва ми се, че притежавате качествата, каквито търся за касиерка.

— Да направим ли един взаимен опит?

— Ще ви помоля да опитате с мен!

— Добре, дайте си ръката! Топ?

— Топ!

— Прекрасно! Мисля, че не е необходимо да изготвяме някакъв контракт. Можем да си имаме взаимно доверие. Нали?

— Надявам се.

— А сега как да уредим нещата с вашата заплата? Как бихте желали да ви бъде изплащана: преди или след изтичането на месеца?

— Бих предпочела първото. Татко сигурно е споделил с вас в какво положение се намираме понастоящем.

— Сподели. Той е честен човек, който няма вина за своето нещастие. С удоволствие бих му облекчил положението. Хмм! Ако бях сигурен, че при мен ще ви хареса и ще останете, бих бил готов да му дам в ръцете сумата от една ваша тримесечна заплата.

Очите на Вернер проблеснаха.

— Сто двайсет и пет гулдена? — попита той.

— Да.

— И бих ги получил, днес?

— Сега, веднага! Разбира се, трябва да знам, че фройлайн наистина ще остане при мен.

— Какво ще кажеш по въпроса, Емили?

— При всички случаи ще остана. Тази сума изведнъж ще ти помогне и се разбира от само себе си, че в никой случай няма да напусна мястото си, преди да са ми изравнени сметките с моя работодател.

— Великолепно, фройлайн — одобри директорът. — С най-голямо удоволствие ще ви дам тази предплата. Но трябва да има ред и човек при всички случаи е длъжен да се подsigури. Въпреки всичко съществува и възможността да не желаете да останете при мен. Можем ли при това положение да гледаме на предплатата просто като на заем, който съм ви отпуснал?

— Да, хер директор.

— Значи ще ми дадете разписка, че сте получили тази сума?

— Естествено!

— Е, тогава да сключим сделката.

Собственикът на дюкяна продаваше и хартия. Той донесе един лист заедно с перо и мастило. Директорът започна да пише и след

известно време сложи пред Емили следните редове:

„С настоящия документ и собственоръчния си подпис потвърждавам, че получих от хер К. Ф. Баумгартен, директор на цирк «Реал», предплата от 125 (сто дваайсет и пет) гулдена. При евентуално напускане на работата при него съм длъжна да върна тази сума в пълен размер и тази разписка ще има валидността на вексел, представен на изплащане.“

Тя започна да чете редовете. Той беше достатъчно умен да извади портфейла си и да наброи парите. Това я подведе. Очите ѝ следяха повече движенията на ръцете му, отколкото редовете, които искаше да прочете.

— Е, така добре ли е? — попита той.

Тя не искаше да покаже, че е гледала повече парите, отколкото така наречената разписка, и ето защо отговори:

— Да, добре е.

— Тогава подпишете, моля. Ето перото.

Тя постави подписа си. После директорът се обърна към бащата:

— Но тази разписка не е юридически валидна. Онова, което подпише една жена, мъжът трябва да потвърди. В случая това е неомъжено момиче, така че бащата трябва да извърши потвърждаването. Ако искате да имате парите, трябва да се подпишете и вие.

— С най-голямо удоволствие — отзова се Вернер.

— Поставете тогава подписа си под този на дъщеря ви, но напишете преди това думите: „С мое бащино съгласие и отговорност.“

Вернер гледаше лежащите под квитанцията пари. Емили трябваше да я е прочела. Той изобщо не помисли да го направи. Потопи перото в мастилото, написа посочените думи и сложи отдолу подписа си.

Цирковият ездач следеше с напрежение движенията му. Сега си пое дълбоко дъх и каза:

— Така, сделката е сключена. Аз имам квитанцията, а вие прибирате парите. Надявам се, че ще бъдем доволни едни от други! Аз

възнамерявам да отпътувам за Роленбург с влака в пет. Ще можете ли да се пригответе дотогава?

— Разбира се — отвърна Емили.

— В такъв случай ще ви чакам на гарата. А сега да тръгвам, че имам да се погрижа за още някои дребни неща. Довиждане!

ГЛАВА 9

ТЪРСЕНЕ НА СЛЕДИ

Когато се раздели на връщане от „Белвю“ с княз Дьо Бьофур, Макс Холм предпочете още да не се прибира вкъщи. Споменът за идването на американката и сега още изтласкваше кръвта в страните му.

Не си постави никаква определена цел, а се зашля напосоки по заснежените улици и така стигна до Шлостайх.

Искаше да позяпа веселото пързаяне на кънкьорите, без да се подлага на студа на зимния ден, и така влезе в един ресторант.

Той разполагаше с ред сепарета, всички добре отоплени. Настани се и поръча на келнера да му донесе чаша пунш.

Когато му бе сервирано, се облегна назад и зарея поглед към далечината.

След известно време от другата страна на съседното сепаре се чуха стъпки.

— Прелестни сепарета — каза един женски глас.

— И отлично затоплени — отбеляза втори.

— Тук ли ще останем?

— Да, да седнем. Точно оттук изгледът е прекрасен. Дали няма някой в съседство?

Едната жена дойде до портиерата. Той я чу да казва:

— Никой. Празно е.

— Чудесно! От време на време човек все пак казва нещо, което не е за всяко ухо. Я ми подай онзи вестник.

Онази, която беше надникнала в неговото сепаре, го направи формално. Не бе влязла напълно и не го беше видяла в неговия ъгъл. Той се запита дали да не обърне по някакъв начин вниманието върху себе си, но преди да е решил нещо, келнерът се яви и двете дами поръчаха чай. Получиха го, без при това да се отдаде случай да разберат, че съседното помещение не е празно. После „услужливият дух“ се отдалечи.

Макс Холм чуваше подрънкването на чаени лъжички, тихо посърбване и шумолене на хартия, от което реши, че дамите са заети с вестника.

Вече си отправяше упреци, че поведението му не е пристойно. Неговата добросъвестност го подтикваше с някакъв знак да даде да се разбере присъствието му. Пое си дъх да се обади с прокашляне. Но това прокашляне се изгуби във вика, който в същия миг отекна в съседното сепаре.

— Гръм и мълния!

Изразът беше доста крепък за женска уста. Двете дами явно не бяха изискани.

— Какво има? — попита другата.

— Видя ли я, майко?

— Коя?

— Жената там вдясно, недалеч от бараката за даване на кънки под наем!

— Коя по-точно? Там са застанали няколко.

— Онази с голямата кафява амазонска шапка. До нея има и една друга.

— Да, виждам ги. Току-що са дошли. И каква е работата с тях?

— Как? Задаваш ми този въпрос?

— Естествено! Та видът ти е кажи-речи уплашен!

— Нима не ги позна?

— Не.

— Тогава, Бог знае, ти изобщо нямаш очи на главата си.

— Те стоят с гръб към нас. Няма как да им видя лицата.

— Почакай тогава, докато някоя от тях се обърне!

Холм погледна през прозореца. Той разпозна... Леда. Сега и през ум не му минаваше да издаде присъствието си.

— Ще изчакам — каза онази, наречена от другата „майка“. И коя е всъщност тази, от чийто вид така се възбуди?

— Да, аз почти се уплаших, но радостно. Представи си, това е Едита фон Вартенслебен!

— Какво говориш!

— Да, веднага я познах.

— Не се ли заблуждаваш?

— Не, заблудата тук е невъзможна. Такива лица добре се запомнят.

— Хм! Ето, че се обръща!

— Е, сега позна ли я?

— Да. Ей Богу, тя е!

— Нали? Трябва веднага да излезем.

— Защо?

— Трябва да видим къде живее. Ако останем да седим тук, може да ни се изплъзне.

— Почакай малко! Мисля, че иска да вземе кънки. Да, виж!

— Вярно! Искане да се попълня.

— Значи имаме още време. Може да мине цял час, преди да се откаже. Само че ние трябва да заминем с влака в пет.

— Трябва?

— Да. Директорът нали ще ни чака.

— Аз ще пътувам, когато ми е угодно.

— Ще се размърмори.

— Нека си мърмори. Исполинската Аврора Борман пет пари не дава дали някой ще мърмори, или не.

Холм наостри слух. Исполинската Аврора! Тези думи беше чул, когато подслушва Леда в хотела ѝ. Тази Аврора бе срещнала Леда при онзи подозрителен плевник, при който бе скрила детето. Холм започна да подозира, че е бил доведен тук от някакъв изключително щастлив импулс. И тя се казваше Борман! Нали това бе името и на онзи прословут престъпник^[1], за когото миналата Коледа всички вестници бяха писали!

— Ето, слага си кънките! — чу да казват по-нататък. — Какъв голям късмет! Ще ѝ пуснем доста кръвчица!

— И още как! Ще се изплаши, като ме види. Но нищо няма да ѝ помогне! Тогава ни измами с онези хиляди гулдена. Номерата на двете петстотингулденови банкноти се появиха после във вестниците. Бяха изчезнали на хер Фон Шарфенберг.

— Неговият управител ги бе задигнал. Петерман, мисля, се казваше и после отиде в дранголника.

— Тя трябва от него да е получила банкнотите. Защо ги пробута на нас? Сега трябва да ги подменя, трябва да си ги вземе и да ни даде в замяна други. Другояче няма да се отърве.

— Ако има пари.

— О, тая Едита никога не е без пари. А и не изглежда така, сякаш страда от липса.

— Ти пазиш ли още банкнотите?

— То се знае.

— Това всъщност е една голяма непредпазливост.

— Как така?

— Какво сега, ако някой ги намери у теб?

— Невъзможно. Аз съм ги залепила зад хастара на портмонето си.

— Точно сега имаме такава неотложна нужда от парите. Тоя директор Баумгартен в последно време нещо взе да стиска кесията.

— Неблагодарен тип! Ама така си е! Спрямо него аз бях самата любезност. Той обеща да се ожени за мен. Тогава се домъкна оная проклета Тау-ма и съвсем го омая. За щастие, аз докарах нещата дотам, че тя му офейка, но той стана студен и май такъв ще си остане. Ако получа хилядата гулдена, ще го изоставя и ще заживея като частно лице.

— Това ще бъде дивотия!

— Защо?

— Готовата пара лесно ще свърши.

— Глупости! Напротив, парите ще потекат от всички посоки!

— Охо!

— Не вярваш ли?

— Не.

— Съжалявам те. Я ме погледни!

— Е, какво да ти гледам?

— Тия крака, тия ръце!

Холм чу, че при тези думи потупа споменатите части.

— Е, и какво?

— Тия гърди! И не съм грозна!

— По-нататък какво?

— Аз съм хапка, за която всеки с удоволствие ще плати своите десет или двайсет гулдена!

— А, такава ли била работата! По този начин искаш да живееш като частно лице!

— Че по какъв друг?

— Хм! Мен това ме устройва!

Сега келнерът тръгна по реда на сепаретата, за да разбере дали някой не желае нещо. Когато влезе в съседното, исполинката попита:

— Келнер, от колко време сте в столицата?

— Откак се помня.

— Аха! Значи тук сте роден?

— Да.

— В такъв случай сигурно сте добре запознат с града?

— Така мисля.

— Случайно да познавате дамата, която се пързала там отсреща!

Внимавайте! Сега идва. Онази, с амазонската шапка!

— Да, случайно я познавам.

— Коя е?

— Нямаше да знам, но вчера тя беше тук и самата ми каза коя е. Аз именно я обслужих. Това е Леда.

— Леда? Не я познавам.

— Не? Прочутата балерина, която утре вечер ще се появи в „Кралицата на нощта“?

— Това нищо не ми говори.

— Значи сте много отдалечена от областта на изкуството.

— Възможно! — засмя се тя, понеже самата се числеше към артистките. — А да знаете къде живее?

— Не. Не стана въпрос за това.

— Добре, благодаря! Искам да платя.

Когато го направи и келнерът се беше отдалечил, майка ѝ попита:

— Ти плати? Да тръгваме ли искаш?

— Трябва да имаме готовност, за да не ни се измъкне.

— Може би всичко ще бъде напразно.

— Невъзможно.

— О, ако се направи, че нищо не знае!

— Охо! Та нали имаме доказателства!

— Имаш предвид детския труп?

— Да.

— Но може да ѝ е хрумнала добрата идея да го махне оттам. Тогава нищо няма да можем да докажем срещу нея.

— Аз не мисля, че ще ѝ е хрумнала тази идея. Това наистина ще бъде много тъпо!

— Най-добре да се убедим дали детето все още си е пъхнато под плевника.

— Добре де! Ще тръгнем след нея. Като разберем къде живее, ще отидем и до плевника.

— Значи наистина не мислиш днес да пътуваме за Роленбург?

— Ще останем тук.

— Най-добре ще бъде май да излезем. Колко лесно би могла да напусне пързалката от другата страна. Тогава ще изчезне, преди още да сме се измъкнали от вратата.

— Нейната придружителка я чака. Тя ни е подсигурена. Трябва също да внимаваме да не ни познае.

— Твоята фигура действително е фрапираща.

— Е, ще си спусна воала и ще застана до някоя от старите липи там отсреща. Хайде!

Тръгнаха, без да погледнат в другото сепаре.

„Каква новина! — помисли си Холм. — Какво щастие, че ме споходи мисълта да се отбия тук. Сега, кажи-речи, ще ми бъде лесно да докажа, че дъщерята на моя стар, почтен Папа Вернер е невинна!“

Надигна се, за да наблюдава двете дами. В този миг по пътя за насам се зададе... княз Дьо Бьофур. Като съгледа исполинката, той спря изненадано. Тя действително имаше направо колосални форми и същевременно съвършена хармония между тях.

Когато се обърна отново, княз Дьо Бьофур забеляза застаналия до прозореца Холм. Кимна му усмихнато и влезе.

— И вие сте тук? — каза на седане. — Не мислех, че ще се видим толкова скоро.

— Аз също.

— Е, да прием по едно токайско!

— Не зная дали мога да се поставя на ваше разположение.

— Защо не?

— Не бива да изпускам от очи двете дами.

— Които сега срещнах?

— Да.

— Едната е чудовище. Буквално се изплаших, като я видях.

— Тя произхожда от род исполини.

— Аха, познавате ли я?
— Казва се Борман.
— По дяволите! — изруга князът. — Крайно интересно! Дали не е някоя сестра на двамата прословути Бормани?
— Така изглежда. Малкото ѝ име е Аврора, а в морално отношение е напълно достойна за двамата братя.
— Откъде я познавате всъщност?
— Току-що я видях за пръв път.
— И вече я преценявате с такава категоричност?
— Имах щастието да ги подслушам. Другата е майка ѝ. Двете седнаха в съседство, без да имат представа за присъствието ми.
— Интересно!
— Дори във висша степен. Научих неща, които хвърлят светлина върху две тежки престъпления.
— Какво говорите!
— Да. Дъщерята на един мой познат е била осъдена за детеубийство, без да има вина. Сега мога да докажа, че е невинна.
— Поздравявам ви.
— И коя мислите, е убийцата?
— Е, коя?
— Леда!
— Всички добри духове! Леда?
— Да.
— Разказвате роман.
— Съвсем не! И после някой си хер Фон Шарфенберг е бил ограден от своя управител или инспектор. Исполинката е получила хиляда гулдена от въпросните пари.
— Вие сте се съюзили с Дявола! — възкликна князът, в крайна степен изненадан.
— Ваша светлост, изглежда, познава този случай?
— Да, много добре. Аз смятам онзи, който е бил наказан, за невинен.
— Някой си Петерман?
— Да. Говориха ли двете за него?
— Да. Тези две престъпления вероятно имат взаимовръзка.
— Как така?
— Е, Леда по-рано се е казвала Едита фон Вартенслебен и...

— Все по-интересно и интригуващо! — вметна князът.

— Имала е дете и го е умъртвила. Заровила го е през нощта на гробището на мястото на друг детски труп.

— По-нататък, по-нататък! Разкажете по-подробно!

— По-късно, Ваша светлост. Трябва да наблюдавам исполинката. Не бива да я изпускам от очи.

— Аз внимавам. Вие само разказвайте!

— Е, днес вече ви казах, че имам в ръцете си оръжия, с които да победея противницата на американката...

— Казахте го действително.

— Тогава не мислех, че толкова скоро ще окомплектовам арсенала си. Слушайте!

Разказа за театралния слуга Вернер и за това, как е подслушал Леда. Князът слушаше изключително внимателно и когато Холм свърши, каза:

— Това наистина е направо съкрушаващо за онези господа, които възнамеряват да протезират Леда. Имате право, исполинката не бива да бъде изпускана от очи. Тя ще проследи Леда, а ние двамата ще следим нея.

— Как? Ваша светлост иска да участва?

— Разбира се! По-късно ще чуете, че имам всички причини да се интересувам по-живо от тази работа. Значи барон Франц фон Хелфенщайн е бил бащата на детето на дъщерята на онзи театрален слуга?

— Да. Той я насилил, след като я бил упоил с някакво наркотично средство.

— Това, което чух, е от голяма полза за мен. Но вижте, исполинката се прикрива зад онова дърво!

— Забелязала е, че Леда се готви да си тръгва. Тя току-що свали кърнките си.

— А, това е тя! Е, да внимаваме.

Леда отиде при майка си, която я чакаше, и се отдалечи с нея. Исполинката я последва в придружителство на своята майка, а на подобаващо разстояние след тях тръгнаха князът и Макс Холм.

Балерината вървеше директно към хотел „Кронпринц“. Когато бе влязла, исполинката каза на майка си:

— Иди сега при портиера и го питай къде се е настанила.

— Защо сама не се осведомиш?

— Защото много се набивам на очи. Ще те чакам тук до тази витрина, като се правя, че разглеждам изложените неща.

Майката тръгна и скоро се върна.

— Тя живее там — съобщи. — На първия етаж!

— Добре! Сега към плевника!

Минаха по няколко улици, докато стигнаха едно от гробищата на столицата. Следвайки зида, оставиха града зад себе си и се озоваха на едно място, където се издигаха няколко плевника.

— Помниш ли още кой беше? — попита майката.

— Да, вторият там. Ела!

Заобиколиха първия плевник, като се огледаха внимателно за чуждо присъствие. Убедиха се, че наблизо няма никой, и сега исполинката приклекна при задната страна на плевника.

На равнището на земята майсторът строител беше оставил в зида отдушници. Те минаваха от едната до другата страна и имаха за цел да осигуряват свободна циркулация на въздуха и да предотвратяват развитието на домашната дървоядна гъба.

Проходите имаха квадратно сечение със страна около десет цола и в краищата почти напълно се бяха запушили.

Исполинката беше клекнала при едно от тях. Сега започна да разчиства с ръце отломките. Майка ѝ предупреди:

— Внимавай! Не пилей много наоколо, иначе някой може да се усети, че тук е вършено нещо.

— Не се безпокой. Ще бъда достатъчно предпазлива.

Когато отверстието стана достатъчно голямо, тя мушна ръка.

— Е, там ли е още? — попита майката, която едва бе в състояние да владее любопитството си.

— Да. Или... хмм... или е само камък.

— Това ще е тъпо, много тъпо!

— Твърдо е, наистина твърдо като камък.

— Измъкни го!

Исполинката извади предмета и не съумя да потисне един полугласен възклик.

— Всички дяволи! Майко, погледни!

— Детето, наистина детето! — констатира тази.

— Но толкова добре запазено!

— Не е изтлеяло.

— Изглежда точно така, сякаш току-що е починало, но е твърдо като скала и желязо.

— Вкаменило се е. Нали понякога се случва трупове да се превръщат в камък.

— Да. Зависи от почвата. Е, сега знаем къде сме!

— Леда не може да отрече. Пъхни го пак вътре и затвори дупката!

А когато дъщерята изпълни разпореждането, майката продължи:

— Но все пак е възможно да ни посочи вратата.

— Няма да посмее!

— Какво можем да направим срещу това?

— Да съобщим на властите.

— Тогава самите ние ще я оплескаме. Ние сме съучастници. Следвало е да направим донесение.

— Глупости! Да не си мислиш, че лично ще отида в полицията?

— Имаш предвид писмо, но неподписано?

— Да.

— Това нищо няма да помогне. Срещу Леда така пак нищо не биха могли да докажат. За да има пълна убеденост, е безусловно необходимо нашето свидетелство.

— Помислих вече за това! Впрочем аз никак не се съмнявам, че ще съумея да сплаша Леда така, че да се бръкне дълбоко в джоба. Така, аз съм готова. Да вървим!

— Сега накъде?

— Най-напред трябва да се огледаме за някоя странноприемница, където да останем за днес.

Князът и Макс ги бяха следвали до гробището.

То беше отворено и князът се запъти право към входа.

— Вътре ли? — попита Холм учудено.

— Да.

— Но защо?

— За да останем незабелязани.

— Ще ги изгубим от поглед.

— Едва ли. Според вашия разказ Леда е тръгнала онази нощ оттук право към плевника. Следователно може да се предположи, че той не се намира много далеч. Вървете спокойно!

Прекосяха цялото гробище до срещуположния зид. Когато стигнаха там, князът посочи назад и каза:

— Ето, вижте! Ей къде вървят двете и там има също няколко плевника.

— Да, наистина! Но кой ли е от тях?

— Ще разберем.

— Но ако не видим? Ето, двете изчезнаха сега зад първия плевник.

— Ние в никой случай не бихме могли да приближим толкова, че внимателно да ги наблюдаваме. Трябва да бъдем предпазливи. Но нали има натрупан сняг, следователно много лесно ще открием следите на тези мили дами.

Скрити зад едно голямо боже дръвце, така че отвън по никакъв начин не можеха да бъдат забелязани, зачакаха, докато майка и дъщеря отново се появиха.

— Ще ги пропуснем ли да минат? — попита Холм.

— Това се подразбира. Те са решили да не пътуват за Роленбург. Ще останат тук, за да измъкнат пари от Леда. Предполагам, че най-напред ще си потърсят квартира.

— Това действително може да се очаква.

— Дали някоя частна квартира, или стая в странноприемница, ние при всички случаи трябва да го знаем. Хайде, те отминаха.

Последваха отново жените, докато те изчезнаха в една странноприемница от трета или четвърта категория. Макс Холм попита:

— Ние също ли ще влезем?

— Двамата не. Вие почакайте, аз ще се осведомя.

Когато влезе в окадения общ салон, търсените вече бяха седнали на една маса. Той зае място в един тъмен ъгъл и поиска да му донесат чаша бира. Исполинката беше поръчала кафе. Когато съдържателят го сервира, тя попита:

— Имате ли свободни стаи?

— Да.

— Можем ли да получим една за днес и евентуално за утре?

— Да, с удоволствие ще ви предоставя!

— Наредете тогава да запалят печката.

— Точно сега имам на разположение една отоплена.

— Много добре! Веднага ще се качим. Имайте грижата да ни донесете и менюто!

Изпиха си набързо кафето и поискаха да ги отведат горе. Князът плати бирата и извади бележника си. Написа няколко реда до своя слуга Адолф и пхна листа в един плик, какъвто винаги носеше със себе си.

Сега се върна при Макс Холм, а после потърси разносвач, на когото предаде писъмцето.

— Сега да отидем до плевника — каза след това.

— Но ако междувременно изтървем исполинката?

— Няма да ни се изплъзне. Тя ще ношува тук. Впрочем до половин час тук ще има надежден човек, който няма да я изпусне от поглед.

Когато се върнаха пак при гробището, не беше трудно да проследят стъпките на двете жени. Те водеха към плевника. И макар че слънцето беше изблизило снега в близост до зидарията, князът с голяма сигурност посочи мястото, където бе стояла исполинката.

— Тук са били — каза той. — Погледнете отломките. Не са успели напълно да заличат следите. Разровили са дупката. Да погледнем какво се намира в нея!

Започна да я разкрива и много скоро детето бе извадено.

— Ето го! — каза. — И се е калцирало, превърнало се е в камък. Всичко е така добре запазено, както при пресен труп. Да, това клето същество е умряло от слабост.

— Това е детето на Лаура Вернер. Но как може да се докаже?

— Оставете това да е моя грижа! Не е толкова трудно, както вероятно си мислите.

— Ще го вземем ли?

— Не. Този труп трябва да бъде прибран от полицията, а аз ще се постарая така да уредя нещата, че Леда да бъде спипана на местопрестъплението.

— Как смятате да подхванете работата?

— Ще я наведе на мисълта, че трябва да махне детето оттук, за да лиши исполинката от доказателства.

— Идеята е отлична. Надявам се да се хване на въдицата.

— Убеден съм в това.

— Какво ще правим по-нататък?

Докато прибираше детския труп отново на мястото му, князът отговори:

— Когато сте подслушвали Леда в хотел „Кронпринц“, не станали, казахте, дума за някакъв червен шнур от завеса?

— Да. Майката каза на дъщерята, че било голяма недомислица да си послужи за удушаването с парче откъснат от завесата шнур.

— Чудесно! Аз имам нишка в ръката и ще я проследя, докъдето е възможно. Така, тук приключихме. Сега към първата пиаца за файтони.

— Накъде ще пътуваме?

— До Околийския съд.

Холм не попита какво възнамерява да прави там князът. Беше убеден, че ще постъпи правилно. Когато стигнаха до Околийския съд, князът нареди да предадат за идването му на директора и беше веднага пропуснат. Служителят го прие с изискана учтивост и се осведоми за причината на тази почетна за него визита. Князът предпочете да извади своята вече толкова често споменавана карта. Представи му я и каза:

— Ако обичате, моля, първо да обърнете внимание на тази легитимация, хер съдебен съветник.

Заговореният кимна усмихнато и отвърна:

— Зная вече. Екселенц хер министърът прояви добрината да уведоми висшите служители за съществуването на това изключително рядко пълномощие.

— В такъв случай се надявам, че молбата, която възнамерявам да изложа, няма да срещне препятствие по пътя си.

— С удоволствие се поставям на ваше разположение.

— От колко време сте на служба, хер съдебен съветник?

— На настоящия пост вече повече от пет години.

— Тогава може би си спомняте случая „Лаура Вернер“!

— Лаура Вернер? — повтори служителят замислено.

— Детеубийство.

— А, да, сетих се. Момичето не направи самопризнание. Беше осъдена въз основа на доказателства по улики на осем години затвор.

— И въпреки това тя е невинна.

— Какво говорите! — извика съдебният съветник, променяйки цвета си.

— Аз го твърдя!

— Хвърляте ме в крайно изумление. Аз самият председателствах разглеждането на делото.

— Независимо от това аз си оставам на твърдението.

— Съдията също може да сгреси. Колкото и мъчително да ми бъде да разбера, че под мое председателстване е била извършена една толкова печална грешка, то, от друга страна, ще се радвам да мога да я поправа.

— Тя не може да бъде поправена. Четири години затвор вече са минали. Какъв еквивалент може да замени това време, позора, тревогите, срама? За да говорим само за едно материално удовлетворение, ние, за съжаление, вече не разполагаме със саксонското обезщетение.^[2]

— В състояние ли сте да докажете твърдението си, Ваша светлост?

— Надявам се да мога да приведа необходимите доказателства. Преписките по делото още ли са налице?

— Разбира се.

— Ще ми позволите да ги прегледам за миг?

— Веднага! Разрешете да ви придружа до съдебния архив!

Той го отведе до едно доста голямо помещение, в което досиетата се съхраняваха до определен, предписан от закона срок, и собственоръчно потърси въпросната папка.

— Ето го — каза. — Мога ли да попитам от какво се интересува Ваша светлост?

— Детето е било удушено с края на червен шнур от завеси...

— Да, да, спомням си. Това *corpus delicti*^[3] е все още налице. Ето, вижте!

Отгърна на мястото, където шнурът бе прикрепен към един от листовите на досието. Князът го прегледа внимателно и после попита:

— Бихте ли могли да ми посветите един час от вашето действително скъпоценно време?

— Разбира се.

— Ще имам необходимост също от един обержандарм, един представител на прокуратурата и съдебния лекар. Вие ще имате добрината да ме придружите до една къща в централната част на града, а споменатите господа трябва да ни чакат на Петрикирххоф. Но

настоятелно умолявам това да стане по възможно най-небиещ на очи начин.

— Вероятно мога да приема, че имате достатъчно основателен мотив за една такава постановка?

— Разбира се. Сега нямам време да се впускам в подробности. Спомняте ли си, че обвиняемата Вернер е твърдяла, че детето ѝ било момче и е починало от немощ?

— Така беше действително.

— Но въпросният труп е бил на здраво момиченце, което не е било признато от Вернер за нейното починало от естествена смърт дете.

— Това показание беше твърде фантастично.

— Въпреки всичко се е базирало на истината. По-късно аз ще ви покажа истинското дете на Вернер.

— Как? Какво? Ваша светлост, навремето ние дълго, но напразно го търсихме. Не мислете, че ни е липсвало старание.

— Убеден съм. И така, моля веднага да уведомите господата. Но тайно, много тайно! И вземете този червен шнур със себе си. Ще ни потрябва, ако предположенията ми са правилни.

Съдебният съветник направи необходимите приготовления и се отправи после с княза към файтона, в който чакаше Холм.

— Хер доктор Холм — представи го князът. — Тепърва ще го опознаете. И на неговата прозорливост ще се дължи, ако успеем да реабилитираме една невинна.

Князът насочи файтона към старата патрицианска къща на хер Фон Шарфенберг. Портиерът Крелер видя тримата господа да слизат и се завтече да попита за желанието им.

— Влезте в стаята! — нареди князът.

А вече вътре, далеч от ушите на файтонджията, попита:

— Този дом на хер барон Фон Шарфенберг ли принадлежи?

— Да, хер.

— Тук ли е живял неговият управител, някой си хер Петерман?

— Да.

— Преди малко повече от четири години не е ли приел този хер една дама при себе си?

— Фройлайн Фон Вартенслебен? Тя живееше при него.

— Вие също ли бяхте тогава тук?

— Аз живея тук от дълго, дълго време.

— Значи познавате дамата?

— Да.

— Аз съм княз Дьо Бьофур, а този хер е съдебен съветник и директор на Околийския съд. Следователно вие трябва да отговорите...

— Господи Исусе! — изплъзна се от устата на портиера.

— Следователно вие трябва да отговорите на нашите въпроси съобразно истината — продължи князът. — Споменатата дама винаги в добро здраве ли се намираше?

Запитаният се смути, но отговори:

— Здравословното ѝ състояние действително претърпя една няколкодневна промяна, Ваша светлост!

— Каква беше причината?

— Раждането на едно дете.

— Кой беше бащата?

— Никой не знае.

— От какъв пол беше детето?

— Момиченце беше.

— Беше ли доложено за раждането му?

— Да, аз самият го направих.

— Детето здраво ли беше?

— Беше необикновено здраво момиченце.

— Колко дълго остана при майката?

— Докато и тя беше тук. Една сутрин внезапно изчезнаха.

— Къде?

— Никой не знае.

— Къде живееше тази фройлайн Фон Вартенслебен?

— Беше получила при управителя Петерман две стаички.

— Те съществуват ли още?

— Да.

— Но сигурно мебелите са подменени и са подредени по друг начин?

— Не. Всичко си остана, както си беше. Дори покривките, килимите и завесите са запазени.

— По каква причина?

— Не знам. Младият господар така заповяда.

— Имате ли ключове за тези стаи?

— Да.

— Водете ни горе!

Портиерът се подчини на заповедта. Съдебният съветник се намираше в състояние на голяма напрегнатост. Онова, което беше чул, му навяваше предположението, че князът действа по много точна информация.

Въпросното жилище се състоеше от всекидневна с два прозореца и спалня с един прозорец. Още с влизането си князът се отправи към транспарантите да огледа шнуровите.

— Не е тук — констатира. — Отворете спалнята!

Когато това стана, той пристъпи към прозореца.

— Аха! Заповядайте, хер съдебен съветник! Погледнете!

Показа червения пасмантериен шнур, от който липсваше едно парче. Явно беше откъснато.

— Ваша светлост — слиса се служителът. — Как е възможно да го знаете?

— За това по-късно. Извадете, моля, въпросното парче. То съвсем очевидно е било откъснато от тук.

— Ето го. Да сравним. За Бога, съвпада! Дори влакната си прилягат и се вмъкват едни в други съвсем точно.

— Това е, в което исках да се убедя. Засега то е достатъчно.

И обръщайки се към портиера, продължи:

— Хер съдебният съветник ще вземе ключовете за тези две стаи. Вие ще имате задължението да не казвате на никого, че сме били тук, дори на вашия господар. Престъпването на тази заповед ще има най-сериозни последици за вас. Разбрано?

— Аз ще се подчиня, Ваша светлост, ама моята жена...

— Аз не я видях.

— Излязла е.

— В такъв случай няма да казвате и на нея. Виждали ли сте от онова време тази фройлайн Фон Вартенслебен?

— Не.

— А ще я познаете ли?

— Веднага! Със сигурност!

— Добре! И така, мълчете! Ние тръгваме! Адио!

Съдебният съветник заключи вратите и прибра ключовете. Когато седнаха отново във файтона, князът назова една улица,

намираща се близо до Петрикирххоф. Слязоха там, за да не разбере файтонджията коя е целта им. После се отправиха пеша към гробището. Съдебният съветник бе мълчал по пътя. Сега каза:

— Ваша светлост счита тази Вартенслебен за майка на детето, което сме приели за дете на Лаура Вернер?

— Да. Откъснатият транспарантен шнур е първата брънка от доказателството, което ще приведа. А, тук стои един хер, а там — друг.

Бяха влезли в гробището. В единия ъгъл беше застанал един мъж, в срещуположния край втори, а от Дома на покойника тъкмо излезе трети.

— Прокурорът, обержандармът и съдебният лекар — отбеляза директорът на съда.

— Чудесно! Господата дават вид, сякаш не се познават. Това ми е приятно. Осведомете ги, моля, небиещо на очи да се отправят един след друг и по възможност тайно към намиращите се зад гробището плевници. С хер Холм ще ви чакаме там.

Той се отправи с Холм към посоченото място. Другите дойдоха по различни пътища и бяха убедени, че никой не ги е забелязал.

— Майне херен — поде князът — касае се за доказване невинността на едно момиче, осъдено като детеубийца. Хер съдебен лекар, възможно ли е след четири години по останките от едно дете да се докаже, че е починало от естествена смърт.

— Не. Трупът ще се е разложил.

— А в случай че се е вкаменил, калцирал?

— Това е изключително рядък случай. Не може нищо да се каже, докато не бъде изследван трупът.

— Е, нека видим. Хер доктор, отворете, моля!

Тези думи се отнасяха за Холм. Те се намираха точно при мястото, където бе скрит детският труп. Холм коленичи, отстрани отломките и го измъкна. Господата, особено съдебният съветник, бяха изумени. Съдебният лекар хвърли един поглед на трупа, опипа го с ръка и попита:

— Ваша светлост, нещо ми се върти из ума... Това да не би да е детето на Вернер, което напразно търсехме навремето?

— Да.

— Спомням си случая много точно. Аз трябваше да прегледам трупа. Интересна, крайно интересна находка — както за лекаря, така и

за съдията. Но кой е скрил това детско трупче тук?

— Майката на другото дете, истинската убийца, хер директор.

— Значи Вернер все пак не е излъгала?

— Тя е казала истината. Била е осъдена невинна. Можела е да бъде наказана само за неизвършената регистратура, понеже от чувство за срам не е съобщила за раждането и смъртта на детето.

Междувременно се беше стъмнило. Можеха да се различават само най-близките предмети.

— Сега какво? — попита обержандармът.

— Ще затворим дупката — отвърна князът. — Хер съдебният съветник и хер съдебният лекар ще вземат трупа. А вие, хер обержандарм, ще имате добрината да ме придружите за извършването на един арест.

— Свързан с намирането на този труп?

— Да.

— Да не би на Вартенслебен? — попита съдебният съветник.

— Не, засега на две нейни съучастници. Аз ще предоставя на вас онова, което трябва да се извърши най-напред по отношение на този труп, но имам причини да помоля за възможно най-голяма дискретност, тъй като това ще ме улесни в арестуването на убийцата.

— Аха! Вие знаете къде се намира Вартенслебен?

— Мисля, че знам — гласеше сдържаният отговор. — Но преди да ви помоля да направите решаващия ход, искам да направя работата си още по-сигурна.

Макс Холм отгатна мисълта на княза и се обърна към другите:

— Простете, майне херен, че ще ви помоля да разменя няколко думи с Негова светлост на четири очи. Свързано е с работата, по която се намираме тук, и има за цел така да си подсигуририм виновницата, че отричането от нейна страна да бъде невъзможно.

Князът се отдалечи с него и Холм тихо заговори:

— Не зная дали правилно съм ви разбрал, милостиви хер. Вие искате от съображение американката да направите решаващата стъпка срещу Леда едва утре?

— Да.

— Кога ще бъде арестувана?

— Малко преди представлението?

— Преди?

— Да. По този начин ще ѝ бъде попречено да играе и мис Стартън ще остане без конкуренция. Така машинациите на „безукоризнените“ господа от „Столичен театър“ ще бъдат от един път пресечени.

— И как ще бъде изобличена?

— Надявам се, най-напред чрез показанията на исполинката, после чрез доказателството на обстоятелствата и уликите и накрая възнамерявам да я подмамя с писмо или по някакъв друг начин преди представлението да дойде тук, за да отстрани трупа, при което ще бъде наблюдавана от достоверни свидетели. Вие може би сте на друго мнение?

— Действително ми се иска да направя една забележка.

— Моля, говорете!

— Надявам се, ще ми простите, ако изложа по-различно становище от вашето.

— Тук изобщо не може да става дума за прощаване. Вие сте главното лице в тази работа. На вас дължа тези ценни насоки и ако вашето гледище е по-добро от моето, то се разбира изцяло от само себе си, че ще бъде взето под внимание. Така че спокойно кажете какво мислите!

— Най-напред съм напълно съгласен с вас, че ударът, който ще нанесем на Леда, трябва да се стовари и върху нейните протектори.

— Хубаво! По-нататък!

— Тези господа заслужават една здрава плесница. Но как ще я получат, ако Леда не излезе на сцената?

— Ще се изложат, че протежето им е арестувано и изобщо не е стигнало до подиума.

— Така ще се изложат пред нас, но не и пред публиката.

— Впоследствие ще бъде публикувано, че предварително са решили да ангажират убийцата.

— Може пък да съумеят да оборят това изявление. Според мен е по-уместно на първо време да не ги закачаме.

— Искате да им предоставите възможност действително да вземат решение за Леда?

— Да.

— Следователно желаете балерината да излезе на сцената?

— Да. Така ще имаме възможност да прозрем интригите и машинациите срещу американката, което няма да стане, ако Леда не се появи.

— Хм! Признавам, че имате известно право.

— Тези господа ще ликуват. Ще се чувстват победители. Ще разтръбят победата си в пресата. И тогава толкова по-съкрушителен ще бъде ударът, който ще им стоварим.

— Съгласен съм с вас. Но кога да бъде арестувана Леда?

— Непосредствено след представлението.

— На връщане от театъра?

— Не. Ние трябва да опитаме така да уредим нещата, че веднага след приключване на спектакъла да дойде тук, за да отстрани малкия труп.

— Това няма да представлява трудност. Но вие забравяте интересната супе в „Белвю“.

— Хм, да, тя ще пропадне. Аз се канех да стана таен зрител или по-точно слушател.

— Е, вие и бездруго щяхте да се лишите от тази наслада, ако Леда бъдеше арестувана още преди представлението.

— Това е вярно. И все пак ми се иска тоя мосю Леон Стодижел да бъде хубаво посрамен!

Князът се загледа замислено в продължение на няколко секунди в земята, после се засмя тихо на себе си и каза:

— Тук ми хрумва една идея! Ние можем да предоставим на този достопочтен мосю неговата супе!

— С Леда? Значи едва по-късно да я арестуваме?

— Не. Но господата ни чакат. По-късно ще говорим по този въпрос. Но съветът ви да оставим Леда да излезе на сцената си остава в сила.

— А сега искате да арестувате исполинката?

— Да.

— А какво ще стане, ако не признае?

— Ние двамата нали я наблюдавахме тук. Вие сте подслушали разговора между нея и майка ѝ и също Леда. Ние следователно сме свидетели и ще ни повярват.

— Аз също съм убеден в това, но считам за по-целесъобразно да я заловим на местопрестъплението.

— Как да стане тая работа?

— Ще я примамим да дойде още веднъж тук точно както се каним да постъпим с Леда. Трябва да се яви причина да отстранят трупа и ето как ще ги заловим — както майката, така и дъщерята.

— Хм! Тук също имате право.

— Но как да я накараме за втори път да дойде насам?

— Това не е трудно. Аз ще се заема. Имате ли още някаква забележка?

— Не.

— В такъв случай ще информирам господата.

Той се върна при служителите и каза:

— Майне херен, хер доктор Холм наистина ми даде няколко напътствия, които са толкова ценни, че реших да ги взема под внимание. Ще променя съобразно тях плана, който възнамерявах да следвам, и в тази връзка имам да ви направя няколко пояснения.

Господата приближиха изпълнени с очакване, а князът продължи:

— Вече казах, че Лаура Вернер е говорила истината. Тя е станала майка и от страх и срам е скрила раждането и смъртта на детето. На това решение повлияло хилавото състояние на детето, което действително скоро починало от немощ. Сега се искало трупчето да бъде тайно погребано. Младата майка го сложила в една кутия и отнесла през нощта на гробището. Същия ден било извършено погребението на някакъв мъж, чийто гроб още не бил напълно засипан. В неговата рехава пръст смятала Лаура Вернер да погребее своето дете.

— Такива бяха действително нейните показания — потвърди съдебният съветник. — Но тогава тя спомена за появата на второ женско създание.

— Тук също е казала истината, макар думите ѝ да са били възприети като смехотворни извъртания. И така, неотдавна на мястото, където бях с хер съдебния съветник, също се родило дете — момиченце. Майката го удушила с един червен транспарантен шнур и заедно със собствената си майка го отнесла до гробището. Старата останала отвън до зида, а дъщерята се прехвърлила през него вътре. Имала намерение да зарови трупа на умъртвеното дете точно в същия гроб, при който в този миг се намирала Вернер. Убийцата приближила. Това била същата Вартенслебен, която преди малко беше спомената. Тя

се изплашила, когато забелязала втора жена, заела се да осъществява същото намерение — тайно да погребее едно дете. Убийцата имала здрави нерви. Бързо се съвзела от страха и взела решение да обърне в своя полза тази среща.

Господата слушаха с най-голямо внимание. Разказът ставаше все по-интересен. Князът продължи:

— Вартенслебен си помислила, че не човек държи в ръката си нишките, от които зависи бъдещето. Знаела, че много често едно незначително, непредвидено или невзето под внимание обстоятелство води до разкриване на престъплението. Такъв можел да бъде и при нея случаят, което сега имала възможност да предотврати. И така, оставила временно детския труп настрана, за да не го види другата, приближила и я заговорила.

— Как ли трябва да се е изплашила Вернер! — обади се лекарят.

— Естествено, неимоверно! В своя ужас тя допуснала Вартенслебен да измъкне от нея името ѝ, жилището и всички други обстоятелства. След това настоятелно я замолила за мълчание. Вартенслебен обещала, но не мислела да спази обещанието си. Когато Вернер побягнала, тя извадила детето от кутията и го подменила със своето. Дори дрехите разменила. После погребала детето си в ковчега на Вернер и се отдалечила с нейното.

— За да го скрие тук под плевника? — попита прокурорът.

— Да, както установихте.

— Каква рафинираност! И майката на тая Вартенслебен ѝ е била помощница?

— Естествено. И сега се появява едно неизяснено обстоятелство, относно което обаче скоро ще добием яснота. При плевника имало една личност, която наблюдавала двете жени.

— Някой мъж?

— Не, едно женище. Предполагам, че исполинът Борман ви е известен?

— Естествено! Дори повече отколкото може да му бъде приятно.

— Известно ли ви е семейното му положение?

— Да — отговори прокурорът. — Та нали задачата на съдията е възможно по-точно да се информира за личните връзки на обвиняемия.

— Следователно знаете какви близки има исполинът?

— Да. Той има жена и дете.

— И после?

— Един брат, който се изявяваше като акробат и неотдавна трябваше да бяга заради малтретиране и убийство по невнимание. Все още не ни се е удало да го заловим.

— Жива ли е майката на тези двама братя?

— Да.

— Къде се намира?

— Това сега не мога да си спомня. Мъкне се наоколо с дъщеря си, която със своето телосложение била напълно равностойна на двамата братя и следствие на това била показвана като исполинска дама и атлетка.

— А знаете ли името ѝ?

— Аврора.

— Така е. Е, майне херен, именно тази Аврора, атлетка и исполинска дама, е била онази вечер по някаква причина скрита при плевника.

— Дяволите да го вземат! — изплъзна се от обержандарма. — Това е крайно интересно!

— Но за Вартенслебен не е било никак интересно да бъде изненадана в своята престъпна дейност.

— Какво? Това женище е сварило Вартенслебен, майката и дъщерята?

— Да.

— Без после да направи донесение?

— Тя е продала своето мълчание.

— Аха! На каква стойност?

— Хиляда гулдена.

— Притежавала ли е Вартенслебен толкова много пари?

— Тя, изглежда, е разполагала с пет хиляди гулдена. По същото време именно на хер Фон Шарфенберг изчезнали пет хиляди гулдена...

— Спомням си — каза обержандармът. — Аз самият арестувах извършителя — някой си Петерман, който беше управител на хер Фон Шарфенберг.

— Известна ли ви е съдбата му?

— Да. Той направи самопризнание и беше осъден. Наскоро бил помилван и се върнал в столицата, както чух.

— Знаете ли къде живее и с какво се занимава?

— Не. Нямам си вземане-даване с регистрационната служба.

— Той живее при мен. Назначих го за секретар.

— О! — прозвуча възклик на изненада.

— Да. Направих го, понеже съм убеден, че този мъж е невинен.

— Невъзможно! Той си призна.

— По някакви странни причини. Ще си позволя един намек. Споменатата Вартенслебен е била любовница, метреса на младия Фон Шарфенберг.

— По дяволите! Сега започва да просветва! — вметна прокурорът.

— Тя е родила в жилището на Петерман, който трябвало тайно да я подслони и да се грижи за нея. Един ден внезапно изчезнала.

— Заедно с детето, естествено?

— Да.

— И може би също с онези пет хиляди гулдена?

— Вероятно.

— Вероятно, казвате?

— Защото не мога да го докажа, макар че съм склонен да го твърдя.

— Досетих се, понеже казахте, че Петерман е невинен.

— Аз съм убеден в това!

— Той ли ви се довери?

— Не. За онези дни той си мълчи. Но аз си поставих задача въпреки неговата сдържаност да докажа невинността му. Както казах, убеден съм, че Вартенслебен е откраднала парите, които липсвали в неговата каса.

— Той защо не го е казал?

— За да пощади младия си господар, лейтенант Фон Шарфенберг. Нали неговият баща не бивало да знае за връзката му с Вартенслебен.

— Това действително е едно небивало доказателство за вяност и жертвоготовност. Но щом Петерман упорства, нищо не може да се направи.

— Аз в никой случай не губя надежда.

— Имате ли основания?

— Да. Хилядата гулдена, които исполинката поискала за своето мълчание, ѝ били изплатени под формата на две петстотингулденови банкноти, чиито номера били посочени във връзка с разгласяването на онази злоупотреба. Исполинката прочела материала и оттогава се страхува да пусне двете банкноти в употреба.

— Още ли ги има?

— Да.

— Ех, да знаехме само къде се намира тази Аврора.

— Тя е тук, в столицата.

— Наистина ли, наистина ли?

— Аз тайно я придружих до странноприемницата. Ще я арестуваме заедно с майка ѝ.

Обержандармът беше направо въодушевен. Той потри ръце и каза:

— Това действително е един съвършен, бляскав криминален случай! Само да можем да намерим и двете банкноти! Но те сигурно са добре скрити!

— Наистина е така — забеляза князът.

— Аа! „Наистина“ казахте, Ваша светлост?

— Както чухте!

— Знаете, че са добре скрити?

— Да.

— Тогава би трябвало скривалището да ви е известно!

— Точно такъв е случаят. Исполинката ги е залепила зад хастара на портмонето си.

— Как може да го знаете?

— За това по-късно! Сега въпросът е да си подсигуриш нея и майка ѝ.

— Това трябва да стане с предпазливост. Тя е силна и при всички случаи ще се отбранява.

— А пък аз бих желал да се избегне всяка шумотевица.

— Къде е отседнала?

— В странноприемница „Кафявия кон“.

— Чудесно! Веднага ще се заема с приготовленията по арестуването ѝ!

— Моля, хер обержандарм, оставете ми още малко време! — додаде князът усмихнато. — С това стигам до предложението, което

хер доктор Холм направи. Та ако арестуваме исполинката в странноприемницата, следва да се очаква, че тя всичко ще отрече.

— Със сигурност ще го направи.

— Ето защо хер Холм ни съветва да я заловим тук, при плевника, на местопрестъплението.

— И как да я нагласим тая работа?

— Моля да предоставите това на мен. Ако ми дадете половин час време, майне херен, гарантирам ви, че исполинката ще се появи тук с майка си, за да отстрани детския труп.

— Ако наистина е сигурно!

— Гарантирам!

— Това е достатъчно!

— В такъв случай ще ви помоля, хер обержандарм, дотогава тайно да надзиравате странноприемницата. Ако исполинката излезе, нека някой от хората ви я последва. Хер прокурор, искате ли да присъствате на залавянето на двете жени?

— Естествено!

— Ние трябва да им дадем време да разкрият дупката. Направят ли го, те са изобличени. И трябва да наблюдаваме действията им.

— Това е трудно, тъй като от тази страна няма никакво прикритие.

— Разполагаме само с едно средство да приближим дотолкова, че да можем внимателно да ги наблюдаваме.

— И какво е то?

— Отгатнете, хер обержандарм!

— Наистина не се сещам как бихме могли при този сняг да се промъкнем толкова близо.

— Е, снегът е бял, а чаршафите имат същия цвят.

— Значи имате предвид да се скрием под чаршафи?

— Да. Това предложение правя.

— То действително е най-доброто. Много съм любопитен как ли ще реагират тези женоря, когато из един път изникнем при тях. Сигурно ужасно ще се изплашат.

— Дали исполинката ще се изплаши, е съмнително. Ние при всички случаи трябва да сме подготвени за съпротивата ѝ. И така, направете приготовленията си, хер обержандарм! До половин час аз ще

съм при исполинката и може да се приеме, че после тя няма да се забави с идването си тук.

Той понечи да се обърне, но бе задържан от прокурора.

— Един момент, Ваша светлост — каза този. — Отгатвам, че познавате Вартенслебен и само от определени причини се колебаете да ни го кажете.

Князът кимна замислено и отговори:

— Да, предположението ви е правилно.

— И няма да ни посветите?

— Наистина възнамерявах да го премълча. Кога ще подложите исполинката, в случай че попадне в ръцете ни, на първия разпит?

— Законът отрежда той да се проведе в рамките на двацет и четири часа, отчитано от момента на арестуването.

— Следователно най-късно утре следобед?

— Случаят е интересен, така че бихме могли да се заемем с пленниците още в предобеда. А като се вземе предвид, че това е свързано с връщането свободата на една невинна, ми се иска да не губя време и да се захвана още тази вечер.

— Хм! При това положение може да се очаква, че вие още днес ще чуete от исполинката къде се намира Вартенслебен. Следователно е по-добре аз да ви го кажа, но ще изразя една молба.

— Надявам се изпълнението ѝ да е в пределите на моята власт!

— Достатъчно е само да проявите желание.

— Е, проявявам го.

— Благодаря.

— И така, къде е Вартенслебен?

— Тук, в столицата.

— Отлично, отлично! И тя, и исполинката, тук! Едно добре дошло улеснение. Къде живее или е отседнала?

— В хотел „Кронпринц“.

— Чумата я взела! Толкова изискано! Ако не се лъжа, в същия хотел е отседнала и Леда.

— Не само в същия хотел, но и в същите стаи, хер прокурор.

— Какво говорите! Да не би Вартенслебен да е на служба при балерината?

— Не.

— Как може тогава да живее при нея?

— Тя живее в същите стаи и все пак не при нея.
 — Не разбирам.
 — Запознат ли сте с житието-битието на Леда?
 — Не. Знам само, че идва от Париж и я придружава майка ѝ.
 — Нещо не ви ли прави впечатление?
 — Какво да ми прави впечатление?
 — Е, Леда е с майка си и Вертенслебен също била със своята майка.
 — По дяволите, Ваша светлост, да не би да искате...
 Не изговори изречението. Князът кимна и го подкани:
 — Моля, продължете, продължете!
 — Да не би да искате да кажете, че Леда и Вартенслебен са едно и също лице?
 — Това искам да кажа.
 — Невъзможно!
 — Защо?
 — Вартенслебен не би поела подобен риск.
 — Не виждам никакъв риск.
 — Тя е убийца!
 — Смята се сигурна от разкритие.
 — Тук има хора, които я познават!
 — Какво от това? Стотици артисти приемат псевдоними и излизат на сцената там, където са известни истинските им имена.
 — Но една такава престъпница би следвало да се бои от публична изява!
 — Леда е нагла и дръзка.
 — Но тази протекция!
 — Е една голяма, непростима непредпазливост.
 — Бламажът за ръководството на „Столичен театър“? Това е ужасно!
 — Но напълно заслужено. Аз моля, хер прокурор, арестуването на Леда да бъде извършено едва след вечерното представление. Утре ще ви изложи причините си.
 — Не е много редно.
 — Причините са уважителни.
 — Сигурно. Впрочем аз получих инструкции максимално да се съобразявам с вашите напътствия. Вартенслебен — идентична с

балерината! Какво ще кажете по въпроса, майне херен?

Запитаните, а именно съдебният съветник, обержандармът и лекарят, бяха не по-малко изумени от питащия и живо изразиха изненадата си.

[1] Братът на Аврора, исполинът Борман, е важна фигура в Карл Май, Събр.съч., т.65, „Непознатият от Индия“ — б.нем.изд. ↑

[2] Саксонско обезщетение — според стария немски законник „Заксеншпигел“ финансова компенсация за претърпян арест — б.нем.изд. ↑

[3] Corpus delicti (лат.) — веществено доказателство — б.пр. ↑

ГЛАВА 10

ЖОНГЛЬОРЪТ ЦВИБЕЛ

Междувременно исполинката се бе настанила уютно с майка си в странноприемницата. Те се бяха нахранили и седяха на дивана, обсъждайки намерението си срещу Леда, когато на вратата се почука.

— Влез! — заповяда Аврора.

Влезе келнерът.

— Какво има?

— Простете! Един мъж долу желае да разговаря с вас, дами.

— С нас? — попита тя учудено.

— Да.

— Това трябва да е някаква грешка.

— Едва ли. Той пожела да ви види.

— Но ние не сме оттук и не знам кой би могъл да пита за нас и да иска да ни види. Вие още не сте ни донесли регистрационната книга и не сте поискали легитимациите ни. Нима знаете името ми?

— Още нямам честта.

— Е, как можете тогава да знаете, че мъжът, за когото говорите, иска да дойде при нас?

— О, той също не спомена някакво име.

— Ами какво?

— Описа ви, а вие ще признаете, че в това отношение не може да се появи никакво съмнение.

— Какво всъщност каза?

— Да съобщя за него на едрата дама, която пристигнала преди приблизително два часа с една друга дама — вероятно майка й, отбила се е долу в салона и поискала после стая. След това описа облеклото ви така точно, че беше невъзможно да се заблудя.

— Как се казва?

— Това, за съжаление, не знам.

— Но той все пак трябва някак си да се е нарекъл?

— Не го стори. Помоли само, в случай че попитате за името му, да кажа, че е ваш стар, добър познат.

— Хм! Как изглежда?

Келнерът сви малко пренебрежително рамене.

— Не елегантно! — обясни.

— Колко е възрастен?

— Като че се намира в средните си години.

— Неприятно, много неприятно! Какво ще речеш, майко? Да го приемем ли?

— Аз нямам желание! Кой ще е той и какво иска? Сигурно някаква просия!

Тук келнерът подхвърли:

— Той каза, че работата била изключително важна.

— Е, да, за него естествено.

— Не, за вас. Ако сте го отблъснали, това щяло да бъде от голяма вреда за вас. Спомена някакъв ангажимент или аранжимент... не помня точно.

— А, тъй, тъй! Е, ще опитам, макар да казвате, че нямам изискана външност. Аз съм артистка и като такава често ми се налага да влизам в досег с някои така наречени колеги, които всъщност са си просто паплач и ти се лепват като репей. Кажете му да дойде!

Той тръгна и скоро след това прозвуча боязливо почукване.

— Влез! — извика исполинката със своя стенторов глас.

Влезе князът, но така добре предрешен, че бе невъзможно да разпознаят в негово лице госта, когото преди два часа бяха видели долу в общия салон. Беше облечен като артист, но много бедно. Направи дълбок поклон и поздрави смирено:

— Кой сте вие? — попита исполинката.

— Колега — отвърна той.

— Познавате ли ме всъщност?

— Да.

— И знаете също името ми?

— Имам честта!

— Но не сме работили заедно?

— Не.

— Кога и къде сте ме виждали?

— Преди малко повече от четири години, тук, в столицата.

— Но аз тогава не съм се явявала пред публика!

— Имах удоволствието да ви видя само en passant^[1].

— Как тогава сте се осмелили да кажете на келнера, че сте мой стар, добър приятел?

— Е, стар съм, също добър тип, а колегите винаги са били приятели. Следователно аз при всички случаи съм ваш стар, добър приятел.

— Странно доказателство! Пита се само дали аз имам желание да ви нарека такъв. Какво искате?

— Бих желал да помоля за малко подкрепа.

— Помислих си, че това посещение ще излезе някоя просия.

— Аз съм без средства за препитание, фройлайн Борман.

— Това не ме засяга! Вечер е. Нима и вечер се проси?

— Човек проси, когато се намира в нужда, а нуждата не пита дали е сутрин или вечер.

— Какво работите всъщност?

— Жонгльор съм.

— Не създавате впечатление да сте много ловък. Как е името ви?

— Цвибел.

— Олеле! Цвибел, жонгльор Цвибел! Направо да си умреш от смях! Вървете си, вървете си! Не желая да знам за вас.

— Моля ви, дами, не ме отпращайте! Толкова съм я закъсал, че нямам дори кройцер за нощувка и вечеря.

Исполинката се изсмя подигравателно и каза:

— Идете отзад в градината, там има квартира за вас. Напъхайте си главата в някоя леха и навирете крака във въздуха. Така ще си станете истинският Цвибел^[2] и ще можете в сегашния сезон да се показвате като рядкост. Тая работа носи пари.

— Фройлайн, вие се подигравате!

— Нещо повече ли искате? Наистина ли си мислите, че ще се бръкна в джоба заради вас, нахални човече?

— Нахален? Аз мисля, че бях много учтив!

— Не, нахален! Само чрез нахалство успяхте да се намъкнете при нас!

— Виждате ме крайно учуден! Мога ли да ви помоля да ми кажете кое ви се струва нахално?

— Не сте ли казали на келнера, че ще бъде в голяма наша вреда, ако ни дойде наум да не ви приемем?

— Да, казах го.

— Е, това не е ли нахално?

— Аз наистина съм направо изумен, че благородните ми подбуди биват наричани нахалство. Мислех, че ви оказвам услуга.

— С просията си? Вървете си! Напуснете! Не желая нищо повече да слушам!

— По този начин ме лишавате от възможността да спя в порядъчно легло.

— Спете където щете!

— Понеже нямам пари, днес пак ще трябва да спя там, където се запознах с вас.

Беше казано с толкова особено натъртване, че тя неволно попита:

— Е, къде сте спали тогава?

— В един плевник.

— Ха! Хора от вашия сой често спят в плевници, копи сено или слама.

— За съжаление да. Но има плевници и плевници, фройлайн. Има плевници с нечисто име, плевници, в които не може да се спи, плевници, в които нощем бродят духове.

— Вие сте откачен! Защо ли ви слушам! Хайде, разкарай се, навлек!

Той и не помисли да се подчини на нареждането, а продължи несмутимо:

— В оня плевник тогава също бродеше нещо!

— По дяволите! За какъв плевник ми плещите тия идиотщини?

— За плевника зад гробището.

Тя се стъписа. Стана с един нюанс по-бледа.

— Какво ме интересуват вашите фантазии!

— Това не са фантазии. Детето наистина броди.

— Какво дете?

— Кое то беше погребано под плевника.

— Човече, не ви разбирам!

— Но аз тогава ви разбрах.

— Изпаднали сте в делириум!

— Да, наистина треперех от вълнение, когато подслушвах навремето водения пред плевника разговор.

— Абе я кажете за какво всъщност дърдорите!

— За Вартенслебен и нейното дете.

— Тия приказки ми звучат като на китайски!

— Дали жандармерията няма да открие нещо интересно в тоя китайски, а?

— Аз май наистина ще повикам някой жандарм да ви подбере!

— Няма да го направите!

— Кой ще ми попречи?

— Аз!

— Как така?

— Не аз ще бъда арестуван, а вие.

— Човече, какво си позволявате! Ще ви размажа!

Тя пристъпи към него и сви заплашително юмруци. Тогава майка ѝ я дръпна и предупреди:

— Не прибързвай, Аврора! Този мъж се заблуждава в нас, това е ясно, но ние можем все пак поне да го изслушаме.

— От мен да мине! И тъй, хер Цвибел, вие се припознавате в нас. Какви небивалици се канехте да ни надрънкате?

— Е, нали вие сте фройлайн Аврора Борман?

— Да.

— И тази дама е ваша майка?

— Да.

— Наричат ви „исполинката“?

— Да.

— Е, значи не се лъжа. Защото с това име, исполинката Аврора Борман, се нарекохте тогава пред младата дама, която се казваше Вартенслебен.

— Дивотии! Вашите думи са ми като йероглифи!

— Нека тогава ви ги обясня.

— Да, сторете то!

— По онова време бях без работа и се скитах с един колега, на когото също като мен не вървеше. Не гладувахме, защото където и да се отбиехме, получавахме нещо за ядене, но, за съжаление, няхмахме пари. Когато стигнахме столицата, бяхме с пълни стомаси, наистина, ала с празни джобове.

— Точно както сега! — подигра се исполинката.

— Хмм! Може би и не, фройлайн! Не знаехме къде ще спим, тъй като не можехме да си платим постелята. Потърсихме си креват при майка Поляна и ето как открихме намиращите се зад Петрикирххоф плевници. Бяха заключени, но в стената на единия имаше разхлабена дъска. Отместихме я и се провряхме през отвора. Имаше достатъчно слама за мека и удобна постеля.

— Потърсете си и днес такава!

— Може би няма да се наложи, защото не съм чак толкова без средства, както си мислите.

— Значи преди малко сте ни излъгали?

— Исках да видя дали имате добро сърце. А сега по-нататък. Бяхме много уморени и моят камарад бързо заспа, за да се събуди едва на заранта. Аз също задряхах, но скоро бях събуден от човешки гласове. Заслушах се. Вън стояхте вие с майка си.

— Аз? Ние двете?

— Да.

— Тук сте в голяма грешка!

— О, не! Много добре ви видях.

— Но нали било вечер, както казахте!

— Но все пак достатъчно светло, за да видя лицето ви. А по отношение вашата фигура толкова по-малко може да се заблуди човек.

— И как пък сте могли да зяпате през дувара?

— Дувара? Та това бе само една дъсчена стена, в която имаше процепи и дупки от изпаднали чворове колкото щеш. Вие бяхте спипали Вартенслебен с трупа и уредихте известната далавера.

— Далавера?

— Да.

— И каква е тя?

— Хиляда гулдена за вашето мълчание.

— Вие сте избягали от Роленбург!^[3]

— А вас ще ви отведат там!

— Какво ли ми пречи да ви изхвърля?

— Страхът от мен!

— Охо!

— Веднага ще си окачите полицията на врата. Тогава аз чух целия ви разговор и следователно много добре знам къде съм.

— Е, щом го знаете толкова добре, я ми кажете какво сме извършили тогава. Ако се съди по думите ви, се касае за някакво дете.

— Продължавайте да се правите, че нищо не знаете. Аз имам доказателства. Вие скрихте трупа на детето на Вартенслебен, следователно сте помогнали да се потули едно детеубийство. Ето защо трябваше да ви бъдат изплатени хиляда гулдена.

— И дори да е вярно това, вас какво ви засяга?

— Охо! Това засяга всеки човек!

— Навремето не ви е засягало. Трябвало е да направите донесение. Защо не сте го сторили?

— Донесение? Глупости! Това нищо нямаше да ме стопли. Аз предпочитах да дяля.

— Какво?

— Хилядата гулдена.

— Аа, гледай каква била работата!

— Да. Искаше ми се веднага да изляза от плевника и да дойда при вас, но моят камарад щеше да се събуди, а аз исках да избегна това. И така, оставих ви спокойно да скриете детето...

— И къде всъщност беше скрито то?

— Това, за съжаление, не можах да видя, но при всички случаи под плевника.

— Трябва да сте имали някакъв лош, тежък сън, клетки ми хер Цвибел!

— Възможно! Но сега съм буден и знам какво трябва да направя. Вие се отдалечихте. На утрото аз се разделих със спътника си, за да ми са развързани ръцете. Търсих два дни исполинската Аврора Борман, но не я открих. Накъде се беше запиляла, остана скрито за мен.

— Колко жалко! — оплака го исполинката насмешливо.

— После потърсих Вартенслебен. Когато открих най-сетне къщата, където бях разбрал, че живее, тя също беше изчезнала.

— Бедният дявол! Наистина не ти е провървяло!

— Отложеното не е изгубено! Аз все се надявах някой ден да срещна исполинката или Вартенслебен. Днес щастието ми се усмихна. Аз ви видях.

— Къде?

— Наблюдавахте една дама, която после влезе в хотел „Кронпринц“.

Исполинката пребледня. Ако я беше проследил по-нататък, трябваше да знае също, че е ходила до плевника. А пък споменатата дама беше Вартенслебен, която търсеше!

— Майка ви се осведоми от портиера за тази дама. После тръгнахте.

— Накъде?

— Това вие добре знаете!

— Вие?

— Много добре.

— Е, накъде тръгнахме?

— Към плевника. Много вероятно за да се помолите с едно „Отче наш“ за душата на бедното некръстено починало или може би умъртвено дете. Нали?

— Лъжете!

— Аха! Не сте били при плевника?

— Не.

— В такъв случай вече не бива да вярвам на очите си!

— И къде пък сте били, та претендирате да сте ни видели?

— Следвах ви и останах на гробището, за да мога да ви наблюдавам. Когато поехте после обратно, трябваше да разбера къде живеете, и вървах след вас до тази странноприемница. Още ли ще отричате, че сте били вие?

— Вие се бъркате. Това са били други жени.

— О, вие и самата не вярвате в цялата страна да има друга мъжкарана с вашия ръст!

— Вие наистина сте изкукуригали! Но дори и да сте с пълния разсъдък си, каква цел всъщност преследвате, като ни потърсихте?

— Същата, която преследвам от онази нощ и заради която оттогава все ви търся — дележа!

— Какво ви е скимнало!

— Вие получихте хиляда гулдена...

— Лъжа!

— Давайте ми от тях петстотин!

— Нито пет кройцера! Впрочем, вече се наситих на тая история! Вие ни разказвате някакъв роман, който изобщо не ни интересува. Сега настоявам с пълната си сериозност да погледнете къде строителят е оставил отвор на стаята!

— Ще го сторя веднага щом постигнем съгласие!

— Това не може да се случи!

— Защо?

— Защото ние не сме онези, за които ни смятате!

— Днес може и да отричате, но когато приведа доказателствата си, друга песен ще запееете.

— Какви доказателства имате?

— Детето. Скелетът трябва да си е още там.

— От мен да мине!

— Ще приканя полицията да потърси трупа под плевника.

— Ами направете го!

— И когато намерят останките...?

— Срещу нас изобщо нищо не биха могли да докажат! Само ще се установи, че там има скрит детски труп.

— Е, аз имам и второ доказателство!

— Какво?

— Вартенслебен.

— Тя къде е?

— Не знам.

— Аха, тогава с второто ви доказателство работата е доста гнила!

— Аз ще я намеря!

— Търсете я тогава!

— Да, ще го направя! Вие проявихте доста жив интерес към дамата, която отиде в хотел „Кронпринц“. Аз не можах да ѝ видя лицето, но ще се осведомя. Можете да бъдете сигурна в това!

— Ще постъпите много умно и мъдро.

— Може Вартенслебен пак да се е завъртяла насам. Веднага ще я позная.

— В такъв случай ви давам съвет да тръгнете из столицата от къща на къща, от етаж на етаж, от стая в стая. Така няма начин да не я откриете.

— Не го намирам за нужно. Аз имам едно по-добро, далеч по-просто средство да я откроя, ако изобщо е тук. И това средство въпреки цялата си простота е непогрешимо.

— Наистина съм любопитна да го науча.

— Това средство се казва... „Столичен театър“.

Исполинката не съумя да потисне едно движение на уплаха. Но все пак ѝ се удаде да попита с възможно най-безгрижен тон:

— Вие считате театъра за мишеловка?

— В случая, да. Чух, че утре някаква американка ще се конкурира с Леда. Това ще бъде спектакъл, на който ще присъства всеки, разполагащ с пари за билет. Леда ви е платила хиляда гулдена, значи не е бедна. Ако живее в столицата, сигурно ще отиде на представлението.

— И как се каните да я издирите сред толкова народ?

— Оставете това да е моя грижа! Ще ми помогнат и други. Хората, при които е живяла, я познават много добре.

— Е, пожелавам ви късмет. При мен не можахте да го изкарате и нито пък някога ще ви се усмихне.

— Значи наистина отричате?

— Да.

— Това е много необмислено от ваша страна.

— Защо?

— Защото работата ще опре до донесение.

— Това ми е напълно безразлично!

— О, въз основа на моите показания срещу вас при всички случаи, дори и да сте невинна, ще бъде предприето разследване!

— Важното е, че срещу мен нищо няма да може да се докаже, понеже съм невинна. Скоро ще ме освободят, но толкова по-сериозно ще се заемат с вас. Фалшивите обвинения се наказват сурово. Помислете върху това!

— Моето решение е взето. Впрочем нищо не би ви навредило, ако пуснете на мен, бедния дявол, петстотин гулдена. Бихте могли да си възвърнете после сумичката от Вартенслебен.

— Аз не мога, не желая и не искам нищо, защото не съм извършила това, за което говорите!

— Вие наистина сте невероятно твърдоглава. Виждам по лицето на майка ви, че е склонна да постъпи по-предпазливо от вас. С нея би могло да се поговори. Аз не ви притискам и ето защо ще ви дам срок за размисъл.

— Наистина ли? Бре, каква доброта, каква милост и търпение!

— Да, ще проявя въображение.

— Е, и докога ни давате време?

— До утре сутринта в осем часа.

— Само?

— Това е достатъчно, за да претеглите шансовете си. В осем часа ще дойда отново.

— Спокойно можете да не се явите. Аз няма да ви приема.

— Тогава в осем и четвърт ще бъда при полицията.

— Много сте бърз!

— В девет часа трупът ще бъде намерен!

— Я по-добре оставете клетото червейче на мира!

— А четвърт час по-късно вие и майка ви ще бъдете арестувани.

— И след още четвърт час аз ще бъда освободена, а вас ще тикнат в кауша!

— Ще изчакаме, ще видим! Впрочем, аз в никой случай не губя надежда, че още тази вечер ще ви дойде друг ум. Обсъдете нещата с майка си и ако имате нещо да ми съобщите, изпратете някой до централната странноприемница на главната улица. Оттук ще отида направо там, за да чакам. Лесно ще ме намерите, защото знаете името ми — Цвибел!

— Наистина се учудвам на вашата издръжливост. Сега ви уверявам за десети и последен път, че бъркате лицата. Омитайте се най-сетне, иначе ще позвъня на слугата, за да ви изпрати с експресния влак при Дявола!

— А аз бих отишъл при него само за да ви запазя квартира. Лека нощ!

— Да ви няма!

— Довиждане, днес или утре!

С тези думи тръгна към вратата и излезе. Едва сега старата даде израз на страха, който я бе обзел. Плесна ръце и заговори с уплашен тон:

— Ама Аврора, недоумявам как ти...

— Тихо! — беше рязко прекъсната. — Знам какво правя. Тръгвай бързо след него!

— Защо?

— За да разберем дали наистина отива към Главната. Следвай го само през две улици и се връщай!

Старата се разбърза след него.

Веднага щом се озова на улицата, мнимият Цвибел нашепна на застаналия при вратата на съседната къща мъж, който беше полицай в цивилно облекло:

— Сега една от жените ще ме последва, за да види накъде се насочвам. За да я направя по-уверена, няма да се обръщам. Тръгнете веднага след нея и ми кажете, когато преследването бъде преустановено!

Продължи нататък. Едва се бе отдалечил и старата се измъкна на улицата. Забеляза го и го последва, но без да усети, че сега сама е под наблюдение.

В края на втората улица се върна доволна, защото Цвибел наистина беше поел в посока към главната улица. Не беше се озъртал. Сега полицаят го настигна и доложи:

— Тя се върна!

— Докъде вървя след мен?

— До последния ъгъл.

— Чудесно! Върнете се на поста си. Предполага се, че двете скоро ще се отправят към плевника. Не им пречете. Но ако поемат в друга посока, може би дори с намерение да напуснат града и да ударят на бяг, употребете всички средства да ги задържите.

— Също и сила?

— Да, арест!

Полицаят тръгна обратно към странноприемницата, а князът побърза по няколко странични улици към гробището и оттам към плевника.

— Е? — попита исполинката напрегнато, когато майка ѝ влезе в стаята.

— Вървя по правия път.

— Наистина ли към Главната?

— Да.

— Магарето!

— Магаре го наричаш?

— Да. Искан да ме сплаши, а е твърде глупав, за да проумее, че за броени мигове мога да отстраня опасността.

— Колко съм уплашена! Ах, трябва да седна!

— Проклетата история, това е вярно!

— Мислех, че ще получа удар.

— Аз също трябваше да положа всички усилия да се владея, когато она взе да усуква приказката около плевника.

— Кой да ти го помисли тогава!

— Че в плевника са се намърдали двамина! Дявола трябва да ги е домъкнал!

— И че тоя тип ни е чул!

— И всяка дума е разбрал! Но за онова, което всъщност се канехме там да свършим, май нищо не знае. Това е добре, много добре.

— Търсел ни е!

— Да, но не е могъл да ни намери, защото ние още на другия ден се разкарахме. Вартенслебен също си е обрала крушите. Той действително не е имал късмет, но след четири години все пак ни спипа.

— Какво ще правим сега?

— И още питаш?

— Естествено! Ти все пак няма да допуснеш работата да стигне до донесение, Аврора!

— О, напротив!

— Тогава ние сме изгубени!

— Глупости!

— Той е съвсем прав. Онова, което му дадем, Вартенслебен ще ни обезщети.

— Благодаря! На такава двойна воденица не се хващам!

— Двойна воденица?

— Ами да! Как другояче искаш да я нарека? Днес ще му платим, за да си държи устата затворена, и веднага щом свърши парите, пак ще довтаса. Това си е двойна воденица. Ето защо ще го разкарам веднъж завинаги.

— Но той със сигурност ще направи донесение. Създаваше впечатление, че говори сериозно.

— И аз мисля така.

— Тогава ще ни арестуват!

— Това на никого няма да хрумне!

— Ще намерят детето!

— Няма.

— Та нали си е още там!

— Сега, да! Но на сутринта вече ще бъде изчезнало.

— А, ти се каниш да го отнесеш?

— Естествено! Тогава нека си прави донесения. Ако полицията не намери нищо, не може да ни арестува. Ще обявят типа за смахнат.

— Кога ще отидеш до плевника?

— Аз няма да отида сама. Ти ще дойдеш с мен. Ние имаме време, наистина, до сутринта, но доброто си е добро. На оня може да му хрумне друга мисъл.

— И още тази вечер да направи донесението.

— Да. Следователно е желателно час по-скоро да махнем детето оттам.

— Къде възнамеряваш да го отнесем?

— Най-добре би било да го хвърлим в реката.

— Биха могли да го намерят!

— То няма да може да отплува или изплува! Вкаменило се е и следователно веднага ще потъне и ще си остане на дъното.

— Значи във водата!

— Стой! По-полека! Тая работа така бързо не става. Трябва да вземем предвид, че трупът ще ни трябва срещу Леда. Без детето няма да можем да докажем нищо срещу нея и следователно няма да можем и да ѝ измъкнем пари.

— Това е вярно.

— Значи ще е най-добре временно да го скрием на друго място.

— Но къде?

— Трудна работа. Не можем така бързо да решим. Достатъчно е да имаме някое място, което засега, сиреч за няколко дни, да бъде сигурно.

— Идва ми наум нещо!

— Е?

— Ще го скрием в някой отточен канал.

— Та те нали не са достъпни!

— В града, да. Но извън него са открити. Колко често под шосетата минават такива канали, по които тече вода. Един такъв отточен канал за момента е най-удобното място.

— Това е вярно. Но ни застрашава опасност и от друга страна. Нали чу!

— Имаш предвид Вартенслебен?

— Да. Той я търси.

— И ще я намери!

— Със сигурност! Тоя тип ни е издебнал как вървим след Леда!

— Ще иде в хотела.

— Там името може и да го заблуди, но толкова по-сигурно ще я види в театъра. Направо Сатаната му е внушил тая идея!

— Ако Леда допусне да я баламоса!

— Именно това е то! Ако можех да бъда сигурна в нея, нямаше ни най-малко да ми дреме от заплахите му. Но ако я изненада както нас, възможно е от страх всичко да изпее.

— Тогава сме изгубени!

— Въпреки това ще скрием трупа!

— Трябва да я уведомим!

— Непременно. Веднага щом отстраним трупа, ще отидем да я предупредим.

— Тя ще се изплаши и от нас.

— Това не ни засяга. Впрочем новата опасност, на която ни подхвърля тоя Цвибел, ни дава и нова причина да искаме от нея да ни плати.

— Ако има пари!

— Една танцорка винаги има пари. Вземай си кожуха и да вървим!

— Ще угасим ли свещите?

— Не. Възможно е да се върне, за да види какво правим. Ако свещите горят, ще помисли, че сме си в стаята.

Тръгнаха. Когато се озоваха в коридора, келнерът пристъпи насреща им. По всяка вероятност бе очаквал тях, но те и не помислиха да му обърнат внимание. С регистрационната книга в ръка той каза:

— Извинете, дами! Тъкмо възнамерявах да се кача при вас.

— Трябва да се запишем? — попита исполинката.

— Да.

— Ще го направим след връщането си.

— Кога ще си дойдете?

— След може би два часа.

— В такъв случай съжалявам, че ще трябва да ви досадя. След един час ще мине инспекторът. Тогава в книгата вече трябва да са записани всички новопристигнали.

— Да влезем в общия салон. Не ми се качва пак горе.

Тя седна на една маса и записа:

„Аврора Борман, артистка от Роленбург, заедно с майка си. Транзитно минаване.“

После тръгна след майка си, която вече беше изминала известно разстояние. Двете не забелязаха, че няколко фигури се промъкват предпазливо след тях. Но близо до гробището полицаите изостанаха — бяха се убедили, че дивечът ще попадне в мрежата. Майка и дъщеря се огледаха няколко пъти и като не забелязаха жива душа, поеха по пътя към плевника. Не размениха нито дума, докато го достигнаха. Там старата попита:

— Веднага ли ще се захванем за работа?

— Да.

— И защо?

— Първо трябва да се убедим дали сме сами. Ще заобиколим плевника — ти отдясно, аз отляво. Така ще се съберем точно там, където искаме да отидем.

Те се разделиха да разузнаят. Когато се срещнаха, майката каза:

— Не видях никого.

— Аз също. Сигурни сме.

— Но все пак ме обзема едно особено чувство, като си помисля, че ще се занимаваме с труп.

— И на това отгоре труп на убит! Но каквото е — такова. Трупът си остава труп, независимо дали смъртта е била насилствена или естествена. Впрочем тук не се касае за труп, а за камък. Слушай!

Тя се полуизвърна и се заслуша.

— Какво има? — попита майка й уплашено.

— Стори ми се, че чух хрущене на сняг.

— Сигурно е паднал от покрива.

— Възможно. Но при такива занимания човек все пак малко се стряска, колкото и иначе да е куражлив.

— Хайде да се захващаме, та по-бързо и да свършим!

— Почакай малко! Още не знаем къде ще отнесем детето.

— Аз знам един отточен канал.

— Къде?

— Непосредствено зад „Белвю“, където започва гората.

— Да, сещам се. Не е много далеч оттук. Пътят е усамотен. Това ще е най-доброто място. Ако сложим детето в канала и го затрупаме с няколко камъка, никой няма да го намери.

— Да го вадим тогава!

Старата коленичи и започна да отстранява пръстта. Исполинката ѝ помагаше.

— Не ти ли се струва, че пръстта е доста рохкава? — попита първата.

— Да. Но друго не е и възможно. Нали вчера пак разровихме дупката.

— Ама аз мисля, че много твърдо я отъпках.

— Само си въобразяваш. Говори по-тихо. През зимата въздухът е студен, а студът пренася звука много по-далеч от обикновено.

— Кой ще ни чуе тук? Да не би мъртвите там отсреща в гробището?

— Не, а живите тук — прозвуча непосредствено зад тях.

Двете нададоха крясък на ужас и подскочиха.

Гръмотевица да се бе стоварила на тях, нямаше уплахата им да бъде по-голяма. Мъжът, който бе застанал при тях, се ухили доволно и каза:

— Изненада, а? Надявам се, радостна!

— Цвибел! — избълва исполинката.

— Хер Цвибел! — потръпна майката, която не можеше толкова бързо да се съвземе от страха.

— Да, аз съм. Цвибел и също хер Цвибел — според това доколко са учтиви хората към мен.

— Аз мислех... — пропелтечи старата.

— Какво си мислехте?

— Че... че... че се намирате в централната странноприемница.

— Мислели сте си погрешно, както толкова често тази вечер, фрау Борман.

— Какво правите тук? — попита сега исполинката.

— А вие какво правите? — отговори с въпрос той.

— Това не ви засяга!

— Тогава няма защо и вие да ме питате.

— Разкарайте се!

— Позволете все пак да остана, фройлайн. Аз се интересувам изключително много от сапъорската работа, с която тук сте се захванали.

— Не е нужно да си създавате грижи за нас.

— Но това беше и намерението ми.

— Защо сте се домъкнали?

— Аз бях тук преди вас. Вие защо търчите подире ми?

— Щом сте дошли по-рано, можете по-рано и да си тръгнете.

— Не и преди да съм свършил с вас. Сега ще признаете, че отричането ви беше повече от смехотворно.

— Ние не сме отричали!

— Не? О, и само как!

— Който отрича, казва неистината, а ние си бяхме правдиви. Не знаем нищо.

— Какво търсите тогава тук?

— Детето!

Гласът ѝ беше придобил нотка на превъзходство и насмешливост. Беше ѝ хрумнала една спасителна мисъл.

— А! Вие търсите детето — провлече Цвибел. — И въпреки това твърдите, че не сте знаели нищо за него?

— Не знаехме нищо, нито дума!

— И все пак ровите тук?

— Не ни ли казахте самият вие къде се намира? Ние дойдохме да го потърсим и да направим после донесение. Така да знаете!

Тук Цвибел се разсмя високо и сърдечно. Отвърна:

— Страхът ви е навял мисъл, която ви се струва много мърда, но вие отново се заблуждавате в мен. Аз споменах плевника, наистина, но не набелязах за кой точно се касае. И още по-малко съм назовал мястото, където се намира трупът. Как стана така, че вие веднага намерихте истинския плевник и незабавно нападнахте съответното място?

— Случайно!

— Тия не ми ги разправяйте! Аз знаех, че ще дойдете да отстраните детето, за да направите обвиненията ми несъстоятелни. Ето защо ви очаквах тук.

— Какво сте заприритали толкова за мен? Имате ли това право?

— Аха, вие сигурно не се интересувате от мен?

— И през ум не ми минава!

— Защо изпратихте тогава майка си да ме следи през две улици? Имате ли това право?

— Видяхте ми се подозрителен!

— И вие на мен. Ние следователно стоим на равни начала и ето защо е най-добре да се съгласите на далаверата, която ви предложих.

— Не мога да се съглася. Аз не знам нищо!

— И въпреки това търсите и намирате детето!

— Следствие вашето описание.

— Смешно! Две жени не търчат посред нощ към самотно, злокобно място, понеже са чули, че там има скрит труп!

— Аз съм исполинска дама. Не се страхувам.

— И въпреки това преди малко здравата се уплашихте! Не си давайте труда да ме заблудите! Аз знам всичко.

— Нищо, нищичко не знаете!

— Така ли мислите? И при все това аз ви държа в ръцете си — вас и вашата съучастница, истинската убийца!

— Имате предвид Вартенслебен?

— Да.

— Как може да е в ръцете ви! Та вие още не сте я намерили!

— Аз по-рано от вас знаех за нея!

— Лъжа!

— Я стига! Да не би да не познавам Леда?

— Гръм да го порази! — изскърца със зъби тя.

— Виждате, че зная твърде много. Сключете мир с мен, иначе ще налитате на все по-големи опасности.

— Вие сте един негодяй!

— Ако желаете, ще бъда такъв, поне според вашите схващания. Аз още не съм говорил с Леда и тя не знае, че съм посветен в нещата. Ако откажете да приемете предложението ми, ще ви следвам неотлъчно по петите, докато успея да накарам полицията да ви арестува.

— Няма да го направите!

— Веднага след това ще отида при Леда — продължи несмутимо той. — Тя не е толкова запъната и не притежава такива здрави нерви като вас. Лесно ще измъкна признание от нея. Тогава вие сте изгубени.

— Аврора! — помоли майката, изпълнена със страх.

— Какво? — сопна ѝ се дъщерята.

— Отстъпи!

— Нямам пари!

— Леда ще плати!

— Тоя Цвибел сигурно ще ги иска на часа!

— Не се палете — рече Цвибел. — Работата е достатъчно ясна и оправдана. Вие сте станали свидетелка на деянието на Леда и сте поискали хиляда гулдена...

— Нищо не съм получила. Тя изобщо не сдържа обещанието си!

— Това го разправяйте на друг, не на мен! И така, вие като свидетелка на деянието сте поискали от Леда хиляда гулдена. Но аз също съм свидетел. Бих могъл да поискам същата сума. Но аз се задоволявам само с половината. И ако сега касата ви е празна, то аз съм човек, с когото може да се разговаря. Наистина ще постъпите умно, ако престанете да си играете на криеница с мен.

— Аврора! — прозвуча отново умолително.

Исполинката заби втренчено поглед в земята. Едва след доста време запита със стаен яд:

— Колко искате?

— Толкова по-малко, колкото сте по-откровена. Аз се нуждам неотложно от парите, но за мен доверието стои по-високо. Ние имаме еднакви интереси и при всички случаи ще ги браним по-добре, ако знаем какви са ни взаимните позиции!

— Аврора!

Исполинката направи нетърпеливо движение и каза:

— Мълчи, майко! И сама знам какво да правя!

— Поне вече не отричайте! — подхвърли Цвибел.

— Какво се каните да направите, ако нищо не призная?

— Отричането би било най-голямата глупост. Та нали чух всяка дума, която изговорихте тук. Ако нещата наистина стоят така, както казвате, нямаше да е необходимо да мъкнете детския труп зад „Белвю“, за да го скриете там.

— Вие сте един отвратителен тип! — измърмори тя. — Дори тук сте ни подслушвали!

— Действайте тогава според ситуацията!

— Добре! Още веднъж питам: колко искате?

— Добре ли сте с касата?

— Не.

— Ще се задоволя с онова, което случайно ви се намира в портмонето.

— Наистина ли? — попита тя зарадвано.

— Да.

— После ще си мълчите?

— Да.

— Завинаги?

— Завинаги!

— Обещавате ли?

— Да. Давам святата си дума, че жонгльорът Цвибел нито сега, нито някога ще ви издаде, ако му подарите парите, които в момента имате у себе си! Доволна ли сте?

— Да. Но ако се окажат твърде малко?

— Аз имам нужда от пари и ще сдържа думата си!

— Какво ще направите, когато ги получите?

— Цвибел мигновено ще изчезне — ухили се той — и никога повече няма да се мерне по тези места!

— Добре, тогава ще ги имате!

Тя извади портмонето си, изтърси съдържанието му в лявата си ръка и му го подаде.

— Ето, вземете! — каза.

Той посегна и прибра парите. Това не беше трудно, тъй като снегът достатъчно осветяваше.

— Чумата да го отнесе! — изруга, след като бе свършил. — Четири гулдена и двапет и един кройцера!

— Не е ли достатъчно?

— Какво си въобразявате!

— Но вие дадохте дума!

— Бях убеден, че една артистка ще има закътани повече, поне сто гулдена!

— Виждате колко много сте се лъгали — изхили се тя.

— Или само ме заблуждавате?

— Как така?

— Наистина ли нямате повече?

— Нито кройцер.

— Убедете ме!

— С какво?

— Дайте да погледна в портмонето!

— Ето, гледайте! То има три отделения и трите са празни. Сега повярвахте ли?

— Покажете!

За да види уж по-ясно, той го взе от ръката ѝ и надникна в него. После каза:

— Вярно! Нищо няма вътре! Това може да се види и по самото портмоне — старо и износено, едва ли струва и пет кройцера. Фройлайн Борман, искам да ви направя едно предложение.

— Какво?

— Предложение, от което ще разберете, че наистина ви мисля доброто и не желая да ви причинявам щети.

— Е, предлагайте тогава!

— Тези четири гулдена и двајсет и един кройцера са абсолютно нищо за мен. Вземете си ги обратно!

Тя неволно протегна ръка и той сложи в нея парите.

— Сериозно ли го правите? — попита тя.

— Да.

— И въпреки това ще спазите обещанието си?

— Да. При предпоставката, че изпълните една моя дребна, съвсем дребна молба.

— Каква е тя?

— Вие сте дяволски интересна жена и аз проявявам голям интерес към вас. Бих желал да имам от вас един малък подарък за спомен, един сувенир.

— Да не би да сте се влюбили в мен?

— Хмм! Не би било никакво чудо! Вие сте...

Спря по средата. Тя продължи ухилено:

— Една сочна слива, нали?

— Да, наистина!

— Е, ако искате един час или два да бъдете с мен на четири очи, елате утре следобед при нас. Няма да ми бъде приятно да оставя някого да умре от нещастна любов.

— Благодаря, благодаря, благодаря!

— Не искате? — попита тя, учудена, че отказва да приеме колосалните ѝ прелести.

— Не, скъпа моя.

— Защо?

— Моята любов не е жадна за наслади.

— Че каква е тогава?

— Платоническа.

Тук тя избухна във висок, подигравателен смях и каза, обръщайки се към майка си:

— Чувала ли си някога подобно нещо? В мен са се влюбили платонически! Това е все едно да причислиш папуняка към колибрите! Цвибел, вие сте се побъркали! Я използвайте случая!

— Не, благодаря. Моята душевност има нежни струни, а безмълвното ми влечение към вас не предявява големи претенции. Повтарям, че с цялата си смиреност ви моля за един малък, съвсем малък спомен!

— Е, какво всъщност искате?

— Нещо, което много, стотици пъти е било във вашите топли, нежни и бели като лилия пръсти.

— Какво ще е то? — осведоми се тя любопитно, като все още държеше в ръката си парите.

— Това портмоне.

Исполинката направи движение на ужас.

— Какво ви скимна! — каза. — Я ми го дайте!

Протегна ръка, ала той скри портмонето зад гърба си.

— Та то няма никаква стойност!

— За мен има много голяма!

— А за мен като спомен — още по-голяма!

— Няма да го получите!

— Вие си получихте парите обратно, но портмонето ще трябва да ми оставите!

— Не, не, в никакъв случай!

Тя понечи да пристъпи заплашително към него. Той каза:

— Създавате впечатление, че портмонето ви е страшно ценно!

— Наистина е така!

— Защо?

— То е спомен.

— От вашия брат, взломаджията?

— Не.

— Или от другия брат, убиеца?

— Какво ви влизат в работата моите братя! Я се грижете по-добре за себе си! Дайте портмонето!

Сега го хвана за ръката. Той се освободи и продължи:

— Да не би още нещо да се крие в него, а?

— Нищо! Нали се убедихте!

— О, хората понякога пъхат банкноти зад хастарите! Често съм чувал за такива неща.

Тя се дръпна назад и му нареди с груб тон:

— Не дрънкайте дивотии! Хайде, давайте го, незабавно!

— Може би в него се намират двете петстотингулденови банкноти, които сте получили и които Петерман заедно с другите бил присвоил!

— Господи Исусе! — изплъзна се от устата на старата.

— Аха! Отгатнах ли? Ето на!

— Нищо, нищичко не сте отгатнали! Разбрано? Дайте портмонето или лошо ви се пише!

Прибра парите и пристъпи със свити юмруци към него.

Беше една глава по-висока от него, а и с ширината на плещите ѝ не можеше да се мери. Човек би си помислил, че с един удар на пестника си ще го пребие.

Ала той не прояви ни най-малка тревога, а отговори с пълно душевно спокойствие:

— Скъпа ми Аврора, я не се вълнувайте за такива празни работи!

— Празни работи? Такъв скъп спомен!

— Да, това наистина е така, един изключително скъп спомен от вас, мило мое дете.

— Мило дете? Не ме задявайте с тези тъпи, идиотски празнословия! Давайте портмонето!

— Е, щом настоявате толкова, ще си го имате, макар че бих се гордял с такъв сувенир. Но беше уговорено, че всичко, което се намира вътре, ми принадлежи. Аз следователно имам правото още веднъж много внимателно да проверя дали наистина е празно. Едната странична стена е доста по-дебела от другата. Сложи си ръката на сърцето, Авроричко, и признай, че си залепила нещо вътре! Нали?

— Дивотия, хилядократна дивотия! Дайте го, иначе сама ще си го взема! И то как!

Стрелна ръце към портмонето, но той светкавично го прибра и отвърна:

— Ще трябва най-решително да поискам внимателно да го проверя!

— Нищо няма да проверявате, нищичко! Искam си имуществото!

— А аз моето!

— То е празно!

— Двете петстотингулденови банкноти са скрити вътре!

— Това е лъжа!

— Истина е!

— Откъде претендирате да го знаете?

— Знам го много точно. Вие не сте посмели да похарчите тези банкноти. Леда ще бъде запитана откъде е взела тези пари, които явно произхождат от касата на бедния, невинен Петерман!

Исполинката издаде съскащ звук, отстъпи една крачка назад и избълва:

— Аа, вие знаете всичко! Вие не сте този, за когото се представяте! Вие сте един прикрит полицейски шпионин! Добре! Ще си го получите! Аз не мога да допусна да има човек, който знае тайните ми. Все ми е едно дали съм само укривателка на труп или и убийца. Вие дръзнахте да се занимаете с мен, добре, вие сте мъртъв човек!

Скочи към него, за да го пипне за гърлото и да го удуши, но в следващия миг нададе крясък. Той беше склещил ръцете ѝ при китките с такава сила, че железният натиск на пръстите му изтръгна от нея болезнен крясък.

— Клето създание! Наистина ли си въобразяваш, че можеш да удушиш жонгльора Цвибел? И дори и нападението ти да беше успяло, пак щеше да ти донесе само вреда. Внимавай!

Извири и в миг част от бялата покривка, която тя бе смятала за сняг, оживя.

Повече от една дузина мъже ги обградиха. Тя ревеше от ярост и опитваше да изтръгне ръцете си от здравата хватка на княза... напразно.

— Шпионин! Измамник! Лъжец! Негодяй! — пенеше се исполинката.

— Белезниците! — извика той в отговор.

— Беше сграбчена също отзад и здраво държана, докато ѝ нахлузиха железата. Майка ѝ също получи белезници. При второ, по-силно изсвирване приближи един файтон, който беше чакал отсреща при гробището този сигнал. Двете пленници бяха принудително вкарани в него, тъй като исполинката се съпротивяваше, а после без всякакви церемонии бяха откарани в затвора. Господата се разпръснаха. Когато князът си вземаше сбогом с директора на съда, последният каза:

— Нашият улов ще предизвика сензация, когато стане известен.

— Утрешният — още по-голяма. В предобеда ще ви навестя, за да ви направя предложенията си. Кой трябва да реши кой служител ще води следствието?

— Аз — в качеството си на директор.

— Мога ли да си позволя да направя едно предложение?

— Моля, заповядайте!

— Хер асесорът Фон Шуберт радва ли се на вашето задоволство?

— Дори на моето признание и симпатия. Този млад служител бързо ще се издигне.

— Бихте ли му възложили този сензационен случай?

— Това действително би било едно голямо отличие, но той ще го има, щом вие го желаете. А мога ли да науча защо точно този асесор искате да видите предпочетен?

— Искане ми се това да бъде едно възнаграждение за него за методите и начина, по който проведе следствието спрямо невинния Роберт Бертрам.^[4]

— Много добре разбирам и оценявам това намерение. Значи утре ще имам честта?

— В предобеда. Лека нощ!

[1] En passant (фр.) — на минаване, пътем — б.пр. ↑

[2] Цвибел (нем. Zwiebel) — кромид — б.пр. ↑

[3] В замъка Роленбург се помещават затворът и лудницата. Срвн. Карл Май, Събр. съч., т.74, „Блудния син“ — б.нем.изд. ↑

[4] Роберт Бертрам е идентичен с Рихард Бертрам от Карл Май, Събр.съч., т.65, „Непознатия от Индия“ — б.нем.изд. ↑

ГЛАВА 11

РАНДЕВУ

Когато се раздели с другите, Макс Холм бе изпълнен от вътрешно задоволство, каквото рядко бе изпитвал в живота. Той беше направил своето — Елън Стартън да отмъсти на враговете си — и беше убеден, че планът му ще успее.

След това си помисли за клетия Вернер. Сърцето го подтикваше да му съобщи, че ще види отново свободна невинно осъдената си дъщеря. Не беше необходимо да му издава нищо повече.

По пътя към театралния слуга мина край кафето, в което бе седял с разсилния от редакцията и мосю Жан. Лежането в снега, покрит само с един чаршаф, му беше вдървило крайниците и той реши първо да си вземе чаша грог.

При влизането си се учуди немалко, като видя на една маса да седи именно този, при когото искаше да отиде — театралният слуга.

— Добър вечер, Папа Вернер! — поздрави, настанявайки се при него. — Та това е направо чудо неவிжданo!

— Кажи-речи, скъпи ми хер Холм! Аз от дълги години не съм отивал да пия нещо, което, естествено, означава на своя сметка. Днес се наках за първи път да изпия една чаша истински китайски чай... за два̀сет кройцера! Ммм! — Поднесе, примлясвайки, чашата до устата.

— Прахосник! — пошегува се Холм.

— Охо! Мога да си го позволя!

— Наистина ли? Може би и на вас щастието се е изпречило из един път?

— Както го възприеме човек!

— Да не сте получили увеличение на заплатата?

— О, уви! Точно обратното — изхвърлиха ме, мой добри, млади приятелю.

— Не може да бъде!

— Да, инцидентът лично дойде у дома.

— Значи е видял жена ви.

— Да, и това му послужи като благовиден претекст за моето уволнение. Реално погледнато обаче е виновна само моята Емили.

— Как така?

— Тази вечер играха „Звездата на харема“. Артистката, изпълняваща ролята на любимката на султана, се бе разболяла и моята дъщеря трябваше пред хиляди очи да лежи гола-голеничка на сцената.

— Тя не го стори?

— Не, опазил Бог. И ето защо ме изгониха. Сега съм без хляб, място и работа.

— И въпреки това пиете китайски чай, който струва двацет кройцера?

— Не въпреки, а именно затова! Искам да ядосам нещастieto. Точно защото не мога да печеля пари, ги изхвърлям през прозореца!

— Вие сте един много лекомислен човек! — засмя се Холм, който се радваше да го види най-после в добро настроение.

— Да, наричайте ме лекомислен! Вие сте напълно прав. Прахосвам си аз парите за деликатеси, а пък ви дължа четиринайсет гулдена!

— Е, е, не беше казано в тоя смисъл!

— Зная, но който пие китайски чай, трябва да може да плати и дълговете си. Заповядайте, и то с най-сърдечни благодарности!

Той извади портфейла си и сложи пред него четиринадесет гулдена.

— Папа Вернер, какви ги мислите! — реагира Холм.

— Вземайте ги, вземайте ги!

— Нямам необходимост от тях!

— Но аз ви ги дължа!

— Има време!

— Остава достатъчно и за мен!

— Това ме радва! Сутринта не можехте да го кажете. Наистина трябва да сте изкарали късмет!

— Да, аз станах половин крез.

— Как така?

— Изтъргувах дъщеря си.

Каза го само на шега. Нямахте си и представа, че това си е било сериозен пазарлък.

— Трябва да ми обясните!

— Е, тя се глави и получи чудесна предплата.

— И колко, ако смея да запитам? За да можете да ми дадете четиринадесет гулдена, то авансът, който Емили е получила, трябва да е значителен.

Когато старият назова сумата, Макс не съумя да скрие удивлението си. Отбеляза:

— Много необичайно! При кого се хвана на работа?

Вернер осведоми как е била назначена дъщеря му. Холм бе обхванат от подозрение към цирковия директор, но не позволи старият да го забележи, за да не му вдъхне страх и безпокойство и да му помрачи доброто настроение.

Докато още бърбеха на тази тема, пристигна нов гост. Като съгледа Холм, той го поздрави с фамилиарност, примесена с респект.

Беше още млад, може би едва прехвърлил двадесетте, нисък и тантурест, с огненочервена коса и по момичешки бял като сняг. По пълното му лице бе изписан израз на неуморна закачливост. Още като го видеше, човек, не можеше да не си каже, че този млад човек много обича да погажда забавни номера.

Холм му махна да дойде и каза:

— Не искате ли да седнете при нас, скъпи Хаук?

— Ако разрешите, на драго сърце!

— Господата може би се познават?

— Поне аз познавам хер театралния слуга Вернер.

— И аз май съм чувал името ви — рече споменатият.

— Мой колега — поясни Холм. — Нали знаете, че досега свирех за танци?

— Да, да.

— Е, хер Хаук е нашият тимпанист и същевременно веселякът на оркестъра. Той има повече трилери и фанфари в главата, отколкото на нотния лист и ако се ползвате с благоразположението му и искате да му доставите голяма радост, просто му дайте възможност да извърти някой тъп номер. Той със сигурност ще го направи.

— О, възможности има, но липсва материал — отбеляза ей така между другото Вернер.

Холм обаче веднага се залови за думата и попита:

— Какви възможности имате предвид?

— Хм. За такива неща не се говори.
— Ние няма да го раздрънкаме!
— Зная. Имах предвид театъра.
— Да, там има множество гнили места.
— Да можех само веднъж да отиграя на някой от тези господа
някакъв номер, ама порядъчен! — въздъхна Вернер. — Какво
удоволствие бих изпитал!

Тимпанистът се подсмихна с превъзходство и каза:

— Който наистина иска да го стори, винаги ще намери случай и
материал.

— Тоя интендант, балетмайсторът, клакъорът, капелмайсторът,
това са все...

— Стой! — вметна бързо Холм. — Вие споменахте клакъора,
онзи Леон Стодижел. Тук ми хрумна една идея, една великолепно идея!

— Някоя дивотия? — запита Хаук, изпълнен с очакване.

— Да.

— Включете ме веднага!

— Ще видим. Я ми покажете ръцете, зъбите, ушите си! Така!
Задоволително!

— Ама това звучи точно така, сякаш се каните да ме отведете на
пазара за роби като харемски пазител.

— Ще има нещо от харема.

— По дяволите! Възбуждате любопитството ми!

— Я кажете, Хаук, яли ли сте някога през живота си стриди?

— Леща да, но стриди още не.

— Хайвер?

— Не съм се осмелил!

— Шампанско да сте пили?

— Най-голямата ми наслада досега е била изкипяло мляко. По-
високо не съм стигал.

— Хмм! Не бихте ли желали някой път да опитате?

— Веднага съм готов! В устата ми се стече цяла локва, а пък вие
само се шегувате.

— Не. Каня ви с цялата си сериозност и искреност на една супе
за трийсет, петдесет, че и повече гулдена. Зависи изцяло от таланта,
който ще проявите.

— Вашата личност се ползва с добро име, хер Холм! Знаете, че дълбоко ви уважавам, защото не сте някой обикновен колега и кръчмарски музикант. Но я ми кажете, моля, под секрет, да не сте нещо мръднали, а?

— Не.

— Или в главата ви се въртят морски змии?

— Също не.

— Да оставим тогава тази тема.

— Защо?

— Вие не говорите сериозно.

— Давам ви честната си дума, че нещата стоят точно така, както казвам!

— Всички дяволи! Сега наистина не знам къде съм и какво да мисля!

— Мислете за една изискана вечеря! Първо пристига триеска рибена чорба или нюйоркска костенуркова супа. Включвате ли се, или не?

— Ще мета риби и костенурки наред.

— След това бива поднасяно гъска, патица, заек, сърнешка плешка, еленско печено, пържола от дива свиня, рейнска съомга, печено филе, ротсбиф, накратко казано, всичко, което пожелаете, студено или топло, в голям избор.

— Още отсега предвкусам леденостуденото и току-що сваленото от огъня.

— Към това — всички видове вина, на които се спрете.

— Да не искате да ме експедирате в „Лапландия“, където се лапа наготово?

— Не, а само до „Белвю“.

— Чумата го взела, там имало изфинена кухня, както съм чувал. Не съм я виждал, наистина, и още по-малко вкусвал.

— И всичко това ще го имате безплатно.

— Така ще си бъде и по-редно.

— Дори ще бъдете взет с екипаж.

— Сега вече не се познавам.

— И лично от съдържателя ще бъдете обслужван.

— К'ъв изискан тип съм само! Но нещо, нещо все пак трябва да се иска от мен!

— Това действително е вярно.

— Ее, и какво е то?

— Няколко прегръдки и може би няколко целувки.

— Гръм и мълния! Бива ли си я?

— Малко над петдесет лазарника.

— Пфу, дърта чума!

— Е, за една такава вечеря човек все ще го превъзмогне!

— Правилно! Само да не вземе да ми яде чесън преди това.

— И през ум няма да й мине.

— Тогава ще сторя каквото мога. Само по време на лапачката да ме остави на мира.

— Вие все говорите в женски род, драги ми Хаук, но това не е „тя“.

— Че какво тогава?

— „Той“.

— Това не е възможно!

— Напротив, възможно е!

— И аз трябва да прегръщам и целувам някакъв тип?

— Не.

— Ами нали така казахте!

— О, не! Вие няма да правите нищо. Трябва да проявявате търпимост. Нито ще прегръщате, нито ще целувате, а вие ще бъдете прегръщан и целуван.

— От един петдесетгодишен дъртак?

— Да.

— Не ми се сърдете! Това надминава и кукления театър. Защото, че си правите само майтап, вече не вярвам, откак ми дадохте думата си. А вие имате навик да я сдържате.

— Може би ще проникне лъч светлина в духовната ви тъма, ако ви запитам обличали ли сте се някой път като момиче?

— О, дори често! За карнавалите. Телосложението ми е такова, че бих могъл и деколтиран да ходя. Имам необходимата фигура за женски клоун.

— Чудесно! Какви са ръцете ви?

— Пълни и закръглени като на Мелузина.

— Ами гласът?

— Нямайте грижа! Имам фамозен фалцет, който звучи като естествен. Освен това човек може да залага само на шепненето. Но, я кажете, цялата работа не намирисва ли, сякаш трябва да се явя на тая славна супе преоблечен като дама?

— Така е наистина.

— Знаменито, знаменито! Започвам да разбирам! Трябва да се вземе на майтап някой дърт глупак?

— Познахте!

— Който е поканил някаква повлекана на бляскава вечеря?

— Точно така.

— И аз трябва да се явя на мястото на тая красавица?

— Притежавате удивителна ясновидска дарба.

— О, моите консуматорски възможности са още по-удивителни.

Но кажете — няма ли опасност в тая работа?

— Ни най-малка.

— Да не ме пипнат за яката?

— На никого няма да хрумне. Тъкмо обратното, въпросният ще бъде радостен, ако работата не се разчуче.

— Мога ли да попитам за името?

— Да. Папа Вернер също ще се почувства заинтересуван. Става дума за балерината Леда... А, чухте ли за утрешния конкурсен танц, Хаук?

— Да. Зная всичко.

— Добре. Мосю Леон Стодижел поставя цялата си тайфа на разположение на Леда и никой от хората му не бива да ръкопляска на американката.

— Интригантът!

— В замяна Леда е трябвало да му обещае да прекара с него един любовен час.

— Кога?

— Утре непосредствено след представлението. За тази любовна авантюра е поръчана спомената вечеря в „Белвю“. Стодижел и Леда смятат да пристигнат там с екипаж около единадесет часа.

— И аз трябва да се явя на мястото на Леда?

— Да.

— Кой измисли плана?

— Току-що ми се завъртя в ума.

— Дяволски ми се ще да натрия носа на дъртия Стодижел! И на драго сърце бих му изиграл този номер, но ми се струва все пак доста рисковано.

— Какво му е опасното?

— Ако направи донесение срещу мен, ако подаде оплакване!

— И през ум няма да му мине. Неговата жена не бива и понятие да си има за тази супе. А тя непременно ще разбере, ако той се залови с вас. По-нататък трябва да държи сметка и за публиката. Представете си скандала, ако се разчуе, че мосю Леон Стодижел е имал един сладък тет-а-тет за шейсет гулдена с... един тимпанист!

— Това е вярно. Мисля, че ще ми даде и бакшиш, само и само да си държа устата затворена.

— Определено, Обзалагам се, че ще го направи.

— Ще има и друго възражение.

— Какво?

— Та нали веднага ще види, че не съм дама и още по-малко Леда. Иначе би следвало утре да е направо кървав.

— И той ще бъде такъв, поне в определено отношение. Аз забравих да спомена, че никой не бива да знае кои са двамата. Ето защо те ще носят маски.

— Мътните го взели, идеята никак не е лоша.

— Всъщност ще бъдат полумаски и по време на яденето няма да бъдат сваляни. Обслужващият ги съдържател също не бива да ги познае. Но той вече знае кои са.

— Вие ли му ги издадохте?

— Да. Едва когато той се отдалечи, сиреч след гощавката, Стодижел ще поиска отстраняването на маските, тъй като вече ще бъде време прелестите да излязат на сцената. Ако решите да се нагърбите с тази роля, сигурно ще получите и една прилична гратификация.

— От кого?

— От княз Дьо Бьофур.

— По дяволите! Познавате ли го?

— Много добре.

— И той ли е замесен?

— Да.

— Хм, щом участва и той, действително няма от какво да се опасявам. Работата ми е съвсем по вкуса: отбрано ядене, изискани

питиета, изтънчено обслужване, специална гратификация и, което е най-важното — невероятната щуротия, която самият аз ще извърша. Така че страшно ми се иска да кажа „Да“, ама... откъде да се снабдя с необходимия дамски тоалет?

— Ще се погрижим за това. Че ще погодим номер на Стодижел, и то точно на тази вечеря, князът знае, но за настоящия ми план си няма никаква представа. Утре сутринта ще поговоря с него по този въпрос. Дотогава и вие имате време да обмислите искате ли да се включите в играта, или не.

— Хубаво! Но смятам, че ще искам. Кой знае дали през целия ми живот някога ще ми се отвори пак възможност за такава смехория и такава префинена вечеря. Такова нещо човек не бива да остави да отmine неизползвано. Аз всъщност дойдох тук, за да хапна нещичко, но сега няма да го направя. На обяд ядох малко и сега директно до утре вечер ще гладувам. Иде ми да издрънкам едно гърне с алое и майчин лист, та да се прочистя от край до край. Тогава тоя хер барон Дьо Стодижел ще види как може да нагъва мадмоазел Леда. Ще си помисли, че е поканил на ядене цяла рота гвардейски кюрасири.

Беше обсъдено още едно-друго, после Вернер се накани да си тръгне. Холм заяви, че ще го придружи донякъде.

Когато после вървяха бавно по улицата, той каза на стария:

— Вие мислите, че с днешното назначение на дъщеря ви ви е сполетяло щастие, и аз в никой случай не искам да го оспоря. Но имам едно известие за вас, което без съмнение съдържа едно много голямо щастие за вас и цялото ви семейство.

— Какво е то? Говорете, скъпи хер Холм!

— Аз съвсем тихомълком поработих за вашата Лаура.

— О, наистина ли?

— Да. Имах известен успех.

— Боже Господи! Това действително би било едно голямо, голямо щастие!

— Дори храня надеждата, че много скоро ще видите отново дъщеря си!

— Едва ли!

— Защо?

— Тя не е молила за милост.

— Това е напълно вярно. Тя не се нуждае от милост.

— И въпреки това казвате, че е възможно в скоро време да я видя свободна?

— Да, това казвам.

— Тогава нейната невинност трябва да бъде доказана!

— Аз мисля, че ще ни се удаде да приведем това доказателство. Не знам дали мога да ви поверя нещо по-определено, скъпи ми Папа Вернер.

— Направете го, о, направете го!

— Но трябва да си мълчите, безусловно да си мълчите, поне до вдругиден.

— С удоволствие, о, с удоволствие! Заклевам ви се с всички свети клетви, че никой няма да узнае думица от мен!

— Добре! Тогава знайте, че преди малко намерихме детето на Лаура!

— Господи, спасителю мой! И къде беше?

— Това е отделен въпрос. Открихме също коя е майката на умъртвеното момиченце, чиято смърт е изпратила вашата дъщеря в затвора.

— Коя е тя?

— По този въпрос също по-късно. Аз искам само още под секрет да ви съобща, че преди малко вече бяха арестувани във връзка с тази работа две много опасни лица. Повече не мога да ви кажа.

Старият улови ръцете на Холм и попита:

— Значи наистина ми давате надежда, че в най-скоро време ще видя дъщеря си свободна и с възстановена чест?

— Давам ви не само надежда, а дори гаранция. И думите ми си имат своето основание.

Сълзи бликнаха от очите на Вернер. И преди Холм да е съумял да попречи, старият целуна ръцете му и заговори, прекъсван от хлипове:

— Бог да ви благослови хиляди, хиляди пъти, хер Холм, за радостта, която ми доставихте с тези думи. Аз не мога да ви се отплатя!...

Когато княз Дьо Бьофур се прибра вкъщи, нареди Петерман веднага да отиде при него. Външният вид на последния за кратко време бе претърпял изключително голяма промяна. Отпечатъкът на страдание и аскетизъм беше изчезнал. Очите му бяха възвърнали

бляска си. Стойката му беше станала стегната, походката — еластична. Когато застана сега пред княза, по оживеното вече лице бе изписано благоговение, любов и преданост към неговия нов господар. Последният заговори:

— Досега аз грижливо отбягвах да разбутвам вашето минало и тайните, които лежат скрити в гърдите ви. Но днес имам много сериозен повод да наруша това мълчание. Че вие сте осъден невинен, че сте се жертвали, съм убеден. Склонен ли сте безчестието да остане да тегне върху вас?

— Аз няма да направя и най-малката постъпка за оправдаването си, макар една личност, чийто дълг е да ми възвърне честта, вече да не си спомня за този дълг.

— Аз не мога нито да похваля, нито да порицая вашето решение. Но трябва да ви питам дали искате да наложите същото мълчание и бездейност на тези, които са благоразположени към вас и вашето дете.

— Само моите ръце са вързани. Но доброжелателството на други не мога, не бива и не искам да отхвърлям.

— Това е достатъчно, скъпи Петерман. Виждали ли сте отново някоя си Вартенслебен?

— Да.

— Аха, значи все пак! Ще отидете ли утре на балета?

— В никой случай!

— Това беше, което исках да знам. Благодаря!

* * *

На другото утро още преди князът да е излязъл от палата си, му бе доложено за Макс Холм. Той идваше, за да получи необходимите за деня инструкции, и използва възможността да спомене вчерашния си разговор със забавния тимпанист.

По време на разказа по красивото лице на княза плъзна лека усмивка. После се занимаха по-обстойно с темата.

А когато Макс Холм напусна по-късно палата, си подсвиркваше тихичко като човек, изпълнен с радостно очакване.

Той насочи крачки към известното му жилище на тимпаниста.

Този всъщност беше частен писар, но тъй като перото му се оказа недостатъчно плодносно, беше решил да се малтретира покрай другото с тимпани. Нямаше роднини и живееше под наем у една стара вдовица.

Когато Холм влезе, той седеше на масата. В едната ръка държеше някаква кесия, а с другата бърникаше с лъжица в една пълна с брашно паница.

— Добро утро, драги Хаук! — поздрави Холм.

— Сервус, хер Холм! Хубаво, че идвате!

— Отспахте ли си?

— Не особено.

— Защо? Страдате от нечиста съвест?

— Да и не. Не можах да спя, защото все за днешната вечеря си мислех. Обмислях работата оттук и оттам дали е редно или не да се погоди номер на тоя Стодижел.

— И резултатът?

— Ту нещо ми подсвирваше примамливо като пиколо, ту съвестта избумтяваше като голям барабан, ала накрая аз скастрих бумтенето и реших да приема предложението ви. Но вие ясно го виждате и без да ви го казвам.

— От какво?

— От това на масата.

— Как тъй?

— Е, тук виждате пълната с кнедли чиния, която хазайката снощи ми беше запазила, а тук лежат трите хлебчета от тази сутрин. Не съм ял, за да мога довечера хубавичката да се натъпча.

— А какво разбърквате там?

— Най-фино бяло пшеничено брашно номер едно.

— А какво има в кесията?

— Цинобър, а може би и само глина, защото струва само два кройцера.

— И за какво е тая работа?

— По дяволите! И питате? Печен щъркел да ми бяхте поднесли... ама с хрупкаво докарани крака... нямаше да се удивя толкова! Довечера трябва да се преоблека като момиче, дори като танцьорка, а вие ме питате за какво ми е брашното и боята! Я погледнете тая кърпа!

Кърпата за лице беше неописуемо набрашнена и начервена.

— Какво правите всъщност? — попита Холм.

— Проби.

— Гримьорски?

— Естествено! Че какви иначе? Та нали довечера трябва да бъда възможно по-красива! Пудрата ми идва твърде скъпа, затова взех пшеничено брашно, а с два кройцера за червено вероятно ще се оправя.

— Глупости! За всичко ще се погрижим по друг начин. Аз ще ви заведа при едни познати, където ще намерите всичко, от което се нуждаете. Ще дойда да ви взема точно в шест.

— Дяволите го взели! Ставам любопитен! Кой са всъщност хората, при които ще ме заведете?

— Стари, достопочтени хора. Казват се Бранд и живеят на „Зигесщрасе“. Но по-късно не бива да бъдат споменавани във връзка с този майтап.

— Ами аз?

— Какво вие?

— Ако нещата се развият зле, май сам ще трябва да си отнеса кожата на пазара, а?

— Не. Давам ви пълна гаранция.

— Вие? Хмм! Моите уважения, хер Холм, но вие не сте всемогъщ. Ако тоя добър мосю Леон Стодижел ме пипне за яката...

— Да не би да се страхувате от него?

— Да се страхувам? Не ми и хрумва. Ако поиска да ми посегне, зле ще си изпати. Но какво ще стане, ако подаде оплакване срещу мен?

— Няма да го направи!

— Кой може да е сигурен! Такъв тип е способен на всичко. Ще можете ли и тогава да гарантирате за мен?

— Аз не, но князът.

— А, вие сте говорили с него?

— Да.

— Били сте вече у тях?

— Да. Той ви праща тези десет гулдена и нареди да ви предам, че довечера след изпълнение на задачата ще получите още толкова!

— Нима и той ще дойде?

— Не вярвам. Но аз при всички случаи съм там.

— Това е достатъчно. Но как ще отида до „Белвю“!

— Клакьорът ще ви вземе.

— И откъде?

— От театъра.

— Да го отнесат мътните! Тук вече я втасах!

— Не берете грижа! Моят приятел Вернер ще ви вземе от Бранд и ще ви закара на самото място. Други въпроси да имате?

— Не, благодаря засега.

— Тогава до скоро виждане! Предстоят ми и други задачи.

Излезе и се отправи към жилището на балетмайстора. На позвъняването му отвори жената на споменатия.

— Какво желаете? — осведоми се тя.

— Мога ли да говоря с хер балетмайстора?

— Искате да кажете хер живописеца и балетмайстора, моя мъж?

— Да.

— Ще видя.

Затвори му вратата под носа. Когато се върна, откряна я само до процеп и извести:

— Той е зает.

В следващия миг вратата отново бе заключена.

— Сърцата жена! — промърмори на себе си Холм. — Но ние няма да се оставим да ни изгонят!

Почака известно време и отново позвъни. Вратата се отвори и сега той сложи крак между нея и страничната подпора.

— Какво искате? — попита жената.

— Да се видя с хер балетмайстора.

— Искате да кажете хер живописеца и балетмайстора, моя мъж?

— Да, разбира се.

— Не бяхте ли току-що тук?

— Преди две минути.

— И аз ви отпратих?

— Да.

— И вие въпреки това пристигате пак?

— Не.

— Не? Та нали стоите тук!

— Аз въобще не съм си тръгвал!

— В такъв случай сега си вървете! Нямам време да излизам на всяко позвъняване през две минути, а моят мъж има толкова много работа, че не може да се откъсне и за един-единствен миг.

— Не е необходимо да го прави.

— Ами?

— Та нали аз ще отида при него, няма той да идва при мен.

— Това е все едно и аз за последен път ви казвам, че той няма време.

— Е, тогава ще си вървя, но ще се разкайвате!

Последното я фрапира.

— Ще се разкайвам? Как така? — попита.

— Той нали рисува портрети?

— Направо да ти проговорят!

— Действително съм чувал, че бил голям, много голям художник. Трябваше да му поръчам един портрет.

— На кого?

— Това всъщност е тайна, но ще му донесе много, много пари.

Тези думи поддържаха. Тя направи дълбок поклон и каза:

— Моля, няма ли да влезете?

— Мислех, че не бива?

— Простете! Заблудих се. Малко съм късогледа и помислих... помислих... помислих, че самото ви е по-скъсано. Ама сега виждам, че вие сте един изключително порядъчно облечен хер. Елате!

Той се отзова на поканата. Вътре тя поднови атаката си.

— Значи не бива да издавате тайната?

— Не.

— Но на моя мъж все пак ще я кажете?

— Действително.

— Е, та нали аз съм му жена! Мъжът и жената са едно цяло. А ние двамата, аз и той, сега сме дори едно сърце и една душа. При това положение мисля, че каквото знае той, мога да науча и аз.

— Хм! Ако бях сигурен, че можете да мълчите...

— Като гроб! Дори излизам по мълчание извън пределите на гроба!

— Вярвам, особено в последното.

— Хайде тогава, моля, моля!

— Е, ще рискувам! Имена няма да споменавам, тъй като това действително ми е строго забранено, но ще се осмеля все пак да споделя с вас, че вашият съпруг трябва да изготви портрет на една много висока княжеска особа.

— Господи Исусе! Висока...

— Да.

— Княжеска...

— Да.

— Значи от аристокрацията?

— То се подразбира!

— Дама?

— Да.

— Елате, моля! Бързо, бързо!

Завтече се към вратата, която водеше към вътрешните стаи. Той отклони:

— Моля да не го безпокоим! Той няма време.

— О, той има, много време има! Само елате!

Хвана го за ръката и го повлече. При вратата на ателието се послуша първо известно време, после отвори тихо и каза с умолителен тон:

— Скъпи мъжо!

Той не отговори.

— Скъпи Артур!

Той и сега премълча, но се прокашля.

— Миличък!

Сега се обади най-сетне с предупредителен тон:

— Но, любима?

— Какво правиш?

— Рисувам.

— Все още портрета на Прозерпина?

— Да, мила ми Аврора.

— Мога ли да те обезпокоя?

— Не, любима моя. Тъкмо нахвърлям кучето от Подземното царство, наречено Цербер. И най-малкото смущение може да ми нанесе големи вреди.

— И все пак трябва да те обезпокоя, скъпи Артур!

— Не го прави! По-добре сложи гърнето с туткала до огъня. Цепнах си панталона и искам да го залепя. Туткалът държи по-добре от края.

— Ама, любими! Аз не съм сама!

— Не? И кой още е тук?

— Един много изискан хер!

Холм не можеше да види художника, защото жената изпълваше отворстието на вратата. Но толкова по-ясно го чу сега да казва с гневен тон:

— Модел ли е?

— Не мисля.

— Гръм да го удари! Нека върви по Дявола, любима моя Аврора!

— Ама уверявам те, той е много изискан!

— Изискан, или не, любима моя, аз нямам време! Непременно трябва да приключа с кучето от Подземното царство!

— Касаете се за един портрет!

— Нека сам да си се нарисова, Авроричка!

— Той ли? Та той идва по заръка на една височайша княжеска особа!

— Княжеска? Чумата го взела! Пусни хера, Аврора!

Сега той се измъкна иззад статива и побърза към вратата да посрещне хера.

— Влезте!

При тези думи жената тикна Холм в стаята и затвори вратата след него.

Балетмайсторът направи един от своите най-дълбоки изящни поклони и каза с изключително учтив тон:

— Извинете, майн хер! Художникът не обича да го смуцават.

— Умея много добре да го оценявам!

— Моят Цербер...! Разбирате ме!

— Много добре! При една толкова трудна работа човек наистина не бива да бъде прекъсван.

— Изключения могат да се правят само при особени обстоятелства, както например понастоящем. Моля, приближете! Искате ли да видите Цербера?

Поведе го към статива. Прозерпина беше само понахвърляна. Пред нея бе клекнал един пес — една трета шпиц, една трета мечка и

една трета крокодил.

— Какво ще кажете? — попита майсторът.

— Отлично!

— Нали?

— Гениално замислено!

— Моля, моля!

— И също така гениално скицирано!

— Много любезно от ваша страна!

— Това куче събужда любопитството ми да видя Прозерпина.
Творбата сигурно ще стане шедевър!

— Определено, определено! За съжаление, още не е завършена.
Моля, многоуважаеми... с кого имам честта?

Холм сложи на носа си едно пенсне, настани се с покровителствена стойка на един стол и каза:

— Хм! Не ме ли познавате?

— Не.

— Странно! Наистина ли не?

— Но, майн хер. Вярно, трябва вече да съм ви виждал, защото един портретист запамятава такива характерни, класически черти, но в момента наистина не знам къде и кога е станало това.

— Не вреди! Знаете ли... хм!... всъщност аз не съм онзи, който съм сега. Разбирате ли?

— Много добре!

— Знаете ли как бива наричано това?

— Разбира се, разбира се! Наричат го инкогнито.

— Чудесно! Работата е тайна!

— Тайна — повтори балетмайсторът и живописецът, като се поклони дълбоко.

— Има ви се доверие, че ще съумееете да съхраните тайната.

— О, аз съм ням!

— Също и глух. Така се изисква!

— Хубаво! Значи глухоням!

— Също сляп! Безусловно необходимо!

— Изцяло на заповедите! Значи сляпоглухоням!

— Това е достатъчно засега!

— А какво по-нататък, ако смея да запитам?

— Е, касае се за една много висока особа...

— Особа...?

— От княжеска кръв.

— Всички дяволи!

При всяка дума, която повтаряше след Холм, художникът правеше дълбок поклон.

— Която иска да бъде нарисувана.

— От мен?

— Да, ако можете да бъдете дискретен.

— С тяло и душа!

— Също с кожа и кости! Така се изисква!

— Добре! Също с кожа и кости.

— Този портрет ще бъде подарък-изненада за височайшия съпруг на тази високопоставена дама.

— Разбирам, разбирам.

— Затова съпругът не бива да подозира нищо.

— Много добре!

— Позирането трябва да стане на някое скришно място.

— Изцяло според високото и височайшето разпореждане. Мога ли да предложа ателието си?

— Какво ви скимна! Една височайша особа и във вашето ателие! Не става в никакъв случай. Също така позирането не може да се проведе през деня.

— Значи вечер?

— Да. Впрочем знатната дама иска да бъде нарисувана като Прозерпина...

— Ах! Прозерпина с Цербера?

— Да. Моделът на Цербера ще ви бъде предоставен. Прозерпина, богинята на Подземното царство, се нуждае от нощно осветление. Следователно е от изключително предимство да рисувате само вечер. Но мястото и времето трябва да останат в тайна.

— Никой няма да научи!

— Закълнете се!

— Заклевам се!

— Не така! Дръжте нагоре трите пръста!

Художникът го направи и се врече:

— Заклевам се в най-дълбоко мълчание!

— Естествено и пред жена ви!

— Хм! Поне тя не може ли да знае за какво се касае, преуважаеми?

— Под чехъл ли се намирате?

— Не, но Авроричка ще иска да знае все пак защо отсъствам.

— Добре! Но мястото и времето също тя не бива да знае!

— Подчинявам се!

— Добре. Значи сте готов да се заемете с портрета?

— Да.

— В такъв случай ще ви съобщя подробностите. Първото позиране ще бъде тази вечер.

— О, уви!

— Какво има?

— Не става.

— Защо?

— Аз съм служебно възпрепятстван. Имаме два балета.

— Зная. Въпросната дама изцяло се е съобразила с това обстоятелство. Сеансът следователно ще започне едва в дванайсет.

— Слава Богу! Но къде?

— Ще дойдат да ви вземат с екипаж.

— Оттук?

— Да. Бъдете готов в единайсет и четирийсет и пет. Веднага щом кочияшът ви даде сигнал с камшика, се качвате.

— Изцяло според височайшето намерение!

— Но от само себе си се разбира, че една толкова високопоставена дама не може да бъде насаме посред нощ с един мъж.

— Естествено, естествено.

— Как смятате, че може да бъде отстранено това неудобство?

— Дамата вероятно благосклонно е решила да бъде в компания.

— Хм! Къде остава тогава тайната?

— Мдаа!

— С мъж не бива да бъде насаме, това навярно съзнавате?

— Определено, напълно!

— Но с една дама може да остане на четири очи?

— Безусловно!

— Е, какво е следствието, хер балетмайстор?

— Следствието? Х! О, а, хм!

— Хайде, изкажете се!

— Не зная дали съм в състояние да отгатна височайшите намерения на Нейна милост с моите немеродавни мисли.

— Кажете ги все пак!

— Най-покорно ще помоля да ми позволите да чуя и узная вашето мнение!

— Е, така да бъде! Вие ще се преоблечете като дама!

— Всички добри духове! — подскочи балетмайсторът.

— Да не би да се изплашихте?

— Не, не!

— Нежната чувствителност на тази височайша дама при всички случаи трябва да се щади. Ако не сте съгласен, ще намеря десет-двайсет други художници, които ще приемат условията.

— Та аз съм готов! Нали искам!

— Да сложите дамско облекло?

— Да. Само моля най-смирено Аврора да знае за какво се прави това!

— Добре. Кажете й. Така е по-добре. Тя ще може да ви помогне. И за да се изключи максимално възможността да бъдете видян и разпознат, от най-високо място бе дадено разпореждане да сложите домино.

— Тук височайшето място откликва на моето желание.

— Чудесно! А сега най-важното: вашият хонорар.

— О, моля, моля!

— А, не! Той, естествено, трябва да бъде уговорен. Колко високо определяте цената си?

— Хмм! Наистина не знам дали...

— Добре! Имате чувство за деликатност и височайшето място ще съумее да го оцени. Вие ми харесвате и ето как искам да ви дам един добър съвет.

— Ще го приема с най-голяма благодарност.

— От посоченото място не са свикнали да се пазарят и правят сметки...

— О, сигурно, сигурно!

— Дори чрез посочването на определена сума биха могли да се оскърбят.

— Аз няма да споменавам никаква, никаква!

— От друга страна, умеят да оценяват таланта, да възнаграждават гения. Така че по-добре предоставете на височайшата особа да прецени творбата ви!

— Този съвет ще бъде за мен като най-строга заповед.

— Убеден съм, че няма да се скъпят, а напротив, ще ви преведат една крупна сума.

— Благодаря, благодаря!

Балетмайсторът направи един такъв дълбок поклон, сякаш вече държеше в ръцете си петдесет хиляди гулдена.

— И доверително казано, скъпи ми хер балетмайстор и живописец... може да падне и нещо друго!

— Как? Какво?

— Пст! Не питайте.

— Да не питам? Оо! Защо?

— Тихо! Вашите постижения отдавна вече привличат вниманието. Имам предвид постиженията ви на сцената и в ателието. Та нали сте двустранен артист.

— Двустранен? О, да, да!

— Вече са помислили за вашия илик!^[1]

— Помислили за илика? Господи мой, Исусе!

— Да, да! Но, пст, тихо! Излезе ли сполучлив портретът, работата е уредена. И така, хвърлете възможно повече усилия върху Прозерпина, драги приятелю!

— О, всички, всички усилия! Какъв късмет, че вече рисувам една Прозерпина! Така сюжетът ми е познат. Дори съм се спуснал до неговите дълбини. Напълно съм вникнал в нещата. А ако ми бъде доставен и моделът за кучето от подземното царство...

— Определено, определено! Дори специално ще ви бъде обърнато внимание върху този модел.

— При това положение съм убеден, че ще предам едно художествено произведение от първи ранг. Давам думата си на мъж и художник!

— Прекрасно! Напълно съм убеден! Но още едно нещо. Не е изключено на въпросната дама да е трудно или дори невъзможно да се измъкне незабелязано от покоите си в дамски тоалет. В този случай...

— Ще чакам напразно!

— О, не! В този случай, исках да кажа, тя сигурно ще облече мъжки дрехи. Сеансът ще се състои при всички случаи. Имате ли още нещо да отбележите?

— Нищо, нищичко, освен неимоверното си щастие от възможността да се подчиня на дадените ми заповеди.

— Тогава, адио, драги! Значи довечера точно в дванайсет без петнайсет. Не карайте да ви чакат!

— О, не, нито секунда, нито миг!

Той изпрати Холм до коридора с безчет дълбоки поклони и после чак до пътната врата, където се поклони още няколко пъти след него. А когато се върна после в стаята и съгледа изпълнената с напрегнато очакване жена, кимна горделиво, но без дума да каже.

— Е? — попита тя.

— Ням трябва да бъда!

— Ням? Та нали говориш!

— И глух!

— Глупости, скъпи Артур!

— И сляп!

— Да не си превъртял?

— Не, любима моя. Ако работата си е за превъртане!

— Вдъхваш ми страх!

— Не, не! Няма защо да се страхуваш, любима моя. Това глухонямосляп беше само образно казано. Очаква ме голямо, голямо щастие.

Той изнесе важно крак напред и пъхна многозначително пръст в илика.

— Какво? Лента? Орден? — попита тя.

— Да. Кръст, орел или даже лъв! Знаеш ли как ме нарече той?

— Е, как?

— Драги ми хер балетмайстор и живописец. После ми каза „скъпи приятелю“ и накрая ме нарече дори двустранен артист.

— Мария и Йосиф! Той беше изискан хер! А аз първо безцеремонно го отпратих!

— Каква грешка! Знаеш ли какъв беше той?

— Не.

— Инкогнито!

— Ти си обладан от бесове, прескъпи Артур!

— Охо! Трябва да рисувам Прозерпина!

— Та нали вече го правиш!

— Имам предвид друга. Трябва да нарисувам като Прозерпина една високопоставена, височайша дама. Височайшият ѝ съпруг щял да получи портрета за рождения си ден и понеже това трябвало да бъде изненада, никой не бива да знае и думица.

— Какво говориш!

— По тази причина ми бяха поставени условия, каквито могат да произлязат само от най-височайши места.

— Какви условия?

Той ѝ каза всичко. Тя плесна ръце и извика, изпълнена с прехлас:

— Артур, скъпи Артур, имаш ли си наистина представа, коя всъщност е тази дама?

— Да.

— Най-височайше означава кралско!

— Естествено, това е кралицата! Ела, любима моя, при такова щастие няма защо да си лепя панталона. Ще обуя нов!

Взе гърнето с туткала от огнището и го метна в сандъка за въглища. От радост му идваше да изхвърли цялата стая през прозореца.

А накъде се бе запътил през това време Холм? Към жилището на шефа на клакъорите. Той знаеше, че балетмайсторът не го познава и беше също така убеден, че фрау Стодижел, чийто мъж толкова обичаше да го наричат барон, също си няма понятие кой е всъщност.

Натъкна се на едно слугинче и попита дали може да говори с милостивата фрау.

— Какво ще желаете от нея? — поиска да знае опереното девойче.

— Моментално да ви изхвърли, ако не ѝ кажете веднага, че желая да разговарям с нея.

Това подеждва на място.

— Моля, името ви! — каза.

— Ще го съобщя лично на дамата.

— Но мадам не е свикнала да приема неизвестни лица, майн хер!

— А аз не съм свикнал да съобщавам на всеки как се казвам.

Знаеше, че в случая точно това е правилният подход. Тя действително се отдалечи и скоро се върна, за да го отведе при

господарката си. Фрау „баронесата“ Стодижел седеше на малката си плюшена софа и огледа влезлия през лорнета. Той поздрави мълчаливо — само с изискан, елегантен поклон. Тя отговори с късо, гордо кимване и каза със строг тон:

— Майн хер, вие сте отказали да съобщите кой желае достъп при мен!

— Простете, милостива фрау! Не е моя вината. Това стана по заповед от високо.

Като чу тези думи, главата ѝ рязко подскочи няколко цола.

— По заповед? — попита.

— Както казах.

— Не казахте ли дори по заповед от високо?

— Действително.

— При това положение съм любопитна да се запозная с причината на вашето посещение, майн хер.

— Ще съобщя повода за присъствието си веднага след позволения ви да заема място във ваша близост, милостива фрау.

Той действително имаше изискана външност и я наричаше „милостива фрау“. Лицето ѝ се разведри и гласът ѝ звучеше по-вежливо отпреди, когато каза:

— Моля, седнете.

Той се настани близо до нея на един фотьойл, хвърли бегъл поглед на стаята и започна:

— Най-напред бих желал да запитам дали разговорът ни може да бъде несмущаван.

— Желаете ли го?

— Много.

— По заповед от високо?

— Дори от много високо!

— Ах! В такъв случай действително ще имам грижата никой да не идва.

Позвъни и когато момичето влезе, заповяда:

— Анна, за никого не съм си вкъщи!

— За милостивия хер?

— За всеки съм излязла.

Преди да напусне, „обслужващата душа“ хвърли един изпълнен с респект поглед на Холм.

— И така, майн хер, сега сме сами и, надявам се, също необезпокоявани — отбеляза дамата.

— Благодаря. Налагаше се да изразя тази молба, понеже визитата ми при вас трябва да бъде всъщност тайна. Аз се ръководя от много поверителни, склонен съм да кажа, дипломатически наставления и това ми дава основание да се надявам, че няма да отнесете в мой личен аспект този или онзи неочакван ход от моя страна. Мога ли да попитам дали имам честта да съм известен на милостивата фрау?

— Отблизо, за съжаление, не.

— Следователно отдалеч?

— Е, спомням си, че съм ви виждала.

— Къде? Може би в кралската... о, ах, може би в някоя театрална лежа?

— Вероятно.

По лицето ѝ пролича радостта от неговата грешка на езика. Сега прие, че си има работа с фин хер от много високо положение.

— Най-напред един въпрос — продължи той с лек, разговорен тон, — който може би ще ви се стори крайно нетактичен, но е замислен с най-добро намерение. Вчера се заговори за вас. Къде, това е страничен въпрос. Вие сте фигура, която не може да бъде пропусната просто ей така. Споменаха се вашите обществени заслуги, нашите духовни дадености, влиянието ви в известни кръгове, при което бяхте наречена от една високопоставена дама „баронеса“. Тази титла беше подхвърлена на съмнение. Мога ли да попитам с право, или не?

Тя се изчерви силно. Едва след продължителна пауза отговори:

— Знаете ли, че този въпрос съдържа оскърбление?

— Само привидно, милостива фрау. Не всяка заслуга намира своята отплата, а определен кръг има задължението да издирва невъзнаградените заслуги.

Това беше балсам за току-що нанесената рана. Сега тя отговори с примирителен тон:

— Хората наричат моя мъж барон — защо, не ми е понятно, тъй като той не е благородник.

— Но вие сте дъщеря на изтъкната фамилия?

— Моят баща също не беше аристократ. Произхождаше от стар патрициански род.

Това не беше истина, ала Холм кимна с пълно разбиране и каза:

— Е, това е също така добро както благородството. И ще бъде взето под внимание, милостива фрау. Бях длъжен да използвам този въпрос като встъпление. На дъщерята на една стара, почтена патрицианска фамилия мога да поверя сега и следващото.

— Моля, моля! — откликна тя силно поласкана.

— Както ви е известно, в нашите висши и най-висши кръгове изкуството е установило своето седалище. Аристократите създават литературни творби, моделират, рисуват, музицират, а е всеизвестно, че артистът е по-малко вкостенял, когато се касае за съсловни предразсъдъци. Отношението към изкуството за него стои над всичко. И сега стигам до въпроса. Има една дама, която рисува с пламенна страст и тази страст...

— Имате предвид принцеса Верона? — вметна бързо тя.

— Моля! Не бива да споменавам никакви имена. Въпросната дама сега си е поставила задача да пресъздаде върху платно образа на Клеопатра. Милостивата фрау, разбира се, вече е чувала името Клеопатра?

— Естествено! Клеопатра е била кралица на Източна Индия и е победила император Херод^[2] и също халифа.

Холм с мъка сдържа смеха си. Кимна много сериозно и продължи:

— Тя е била една от най-големите красавици, които някога е имало. Една от онези красавици с характер, чието обаяние и сила се крие всъщност не в хармонията на чертите на лицето, а в духа, който раздвижва и оживява тези черти и говори от всеки поглед. Клеопатра е голям, силен сюжет за една художничка, но също така труден и кажиречи неизпълним, защото нашите земи и нашето време като че вече не създават такива лица.

Той поспря за няколко мига, та напрежението, в което беше поставил своята слушателка, да удвои своя ефект.

— Но ето, че за свое най-голямо удивление — продължи после — въпросната дама наскоро е открила едно лице, което напълно се схождало с това на Клеопатра: строго, сериозно, но същевременно нежно и женствено, одухотворено от отблясъците на една дълбока душевност и носещо отпечатъка на едно направо царствено величие.

Отново спря, за да направи една доста осезаема пауза. И тя вече не можа да се сдържа. Попита:

— Но, майн хер, защо точно на мен го разказвате?

— Защо точно на вас? Не отгатвате ли?

— Не.

— Странно! Та именно вие сте въпросната дама.

— Аз? — попита тя с тон на върховно удивление.

— Да, разбира се.

— Невъзможно!

— Защо невъзможно?

— Моят мъж ми говори...

Прекъсна. Лицето ѝ се беше наляло с кръв.

— Е, какво ви говори вашият мъж?

— Искях да кажа, той ми отрича всякаква красота.

— Тоя тъпанар! Ах, простете, че си позволих този пиперлив, непредпазлив израз! Но действително човек трябва да е тъп, тъп и сляп, за да произнесе такава присъда!

Кажете и на най-грозната жена, че е хубава, и тя ще повярва. Така и тук с жената на някогашния шивач. Женското самомнение се съчета със светското самовъображение и улесни играта на Холм, този добър човешки познавач.

— Ласкаете ме, майн хер! — каза тя.

— О, не! Аз само изпълнявам дадената ми заповед. Нищо повече не правя. Но окайвам заблудения вкус, който, подмамен от някое гладко лице, не отдава заслуженото признание на една наистина характерна свършеност на формата! Принцесата... ах, исках да кажа, въпросната дама направо се е ентусиазирала от вашата физиономия. Из един път се видяла при целта на своите съкровени желания. Из един път видяла пред очите си своята Клеопатра такава, каквато я сънувала и си я представяла, но вече в реалност, като жена, като живо, дишащо същество... И сега дълбоко се жалва от препятствията, които в крайна сметка все още я делят от целта.

— Какви препятствия?

— Наречете ги светски пречки или както намерите за добре! На въпросната дама, за съжаление, не е позволено да приближи до вас по начин, както желае. Ето защо аз съм натоварен да направя един предпазлив сондаж. Но го правя с по-малко предпазливост и с повече откровеност, както може би ще признаете, милостива фрау.

— Действително сте откровен, майн хер. Но кажете, моля, какво възнамерявате да сондирате!

— Вашата готовност.

— Готовност? За какво?

— Да бъдете рисувана.

— Ах! Каква изненада! Аз да бъда рисувана?

— Да.

— От принцеса...

— Пст, никакви имена! — вметна бързо Холм.

— Добре, ще мълча! Но вие сигурно се шегувате?

— Бих ли се осмелил?

— Изразихте нещо, което считам за невероятно.

— В този случай ще гледам на мисията си като пропаднала.

Надигна се от фотьойла, ала тя скочи пъргаво, натисна го обратно и попита:

— Почакайте, не прибързвайте! Въпросната дама наистина ли смята, че е намерила в мен Клеопатра?

— Бих ли дошъл иначе при вас?

— И иска да ме рисува такава, каквато съм? С това лице? С цялата прилика?

— С портретна прилика!

— И какво ще стане с картината?

— Ще отиде най-напред на изложба, а после най-вероятно в кралската картинна галерия.

— На изложбата ще бъде ли упомената авторката, художничката?

— Това се подразбира!

— И също оригиналът на картината?

— При всички случаи.

— Боже мой! Тогава ще стане известно, че това аз съм!

— Така е.

— И че съм от прин... от една толкова високопоставена, толкова височайша дама нарисувана!

— Надявам се, че това няма да бъде пречка да откликнете на мисията ми!

— Никак, никак!

Беше изпаднала в неописуемо вълнение и се движеше насам-натам из стаята. Със своите резки и недодялани движения

наподобяваше на яростна харпия, а пък искаше да мине за... Клеопатра.

Холм ѝ предостави време да вникне в нещата. После попита с най-голямата вежливост, на която беше способен:

— Ще позволи ли милостивата фрау да продължа? Или предпочита да изоставя темата?

— Говорете, говорете!

— Мога ли да приема, че работата не ви се струва непривлекателна?

— Привлекателна, дори изключително привлекателна!

— Благодаря! Аз считам също така за свой дълг да ви обърна внимание върху облагите за вас от тази работа.

— Какви облаги?

— Вие ще общувате с въпросната дама по един необичайно близък, бих казал, задушевен начин. И тя няма как другояче да постъпи, освен да ви издигне. Случаят, или по-точно вашата необикновена прилика с Клеопатра, ви открива бъдеще с неизмерими и необозрими за настоящия миг перспективи.

— Имате право, съзнавам го. И ще бъда голяма глупачка, ако отблъсна ръката, която ми подавате.

— Значи сте съгласна?

— Да, категорично!

— Това ме радва. Но трябва да отбележа, че без усилия човек не може да бере плодове. Тази поговорка се потвърждава и в настоящия случай.

— Говорите за усилия, напрежение? Готова съм да се подложам.

— Пригответе се за особени напрежения!

— Какви?

— На първо място най-строга мълчание.

— И още какво? Аз съм готова на всичко.

— Надявам се и ще ви набележа по-нататъшните трудности, които имам предвид. Първо, трябва да съзнаете, че общуването ви с моята упълномощителка поне на първо време не може да става открито.

— Признавам го откровено.

— Вашите срещи следователно трябва да се осъществяват тайно.

— Съгласна.

— После една дама от толкова висок ранг има съвсем различни възгледи, отколкото едно обикновено същество.

— В това съм напълно убедена.

— Изисква се безусловна отдайност на нейните желания.

— Това се разбира изцяло от само себе си!

— И дори ако тези желания понякога биха могли да бъдат наречени прищевки?

— Да. Една такава дама, още повече художничка, вътрешно е коренно различна от коя да е простосмъртна.

— Тези думи съдържат истина и съблюдаването им може да ви донесе голяма благодат. И така, в общи линии постигнахме съгласие и можем да очакваме най-добър резултат.

Подаде ѝ ръка. Тя я удари като някоя сергиджийка, уредила изгодна далавера с ябълки. Той кимна доволно и попита:

— Кога бихте могли да започнете сеансите?

— Когато бъде изразено желание.

— И ако кажа тази вечер?

— Готова съм.

— Чудесно! Но още една много съществена забележка. След като въпросната дама трябва да бъде крайно мълчалива по съответната тема, то от само себе си се разбира, че вие трябва да спазвате дискретност в същата степен.

— Естествено.

— Също пред вашия съпруг!

— И той ли не бива нищо да знае?

— Нищичко! Той е шеф на клакьорите! Напълно ме разбирате, милостива фрау!

— Добре! Той също нищо няма да узнае.

— Ще бъде ли възможно?

— Разбира се! Нашият семеен живот не е чак толкова задушевен, че да знае всичко.

— Но ако забележи отсъствието ви?

— Ще намеря някое състоятелно обяснение.

— Също за днес?

— Да. Точно днес той е много зает и още вчера ми съобщи, че дори след представлението няма да бъде господар на времето си.

Следователно аз съм на разположение и моля да определите удобния за вас или по-скоро за дамата час.

— Принце... въпросната дама естествено не може да ви приеме в покоите си.

— Съзнавам го.

— Напротив, за да се срещне с вас, тя трябва да напусне жилището си.

— Определено ли е вече мястото?

— Да. Ангажирана е стая в „Белвю“.

— Ах! Но това е обществено заведение!

— Точно там човек може да бъде най-сигурен.

— Възможно. Не го разбирам, но разчитам на вас.

— Можете спокойно да го правите, тъй като и от другата страна ми се оказва най-голямо доверие.

— Но там ще ни разпознаят.

— Няма. Ще носите домино.

— Хм! Това не е ли още по-очевидно!

— Не. Съдържателят е посветен и осведомен за минутата на вашето пристигане. Той ще се погрижи при влизането си да не срещнете никакъв човек.

— Добре! Времето, моля!

— Сигурно си давате сметка, че дамата не може да се отдалечи в ранен час?

— Разбира се.

— Трябва да изчака, докато се обезлюдят коридорите и стълбищата, а това става едва към дванайсет.

— Действително много късно!

— Няма как. Но това се отнася впрочем само за първите сеанси. По-късно нещата ще се уредят по-удобно. Може би моята доверителка ще прояви готовност да ви посещава във вашето жилище.

— Това действително би било най-доброто, направо чудесно.

— И по-удобно за вас. За днес имам поръчение да дойда да ви взема в единайсет и половина. Имайте готовност. На минаване ще плесна с камшика. Ще се качите на ъгъла на улицата.

— Вие лично ли ще карате?

— Да. Ответната страна не иска да привлича под доверие никой кочияш. Ето защо ще си послужим с частно возило.

— Та това буквално е роман, красива приказка, в която се появяват кавалери и принцове.

— И една източноиндийска царица, милостива фрау!

— Наистина! — засмя се тя. — Но няма ли да ми дадете, моля, някакво указание по отношение моя тоалет?

— Естествено! Та това е най-главното.

— В копринаж ли трябва да дойда?

— О, не! Тъкмо това сега е най-интересното, най-романтичното. Вие няма да се явите като дама.

— Не? А как иначе?

— Като хер.

— По каква причина?

— Причините са две. Първо, дамата трябва да е убедена, че вие в никой случаи няма да бъдете разпозната, а в този случай мъжкият гардероб е най-подходящ. И, второ... а, запозната ли сте добре с живота на Клеопатра?

— Не във всички подробности.

Холм беше убеден, че не знае нищо. Той каза:

— Проектираната картина ще изобразява как царицата, преоблечена като султан, отсича главата на великия везир.

— Както Юдит! Великолепен замисъл.

— Тя трябва да изглежда живописно, разкошно в качеството си на султан. Нож и пищови в пояса и крив ятаган в ръката.

— Така ли смятате?

— Да. Съгласна ли сте?

— Разбира се.

— Сега нещата опират само до костюма.

— Ще позволите ли аз самата да се погрижа?

— Няма ли да ви затрудни?

— О, не! Ще отида в магазина за даване маски под наем.

— Но собственикът не бива да знае, че костюмът е за вас.

— Няма. А как желае въпросната дама да се обръщам към нея?

— По усмотрение. Вие ще бъдете на четири очи и когато се демаскирате, всичко ще си дойде изцяло от само себе си. Сега достатъчно ли сте информирана?

— Напълно.

— Тогава позволете да се сбогуваме.

— Довечера ще се видим отново. Вероятно по-късно ще имам възможността да ви окажа честта, която ви подобава.

— Да, моето име действително няма да ви остане задълго неизвестно, милостива фрау. Но бъдете точна, моля, за да не се налага да ви чакам.

— При всички случаи!

— Сбогом тогава!

Той целуна учтиво ръката ѝ и си тръгна. Едва бяха отзвучали крачките му, тя позвъни на момичето.

— Анна — попита, — виждала ли си и друг път този хер?

— Стори ми се познат.

— Глупачка! Познат! Той е граф.

— Господи Исусе! Аз така го нахоках!

— В бъдеще да не го правиш, глупаво девойче! И всъщност е тайна, че е бил при мен.

— Също за милостивия господар?

— Той не бива да знае нито дума! Вкъщи ли си е?

— Мисля, да.

— Съобщи му за мен!

Тя последва след малко момичето. Мъжът ѝ стоеше до прозореца и зяпаше минавачите.

— Леон! — викна му „баронесата“.

Той се обърна бавно и вкиснато.

— Какво? — попита.

— Познаваш ли Клеопатра?

— Не.

— Боже мой! Да не знае Клеопатра!

— Че ти знаеш ли я?

— Естествено!

— Виждала ли си я?

— Не.

— Говорила ли си с нея?

— Не.

— Значи не я познаваш. Та тя отдавна е мъртва!

— Колко си загубен! Аз въпреки това я познавам.

— Хмм! Наистина ли? Как ти дойде на ума Клеопатра?

Тя преднамерено пропусна последния въпрос и каза:

— Тя е била царица на Източна Индия.
 — Глупости!
 — Ами каква тогава?
 — Царица на Египет.
 — Глупости! Тя е победила халифа!
 — Не. Тя е победила с красотата си Цезар, а после и Антоний.
 — Аха! Ти все много знаеш! Но аз имам в ръката си доказателства. Виждал ли си някога нейна картина?
 — Няколко пъти.
 — Я ме погледни тогава!
 Той я фокусира с удивен поглед.
 — Защо?
 — Нищо ли не намираш?
 — Че какво трябва да намеря?
 — Една необикновена прилика между мен и Клеопатра.
 Тук той избухна в гръмък смях и извика:
 — Да не си полудяла! Ти и Клеопатра!
 — Не си ли приличаме?
 — Както денят и нощта!
 — Ама че вкус! Знам, че никога не признаваш достойнствата ми.
 Но аз приличам на тази царица на Източна Индия. Имам в ръцете си доказателството!
 — Жено, ти изцяло си се променила.
 — Ще дойде и друго!
 — Всички дяволи! Тя е откачена, наистина откачена!
 — Мълчи! Не ме оскърбявай! Помисли за Клеопатра, как с нож и пищови в пояса и крив ятаган в ръката отсича главата на великия везир!
 Процепи с ръка въздуха, сякаш снемаше нечия глава. Мосю Леон Стодижел пристъпи към нея и запита:
 — Жено, да не си... пила?
 Тя се изпъна високомерно пред него, метна му един унищожителен поглед и отговори:
 — Ей, и ти ще бъдеш пиян, опиянен от радост, че имаш такава жена!
 — Какви приказки! Получила е слънчев удар посред зима. Има мозъчен инсулт!

— Овча глава!

Прогърмявайки тези думи в лицето му, тя напусна стаята. А той дълго време гледа, поклащайки глава, вратата, зад която беше изчезнала, без да може да си обясни загадката.

[1] В смисъл връчване на орден — б.пр. ↑

[2] Херод (101—177) — гръцки оратор, представител на атицизма. През 143 г. става консул в Рим — б.пр. ↑

ГЛАВА 12

НАДХИТРЕНИ

Макс Холм отиде до театралния слуга Вернер, за да го инструктира за вечерта. После се отправи към вкъщи. Бащата както обикновено спеше седнал в своя фотьойл. Вратата към спалнята стоеше отворена — вероятно за да прониква и там малко топлина от затоплената всекидневна. Макс предположи, че сестра му е там, и влезе. Наистина я намери там, но в присъствието на... американката. Бяха струпали пред себе си платове и материали и водеха много оживен разговор.

— Извинете! — помоли той, понечвайки да се върне.

Но Елън Стартън му кимна дружелюбно и каза:

— Защо бягате от нас? Папа спи. Не бива да го разбуждаме.

Приближете, моля!

Вече нямаше как, трябваше да се подчини. Тя му подаде красивата си ръка и попита:

— Нали така се поздравявате в Германия?

— Само между познати! — заекна той.

— Аха! А ние не се познаваме?

Какво да каже? Да даде някакъв безсъдържателен отговор, се срамуваше, а многозначителен — не можеше да си позволи. Премълча. Американката го заплаши с пръст и се обърна отново към сестрата. Той пристъпи към скрина и разлисти намиращите се там ноти, за да прави все пак нещо. Може би щеше да настъпи мъчителна пауза, ако Елън нямаше толкова много въпроси и насоки относно работата. Но Хилда беше достатъчно тактична да опита да се отдалечи под някакъв претекст. А когато едно женско същество търси претекст, със сигурност го намира.

Когато двамата останаха насаме, Елън опря ръце на масата и се изправи в решителна поза.

— Хер Холмърз! — помоли.

Той се обърна с въпросителен поглед към нея.

— Бих желала да повторя предишния си въпрос — продължи тя.
— Познаваме ли се, или не?

Погледът на нейните приказно красиви очи бе твърдо, но топло отправен към него. Стоеше пред него с цялата дивна хубост на своята младост. От нея струеше сиянието на непорочна чистота. Искаше му се да падне в нозете на тази богиня... един беден музикант пред една милионерка! Не! Тя не биваше да забележи, че я обича с хиляди сърца и хиляди живота.

— Да, виждали сме се — отговори вежливо, но с доловима студенина.

— Виждали сме се — кимна тя с мрачна сериозност. — Повече нищо, хер Холмърз?

— Какво друго?

— Аз мисля, че не само съм ви виждала, но и съм ви слушала. Познавате ли звуците на вашата виолина? Познавате ли мощта на вашата брилянтна фантазия? Е, да, вие сте прав. Виждали сме се.

Думите се врязаха дълбоко в душата му. Но той опита да намери причина да остане силен и я намери. Каза:

— Аз съм ви виждал, само съм ви виждал, никога не съм ви чувал.

Та нали винаги бе била толкова недостъпна за него. Никога не бе разменял дума с нея. Веждите ѝ леко се повдигнаха. Поклати глава, сякаш не го разбираше.

— Само сте ме виждали? — попита.

— За съжаление!

— Е, добре! Хиляди почитатели са ми казвали, че ме възприемат не само зрительно. Нима моето изкуство е само за очите? Може ли изобщо изкуството да съществува само за някое отделно сетиво? Не пуска ли то своите корени дълбоко в душата, във вътрешния мир, и не съзряват ли неговите прекрасни плодове отново за сърцето, за душевността? Вие само сте ме виждали. Не сте ме разбрали. Та вие бяхте един дарен от Бога артист и аз съм била за вас просто една... балетна танцьорка.

— Мис Елън!

— О, моля!

— Не, не ми говорете така! Чувал съм, че не играете за жалката печалба. Казвали са ми, че танцувате, окриляна от божествената сила

на гения. А сега...

— Какво?

— Сега все пак излизате на сцената за пари!

— Кой ви го каза?

— Щяхте ли иначе да дойдете тук, на Стария континент?

Тя сведе ресници. Страните ѝ бяха пребледнели. А когато отново вдигна очи, в тях искряха влажни проблисъци.

— Осъждате ли ме? — попита. — Защо свирехте вие? Защо дойдохте в Съединените щати? Не за да спечелите пари, много пари? Защо и сега се упражнявате ден и нощ? Да не би не заради Мамона?

— Аз съм беден, окаяно беден. Виждате!

Посочи мизерната подредба на малката стаичка.

— А мен считате за богата?

— Така са ми казвали. Или може би не са имали право?

— Имали са право. Аз притежавах милиони. Но каква е стойността на богатството? Ощастливява ли то сърцето?

Помълча известно време, после продължи:

— Там, отвъд океана, притежавах много, много. Но изгубих всичко, всичко. Сега съм бедна, по-бедна от вас, можете да ми вярвате.

— И въпреки това носите брилянти?

Посочи пръстените и гривните ѝ, от които мятаха искри ценни диаманти. Тя сви рамене и премълча.

— Защо се състезавате с тази Леда, мис Елън? — попита той.

— Правя ли го? — вметна тя.

— Тази жена не е достойна дори да ви погледне, а вие въпреки всичко ще се конкурирате с нея за място във втория театър на града!

Едно повторно свиване на рамене беше единственият ѝ отговор.

— Искане ми се да пратя в пъкъла тази конкуренция — изскърца зъби той. — Та нали предварително се знае, че ще бъдете победена.

— Наистина ли? — попита тя усмихнато. И, изправяйки се гордо, добави: — Няма да ме победят!

— Леда все едно вече държи заповедта за назначение. Знам го.

— И това наричате поражение за мен?

— Във всеки случай е така.

— Това е ново доказателство, че не ме разбирате. А, сестра ви идва.

Влизането на Хилда сложи край на мъчителния разговор. Американката не си даде труда да удължи с много присъствието си. На сбогуване му подаде ръка с думите:

— Никога не забравяйте какво ви казах. Аз съм бедна, много, много по-бедна от вас!

Когато слизаше по тъмното стълбище, насреща ѝ се зададе домоуправителят. Разминаха се. После той спря, като си мърмореше:

— Коя беше тази? Някаква знатна дама. Но ми прозвуча, сякаш плачеше, сякаш сподави хлипане! Трябва да ми се е причуло!

Долу тя спусна пред лицето си гъстия воал. Сега то не можеше да се различи.

По-късно влезе в магазина на най-известния и най-богатия ювелир. Дори на сцената винаги носеше само истински бижута и му беше поверила няколко накита, за да направи тук-там някои малки промени.

Завари го в разговор с един възстар господин, пред когото той се извини с дълбок поклон, за да я обслужи. Господинът разглеждаше скъпоценностите, но същевременно слушаше внимателно разговора, който тя водеше с бижутера. Последният сметна, че трябва да прояви познанията си, като оцени стойността на бижутата ѝ. Възстариет господин приближи и попита:

— Какво казахте? Браслет на стойност над шейсет хиляди гулдена? Мога ли да го погледна, моля, фройлайн?

Елън свали гривната и му я подаде. Бижутерът вече отваряше уста за някаква забележка, ала господинът незабелязано го сбута с лакът.

— Великолепно! — одобри той. — Наистина възхитително! Къде е изработено това бижу?

— В Сейнт Луис.

Той я погледна изпитателно, после попита:

— Американка ли сте?

— Да.

— И сте отскоро тук?

— От съвсем скоро.

— В такъв случай едва ли ще се излъжа, ако приема, че името ви е Елън Стартън?

— Така се казвам.

— Слушал съм за вас. Тази вечер ще излезете тук на сцената. Много бих желал да ви гледам, но за съжаление не съм в положение да посещавам този втори по ранг театър.

Двамата навлязоха в много увлекателен разговор. Той слушаше преценките ѝ и се виждаше, че с всяка секунда тя все повече печели симпатиите му. Това си пролича, когато американката се наклони да си върви. Господинът използва възможността да напусне заедно с нея магазина и с рязък жест възпря смирения поздрав на бижутера. Вън пред вратата попита:

— Къде сте отседнали, фройлайн?

— В хотел „Юнион“.

— Пеша ли ще отидете?

— Така възнамерявам.

— Ще ви помоля за разрешение да ви придружа. Пътят ми минава край хотела.

Тръгнаха заедно, той от лявата ѝ страна. Продължиха започнатия разговор. Елън забеляза, че хората навсякъде свалят шапки, а придружителят ѝ отговаря с кимане, но нямаше време да се замисли над това обстоятелство, така я пленяваше той със своите дълбоки, остроумни забележки.

Пред вратата на хотела спряха. Портиерът взе за почест със своя украсен със златна топка бастун и се оттегли на почетно разстояние. В дъното на дълбокия коридор се събра цялата прислуга да ги наблюдава с удивени погледи.

— Твърде бързо стигнахме при целта — отбеляза господинът. — Пътят можеше да бъде по-дълъг. Знаете ли, че по време на разговора с вас човек може да разбере как танцувате?

Тя се изчерви.

— Моля, без смущение, майн фройлайн! Преди половин час чух за вас. Съвсем случайно срещнах княз Дьо Бюфур, който ви е гледал от другата страна на океана. В „Столичен театър“ ли искате да постъпите?

— Не.

— Защо тогава ще излизате на сцената?

Погледът му беше така топло и благо отправен към нея, че тя не се опита да извърти отговора. Призна откровено:

— Исках да изляза на сцената, за да ме видят. Търсех една скъпа за мен личност, която изгубих.

— Намерихте ли я?

— Да.

— Следователно още преди излизането. Това ме радва. Както чух, слагат препятствия по пътя ви. Такива хора не ви заслужават. Не бихте ли решили някой път да излезете на дворцовата сцена?

Тя повдигна леко рамене.

— Аа, не искате да се предлагате! Много добре! Но поне бихте си спечелили благодарността на Двора, ако докажете, че славата ви отговаря на истината.

— О — усмихна се тя. — Аз съм неизвестна, без протекции и... републиканка.

— Но не чак червена или радикална?

— О, не! Ние жените по принцип сме добре настроени към монархията.

— Чудесно, чудесно! За протекцията все ще съумеем да се погрижим. И сега най-сетне ще ви призная, че аз съм... краля.

Тя в никой случай не се изплаши. Отправи топло очи към лицето му и отговори:

— Ваше величество, щастлива е страната, която има един толкова добросърдечен баща!

— Благодаря! За съжаление, ние бащите невинаги можем да говорим за голямо щастие. Вие артистите умеете да съчетавате звуци, цветове, форми и движения в прекрасна хармония, докато ние напразно се борим с дисхармонията. Знаете ли някакво средство против това?

При този въпрос той я погледна с неподправена добродушна усмивка.

— Да, Ваше величество — отговори тя със смесено чувство на възвишеност и затрогнатост. — Аз ще се моля за вас и пожелавам всички ваши деца да правят същото. Тогава сговорът ще си дойде на мястото!

— Амин! — каза той. — Мис Елън, вие сте една благородна душа, вие сте диамант. Кой ли ще бъде майсторът, комуто е отредено великото щастие да ви сложи в златен обков? Бог да ви благослови!

Подаде ѝ ръка и веднага я дръпна, когато поиска да я целуне.

— Един благороден, благороден монарх! — прошепна тя, докато сваляше кожата в стаята си. И впускайки се в друга мисъл, продължи: — Кой ще бъде майсторът? О, аз зная кой би могъл да бъде! Но той пести ценния обков, защото смята диаманта за имитация.

А в една от задните постройки на Алтмаркт, на третия етаж, Макс Холм седеше потънал в тъжни мисли с подпряна на ръката глава. Размишляваше върху последните й думи.

„Никога не забравяйте какво ви казах. Аз съм бедна, много, много по-бедна от вас!“

* * *

Следобедът отмина и вечерта настъпи. Още сутринта бяха свършили билетите за днешния спектакъл в „Столичен театър“, а един час преди отварянето на салона входовете вече бяха окупирани от множество хора.

Леда се стягаше за празнуване на днешния си голям триумф. Мосю Леон Стодижел й бе съобщил с едно кратко писъмце, че в няколко цветарски магазина са поръчани огромни букети, и ето как тя вече предварително се опияняваше от насладата, която при всички случаи я очакваше. Вече си слагаше палтото, за да се отправи с майка си към театъра, когато влезе келнерът и съобщи, че един непознат иска да говори с дамите. Леда даде позволение и доложеният влезе. Беше възрастен човек, но изглеждаше жилив и държелив. Облеклото му не беше изискано, но не и износено, поздравът — не прекалено учтив, но не и непочтителен.

— Какво искате? — попита Леда.

— Най-напред трябва да ви се представя — каза той.

— Да съкратим процедурата! Трябва да тръгваме.

— Добре, фройлайн! Аз съм именно артист, което означава въжеиграч. Аз вървя по въже, което означава — вървах по въже, защото сега съм твърде стар за тая работа...

— Какво ни интересува това? — прекъсна го Леда.

— Всъщност малко. Но като артист аз имам контакт с други артисти и артистки и сред последните имам една приятелка, по чието поръчение идвам при вас.

— Коя имате предвид?

— Исполинката Борман.

Пролича си какво въздействие оказва това име както върху нея, така и върху майката. Двете силно се изплашиха. Дъщерята се съвзе по-бързо.

— Не зная какво може да иска тя от мен! — каза.

— Но я познавате?

— Видях я веднъж.

— Така ли? Хмм! Мога ли да попитам къде?

— Какво ви влиза това в работата?

— Може би имам причина да се интересувам. Но на първо място съм пратеник на исполинката. Тя именно пита дали ще искате да смените парите.

— Какви пари?

— Двете петстотингулденови банкноти.

— Не зная какво искате да кажете.

— Толкова повече исполинката знае какво иска.

— Къде се намира тя понастоящем?

— Тук, в столицата.

— Лъжа!

— Я стига! Говоря истината.

— Докажете го!

— Нося доказателството с мен.

В ръката си държеше пакет. Разтвори го и извади от обвивката една тетрадка.

— Ето, четете!

Беше регистрационната книга на странноприемницата, в която вчера исполинката бе отседнала с майка си. Той отгърна на съответното място и показа с пръст.

— Вярно! — възкликна Леда, когато го прочете.

— Виждате, че не ви лъжа. И така, кажете какъв отговор да занеса на фройлайн Борман!

— Нямам какво да й отговоря. Никога не съм си имала работа с нея!

— Също и когато сте се наричали Едита фон Вартенслебен?

— Това име не ми е известно.

— Но толкова по-добре сте известна вие тук и там. Да доведе ли някой си Петерман?

— Дрънкате безсмислици!

— Някой си портиер Крелер, който ви е обслужвал?

— Наистина фантазирате!

— Или някоя си Лаура Вернер, осъдена невинна заради вас?

— Майн хер, тръгвайте си!

— Или да доведе някой си хер барон Фон Хелфенщайн и някой си там лейтенант Фон Шарфенберг, които и до днес изплащат пари за издръжка на дете — отдавна вече не живо, а умъртвено?

Тя все още оставаше равнодушна.

— Ще повикам хотелския слуга! — заплаши.

— А аз ще поискам да ви заведат в къщата на Шарфенберг, където сте скъсали транспарантния шнур от прозореца, за да удушите с него детето!

Това подеждва. Тя стана смъртнобледа. Посегна към масата да се опре.

— И където откраднахте пет хиляди гулдена от почтения управител Петерман, за да офейкате с парите в Париж! — прибави той.

— Човече, дрънкате неща от царството на приказките! — срязва го тя, възвърнала самообладанието си.

— Ако желаете, мога да приведа доказателства. Досега непрекъснато проявявах стремеж към разбирателство.

— Какво искате всъщност?

— Смяна на онези две банкноти.

— Не зная за никакви банкноти!

— Наброили сте тази сума по спогодбата, която сте сключила с исполинката при плевника. Ако разсъдъкът ви е наред, не можете да го отречете.

— Нека исполинката дойде лично!

— Тя няма време.

— Но аз ще преговарям само с нея!

— Няма да може да стане. Тя предаде работата в мои ръце и аз имам добрата воля да я доведе до пълен завършек.

— Е, добре, исполинката нали си получи парите?

— Но с откраднати банкноти, които е нямало как да използва, без да се подхвърли на риска от арестуване.

— В такъв случай нека ги употреби сега. Вече няма кой да ти следи за тези неща.

— Може би сега повече оттогава. Питам още веднъж. Готова ли сте да смените парите?

— Не разполагам с такава сума.

— Вземете назаем от мосю Леон Стодижел, с когото днес ще вечеряте!

Това ѝ дойде твърде много.

— Човече, всезнаещ ли сте? — попита.

— Не, само добре осведомен.

— В никой случай не мога да набавя парите!

— Тогава сте изгубена!

— Но заедно с мен и исполинката!

— Така ли мислите? Тя все ще изнамери средство да се измъкне от примката. Впрочем аз няма защо да се съобразявам с нея. На мен ми е все едно дали ще хлътнете само вие двете или заедно с исполинката и майка ѝ.

— Двете? — хлъцна старата, която досега от страх дума не беше обелила.

— Да, двете — отговори той.

— Аз в тая работа не съм замесена!

— Вие сте пазили при гробището. Всичко е ясно! По-добре помислете какво ще правите!

— Ние нямаме нито пари, които да ви дадем, нито време да обмисляме нещата. Не знаем нищо. Сега правете каквото си искате!

— Смятате, че не мога да приведа доказателства?

— И откъде се каните да ги изкопчите тези доказателства?

— Изпод плевника. Детето и до днес си лежи там.

За това тя не беше помислила. Сега се смълча объркана.

— С мълчанието си се издадохте. Сега ще ви кажа последната си дума. Около единадесет часа представлението ще свърши. По това време ще бъда отново тук, за да чуя решението ви. Не платите ли и тогава, ще поискам да ви арестуват и под полицейска охрана да бъдете отведени до плевника, където със сигурност ще бъде намерен трупът на детето. Засега лека нощ!

Взе книгата от масата и се отдалечи. Няколко мига двете се гледаха безмълвно, после майката извика с вопъл:

— Какво нещастие! Ние сме изгубени!
— Стига! Говори по-тихо! Ще ни чуят!
— И ни сполетя толкова бързо, толкова неочаквано, като гръм от ясно небе!
— Дяволски противна история!
— Да имаме поне пари!
— И това нямаше да ни спаси. Трябва да потърсим друга помощ. Какво да правим?
— Изгубих способността си да мисля! И виж часовника! Крайно време е да тръгваме за театъра.
— Да, това сега е най-важното. Напред, аз трябва да победя! А после... ах, майко, каква идея! Не сме изгубени! Можем да се изсмеем на исполинката й нейния пратеник!
— Нещо ти хрумна?
— Да, да. Само че май ще трябва да се откажа от супето със Стодижел. И така, веднага щом свърша, ще напусна театъра през страничната врата и ще отида бързо до плевника. Трупът, или по-точно скелетът, трябва да бъде отстранен. Изчезне ли, никой не може да повдигне обвинение срещу мен. А и може би ще се върна достатъчно навреме, за да отпътувам до „Белвю“.

* * *

Макс Холм седеше във фойето на „Столичен театър“, обхванат от много лесно обяснимо вълнение. Борбата между двете конкурентки трябваше да започне. Той буквално изпитваше страх от следващите два часа.

Чу, че увертюрата вече започна, а пък чакаше напразно... не, не напразно. Ето, че той дойде, княз Дьо Бьофур. Поиска на бюфета да му дадат чаша вино, изпи го и се отправи към Холм, който го пресрещна.

— Успяхте ли, Ваша светлост? — попита този.

— Убеден съм.

— Че ще отиде до плевника?

— Да. Мога да се закълна, че веднага след първото представление ще се измъкне през малкия изход. Полицията вече е на поста си. А вие?

— Всичко е готово.
— Онзи фамозен тимпанист?
— Изглежда прелестно. Като нищо ще го сметнат за дама. Моят стар Папа Вернер дебне и в подходящия миг ще го изпрати.
— А балетмайсторът и жената на клакьора?
— Купето ще ме чака в определеното време.
— Уведомихте ли съдържателя на „Белвю“?
— Естествено! Той самият сърдечно се радва на майтапа!
— Да потърсим тогава местата си. Вече чувам музика. Увертюрата вече е в ход...

Когато Холм влезе в зарешетената ложа на комисионалния съветник, онзи се обърна бързо към него.

— Боже мой, къде се бавите? — попита. — Аз съм почти като в треска. Коя ще победи?

— Американката.

— Наистина ли?

— Да. Взети са съответните мерки.

— Добре, добре! Чудесно! Чувате ли заключителните тактове? Завесата ей сега ще се вдигне!

Седяха до решетката. Салонът много рядко бе събирал толкова много зрители като днес. Дори по пътеките правостоящите бяха човек до човек.

Завесата бавно се нави нагоре. Сцената представляваше скалист ландшафт, по средата на който се откриваше дълбока тъмна пещера. Вдясно и вляво стройни светли фигури на елфи извиваха хълбоци. По небето започнаха да проблясват звезди, а полумесецът оповести изригването си със слабо, неопределено сияние, което потрепваше по сцената.

В този миг задният план на пещерата изсветля и Кралицата на нощта започна да се заражда. Вече можеха да се различат очертанията на нейната пълна, пищна фигура. Пристъпваше по-напред и по-напред, колкото повече се изкачваше месецът. И ето... сега стоеше на открито, окъпана от нежно сребристо сияние.

От тъмния, обсебен със златни звезди воал, който се стелеше на вълни от увенчаната с корона глава, напиреха сладострастни форми, облечени в трико с цвят на тялото. И сега тези форми получиха движение.

При нейната поява се бе надигнала буря от акламации, които сякаш не знаеха край. Тъкмо си мислеше човек, че вече ще свършат, и те започваха отново.

— Добре, майсторски направено! — изръмжа ядосаният комисионален съветник. — Това са клакьорите, тези бестии!

И сега тя започна да танцува. Това беше танцът на жена, чиято единствена цел е да покаже плът, за да развихри страстите на другия пол. За някаква характеристика, за някакво добре замислено изпълнение на една обгърната от сериозност основна идея не можеше и дума да става.

И въпреки това аплодисментите не престанаха през целия акт и също през втория, така че човек въобще не можеше да каже има ли музика, или не.

В края на втория, последен акт от всички страни заваляха цветя и букети, а ликуването на увлечената от клакьорите тълпа можеше да се нарече френетично, оглушително.

— Безогледно и във висша степен невъзпитано! — гневеше се комисионалният съветник. — Какво ще кажете, хер доктор?

— Дело на Стодижел!

— Съвършено правилно! И на това отгоре два товарни вагона с цветя! Глупости! Направо тъпоумие!

Най-сетне завесата падна. Зад нея Леда получаваше поздравления от всички страни. Тя плуваше в море от блаженство, но въпреки това необичайно бързо се оттегли в гримьорната си. И при подготовката за повторение на спектакъла никой не забеляза, че тя се измъкна с майка си през тясното задно стълбище. Но когато двете излязоха във на открито, бяха веднага засечени от бдителни хора, които вече ги чакаха.

Междувременно музиката беше започнала отново и всички погледи се бяха отправили напрегнато към завесата.

Тя най-после се вдигна. Същата сцена като преди. Същата групировка от елфи и нимфи. И сега във вътрешността на пещерата започна да просветлява и кралицата пристъпи напред. Но колко различна беше тази кралица!

Беше обгърната не в черно, а от бели ефирни воали, като перести облачета, реещи се по нощното небе. Изящните крайници бяха непорочно забулени, а около тези облаци се появяваха вълните на

прозрачен воал с онова наситено синьо, свойствено за небето на последните есенни нощи.

Ни помен от звезди и варак! Но навсякъде, навсякъде по тази пленително красива фигура припламваха неподправени разноцветни искри и проблясъци. Това бяха диаманти, струващи милиони.

При нейната поява за миг настана дълбока, дълбока тишина, а после се разразиха аплодисменти, но естествени. Тя се поклони с достойнство да благодари, ала рязко изправи красивата, огряна от хиляди искристи смарагди и рубини, глава. Беше се чуло остро, пронизително изсвирване. Последва го второ и трето. Внезапно се засвири от десет, двапет, четирийсет места. Включи се едно демонско съскане и тропане и аплодисментите бяха заглушени.

Елън стоеше неподвижна. Не трепваше с мигла. Чакаше олелията да затихне. Музиката също мълчеше.

Мина много време, докато най-после диригентската палка отново даде знак. Но едва Елън понечи да започне, спектакълът избухна отново.

Така три, четири пъти. Тя не изгуби нито самообладание, нито търпение. Клакьорите в крайна сметка се умориха и ето как най-сетне можа да започне.

Но какъв танц! Всяка фибра излъчваше увереност в победата. Тялото ѝ се движеше, но не в балет. Не то танцуваше, а душата го бе обладала за откровението на тайни, копнеещо чакащи своето освобождение в булото на нощта. Това беше... стой! Защо се ослуша тя внезапно? Защо отпрати така пронизващо тъмните си, сияйни очи към оркестъра?

И отново започна, обкръжена от рой елфи, но рязко отстъпи встрани и отпусна вдигнатите вече ръце. Елфите излязоха от такт. Тя отметна глава и смъкна воала. Беше престанала да танцува.

И тогава се започна едно наистина пъклено съскане, свирене, тропане с крака и чукане. Тя пристъпи бавно напред, докато приближи до самия пулт на диригента и зачака.

Естествено, музиката също трябваше да замлъкне. Повече от пет минути продължи врявата. Клакьорите го сметнаха за достатъчно. Какво щеше да направи тя? Може би щеше да започне отново? Но ето че рязко се наведе към пулта на капелмайстора. След миг държеше партитурата в ръка. Хвърли един поглед на местата, които бяха

променени, за да я объркат, а после партитурата отлетя надалеч между кулисите.

Изправи глава. Погледът ѝ се плъзна гордо и твърдо по възбудената тълпа.

— Сган! — прозвуча със сонорна яснота от устните ѝ.

После се обърна и с горди бавни крачки изчезна между картонените скали.

Само още един кратък миг продължи мълчанието, а след това се извисиха бесни резове, крясъци и шумотевица, каквито сякаш не бе възможно да произлизат от човешки гърди.

— Гръм и мълния! — изруга комисионалният съветник. — Докторе, не бяхте прав! Вие казахте... а, по дяволите, къде се дяна тоя човек?

Холм беше изчезнал. Обхванат от страх за великолепно момиче, бързо се беше отдалечил да потърси полицията.

Междувременно Леда се бе придвижила с майка си пеша по улиците. Наближиха гробището.

— Там беше — каза тя. — На онова място там се прехвърлих през зида. Де да не бях го направила. По-добре да бях хвърлила детето в реката!

— Тези мъдри мисли се явяват твърде късно — промърмори майка ѝ.

— Може да е било за хубаво!

— Барон Франц е виновен!

— Ако ни се случи нещастие, той ще се провали заедно с нас! Заявявам го!

— Нещастие? На нас? Дори не може да се мисли. След четвърт час всичко ще бъде уредено.

— Къде ще отнесем... скелета?

— В реката.

— Тя е замръзнала.

— Ще пробием дупка в лека. Хайде да вървим!

Тръгнаха покрай гробищния зид и се отправиха после към плевниците. Когато стигнаха, се опитаха да си припомнят.

— Спомняш ли си къде беше? — попита старата.

— Да, там при втория плевник. Ела!

Намериха мястото с доста голяма лекота. Клекнаха една до друга и започнаха да отстраняват с ръце примесената с камъни пръст.

— Колко е меко! — отбеляза старата. — Струва ми се, тогава по-здравно запушихме дупката!

— С времето камънакът се е натрошил.

Работеха напрегнато. Отдушникът беше освободен, но мястото бе празно.

— Като че вече не е тук — каза Леда.

— Бръкни по-навътре!

Тя мушна ръка, додето можа, и я извади пак със същия резултат.

— Празно, съвършено празно! — обяви.

— Но това е невъзможно!

— Защо?

— Човешкото тяло не може да изгние толкова бързо!

— И все пак! Тялото на едно дете се разлага по-бързо от това на възрастен човек. Но въпреки всичко ми се вижда странно!

— По-скоро подозрително, дори много подозрително!

— Естествено е подозрително, когато две жени присъстват тук посред нощ да търсят труп!

Тези думи бяха произнесени от мъжки глас зад тях.

Отекна двоен крясък на ужасен страх. Те се обърнаха рязко и съгледаха множество полицаи, които ги бяха обградили, така че за евентуално бягство изобщо не можеше да се мисли.

— Какво правите тук, фройлайн Леда? — попита обержандармът, тъй като той бе говорещият.

Тя не отговори, поради което той повтори въпроса си.

— Аз... аз... — заекна балерината.

— Е, какво възнамерявахте?

— Аз... не знам.

— В такъв случай ще ви предоставя време да се сетите. Обявявам Ваше величество, Кралицата на нощта, за арестувана. Поканата важи и за фрау мама.

Бяха отведени.

* * *

Не само в зрителната зала на театъра, но и зад сцената цареше необикновено голяма възбуда. Единствено Елън беше запазила спокойствие. Тя събра с възможно най-голяма бързина вещите си, наметна си палтото и придружена от театралния слуга, който днес бе предоставен на нейните услуги, се отдалечи по същото задно стълбище, от което преди известно време се бе възползвала и Леда.

Докато пред фронталната част на театъра бе започнала да се надига аларма, при задната страна незабелязано пристигна един файтон, който я откара до хотела. Само един го беше видял — Макс Холм. И знаейки сега, че тя се намира в безопасност, той спокойно се отдалечи.

А преди това при главния портал бе спрял втори екипаж. Кочияшът седеше на капрата, а до впряга бе застанал един временно ангажиран прислужник. По едно време от ъгъла се зададе някакъв мъж. Носеше ливреята на театрален слуга. Беше старият Вернер, който още не беше сдал униформата си.

Той приближи до слугата и попита:

— За кого е екипажът?

— За въпросната дама.

— Аха! Маскираната?

— Да.

— И въпросният хер?

— Той вече избърза напред.

— Почакайте само още миг!

Върна се бързо до една издадена колонада, зад която стоеше забулена дама.

— Време е. Вървете! Клакьорът е вече напред. Защо, не знам. Може би иска да види дали заповедите му са изпълнени. Екипажът стои там.

Дамата заситни нататък и се качи. Въпреки широкополата зимна шапка, която носеше, можеше да се забележи, че горната част на лицето ѝ е закрыта от черна полумаска.

Мосю Леон Стодигел действително беше избързал напред, но не за да придаде на заповедите си двойна тежест, а за да попречи някой да не се изсили в бляска на приготовленията. Беше убеден, че съдържателят няма да го познае. Той го чакаше на вратата и сега го поведе нагоре.

Аранжировката беше блестящо изпълнена. Хвана го страх за кесията му.

— На колко ще възлиза сметката? — попита.

— Шейсет гулдена — гласеше отговорът.

— Господи, Спасителю!

— Милостивият хер се шегува. Убеден съм, че имам княжеска особа пред себе си.

Това го поласка и тъй като очакваше да прекара един изключително приятен час с Леда, се успокои.

След известно време се чу звън от приближаващи звънчета и при вратата долу спря екипаж. Малко след това съдържателят доведе... Леда.

— Веднага ли ще желаят дамата и господинът да сервирам вечерята? — попита той.

— Да, веднага — отговори тя.

— След миг съм на вашите заповеди.

Когато той се отдалечи, мосю Леон улови ръката на своята дама.

— Но, дете мое, защо да почваме веднага с яденето? — попита.

— Не бихме ли могли преди това да останем малко насаме?

— По-късно!

— Дай ми поне красивите си устни за една сладка целувка.

Притегли я към себе си, целуна я и наистина не срещна никаква съпротива. Само целувката като че имаше вкус на тютюн.

„Сигурно е изпушила една цигара“ — помисли си той, като си изтри устата.

После отново я прегърна и попита:

— Няма ли да се съблечем?

— Не — прошепна тя свенливо.

— Колко жалко! Но нали сте в...

Разкопча три копчета на пелерината ѝ и съгледа по-закръглените крака в трикото с цвят на тяло и късата черна туника, която тази вечер бе носила под звездния воал. Но тя го потупа възпиращо по ръката и каза:

— Не сега, скъпи Леон!

— Добре, по-късно, по-късно! — съгласи се той, потривайки ръце. — Ние ще бъдем много щастливи, нали! Нали?

— Да, много. Едва изтрайвам.

— Любов моя, сладка моя!

Притисна я интимно към себе си, ала за съжаление беше прекъснат от съдържателя, който сега започна да изпълнява своя дълг.

Вечерята започна. Мосю Леон Стодижел само отпиваше и отпиваше оттук-оттам. Сигурно си мислеше, че колкото повече остане, толкова по-малко ще плати. За свое удивление, което лека-полека прерасна в истински ужас, забеляза, че Леда проявява неутолим глад, граничещ направо с канибалски апетит.

Между зъбите ѝ изчезваха припаси, които биха заситили цели семейства. Той не можеше да проумее как е възможно това. Колкото по-малко ядеше, колкото по-пестелив се показваше, толкова по-ревностна беше тя. Като че бе обладана от маниакалност напълно да опустоши всичко, което биваше сервирано. Гледаше червените ѝ устни, гледаше великолепните бели зъби. Но тези устни се отваряха толкова широко, че поемаха по половин фунт салами^[1], а зъбите трошаха с такава лекота сочните овнешки ребърца, сякаш бяха законно притежание на някой английски булдог. А скъпото вино се лееше в гърлото ѝ на такива потоци, все едно е възкръснал прочутият налбантин на Август Силния...

* * *

В уреченото време Макс Холм спря пред жилището на балетмайстора. Едва беше дал сигнал с камшика, вратата се отвори и се появиха две женски фигури.

— Със здраве, добри ми Артур! — каза едната.

— Адио, любима моя! — рече другата.

— Здраво ли се държи още долната фуста?

— Досега, да.

— И не допускай да се смъкнат жартиерите. Вие, господата, имате не особено красива окръгленост на прасците! И да не си настъпваш отпред роклята.

— О, няма, Авроричка!

— Ветрилото у теб ли е?

— Да, ето го!

— Да не го счупиш! Знаеш, това е стара наследствена вещ, която ми е много скъпа. Ако някъде нещо се пукне или скъса, било то телено копче, връзка или джувка, в помпадурата^[2] имаш игла и конец. Ела, дай ми още една целувка.

— Ела, любима моя!

Целунаха се. После тя каза:

— И още нещо. Мисли за мен! Да ми останеш верен дори и ако някой те сметне за дама.

— Нямай грижа, аз ти принадлежа!

— Е, тогава се качвай. Но си повдигни всичко отпред, иначе ще застъпиш копринените ми ресни. Така, вече си вътре. Лека нощ, скъпи ми Артур!

— Лека нощ, вярна моя Авроричка!

Конете потеглиха и спряха едва пред вратата на „Белвю“. Балетмайсторът слезе и беше посрещнат от съдържателя.

— Дамата тук ли е? — попита, когато споменатият го поведе нагоре по стълбите.

— Дамата?

— Да, височайшата дама.

— Та нали това сте вие!

— Хмм! А, така де! Да, да! Кой ще дойде още?

— Ее, въпросният хер.

— Хер? Всички дяволи! Стативът тук ли е вече?

— Не. Моля, влезте тук, мадам, и се дръжте възможно по-тихо. В съседната стая вечерят много високопоставена дама и господин.

— Много добре!

Междувременно Холм бе поел обратно и сега мина покрай къщата на клакъора. Едва беше спрял при следващия ъгъл и ето че пристигна един дълъг, мършав турчин.

— Аз съм! — каза.

— Качвайте се!

— Няма ли по-напред да ме огледате?

— Ще го направи въпросната дама.

— Изцяло на заповедите ви.

Малко по-късно той стовари мъжката Клеопатра пред „Белвю“. Тя беше посрещната от съдържателя и поведена към първия етаж.

— Дамата тук ли е вече?

— Отдавна.

— Олеле! Сигурно ще се ядоса.

— О, не! Тя има много мек характер. Влезте, ако обичате, тук, моля!

Хер Артур се надигна, изпълнен с респект. Двамата се поздравиха взаимно с много дълбоки почтителни поклони. После балетмайсторът попита шепнешком:

— Нали не желаете, моля, да бъдете видяна от външни хора?

— Да, разбира се! — отговори Клеопатра.

— В такъв случай ще трябва да говорим тихо.

— Защо?

— В съседната стая се хранят височайши дама и господин.

— Аз мислех, ваша милост сте...

Спря по средата на изречението. Оттатък съдържателят тъкмо казваше с висок глас:

— Така, майне хершафтен, това беше краят на десерта. Ще заповядате ли още нещо?

— Не, достатъчно. Сега ни оставете сами и не идвайте, преди да съм ви повикал.

Този глас се стори на Клеопатра удивително познат. Той продължи после с тъжен тон:

— Сега, сладка моя, сме сами. Дай да те прегърна!

— Смея ли да попитам дали ще искате да започнем? — прошепна сега преоблеченият като дама Артур.

— На ваше разположение съм, милостива фройлайн.

— О, не вие, а аз, ваше височество.

— Ваша кралска милост се шегува. Аз ще умра в благоговението си да се подчиня на височайшите ви заповеди...

Отново млъкна по средата. Отвъд софата изскърца и познатият глас каза:

— И тъй, свалете си пелерината!

— Недейте! — отговори друг женски.

— Моля, моля! Да не би да се стеснявате?

— Ако дойде някой!

— Никой няма да дойде! Маската засега още ще търпя, но палтото трябва да бъде махнато.

— Ами съпругата ви!

— Тя е направо като някой дракон!

— Не я намирам такава.

— Ее, помислих, че сте го забелязали, когато така ненадейно прекъсна целувките ни. С какво пренебрежение се отнесе към вас! Моля, моля, една целувка!

Чуха се звуците на няколко мляскащи целувки. Хер Артур тайно си мислеше:

„Чумата го взела, ама че фатално положение. Моята височайша дама изобщо не бива да слуша такива неща, а пък на мен наум не ми идва какво да предприема, за да вразумя народа там отвъд.“

И шепнешком прибави:

— Как желаете портрета?

— Изцяло според заповедите на ваша милост. Но с ятагана в ръка, нали?

— Ятагана? — попита той.

— Мисля, че правилно съм разбрала пратеника на Ваше височество, когато говори за ятаган, кама и пищови.

— Любима моя прекрасна Леда! — прозвуча отвъд.

— Сладки Леон — донесе се в отговор.

— Обичаш ли ме?

— Като живота си. Бих могла да те ревнувам от жена ти както Отело.

— От оная? Я стига! Аз я взех само заради парите.

Тук Клеопатра се изправи в жадно заслушана поза.

— Ела, целуни ме, Леда! — чу се отвъд.

— Да, идвам мой Леон, сладки ми Стодижел!

Едно продължително мляскане навя предположението, че там отвъд предназначено шумно се целуват. Но в същия миг Клеопатра стоеше при вратата, свързваща двете стаи. Едно посягане, натискане и тя отлетя. Не беше зарезана.

Мосю Леон седеше на софата без маска. В скута му се беше наместила някаква пищна жена в трико и с маска. Двамата в интимна прегръдка.

— Господи, Боже мой! Какво ти е скимнало, човече! — разкреця се Клеопатра.

Стодижел скочи и отговори гневно:

— Хер, какво търсите тук? Какво дирите в тая стая, хер?

— Веднага ще ти покажа! Познаваш ли ме?

Смъкна маската. Той отскочи ужасено назад. Не беше в състояние звук да издаде.

— Каква изненада! — изкрещя тя. — Ти тук с Леда! В тоя тоалет! На тая софа! Затова значи по толкова дълго работиш!

Сега последва един потоп от „благопожелания“, една ерупция от палеща ревност, която е невъзможно да бъде описана. Най-сетне той обаче успя да я запита:

— Но как се озова тук? В този костюм?

— Аз ли? Бях повикана по заповед на Нейно височество, което има милостта да ме хареса за модел...

По-нататък не стигна. Мосю Леон Стодижел беше съгледал преоблечения балетмайстор. Една мисъл се стрелна през главата му.

— Коя е онази личност? — попита. — Ти си преоблечена като мъж, а там може би някой мъж е преоблечен като жена! Я да видим! Долу маската!

Смъкна му я и плесна ръце.

— Балетмайсторът! — извика. — Аха! Май надуших партито, а? Уреждаме си тук срещички и се правим на съдници? Дяволите да ви вземат! Ще ви накарам да заподскачате!

Но никой не беше толкова изплашен и слисан както балетмайсторът и фрау Стодижел.

— Коя сте вие? — викна той.

— А вие кой сте? — попита също така тя.

И докато взаимно се чудеха, влезе съдържателят с някакъв лист.

— Дамите и господата ще ме извинят! — каза. — Мога ли да представя сметката?

— За кого? — попита жената на клакьора.

— За този хер.

Посочи мъжа ѝ.

— На колко възлиза? — осведоми се тя.

— Точно шейсет гулдена.

— Шейсет гулдена? Господи Иисусе, Спасителю! От дълго време ли се подвизава тоя тук?

— Съвсем не. Сметката е за днешната супе.

— Какво? Как? За днешната вечеря?

— Да.

Тогава тя пипна мъжа си за яката и закреця:

— Човече, ти си откачен! Да прахосаш шейсет гулдена затая фльорца! Аз ще ти...

— Добър вечер, дами и господа! — прозвуча зад тях висок глас и когато погледнаха нататък, там стоеше Холм. — Простете за безпокойството! Моля хер тимпанистът Хаук да бъде освободен. Трябва да се прибираме.

Хаук свали маската си, наметна пелерината, поклони се на всички и каза:

— Сърдечни благодарности, сладки ми Леон! Никога през живота си не съм се хранил така изискано. Сега можеш да целунеш своята старица. Лека нощ, дами и господа!

[1] Салами — вид траен колбас — б.пр. ↑

[2] Помпадура — дамска чанта-торбичка — б.пр. ↑

ГЛАВА 13

ОСВОБОДЕНА!

А сега да направим един скок до Роленбург.

Доктор Цандер, младият лекар от психиатрията на този град, който така успешно бе оперирал ръката на Макс Холм, и Едмунд фон Рандау, който освободи Валеска Петерман от бордея на Мелита,^[1] седяха в една таверна. Случайно станаха свидетели на един важен разговор, воден между цирковия директор Баумгартен и неговия касиер...

Момичето дойде и поднесе виното. Когато се отдалечи, цирковият ездач попита:

— Тя добре ли затвори вратата, Дикер?

— Да, хер директор.

— Хубаво. Това, което ще ти разкажа, не бива да бъде чуто от никого. Биха могли да ме привлекат под отговорност.

— Наздраве тогава и започвайте! Любопитен съм по какъв начин сте се добрали до това прекрасно момиче.

— Значи ти харесва?

— Разкошна е! Дяволски апетитна! Ако не бях толкова стар, имаше да си точа зъбите за тая вкусна хапка.

— Да, има сила и живец в нея. Яка и здрава е. Такова нещо не се среща сред комедиантския народ.

— Значи от обикновено семейство?

— Да, баща ѝ е бил театрален слуга в столицата.

— И тя не е артистка?

— Не.

— Но как подхванахте работата да я ангажирате като Тау-ма? Или тя веднага се съгласи?

— Като Тау-ма? Глупако! Така нищо нямаше да постигна. Аз я ангажирах като касиерка.

— Като касиерка? Чумата го взела! И аз съм касиер!

— Не се безпокой! Ще си останеш на службата.

— Но какво ще каже тя за тая работа?

— Нищо. По-точно няма никакво значение, че ще каже нещо. Чуй как подхванах нещата!

Разказа за посещението при брат си, за отиването с него до театъра, за съпротивата на Емили да се покаже в трико, за разговора си с нея и нейния баща в пивницата и за последвалото назначение. Когато спомена, че баща и дъщеря са се подписали, касиерът отбеляза:

— Аха, значи е затънала здраво!

— И с двата крака. Не може да се измъкне.

— Разписката важи като вексел, защото в нея се среща думата „вексел“. Така е според закона.

— Действително. Ако не се подчини, това е едно добро оръжие. Тези женоря изпитват ужасен страх от думата „вексел“, макар работата да не е чак толкова опасна.

— Как се държа по път?

— Много добре. В ушите ѝ звучаха литаври, тромпети и цигулки — беше като опиянена, личеше си. Когато пристигнахме тук, счетоводителят вече се беше погрижил за квартири и ме посрещна на гарата.

— Той ми каза какви очи облещил, когато зърнал момичето.

— Да, така беше. Такова завоевание не беше очаквал. Но съществуваше едно голямо опасение, а именно никой не биваше да види момичето.

— Естествено! Който после я съгледа като Тау-ма без долна част на тялото, веднага ще заподозре измамата.

— Нещата се наредиха отлично. Счетоводителят беше наел малката празна къща извън града. Отведохме я там. И там ще остане скрита до своя дебют. Така никой няма да я познае.

— Колко време ще мине дотогава?

— Хмм! Най-малкото една седмица.

— Защо толкова много?

— Човече, та работата трябва да ти е ясна! Тя сега се срамува дори ръцете да си покаже, ако не са покрити. А когато се появи на сцената, нагоре ще бъде изцяло разголена. Трябва да се пребори с чувството си за срам или да умре.

— Това най-добре ще стане с камшика.

— Вярно. Но не бива да забравяш, че не можем да я излагаме на показ, ако не го прави с удоволствие. Иначе е необходимо само да се разкрещи към публиката за помощ и аз трябва веднага да си стягам куфарите.

— Да, дяволски щекотлива история.

— Надявам се да се оправя.

— И кога се каните да подхванете нещата?

— Вече съм ги подхванал.

— По дяволите! И по какъв начин?

— Още снощи се заех, веднага след като я отведох в квартирата. Другите, които също са настанени там, ми помагаша с всички сили. Най-напред й казах да си избие от главата касиерското място, тъй като вече си имам касиер.

— Тя как реагира?

— Направо се вцепени от удивление. После й казах, че ще бъде моята Тау-ма. Думата не й беше известна и попита за значението. И когато й го обясних, се започна.

— Какво?

— Първо упреци, после рев и плач. Поиска веднага да си тръгне. Аз, естествено, я задържах. Закресях за помощ. Изсвистях й няколко крепки камшика, та от болки направо заподскача. След това продължи да плаче, но вече тихо.

— Да, изпитано средство!

— Такива хора не оценяват собственото си щастие. Тя ме заплаши, наистина, със закона и полицията, но аз й обърнах внимание върху значението на нейния подпис. Заплаших да обърна дебелия край към родителите й, ако не се подчини. Тогава тя най-сетне се умири.

— Бързо й е дошъл умът!

— Не ликувай преждевременно! Аз донесох люлката на Тау-ма и й показах как става работата. И тогава се започна отново. Заяви, че по-скоро щяла да умре, отколкото да си показва ръцете, шията и гърдите.

— Колко глупаво!

— Е, аз веднага й доказах, че няма да умре, ако се поразголи.

— Как така?

— Трябваше да си свали дрехите.

— Тя допусна ли го?

— Ха! Подпомогнах я с камшика!

— Не се ли разкрещя?

— Да, аз бързо сложих край на крясъците й. Наредих да й тикнат една кърпа в устата. После я вързахме за една гредка и цяла нощ стоя така с по един фенер от двете страни.

— Без дрехи?

— То се знае. Не е за вярване колко бързо отминава глупавият срам, след като веднъж дрехите са отстранени. Все ще свикне.

— Но в тоя студ?

— Толкова по-добре. Ще си отбележи това и ще стане покорна.

— И имаше ли някой при нея?

— Цялата сбирщина. Та това беше в мансардата, където спят всички.

— Също мъжете?

— Да, разбира се!

— Всички дяволи! Какво ли си е мислило девойчето!

— Стояла цяла нощ при гредата като мъртва. Държала очите си затворени и не казвала нито дума, не се помръдвала. Едва тази сутрин прояви признаци на живот, когато й бе поднесена чаша кафе.

— Изпи ли я?

— Да.

— Каза ли нещо?

— Досега нито дума.

— Все още ли е вързана?

— Да. Наредих да не я отвързват, докато не ми обещае вярно и свято безусловно да се подчинява.

— Но и тогава в никой случай не сте сигурен!

— Как така?

— Може да се престори, а после при официалното излизане да извърши глупостта да се развика за помощ.

— Срещу това има две средства.

— Какви?

— Ще поставя двама души зад кулисите, които ще спуснат завесата веднага щом закрещи и ще я стиснат за гърлото. А публиката все ще я залъжем с нещо.

— А другото средство?

— Първото средство се изразява в строгостта, а второто — в любовта. Сега тя има време да се огледа сред нашите хора. Има

симпатяги. Счетоводителят, например, е момък като картина. Обесниците са освен това и оправни. Ето как едва ли ще минат повече от три-четири дена и тя ще хлътне по един или друг. Е, а когато после узнае колко е приятна любовта и че при нас в това отношение нищо няма да ѝ лежи на пътя, ще каже адио на чувството за срам и съпротивата.

— Това да се чува. И ѝ дайте възможност от време на време да праща по няколко гулдена на родителите си. Тогава би трябвало Дявола да се набърка, за да не пожелае с цялото си сърце да остане при нас!

— Така е! А сега да вървя да продължавам дресурата. Ще дойдеш ли с мен?

— Хм! Защо не? Ще я видя ли?

— Естествено.

— В евин костюм?

— Да. Тя трябва да свикне да я зяпат.

— Любопитен съм. Да допиваме в такъв случай!

Директорът позвъни и келнерката се появи. Той плати и вече се насочваше към изхода с касиера, когато почувства една ръка на рамото си.

— Моля за една думичка, майне херен!

Двамата рязко се обърнаха. Пред тях стоеше доктор Цандер, който беше произнесъл тези думи, и до него лейтенант Фон Рандау. Те сериозно се изплашиха, защото сега разбраха, че не са били сами и са били подслушани.

— Мога ли да попитам с кого имам честта...? — поиска да знае младият лекар с усмивка.

Директорът бързо се окопоти и отговори:

— Аз се казвам Баумгартен, директор съм на цирк „Реал“.

— А този хер?

— Моят касиер.

— Благодаря! Ще имате ли любезността да останете още няколко мига? Седнете, моля!

Показа масата, която стоеше зад печката. Междувременно лейтенантът нашепна незабелязано от двамата на сервитьорката:

— Бързо повикайте полиция!

В миг момичето изчезна.

— Ние се канехме да тръгваме — подметна в знак на отказ директорът.

— О, може би все пак ще останете няколко минути заради нас. Вашият интересен разговор...

— Вие сте го чули? — попита директорът бързо.

— Да. Седяхме там на масата и не искахме да ви смущаваме. И така, вашият интересен разговор ни навява предположението, че въобще вашият цирк предлага много интересни неща, и ето как у нас се затвърди желанието малко да се поориентираме.

На касиера си личеше, че с удоволствие би останал. Искаше му се да изпие гратис още едно питие. Но на директора усмивката на лекаря се стори малко зловеща. Той отговори:

— Моля, моля, някой друг път, майне херен!

— За съжаление, няма да ни бъде възможно, тъй като трябва да напуснем града. И така, настанете се, ако обичате!

Взе директора за ръката, за да го поведе към масата, ала получи отказ.

— Трябва с цялата си сериозност да отбележа, че вече нямаме време, майне херен.

— А аз трябва да отбележа, че няма да ви пуснем. Веднъж вече сме се вманиачили да направим по-близко познанство с вас.

— Да не искате да ни вербувате насила като английски моряци?

— В случай на необходимост, да! — засмя се непринудено Цандер.

— Тогава протестираме с цялата си сериозност! Насилственото задържане на човек едва ли спада към цвета на светските маниери.

— О, в определени кръгове на светското общество това дори често се прилага и с успех. Особено тук, в Роленбург, където някои противно на волята си са принудени да се застоят необичайно дълго и при крайно неприятни условия.

— Майн хер, говорите на странен език!

— Понеже вие разказахте странни истории.

— Какво ви влизат в работата моите истории? Пуснете ни да си вървим!

— Не, ще останете! — каза Цандер с най-сериозния си тон.

— Охо! Кой сте вие?

— Името ми е Цандер, лекар съм. Униформата на другия хер ви подсказва какъв е.

— Какви сте вие, ми е напълно безразлично. Нямам необходимост нито от лекар, нито от строевак. Направете място, в противен случай ще бъда принуден да ви подпомогна.

— Не се горещете толкова, хер директор! Не се намирате нито на манежа, нито се занимавате в момента с дресурата на някое клето, слабо и беззащитно момиче!

— Дяволите да го вземат! Какво означава това? Да не би заплахата? Какво сте се загрижили за моите работи? Погледнете мен и после себе си! Сигурно ще съзнаете, че нямам причини да се страхувам от вас!

Размахна камшика около себе си и се насочи към вратата. Но с няколко бързи крачки лейтенантът вече беше заел пост там.

— Ще останете, хер Баумгартен! — заповяда той със сух, категоричен тон.

— И през ум не ми минава! Направете място!

— Е, след като явно не можем да се разберем, заявявам ви, че ще ви бъде наложен арест!

— Арест? Нас да арестувате?

— Да, както виждате!

— О, нищо такова не виждам! Виждам само, че там е вратата, а вие сте ми застанали на пътя. Разкарайте се!

— Стой! Нито крачка повече! Вие сте наш пленник! Евентуалната съпротива ще посрещна с хладно оръжие. Говоря сериозно!

Беше изтеглил сабята и наистина държеше острието в готовност за удар.

— Мътните го взели! Такова нещо не ми се е случвало през целия живот! — извика директорът.

— На мен също! — пригласи касиерът.

— Е, в такъв случай днес ви се отдава възможност да натрупате малко опит — отбеляза Цандер.

— А може да ви послужи и за предупреждение друг път първо да пооглеждате местата, на които възнамерявате да обсъждате далавераджийските си тайни.

Силният, масивно сложен директор още не беше решил дали да се подчини, или да окаже съпротива. Той съзнаваше колко е важно за него да скрие своята нова Тау-ма или поне да навлече дрехите на голото ѝ тяло. Но... май вече беше късно за пазарлъци, понеже вратата се отвори, за да пропусне двама градски жандарми. Като съгледаха офицера, те веднага отдадоха чест.

— Отведете незабавно в ареста тези двама мъже! — заповяда лейтенантът.

— Охо! Толкова бързо тая работа няма да стане! — извика директорът. — Някой да е видял да сме извършили нещо противозаконно?

— Нямайте грижа! Скоро ще видим!

— Няма да позволя да ме арестуват, преди да ми е доказано, че това е необходимо.

— Мога ли най-покорно да попитам в какво обвинявате тези хора? — поиска да знае единият жандарм.

— Нямаме време за дълги обяснения — отговори лейтенантът. — Арестувайте тези мъже на моя отговорност! Отведете ги в полицейския арест и се погрижете да не избягат!

— Това трудничко ще ви се удаде! — викна директорът.

Пристъпи светкавично към лейтенанта и го хвана за гърдите, за да си разчисти пътя. Но се беше заблудил в младия офицер. Той реагира бързо, угостявайки го с такъв юмручен удар под брадичката, че отлетя назад и се стовари на земята.

— Оказва съпротива, както видяхте — обърна се Рандау към полицаите. — Сега изисквам двамата да бъдат оковани.

Заповедта намери незабавно подчинение, колкото и да се съпротивляваха пленниците. Още преди да бяха отведени, Рандау и Цандер напуснаха винарната, за да избързат напред към полицейския участък. Няколко думи бяха достатъчни, за да им придадат един полицейски сержант с необходимата команда. После бързо потеглиха.

— Нима ви е известна въпросната къща? — попита лекарят лейтенанта.

— Да. Тя се намира в края на града и по-рано беше белилня за прежда. Прекалено много вее в нея, за да бъде използвана за постоянно жилище.

— Могат ли да ни видят отдалеч?

— Защо?

— В този случай следва да се опасяваме, че докато пристигнем, онези типове ще са взели предпазните си мерки.

— Това няма да се случи. Ще се промъкнем между градините, а пък и самата къща е разположена в градина.

Запромъкваха се като стрелци по време на сражение, за да не бъдат забелязани. Когато стигнаха в близост до въпросната постройка, до тях се донесоха крясъци и висок смях в безредна дандания.

— Няма да се бавим, а ще нахълтаме възможно по-бързо — инструктира лейтенантът, — за да не бъде никой преждевременно предупреден!

Няколко мига по-късно стояха във вътрешността на партера, който представляваше едно-единствено голямо помещение.

В него цареше пъстър безпорядък. Предмети със стотици имена и значение, както се случва при странстващи артисти, покриваха пода или бяха струпани до стените. Между тях пълзяха кряскащи, свирещи и смеещи се деца, несресани, немити и облечени със закърпени и парцаливи дрипи. Тук имаше мъже и жени, младежи и девойки, заети с какви ли не, често загадъчни, занимания. Това бе един хаос от вещи и хора. Едва съгледал натрапниците, един обесник, на когото не липсваше присъствие на духа, извика със силен глас:

— Полиция! Бързо развързвайте, бързо!

И по същото време зае място при прогнилото стълбище, което водеше нагоре. Цандер съзна, че беше крайно необходимо да има свидетели, които да са видели клетото момиче във вързано състояние. Ето защо заби юмрук в стомаха на типа и онзи отлетя с охкане настрани, а той се понесе бързо нагоре по стълбите. Лейтенантът го следваше по петите, зад него полицаите. Само двама от тях останаха долу, за да попречат с оголени щикове на изненаданите артисти да избягат.

Със стигането си горе съгледаха едно широко голо помещение, чиито стени се състояха само от тънки дъски. Те бяха толкова лошо сковани, че вятър и сняг намираха свободен достъп между тях.

Тук също се търкаляха множество вещи, каквито хора от тоя сорт употребяваха. Няколко жени бяха насядали върху стара слама, а двама подрастващи хубостника се бяха заели с най-голяма бързина да

развързват въжетата, с които напълно разсъблечената фигура на Емили Вернер бе пристегната за една отвесна греда.

Само един бегъл поглед хвърлиха офицерът и лекарят на нещастното момиче и се извърнаха. Първият каза на полицаите:

— Ето шинела ми! Наметнете я с него! Онова, което трябва да знаем като свидетели, вече видяхме. Когато младата дама се облече, отведете я в хотел „Шванцерхаус“, където ние междувременно ще поръчаме всичко необходимо.

Тръгнаха.

— Ужасно! — процеди Рандау. — Това хора ли са, или дяволи?

— И двете! Припомнете си какво преживяхме при Мелита. Каква окаяност и мизерия се крие зад лъскавите дрънкулки, с които тези така наречени артисти осмиват действителността! Хайде! Направо ми призлява, като си го помисля!

Отправиха се най-напред към споменатия хотел, който им беше по път, а после към полицейския участък, за да направят доклад и донесение и снемат показанията им за протокола.

После се върнаха в хотела, където узнаха, че младата дама е докарана с файтон и отведена в затоплена стая.

— Идва ли лекар? — попита Цандер.

— Не. Знаехме, че пак ще наминете.

Той поиска да му кажат номера на стаята и отиде да прегледа спасената. Мина доста време, докато се върне.

— Е? — попита лейтенантът. — Съществуват ли някакви опасения?

— Изпаднала е в истеричен плач и не дава отговори. Толкова сериозно накърненото чувство за срам е встъпило в реакция. Предписах сън и загряващи средства за изпотяване. Трябва да се вземат мерки срещу простудата и после да се изчака, докато наранената душевност се успокои. Във всеки случай няма да си тръгна, докато клетото дете не бъде в състояние да пътува, а след това лично ще я заведа обратно при родителите ѝ.

В хода на следобед полицията се интересува дали може да разпита фройлайн Вернер. Лекарят отговори отрицателно и едва на следващото утро даде разрешение.

От съображение към Емили разпитът бе проведен в хотела. Тя научи, че директорът заедно с всички членове на трупата, чиято вина е

установена, се намира в следствения арест.

Даде показанията си за протокола и получи от страна на едноличния съдия уверението, че извършеното спрямо нея престъпление ще бъде наказано с най-голямата строгост на закона.

Когато служителят си бе тръгнал, доктор Цандер помоли да я придружи до столицата — предложение, което естествено беше за нея във висша степен добре дошло.

Със стигането си на гарата видяха, че имат достатъчно време. Преди да тръгне, влакът трябваше да изчака идващия от столицата. А когато той пристигна и пътниците започнаха да слизат, лекарят забеляза сред тях за своя изненада... княз Дьо Бьофур и репортера доктор Макс Холм. Веднага побърза към тях, като временно остави своята повереница.

— Ваша светлост тук, в Роленбург? — попита. — Сигурно отново се касае за спасяването на някое клето човешко същество, изпаднало в лошо положение?

Въпросът беше зададен на шега, но князът отговори с много сериозен тон:

— Отгатнахте, драги докторе.

— Аа! Наистина ли?

— Да.

— Е, сетих се за бедната Вали Петерман^[2], но от тона ви разбирам, че наистина се касае за нещо сериозно. Този Роленбург, изглежда, е предопределен да служи за арена на спасителни операции. Аз също бях геройт на една такава.

— Да, именно при онази Вали Петерман.

— О, не! В онзи случай моята роля беше много епизодична. Тук се касае за съвсем друг случай. Но въпросното лице всъщност е отново момиче от столицата.

— И се е намирало в подобно положение?

— Подобно, но не съвсем. Беше попаднала в ръцете на един цирков директор и...

— Да не би да имате предвид Емили Вернер? — беше рязко прекъснат от Холм.

— Да. Познавате ли момичето?

— Да. Какво стана с нея! Кажете бързо, бързо!

— Ее, не се тревожете! Тя е спасена. Ей къде стои там до вратата.

Холм се обърна в указаната посока и отбеляза:

— Наистина е тя. Но какво ѝ се е случило?

— Била е назначена уж за касиерка...

— Знам — вметна Холм. — Баща ѝ ми разказа.

— Но щели принудително да я излагат пред публиката като Таума.

— Боже Господи! Нататък, нататък!

Лекарят разказа с няколко думи какво се бе случило. Когато свърши, князът се обади:

— Наистина ужасно! Какво щастие, че сте подслушали онзи разговор. Но най-интересното е, че ние двамата идваме в Роленбург заради нейната сестра. Със следващия влак ли искахте да пътувате?

— Да. Той тръгва след четвърт час.

— Не бихте ли могли още да поизчакате?

— Ако Ваша светлост желае, да.

— Сега още няма да ви посочвам причината. Когато се касае за едно добро дело, човек не бива да губи и минута. Останете, моля, в чакалнята. После ще пътуваме заедно за столицата.

Напусна с доктор Холм гарата и двамата се отправиха директно към затвора. Там нареди да доложат за него на директора. Бяха веднага приети от служителя.

— Имате ли сред затворничките някоя си Лаура Вернер? — попита князът.

— Действително, Ваша светлост!

— Какво е поведението ѝ?

— Отлично, така че аз самият няколко пъти я посъветвах да подаде молба за помилване до Негово величество. Но странното е, че тя не е съгласна. И това е единственото, в което мога да я укоря.

— Да я укорите?

— Да. Тя твърди именно, че не помилване, а справедливост трябва да изисква.

— И вие я корите за това?

— Естествено. Тя и до днес не е направила самопризнание. Държи твърдо на измислицата, която вече е разказала при следствието. Нейният баща я посети и също вярва на приказката, но аз мисля като

тогавашните ѝ съдии. За нейно извинение обаче ще добавя, че не отрича от упоритост и злина, а само от криворазбран срам.

— И въпреки всичко се намирате в заблуда, хер областен съветник. Тя не отрича нито от срам, нито от злост. Тя всъщност изобщо не отрича.

— О! Как да го разбирам, Ваша светлост?

— Е, човек може да отрича само онова, което действително е извършил. Тя обаче е невинна.

— Как? Какво? — попита служителят удивено.

— Да, напълно невинна. Цялата истина е буквално такава, каквато тя я е описала. Виновниците са открити и аз съм тук, за да помоля за освобождаването на невинно осъденото момиче.

— Тя трябва да бъде освободена?

— Да. Следствието е подновено.

— Но тогава трябва да остане под арест, докато невинността ѝ бъде обявена по съдебен път.

— По принцип, да. Но, от една страна, фактите са такива, че не е възможно никакво съмнение, а, от друга страна, аз се видях принуден да гарантирам за клетото момиче. Доктор Холм установи нейната невинност, аз също спомогнах малко и ето как намерихме разбиране при Негово превъзходителство министъра на правосъдието за отклонение от обичайния път. Беше ни дадено разрешение да известим на затворницата връщането на свободата ѝ и да я отведем обратно при нейното семейство.

— Гледай! Гледай! Гледай! — възкликна директорът, който все още не можеше да овладее удивлението си. — Но ще ме извините, Ваша светлост, някои формалности са неизбежни.

— Естествено! Сутринта бях при Негово превъзходителство и получих заповед за освобождаването на Лаура Вернер. Ето я.

Извади един снабден с министерски печат документ и го връчи на директора. Онзи прочете малкото редове и каза:

— Така, ето как човек може да се заблуди!

— Значи вие сте смятали затворницата за виновна?

— Да. Та нали толкова често се случва арестуваните да отстояват своята така наречена невинност, макар вината им да е ясна като бял ден.

— Е, тя и в случая е била ясна като бял ден, но въпреки всичко тази яснота е била заблуда. Ще имате ли добрината, моля, да наредите да доведат нещастницата?

— Или щастливката, Ваша светлост!

— Много се съмнявам в това!

— О, при всички случаи си е щастие невинността ти да бъде установена и потвърдена!

— След като години наред си бил затворник и си носил нещастните последици от присъдата? Кой ще изброи сълзите, които едно такова клето същество е проливало насаме? Кой е в състояние да посочи броя на въздишките? Кой може да разбере огорчението, което разяжда сърцето на един невинен? Всеки, всеки миг едно такова достойно за окаяние създание си казва, че е невинно, а няма право да говори за своята невинност. Много лесно мога да си представя, че духът на един осъден без вина трябва да се бори с призраците на безумието.

— Да, това трябва да е ужасно, Ваша светлост. Но, за съжаление, аз, първо, не съм всезнаещ, и второ, съм служител.

— О, вие не можете да си отправяте ни най-малък упрек, хер областен съветник! Но независимо от това ще направя забележката, че осъждането на невинен в никой случай не е невъзможно. Дори съвсем наскоро е имало случай, когато един невинен е лежал в затвора за това, че сам си е приписал деянието.

— Едва ли е мислимо! И това се е случило тук?

— Да.

— Е, тогава би трябвало да го познавам!

— Разбира се. Това е онзи Петерман, който непосредствено след своето помилване има известния сблъсък в къщата на Мелита.^[3]

— Петерман! О! И той наистина не е извършителят?

— Не.

— Виновникът известен ли е?

— Да, но още не е обявен от съда. А случаят Петерман е тясно свързан със случая Лаура Вернер, както много скоро ще се докаже.

— Ваша светлост, мога ли да помоля за някои подробности?

— Съжалявам! Нямам право да изпреварвам съдебната присъда.

— Но нали ви е известно името ми?

— Разбира се.

— Следователно знаете също така, че Петерман беше служител на моя брат?

— Това също ми е известно.

— Е, тогава моля поне да ми кажете дали името на племенника^[4] ми ще бъде споменато!

— Това действително едва ли ще може да се избегне.

— Нещастникът!

Той се загледа мрачно в земята. Князът разбираше чувствата на почтения мъж. Съчувствието го подтикна към забележката:

— Мисля, че няма да ме привлекат под отговорност, ако ви кажа, че не племенникът ви е виновникът.

— Не? Слава Богу!

Отдъхна си дълбоко и тъжно.

— Не, не. Действително няма защо да си мислите такова нещо. Той е млад и се е запознал с една личност, която не е била достойна за това познанство. Това е всичко, в което може да бъде упрекнат.

— Значи върху старото име Шарфенберг няма да бъде лепнато петно?

— Не, хер областен съветник. Но, затворницата, моля! Тя не бива миг по-дълго да чака в своето незаслужено положение.

Директорът позвъни и заповяда, след като бе отгърнал един регистър, на влезлия надзирател да доведе затворница номер 160.

Минаха само няколко минути и Лаура Вернер се появи. Тя притежаваше голяма прилика със сестра си Емили, но страните ѝ бяха хлътнали, а лицето бе изгубило цвета си. Главата, чиято коса бе късо подрязана, бе загрозена от безформено боне, а затворническото облекло не позволяваше да се различат линиите на тялото ѝ.

— Сто и шейсети — обърна се директорът към нея, — този хер иска да говори с теб.

Тя вдигна своя вял, равнодушен поглед към княза. Виждаше се, че се отнася с пълно безразличие към очакваното съобщение.

— Това е Негова светлост, всемилостивият княз Дьо Бьофур — прибави директорът. — Следователно трябва да титулуваш хера с Ваша светлост.

Тази забележка не предизвика промяна в израза на лицето. Князът заговори с благ тон:

— Чух, че не сте искали да подадете молба за помилване?

Тя поклати мълком глава.

— Нима не искате да бъдете освободена?

Тя склочи ръце и сведе поглед. Това беше целият ѝ отговор.

Князът продължи:

— Разбирам ви. Не искате да говорите за невинността си, защото никой не ви вярва. Предпочитате да мълчите. Но отговорете ми, моля, поне на един въпрос. Видяхте ли лицето на онази жена, която ви е изненадала на гробището?

— Да — отвърна тя с безразличен тон.

— Но навярно немного добре?

— По време на следствието не можах да си го спомня. Бях толкова изплашена.

— В такъв случай сигурно няма да можете да я познаете?

— О, веднага! По-късно, когато вътрешно се поуспокоих, споменът се върна. И сега може би никога вече няма да забравя това лице.

— А гласа?

— Ще я позная и по него.

— Това е много добре, тъй като ще имате възможността да видите тази жена.

Тя се вторачи безизразно в него. Лицето ѝ остана бледо, погледът — пуст. Но главата се наклони настрани, сякаш бе чула нещо, в което трябва по-дълго да остане заслушана, за да го разбере. И сега, сега вдигна глава с рязко движение. Погледът ѝ запламтя, страните се зачервиха.

— Ще я видя? — изрече припряно.

— Да.

— Значи са я задържали? Издирена е?

— Да.

Разпери ръце, сякаш искаше да потърси твърда опора, завъртя се бавно, като обхваната от внезапен световъртеж, и... щеше да се свлече на земята, ако Холм не беше я подхванал навреме.

Настани я на един стол. Но едва докоснала седалката, тя скочи рязко.

— Господи, Боже мой! — извика. — Не бива да изпадам в безсъзнание! Не искам, не искам! Значи тя е открита, открита, открита?

— Да, детето ми.

— Тогава трябва да каже, че е разменила децата?

— Ще бъде заставена.

— И че аз съм невинна?

— Едва ли ще може да отрече, тъй като ние най-сетне открихме вашето дете. Убийцата вече се намира зад решетките!

Тогава тя се отпусна на колене, склочи ръце и извика през силно хлипане:

— О, мили, мили Боже, как ти благодаря! Колко често се съмнявах в твоята справедливост, ала сега знам, че отново мога да вярвам в теб.

После се вдигна и попита директора:

— Хер областен съветник, сега вярвате ли, че не съм лъжкиня?

Той ѝ протегна ръка и отговори:

— Заблуждавал съм се и ето защо ще направя това, което считам за свой дълг. Моля ви за прошка!

— Говорите ми на „вие“? Вие? О, колко нещастна бях от това „ти“ и това „Сто и шейсети“! Сега наредете да ме върнат в килията! С какво удоволствие ще чакам, месеци наред ще чакам, докато невинността ми бъде установена. Защото смея да се надявам, че следствието е подновено.

— Действително е така — потвърди князът. — Но защо искате да дочакате неговия резултат непременно в килията си?

— Та нали съм длъжна!

— Не. Ако искате, можете да се върнете при близките си, фройлайн Вернер.

Тогава тя изправи снага и извика ликуващо:

— При родителите, при братята и сестрите?

— Да.

— Кога?

— Веднага. Аз дойдох да ви взема.

— О, Господи и Спасителю мой! Каква радост, какво щастие и какво блаженство! Вярно ли е, вярно?

— Да. Хер областният съветник ще го потвърди.

Тя погледна въпросително споменатия и той каза:

— Ще се наложи да се върнете само още веднъж до килията си, за да смените затворническата форма с облеклото, с което бяхте

доведена. Тези господа ще ви почакат и ще ви изведат на свобода.

Тя хвана ръката му да я целуне. Извърши същото и при княза и понечи после да улови ръката на Холм, ала той я дръпна усмихнато и каза:

— Не така, фройлайн Вернер. Запазете нежните си излияния за своите близки и по-добре побързайте с тоалета си, за да оставите час по-скоро зад себе си тези печални зидове.

Беше отведена и след известно време се върна в собствения си костюм. По време на дългия следствен арест и четиригодишното затворничество той беше доста пострадал, наистина, но все пак позволяваше да се различи, че е била красиво момиче и много вероятно пак ще стане такова, когато последиците от затвора бъдат заличени.

Взе си разплакана сбогом с директора. И той беше покъртен като княза и Холм, които тя последва през външната порта. Вън спря, въздъхна дълбоко, дълбоко и каза:

— Свободна, свободна, свободна! Колко е красива Божията земя!

Холм мислеше, че веднага ще се отправят към гарата, но князът се насочи към града. Отведе Луиза Вернер в един магазин за конфекция, където каза, че желае облеклото на дамата да бъде изцяло подновено.

Тя се стресна, като чу тези думи, ала той направи още няколко бележки на собственицата и каза, че ще чака в отсрещния ресторант.

Когато по-късно тя влезе там, придружена от продавачката, на която князът плати представената сметка, правеше съвършено различно впечатление, отколкото преди в бедняшкия си костюм.

Едва сега се отправиха към гарата. Князът веднага потърси инспектора, за да го попита дали няма на разположение някоя стаичка, в която да може да се осъществи една неочаквана среща без натрапнически очи и уши.

Лаура, която естествено не беше чула този въпрос, бе отведена от любезния инспектор в една от неговите лични стаи, без да знае защо. А нейните двама закрилници се запътиха към чакалнята, в която доктор Цандер седеше с Емили. Холм ѝ подаде ръка за поздрав и каза:

— Фройлайн Вернер, Фрау инспекторшата желае да ви види. Ще позволите ли да ви заведе?

— Да ме види? Защо?

— Не ми съобщи нищо конкретно. Но, елате, моля!

Тя го последва донякъде убедена, че трябва да отиде при жената на железопътния чиновник, която при всички случаи не познаваше. Холм почука на вратата.

— Влез — обади се тих, боязлив глас.

— Така, влезте! — подкани Холм. — Когато приключите, елате и двете там при нас.

Отвори, бутна я вътре и затвори пак вратата след нея. В продължение на миг вътре беше тихо, ала после отекна двоен кръсък:

— Лаура! Вярно ли е това?

— Емили! Ти?

Последваха хлипове и хълцания и Холм се измъкна. В чакалнята завари княза вече в оживен разговор с лекаря. Той тъкмо подхвърли на Цандер:

— Ето още един ваш пациент.

Посочи усмихнато Холм, който още носеше превръзката на лявата си ръка.

— Как вървят нещата? Имате ли болки? — попита Цандер.

— Не, никакви.

— Е, в такъв случай съм убеден, че напълно ще можете да използвате ръката си.

Тук Холм бе споходен от една мисъл. Попита:

— Кажете, хер доктор, ракът излечим ли е?

— Минава за неизлечим, но аз, напротив, го смятам за излечим. Разбира се, зависи как, кога и при какви обстоятелства е възникнал. Да не би да познавате някой болен от рак?

— Да, майката на двете сестри, които празнуват сега своята среща!

— Е, след като така настоятелно сме се заели с дъщерите, можем да се позаинтересуваме и от майката. Така че аз ще я посетя още днес.

— Благодаря! Но разкажете ми, моля, по-подробно какво се е случило тук с клетата Емили.

— Да. Преди малко аз само позагатнах това-онова. Слушайте!

Сега направи един обстоен доклад. Тръпки побиха двамата слушатели, когато чува как са се отнесли с бедното момиче.

— А нейният баща така се радваше на това назначение — отбеляза Холм.

— Ще трябва ли да връща парите?

— Юристите ще съумеят така да уредят нещата, че да ги задържи — обади се князът.

— Но аз чух, че и той, и дъщеря му са се подписали. Предполагам, че е извършена някаква мерзавщина.

— Е, тоя директор Баумгартен е мошеник. Той е примамил Емили Вернер в мрежата си, а средството, с което си е послужил, няма законна валидност. Подписите на бащата и дъщерята няма да бъдат възприети в негова полза. Той е обвързал една достойна за окаяние личност, сиреч отнел е свободата ѝ, и то за развратни цели. Деянието подлежи на наказание с дългогодишен затвор и той няма да го избегне.

— Хмм! Неговият брат едва ли ще се зарадва особено от това — отбеляза доктор Цандер.

— Неговият брат? Кой е той? — попита Холм.

— Интендантът на „Столичен театър“.

— По дяволите! Простете, майне херен, че ми се изплъзна тази ругатня. Но това представлява изключително, изключително голям интерес за мен. Но не се ли заблуждавате нещо, хер доктор?

— Не. Самата Емили Вернер ми го каза.

— Самата? А, в такъв случай ми е необяснимо, че е приела това назначение, след като е опознала интенданта откъм една жалка страна.

— Тя не го е знаела. Научила го е едва когато членовете на тази банда „артисти“ е заговорила в нейно присъствие за тези неща.

— Аха! Сега започна да ми просветлява. Почакайте, драги ми хер интендант, как само ще ви пипна! Тоя тип е подхвърлил клетото момиче в ноктите на брат си.

— Как така? — попита лекарят.

Холм обясни комбинацията и тъкмо бе свършил, когато двете сестри влязоха. Лицата им сияеха от щастие, макар да се виждаше, че са пролели много сълзи. Но това бяха сълзи на радост. Двете не знаеха как да изразят благодарността си към тримата закрилници. И щастieto им достигна недосегаеми висоти, когато Цандер даде уверение, че днес ще навести майка им, за да види дали има надежда да бъде спасена и ужасната болест да бъде спряна.

Петимата пътуваха в едно купе до столицата. Когато стигнаха там, те се разделиха.

Лекарят се отправи директно към жилището на княза. Щеше да го изчака там. А той отиде най-напред до съдебния съветник, за да му докладва. Холм пък придружи двете сестри до къщи.

— Доставете ми, моля ви, радостта да почакате пред вратата — помоли той и те се съгласиха.

Почука и влезе. Уволненият театрален слуга си беше вкъщи и се зарадва на посещението на Холм.

— Е, мълчахте ли? — попита репортерът.

— За Лаура имате предвид, нали?

— Да.

— Не съм казал нито дума!

— Това е много, много добре!

— Но... хм, скъпи хер Холм, мога ли да ви обърна внимание върху нещо?

— Върху какво?

— Казахте ми, че е необходимо да мълча само до утре или вдругиден.

— Да, така казах действително.

— Кога мога да говоря?

— Днес, сега.

— Наистина ли? Наистина ли? Значи е вярно, че невинността на Лаура ще може да бъде доказана?

— Тя ще бъде съдебно доказана, тъй като истинската убийца е открита.

— Боже Господи! Открита!

— Да. Тя се намира под сигурна стража.

— А Лаура? Какво ще стане междувременно с нея? Трябва ли да остане под арест до края на следствието?

— Хм! Съмнявам се в това.

— Наистина ли? Мислите, че ще я освободят?

— Да, това действително е мнението ми. Възможно е дори вече да са направени простъпки за освобождаването ѝ от незаслужения затвор.

— Какво говорите! Чуйте, деца, слушайте! Нашата Лаура е невинна! Тя ще бъде освободена! Ще си дойде пак при нас! Но, мили, добрички ми хер Холм, от кого са предприети тези простъпки?

— От Емили.

— От Ем... Ама коя Емили имате предвид?

— Ее, вашата естествено!

— Моята дъщеря? Не ви разбирам. И какви простъпки е направила тя?

— Ами много просто. Отишла е до Роленбург, за да доведе сестра си вкъщи.

— Как? Какво? Как си го мислите? Та тя е наета на работа и съвсем случайно замина за Роленбург, тъй като трупата ще се представя там.

— А аз съм убеден, че е отишла до Роленбург, за да доведе Лаура. Знам го от сигурна уста.

— Ставате все по-загадъчен. Нали знаете, че е назначена като касиерка?

— Не, не е.

— Че като каква тогава? Та нали получих предварително тримесечната ѝ заплата.

— Да, получили сте я като дар.

— Хер Холм, познавам ви като честен мъж, иначе бих заявил, че си правите някаква глупава шега.

— Говоря много сериозно. Срещнах се с един хер, който днес е разговарял с вашата Емили.

— Кой е той?

— Един много способен лекар. Той ще дойде днес и при вас, за да прегледа жена ви и види дали ще е в състояние все още да я излекува.

— Мили Боже! От тези приказки в главата ми стана хаос. Как се свързахте с този лекар? Откъде знае той за жена ми? И как се е срещнал с Емили?

— Видял я в Роленбург и така чул, че ще пътува с Лаура към къщи.

— Да го схване, който може!

— После двете сестри се качили заедно с него.

— Качили? Къде?

— На влака, естествено!

— Двете сестри, казвате?

— Да.

— Значи и Лаура?

— Да, разбира се!

— И вие сте говорили с тях? Те са тук?

— Тук са, естествено!

Театралният слуга съвсем се обърка. Помоли:

— Хер Холм, не ме печете на бавен огън! Това, което казахте, е напълно невъзможно!

— Невъзможно? Убедете се сам!

Отвори вратата, излезе, бутна двете момичета вътре и затвори след тях.

— Лаура! — извика силно Вернер.

— Лаура, Лаура! — отекна от гърлата на всичките й близки.

— Каква радост и блаженство! — прошепна Холм на себе си. — Сега можем да си вървим.

Слезе по четирите стълбища. Долу стоеше домоуправителят Золбриг. Той застана на пътя на младия мъж и попита:

— Я кажете, не минахте ли преди малко с две жени по двора?

— Да.

— Кои бяха?

— Защо питате?

— Аз съм пълномощник на хазяина. Не беше ли едната Емили Вернер?

— Да.

— Мислех, че е започнала работа! А коя беше другата?

— Сестра й.

— Затворничката?

— Да.

— Помилвана ли е?

— Не, тя е невинна и беше освободена. А сега освободете пътя. Ако искате да научите нещо по-подробно, качете се горе при Вернер.

Тръгна. Вън на улицата спря за няколко мига да размисли.

— Тоя цирков директор е брат на интенданта. Трябва непременно да знам дали е бил при него — каза си. — Но как да го узная? Най-добре ще бъде да се обърна към милия Жан.

Насочи се към жилището на интенданта и намери слугата в преддверието. Жан го поздрави свойски и каза гордо усмихнат:

— Знам защо идвате, хер Холм!

— Тогава трябва да сте всезнаещ!

— Понастоящем съм!

— Е, защо идвам?

— Вие сте репортер. Искате да ме интервюирате!

— Тази мисъл е доста прозаична.

— Но във всеки случай правилна.

— И за какво смятате, ще ви разпитвам?

— За Леда.

— Хмм! Възможно.

— Само че не мога да ви дам никаква информация.

— Защо?

— Никой не знае къде е. Това женче е обладано от Дявола. Прави си романтични шеги да изчезва, за да я търсят. Хер интендантът вече на два пъти ме праща до хотел „Кронпринц“, но напразно.

— И никаква информация ли не ви дадоха?

— Казаха, че мадмоазел Леда отпътувала за много кратко време. Ама че приумица!

— Да, да, много авантюристично от нейна страна. Хер интендантът вкъщи ли си е?

— Не. Отиде при капелмайстора, за да обсъди с него изчезването на танцърката.

— Но брат му е тук?

— Кой брат?

— Хер цирковият директор Баумгартен.

— Нима го познавате?

— Много добре. Трябва да говоря с него.

— О, вече няма да го намерите. Той си замина още онзи ден. Не се задържа дълго тук.

— Мътните го взели! Колко глупаво от негова страна!

— Глупаво? Че как така?

— Беше ми казал да го навестя във връзка с Емили Вернер. Искаше да я ангажира и аз трябваше да му помогна, тъй като думата ми много се чува пред нейния баща.

— В такъв случай идвате доста късно, драги ми хер.

— Как тъй?

— Той я има.

— Наистина ли? Със сигурност ли го знаете?

— Да. Работата въобще си беше забавна. Той именно преди това я беше видял в подробности на сцената.

— Хм! Че тя на сцената ли е била?

— Да, за репетицията. Двамата братя се скрили зад завесата. Изключително интересно, защото тя била само по трико.

— Но вие не сте били?

— Не.

— Как тогава можете да знаете работата толкова точно?

Жан пхна палец в джобчето на жилетката, изпъна се гордо и отговори със сдържан тон:

— Хер Холм, вие ме оскърбявате!

— В какъв смисъл?

— Смятате ме за глупак.

— Това сериозно бих го оспорил. Аз по-скоро ви смятам за един много опитен и разсъдлив хер.

— И въпреки всичко не можете да си обясните моето всезнание? Аз разговарях с режисьора.

— Аа, такава ли била работата! При това положение всичко наистина е лесно обяснимо.

— Ето на! За съжаление, трябва да ви кажа, че хер директорът Баумгартен вече не е тук. И съм много зает. Имате ли още нещо да питате?

Каза го с тона на княжеска особа, даваща аудиенция. На Холм му идваше да му се изсмее с глас в лицето. Но остана сериозен и каза:

— Бъдете така добър да ми простите за безпокойството, мосю Жан. Тръгвам си!

— Адио, хер Холм! Друг път по-дълго! Адио!

Холм вътрешно се смееше. Беше постигнал целта си и се отправи към рекламното бюро на комисионалния съветник, където следваше да очаква необичайно посрещане.

С влизането си веднага установи, че не се е заблуждавал. Едва го съгледал, съветникът скочи от стола и попита със смръщено чело:

— Най-после, най-после! Защо не се выяснахте по-рано?

— Бях прекалено зает.

— Прекалено зает? Вашите занимания би трябвало все пак да ви водят право при мен. Четохте ли днешния брой на „Резиденцблат“?

— Не.

— Какво? Още не?

Съветникът повдигна вежди в гневно удивление. Холм сви рамене и отвърна:

— Беше ми невъзможно, нямах време.

— Няма време! Но, хер Холм, точно за това трябваше преди всичко да употребите времето си!

— Извинете! Тази сутрин имах по-неотложни неща.

— Не мога да ви разбера. За мен няма нищо по-спешно от това, да разбера как ще се заемете с оная пасмина от „Резиденцблат“ *ad soham*^[5].

— Точно затова не се задържах тук.

— Така ли? Наистина ли? Е, в такъв случай това действително би могло да ви послужи като извинение.

Холм се засмя тихо и отбеляза:

— Освен това смея да кажа, че ми беше позволено да разполагам с времето си!

— Естествено! Вие сте сътрудник, а не канцеларски прислужник. Но понеже знаете как трескаво се интересувам от тази работа, си помислих, че ще се съобразите и няма да ме карате да чакам. Ето днешния брой на „Резиденцблат“. Тук!

Посочи с пръст въпросното място. Холм взе ежедневника и прочете:

„Снощи на нашата сцена имаше представление, по-интересно от което никога не е имало. В нашия град сякаш тихомълком се получи разцепление. Хората се разделиха на два лагера. В единия се кълнях за Леда, в другия — за американката.

Първите приемаха сериозно изкуството и ние през цялото време се числяхме към тях. Онова, което очаквахме и бяхме предвидили, се сбъдна. Мадмоазел Леда блесна в изпълнение, което доведе всички до екстаз. Тя е артистка по Божия милост и никога няма да се намери подобна на нея.

В другия лагер се бяха събрали пиетистите, угодниците. Сред тях забелязахме, естествено, и

представители на онзи местен вестник, дето пращи от високомерие, понеже си въобразява, че провежда инспекции от страна на аристокрацията, правителството. Те също се появиха в залата, но само за да видят какъв жалък фал направи американката. Ние вече бяхме определили мястото на тази мис Елън Стартън в изкуството, сиреч никакво. И се оказа точно така, както бяхме предвидили, че тя не е достойна да върже и връзките на обувките на Леда.

Последната постигна такъв недвусмислен триумф, че съответната инстанция веднага реши още същата вечер да бъде оповестен ангажиментът. Една депутация се отправи с тази цел към нейното жилище, но, за съжаление, не завари там прочутата артистка. Когато нашите любезни абонати четат тези редове, мадмоазел Леда вече ще знае, че ние сме щастливи от възможността да я задържим като звезда от първа величина на нашия театрален небосклон.

Убедени сме, че с това нашите противници са получили един необходим и същевременно незабравим урок. Лесно е да си съветник, а да не си в състояние да даваш съвети. И не всеки така наречен ръководител на един така наречен правителствен ежедневник притежава кадърността правилно да ръководи своите комисии.“

Холм остави вестника настрана и поклати глава.

— Е, какво ще кажете? — попита комисионалният съветник.

— Че съм смятал тези хора за фриволни, за безсъвестни, но никога за толкова глупави.

— Глупави? Можете ли да им докажете, че са такива?

— Да.

— Публично?

— Разбира се.

— Това е крайно желателно. Кой е авторът?

— Главният редактор. Познавам стила му.

— Какво ще кажете в частност за последния пасаж?

— Че е както безсрамен, така и ясен.

— Естествено, имат предвид мен.
— Това е близо до ума.
— По дяволите! Съветник, който не е в състояние да даде съвет!
— Да не би да се ядосвате?
— Кажи-речи! Точно в този миг ми се струва, че този тип има право. В момента наистина не знам как най-добре да подхвана нещата, за да им дам да се разберат.
— Моля да предоставите това на мен.
— Имате ли всъщност някаква идея?
— Цял низ от идеи!
— Прекрасно! Дайте да ги чуем!
— Моля за малко търпение!
— Търпение? Утре в нашия брой тази просташка нападка трябва да бъде отбита по най-енергичен начин. А вие ми говорите още за търпение!
— О, аз не само ще я отбия, но и здравата ще понатупам тези момчета.
— Значи носите някаква статия?
— Да.
— Вече написана, стилизирана?
— Не.
— Мътните го взели, тогава побързайте!
— Най-добре ще е веднага и тук при вас да напиша редовете.
— Това ще ми бъде особено приятно. Ей къде е писалището. Сядайте.
— Добре! Но преди това един неотложен въпрос! Искам да бъда честен и открит. Нас ни нападат от укритие, но аз ще водя открит борба. Позволявате ли?
— Да. Направете го.
— Чудесно! Тогава започвам.
Седна до масата, взе един лист и перото му започна да се плъзга бързо и с леко скриптене по бялата хартия.
Комисионалният съветник се намираше в състояние на лесно обяснимо външение.
Още не беше нападан по толкова безчестен начин и гореше от желание да прочете материала на Холм. Ето защо шареше неспокойно из стаята и следеше с поглед опитната ръка на бившия репортер.

Ето че най-сетне той сложи перото настрана, изправи се и подаде листа на съветника.

— Готово! — каза. — Ще се радвам, ако тези редове намерят одобрението ви, тъй като са първите, които съставям за вас.

— Нека видим.

Физиономията на съветника беше изпълнена с очакване. Той пристъпи до прозореца и започна да чете. Още след първите редове прекъсна, обърна глава към Холм и каза:

— Само така! Веднага казвате кой сте и какво искате. Това е честно и мъжествено.

Продължи да чете. Веждите му се повдигаха все повече и повече. Физиономията му с всяка изминала секунда показваше нарастващо напрежение. Местеше се от крак на крак. Започна да става неспокоен. Издаваше странни възгласи, а когато свърши, се обърна отново към Холм с рязко движение.

— Човече! Холм! Докторе! Откачен ли сте?

Запитаният се изсмя късо, но сърдечно и отговори:

— Този въпрос ме кара да предполагам, че статията не е намерила одобрението ви.

— Одобрението? Как мога да дам одобрение на такива фантазмагории?

— Фантазмагории? Това са все истини!

— Невъзможно!

— Мога да го докажа дума по дума!

— Де да можехте! Но няма никакъв начин точките, които тук изброявате, да почиват на истината! Такива неща изобщо не могат да се случат!

— А аз повтарям, че съм готов да ви представя непогрешими доказателства.

— Ако ви се удаде да ме накарате да повярвам в истинността на тези твърдения, то всяка от вашите думи действително би представлявала за нашите противници удар с боздуган. Тази пробна работа би била всъщност майсторско творение. И аз бих я хонорувал със стоте гулдена, които разпоредих да ви изплатят!

— Благодаря! Ще отвърна най-предано. При един такъв порядъчен хонорар ще остана ваш верен сътрудник.

— Значи наистина отстоявате твърдението, че имате пълно право да напишете тези неща?

— Да.

— Е, в такъв случай ще се опитам да запазя хладнокръвие! Нека проверим внимателно всичко, което излагате тук!

Започна да чете:

„Една такава злостно скалъпена работа като вчерашната дописка на «Резиденцблат» относно представлението «Кралицата на нощта» едва ли някога е била четена. С основание мога да твърдя, че авторът не може да е никой друг, освен главният редактор на споменатия вестник. Също така вероятно е ясно на всеки читател кого трябва да подразбира под «съветник, който не е в състояние да даде съвет». Въпросният високоуважаван хер смята под достойнството си да даде отговор на подобно хлапашко заяждане. Но тъй като една такава мерзост непременно трябва да бъде прикована на позорния стълб, аз се наемам да разясня на почитаемите читатели на нашия журнал по какъв начин е била ангажирана при нас «звездата». Чувствам се призван за тази цел, тъй като при предишния си пост в «Резиденцблат» съм имал възможността да натрупам богат опит. И противно на скритата, коварна атака аз ще назовавам имена и също така ще поставя своето под тези редове.“

Съветникът спря.

— Дотук добре. Всяка дума има моето одобрение — каза. — Но по-нататък!

Продължи:

„Предварително ще отбележа, че когато «Резиденцблат» публикува първото сравнение между мадмоазел Леда и мис Елън Стартън, аз посетих главния редактор на ежедневника, за да му представя

недвусмислени доказателства, че най-безсрамно е излъгал относно последно споменатата дама. Бях отпратен и съответно преустанових връзката си с него.“

— Така, това също е добре! Но по-нататък! Сега идва нещо толкова невероятно, че косите да му настръхнат на човек.

Хвърли един поглед на Холм, за да види сякаш дали в крайна сметка има вид на вменяем. После продължи:

„Изказвам следните твърдения и съм готов тук и на всяко място да представя доказателства. Хер интендантът на столичната сцена и главният редактор на «Резиденцблат» са поискали ангажиментът на Леда предварително да им бъде заплатен с целувки и т.н. Тя е позирала на хер балетмайстора, който същевременно минава за живописец, като модел на Медея и е използвала възможността да принуди едно бедно, неопетнено момиче да позира като модел за Психея. Ето как е възникнало борицкане, при което пропаднали всичките бои на хер художника, тъй като той, жена му и Леда са се овъргалияли в тях. Достопочтеният шеф на клакьорите, мосю Леон Стодижел, не можел да се нахвали на обятията на Леда и за да му заплати за усилията на неговите подопечни, я поканил след представлението на супе в «Белвю». Идеята била да вечерят маскирани. Когато след супето маските били свалени, се оказало, че така нареченият «барон» е прегръщал един добре известен със забавните си номера тимпанист от «Тиволи».“

Читателят отново спря.

— Как се каните да докажете всичко това? — попита.

— Чрез свидетели!

— Кои са те?

— При главния редактор е подслушвал слугата на редакцията, а при интенданта — неговият Жан.

- Кой е присъствал на сцената при балетмайстора?
- Моята сестра.
- Ах! Тя ли е била момичето, което са искали да принудят?
- Да. Впрочем американката също е отишла впоследствие.
- Ами в „Белвю“?
- Аз бях там. Тимпанистът се беше преоблякъл като дама.

Сценарият е мой.

- Огън-момче! Е, ще го повярвам! Хайде по-нататък!
- Продължи да чете:

„След като обещала на мосю Стодижел определена сума за протекцията му, Леда се отправила към капелмайстора. Онзи не се заинтересувал от прелестите ѝ, така че бил подмамен с оркестрова тантиема.“

- Можете ли да го докажете?
- Да.
- Е, тогава по-нататък:

„Уважаемият хер капелмайстор сега нямал друга поспешна работа, освен да предприеме някои промени в партитурата, за да изведе мис Елън Стартън от такт. Аз следователно го призовавам пред форума на обществеността за подправяне на партитурата.“

- Откъде го знаете?
- По време на спектакъла го чух. Аз съм професионален оркестрант. Тази сутрин отидох при един познат член на капелата, чийто фалшив виолински глас бях имал щастието да спечеля.
- Това е добре! Досега следваше удар след удар! Но онова, което идва сега, не е за вярване.
- Ще го докажа.
- Че Леда е затворена?
- Да.

— Като детеубийца?

— Да.

— И като крадла?

— Откраднала е пет хиляди гулдена, които преди няколко години някак си се изгубили на хер барон Фон Шарфенберг.

— Как възнамерявате да го докажете?

— Тя ще бъде изправена заедно със своята майка пред Околийския съд.

— Всички дяволи! И после интендантът бил подхвърлил в ръцете на своя брат, цирковия директор, едно почтено момиче за скверни цели?

— Тя е дъщерята на театралния слуга Вернер. Искали да я принудят да се появява като Тау-ма.

— И са постъпили точно по този безсрамен начин, както намекувате?

— Да, цирковият директор е арестуван с почти целия си персонал. Аз бях в Роленбург и придружих клетото момиче дотук. Нейната сестра в продължение на четири години е лежала в затвора, понеже Леда е успяла да прехвърли детеубийството върху нея.

— И вие можете да го докажете, наистина можете?

— Да.

— Ще се обидите ли, ако отбележа, че бих желал да се осведомя, преди да допусна тази статия да се появи на нашите шпалти?

— С удоволствие ви приканвам да бъдете предпазлив.

— Чудесно! Но от кого да се осведомя?

— От един хер, към чието уверение веднага ще проявите доверие.

— Кой е той?

— Княз Дьо Бьофур.

— Мътните го взели! Той в течение ли е на тези неща?

— Поне колкото мен. Дори заедно отидохме до Роленбург да освободим невинната затворница.

— Но ще ме приеме ли?

— С удоволствие. Аз ще ви придружа. Той ще потвърди също и онова, което съм писал по-нататък, а именно, че мис Елън Стартън е поканена от Негово величество да представи „Кралицата на нощта“ на

дворцовата сцена. Това е удовлетворение, по-добро от което не би могла и да желае.

— Това по собствена инициатива на височайшия владетел ли е станало?

— Княз Дьо Бьофур е дал повода.

— Да, наистина трябва да отида при него. Кога бих могъл да го видя?

— Предполагам, че сега си е вкъщи.

— Ще отидем ли?

— Да.

— Много добре! Още веднъж ще кажа, че не бива да ми се сърдите за тази предпазливост. Нещата са толкова сериозни, че и най-малката небрежност би била непростима.

* * *

А сега нека проследим с няколко думи съдбите на действащите лица...

След като кражбата на бижутата в хотел „Юнион“ бе осуетена^[6], Макс Холм получи своята Елън Стартън. Мерзавците бяха сполетени от справедливо наказание. Леда бе осъдена на десет години затвор, майка ѝ на пет. Хер Баумгартен, директорът на цирк „Реал“, отиде за три години зад решетките, а неговият брат, интендантът, бе уволнен и прекара няколко месеца „на топло“. Шефът на клакьорите също отнесе своето наказание — затвор, докато хер живописецът и балетмайстор Артур се размина с едно много сериозно предупреждение...

[1] Вж. Карл Май, Събр. съч., т. 74, „Блудния син“ — б.нем.изд. ↑

[2] Участта на Вали Петерман е подробно разказана в Карл Май, Събр. съч., т.74, „Блудния син“ — б.нем.изд. ↑

[3] Вж. Карл Май, Събр. съч., т.74. „Блудния син“ — б.нем.изд. ↑

[4] Директорът на затвора е чичо на Бруно фон Шаренберг — б.нем.изд. ↑

[5] Ad coram (лат.) — в случая: гърди срещу гърди — б.нем.изд. ↑

[6] Описанието на въпросната кражба може да се прочете в Карл Май, Събр. съч. т.74, „Блудния син“. (Б.нем.изд.) ↑

Издание:

Карл Май. Роби на позора

Поредица „Неиздавани романи“

Издателство „Калпазанов“, Габрово, 1999

Karl May. Sklaven der Schande. Band 75. Karl May — Verlag,
Bamberg

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.